គន្ថមាលា

៤

ធម្មបទដ្ឋកថា

បុព្វភាគ

ភាគទី ២

គណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងសម្តេចព្រះសង្ឆនាយកទាំងពីរគណៈបានអនុញ្ញាតហើយ

បោះពុម្ពឡើងវិញលើកទី ១០ ចំនួន ៣000 ច្បាប់

ភ្នំពេញ

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ព.ស. ២៥៤៣ គ.ស ២000

www.5000-years.org

GANTHAMĀLĀ

IV

សាមណេរ

អ៊ីម សុជាន

DHAMMAPADATTHAKATHĀ

PUBBABHĀGA

TOME II

Cette publication a reçu l'approbation du Conseil des Ministres et des deux Chefs de Sextes

Dixième Edition 3000 Examplaires

PHNOM PENH

Editions de l'Institut Bouddhique

2000

សាមណេរ

សេចក្ដីបញ្ជាក់
ចំពោះការបោះពុម្ពឡើងវិញ

សៀវភៅ " ធម្មបទដ្ឋកថា " នេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយបានទទួលការឧបត្ថម្ភពីអង្គការសន្តិស្ស័ត្រគ្រិត្តជប៉ុន នៅកម្ពុជា (Shanti Volunteer Association " SVA ") និងពីមូលនិធិនៃអង្គការ រីស្ស្យ ក្ងសី-ង៉ែ ប្រទេសជប៉ុន (RKK/Japan) ។

គោលបំណងនៃការបោះពុម្ពឡើងវិញ គឺសំដៅ :

- ផ្ដល់ឧបករណ៍សិក្សាដល់គ្រូ និងសមណសិស្ស ដែលបង្រៀន និងរៀនភាសាបាលី ។
- រក្សាមរតកវប្បធម៌ អក្សរសាស្ត្រសាសនា អោយបានគង់វង្ស និងរីកចំរើន ។
- ពង្រីកចំណេះដឹងទូទៅខាងភាសាបាលី ដែលជាចំណែកមួយជួយទ្រទ្រង់ភាសា អក្សរសាស្ត្រ និងការប្រតិបត្តិពុទ្ធសាសនា ក្នុងភាពបរិសុទ្ធត្រឹមត្រូវ ក្នុងចំណោមពុទ្ធមាមកជន ទាំងនៅទីក្រុង ទាំងនៅជនបទ ។

ការបោះពុម្ពឡើងវិញនេះ ត្រូវបានថតចម្លងតាមច្បាប់ដើមទាំងស្រុង ។ ហេតុនេះ ប្រសិនបើមានអក្ខរវិបត្តិ ឬមានការខ្វះចន្លោះត្រង់អន្លើណាមួយ នោះគឺបណ្ដាលមកពីច្បាប់ដើមយ៉ាងដូច្នេះឯង ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ចំពោះអង្គការសន្តិស្ស័ត្រគ្រិត្ត ជប៉ុន និងអង្គការ រីស្ស្យ ក្ងសី-ង៉ែ ដែលបានជួយឧបត្ថម្ភយ៉ាងឧត្តុង្គឧត្តមដល់ការបោះពុម្ពសៀវភៅនេះ ។

ភ្នំពេញ, ខែ មេសា គ.ស. ២០០០

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ごあいさつ

この本は、立正佼成会と曹洞宗国際ボランティア会との共同プロジェクトとして印刷されました。

この本が、日本の仏教徒とカンボジアの人々との友情のきずなとなり、カンボジアの文化発展に貢献できれば幸いです。

និវេទនកថា

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយអង្គការសន្តិស្ម័គ្រចិត្ត ជប៉ុន (SVA) នៅភ្នំពេញ និងដោយមានការឧបត្ថម្ភពី

អង្គការ រីស្សូ កូសិ-កៃ (RKK)

យើងខ្ញុំអធិដ្ឋាន សូមអោយសៀវភៅនេះបានជាវិភាគទានដល់ការពង្រឹងមិត្តភាពរវាងប្រជាជនកម្ពុជា ជាមួយប្រជាជនជប៉ុន ដែលកាន់សាសនាផ្សេងៗ និងដល់ការថែរក្សាសម្បត្តិវប្បធម៌ និងសម្បត្តិសាសនា របស់ប្រជាជនកម្ពុជា ។

Acknowledgement

This book has been printed by Shanti Volunteer Association (SVA) with the contribution from

RISSHO KOSEI-KAI (RKK)

We pray that this book would contribute to promote the friendship between Cambodian people and Japanese religious people and to preserve Cambodian cultural and religious heritage.

បញ្ជីរឿង

អប្ប្រមាទវគ្គវណ្ណនា

មាតិកា	ទំព័រ
សាមាវតីវត្ថុ	៥
ពុម្ពឃោសកវត្ថុ	១១៥
ជ្ជុឬបន្ទកត្ថេរវត្ថុ	១២៨
ពាលនក្ខត្តវត្ថុ	១៥១
មហាកស្សបត្ថេរវត្ថុ	១៥៥
ទ្វេសហាយកភិក្ខុវត្ថុ	១៥៧
សក្ករវត្ថុ	១៦១
អញ្ញតរភិក្ខុវត្ថុ	១៨៧
ឌិតមរាសិតិស្សត្ថេរវត្ថុ	១៩០

ចិត្តវគ្គវណ្ណនា

មេឃិយត្ថេរវត្ថុ	១៩៥
អញ្ញតរភិក្ខុវត្ថុ	១៩៩
ឆក្ករណ្ឌិតភិក្ខុវត្ថុ	២១៣
ភាគិនេយ្យសង្ឆរក្ខិតត្ថេរវត្ថុ	២១៧
ចិត្តហត្ថត្ថេរវត្ថុ	២២៣
អារទ្ធវិបស្សកភិក្ខុវត្ថុ	២៣៤
ឃូតិតត្ថតិស្សត្ថេរវត្ថុ	២៤២
ឥន្ទ្រពោធាលកវត្ថុ	២៤៨
សោឡេយ្យត្ថេរវត្ថុ	២៥២

ប្រកាសដំណើរខ្មែរ

ការផ្ទៀងគម្ពីរព្រះធម្មបទផ្នែកឋានេះ កាលដែលផ្ទៀងភាគទី ១ ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹតមិនទាន់មានគម្ពីរអក្សរសីហឡៈនៅឡើយ ព្រោះគេមិនទាន់ផ្ញើពីលង្កាទ្វីបមកឲ្យ, លុះដល់មកផ្ទៀងភាគទី ២ នេះ យើងបានគម្ពីរអក្សរសីហឡៈមកជាច្បាប់ផ្ទៀងផង ។ យើងកំណត់នាមគម្ពីរសីហឡៈត្រង់នយ-លក្ខណៈ (បែបយោងលេខពន្យល់) ថា "សីហឡបោត្ថកេ" ប្រើអក្សរសង្ខេបថា "សី.", ឯគម្ពីរអក្សរមរម្មឬម្រម្ម គឺអក្សរភូមាថា "មរម្មបោត្ថកេ ឬម្រម្មបោត្ថកេ" ប្រើអក្សរសង្ខេបថា "ម." ដូចភាគទី ១ ដដែល ។ បើគម្ពីរស្លឹករឹតអក្សរខ្មែរ ដែលមានច្បាប់ខ្លះខុសគ្នាដោយអន្លើនោះ យើងប្រើពាក្យក្នុងនយលក្ខណៈថា "កត្ថចិ អម្ហាកំ បោត្ថកេ" ប្រើអក្សរសង្ខេបថា "ក.អ." ។ ប្រើបែបដូច្នេះរៀងរហូតដល់ចប់គម្ពីរនេះ ។

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត

ប្រកាសដំណឹងថែមទៀត

ការបោះពុម្ពគ្រាទី ៧ នេះ យើងជាក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បានពិនិត្យកែសម្រួលខ្លះទៀត យើញជាត្រឹមត្រូវជាងគ្រាមុន ។ ។

ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក

អប្ប្យមាទវគ្គវណ្ណនា

សាមាវតីវត្ថុ

អប្ប្យមាទោ អមតំបទន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា កោសម្ពិ ខុបនិស្សាយ ឃោសិតារាមេ វិហរន្តោ សាមាវតី-បមុខានំ បញ្ចន្នំ ឥត្ថីសតានំ មាគន្ធិយ្ប្យមុខានញ្ច ឥស្សា[1] បញ្ចន្នំ ញាតិសតានំ មរណាព្យសនំ អារព្ភ កថេសិ ។ ឥត្រាយំ អនុបុព្ពីកថា ។

អតីតេ អលកប្ប្យរដ្ឋេ អលកប្ប្យរាជា នាម វេដ្ឋទីបក-រដ្ឋេ វេដ្ឋទីបករាជា នាមាតិ ឥមេ ទ្វេ ទហរកាលតោ បដ្ឋាយ សហាយកា ហុត្វា ឯកាចរិយកុលេ សិប្ប្យំ ឧគ្គណ្ហិត្វា អត្ថតោ អត្ថតោ បិតូនំ អច្ចយេន ធនំ ខ្ជ្ជ្ជ្ជ ឧស្សាបេត្វា[2] ទសទសយោជ-និកេ រដ្ឋេ[3] រាជានោ អហេសុំ ។ តេ កាលេន កាលំ សមាគន្ត្វា ឯកតោ ពិដ្ឋន្ត្វា និសីទន្ត្វា និបជ្ជិត្វា មហាជនំ

---

១ ឯតិស្សាតិ ជាហេ សីហឬ ជោតកេ ទិស្សតិ ។ ២ សីហឬ ជោតកេ ឥតោ ឧបរិ អាយ-មេតាតិ ជាហេ ទិស្សតិ ។ ៣ ពត្ថ ... ជោតកេ ឥតោ ឧបរិ ទ្វេតិ ជាហេ ទិស្សតិ ។

ជាយមានញ្ច ជីយមានញ្ច[១] មីយមានញ្ច ទិស្វា បរលោកំ
គច្ឆន្តំ អនុគច្ឆន្តោ នាម នត្ថិ[២] អត្តមសោ អត្តនោ សរីរំបិ
សទ្ធិំ បហាយ គន្តព្វំ កិន្នោ ឃរាវាសេន បព្ពជិស្សាមាតិ
មន្តេត្វា រដ្ឋានិ បុត្តទារស្ស និយ្យាទេត្វា ឥសិប្បព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា
ហិមវន្តប្បទេសេ វសន្តា មន្តយិំសុ មយំ រដ្ឋំ បហាយ បព្ព-
ជិតា ន[៣] ជីវិតុំ អសក្កោន្តា តេ មយំ សចេ ឯកដ្ឋានេ
វសន្តា អប្បព្ពជិតសទិសាយេវ ហោម តស្មា វិសុំ វសិស្សា-
ម[៤] ត្វំ ឯតស្មិំ បព្ពតេ វស អហំ ឥមស្មិំ បព្ពតេ
វសិស្សាមិ អន្វឌ្ឍមាសំ បន ឧបោសថទិវសេ ឯកតោ
ភវិស្សាមាតិ ។ អថ នេសំ ឯតទហោសិ ឯវំបិ នោ
គណសង្គណិកា វ ភវិស្សតិ ត្វំ តវ បព្ពតេ អគ្គិំ ជាលេយ្យាសិ
អហំ មម បព្ពតេ អគ្គិំ ជាលេស្សាមិ[៥] តាយ សញ្ញាយ
អត្ថិភាវំ ជានិស្សាមាតិ ។ តេ តថា ករិំសុ ។

---

១ ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ បរលោកំ គច្ឆន្តំ មិត្តា ញាតកា វា អនុគច្ឆន្តា នាម នត្ថីតិ កត្ថចិ អម្ហាកំ បោត្ថកេ ។ ៣ សី. នេវ ។ ៤ តស្មា ឯកវាសំ ន វសិស្សាមាតិ កត្ថចិ អម្ហាកំ បោត្ថកេ ។ ៥ ជាលេយ្យាមីតិបិ បាឋោ ។

អថាបរភាគេ វេជ្ជទីបកតាបសោ កាលំ កត្វា មហេសក្ខោ ទេវរាជា ហុត្វា និព្វត្តិ ។ តតោ អឌ្ឍមាសេ សម្បត្តេ អគ្គឹ អទិស្វា វ ឥតរោ សហាយកោ មេ កាលកតោតិ អញ្ញាសិ ។ ឥតរោបិ និព្វត្តក្ខណេយេវ អត្តនោ ទេវសិរឹ ឱលោកេត្វា កម្មំ ឧបធារេន្តោ នេក្ខម្មតោ(១) បដ្ឋាយ អត្តនា កតកិរិយំ(២) ទិស្វា គន្ត្វា មម សហាយកំ បស្សិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា តំ អត្តភាវំ វិជហិត្វា មគ្គមូឡ្ហបុរិសោ(៣) វិយ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ អថ នំ សោ អាហ កុតោ អាគតោសីតិ ។ មគ្គមូឡ្ហបុរិសោ(៤) អហំ ភន្តេ ទូរតោ វ អាគតោម្ហិ កឹ បន ភន្តេ អយ្យោ ឥមស្មិំ ឋានេ ឯកកោ វ វសតិ អញ្ញោបិ កោចិ អត្ថីតិ អាហ(៥) ។ អត្ថិ មេ ឯកោ សហាយកោតិ ។ កុហឹ សោតិ ។ ឯតស្មិំ បព្វតេ វសតិ ឧបោសថទិវសេ បន អគ្គឹ ន ជាលេសិ នូន មតោ ភវិស្សតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ។ ឯវមាវុសោតិ ។

---

១ សី. ម. និក្ខមនតោ ។ ២ សី. ម. អត្តនោ តបចរិយំ ។ ៣-៤ សី. ម. មគ្គិកបុរិសោ ។
៥ សី. ម. អយំ ពាហោ នត្ថិ ។

អហំ សោ ភន្តេតិ ។ កុហឹ និព្វត្តោសីតិ ។ ទេវលោកេ មហេសក្ខោ ទេវរាជា ហុត្វា និព្វត្តោស្មិ ភន្តេ អយ្យំ បស្សិស្សាមីតិ បនាគតោម្ហិ អបិ នុ ខោ អយ្យានំ ឥមស្មឹ ឋានេ វសន្តានំ កោចិ ឧបទ្ទវោ អត្ថីតិ ។ អាម អាវុសោ ហត្ថី[១] និស្សាយ កិលមាមីតិ ។ កឹ បន វោ ភន្តេ ហត្ថី ករោន្តីតិ ។ សម្មជ្ជិតដ្ឋានេ លណ្ឌំ បាតេន្តិ បាទេហិ បហរិត្វា បំសុំ ឧទ្ធរន្តិ ស្វាហំ លណ្ឌំ ឆឌ្ឌេន្តោ បំសុំ សមំ ករោន្តោ កិលមាមីតិ ។ កឹ បន តេសំ អនាគមនំ ឥច្ឆថាតិ ។ អាមាវុសោតិ ។ តេនហិ តេសំ អនាគមនំ ករិស្សាមីតិ តាបសស្ស ហត្ថិកន្តវីណញ្ចេវ ហត្ថិកន្តមន្តញ្ច អទាសិ ទទន្តោ ប បន វីណាយ តិស្សោ តន្តិយោ ទស្សេត្វា តយោ មន្តេ ឧគ្គណ្ហាបេត្វា ឥមំ តន្តឹ បហរិត្វា ឥមស្មឹ មន្តេ វុត្តេ និវត្តិត្វា ឱលោកេតុំបិ អសក្កោន្តា ហត្ថី បលាយន្តិ ឥមំ តន្តឹ បហរិត្វា ឥមស្មឹ មន្តេ វុត្តេ និវត្តិត្វា បច្ឆតោ ឱលោកេន្តា[២] បលាយន្តិ ឥមំ តន្តឹ បហរិត្វា ឥមស្មឹ មន្តេ វុត្តេ ហត្ថី យូថបតិ

១ ហត្ថិន្តិបិ បាឋោ ។ ២ សី. ឱលោកេន្តា ឱលោកេន្តាតិ អាមេឍិតំ ទិស្សតិ ។

បិដ្ឋិំ ឧបនាមេន្តោ អាគច្ឆតីតិ អាចិក្ខិត្វា យំ វោ រុច្ចតិ តំ ករេយ្យាថាតិ វត្វា តាបសំ វន្ទិត្វា បក្កាមិ ។ តាបសោ បលាយនមន្តំ វត្វា បលាយនតន្តឹ បហរិត្វា ហត្ថឹ បលាបេត្វា វសិ ។

តស្មឹ សមយេ កោសម្ពិយំ បរន្តបោ នាម រាជា អហោសិ ។ សោ ឯកទិវសំ គព្ភិនិយា ទេវិយា សទ្ធឹ ពាលសុរិយាតបំ(១) តប្បមានោ អាកាសតលេ(២) និសីទិ ។ ទេវី រញ្ញោ បារុបនំ សតសហស្សគ្ឃនិកំ រត្តកម្ពលំ បារុបិត្វា និសិន្នា រញ្ញា សទ្ធឹ សមុល្លបមានា រញ្ញោ អង្គុលិតោ សតសហស្សគ្ឃនិកំ រាជមុទ្ទិកំ នីហរិត្វា អត្តនោ អង្គុលិយំ បិលន្ធិ ។ តស្មឹ សមយេ ហត្ថិលិង្គសកុណោ អាកាសេនាគច្ឆន្តោ ទូរតោ រត្តកម្ពលបារុបនំ ទេវឹ ទិស្វា មំសបេសីតិ សញ្ញាយ បក្ខេ វិស្សជ្ជេត្វា ឱតរិ ។ រាជា តស្ស ឱតរណសទ្ទេន ភីតោ ឧដ្ឋាយ អន្តោនិវេសនំ បាវិសិ ។ ទេវី គរុគព្ភតាយ ចេវ ភីរុកជាតិកតាយ ច វេគេន គន្តុំ នាសក្ខិ ។ អថ នំ សោ សកុណោ អជ្ឈុប្បត្តោ(៣)

១ សី. ពាលាតបំ ។ ២ អព្ភោកាសតលេតិបិ បាឋោ ។ ៣ សី. ម. អជ្ឈប្បត្តោ ។

នខបញ្ជរេ និសីទាបេត្វា អាកាសំ បក្ខន្ទិ ។ តេ កិរ សកុណា បញ្ចន្នំ ហត្ថីនំ ពលំ ធារេន្តិ តស្មា អាកាសេន នេត្វា យថារុចិតដ្ឋានេ និសីទិត្វា មំសំ ខាទន្តិ ។ សាបិ តេន នីយមានា មរណភយភីតា ចិន្តេសិ សចាហំ វិរវិស្សាមិ មនុស្សសទ្ទោ នាម តិរច្ឆានគតានំ ឧព្វេជនីយោ តំ សុត្វា មំ ឆឌ្ឌេស្សតិ ឯវំ សន្តេ សហ គព្ភេន ជីវិតក្ខយំ បាបុណិស្សាមិ យស្មឹ បន ឋានេ និសីទិត្វា មំ ខាទិតុំ អារភិស្សតិ តត្រ នំ សទ្ទំ កត្វា បលាបេស្សាមីតិ ។ សា អត្តនោ បណ្ឌិតតាយ អធិវាសេសិ ។ តទា ច ហិមវន្តប្បទេសេ បោកំ វឌ្ឍិត្វា មណ្ឌបាការេន ឋិតោ ឯកោ មហានិគ្រោធោ ហោតិ ។ សោ សកុណោ មិគរូបាទីនិ តត្ថ នេត្វា ខាទតិ តស្មា តំបិ តត្ថេវ នេត្វា វិដបន្តរេ(១) ឋបេត្វា អាគតមគ្គំ ឱលោកេសិ ។ អាគតមគ្គោលោកនំ កិរ តេសំ ធម្មតា ។ តស្មឹ ខណេ ទេវី ឥទានិ មំ បលាបេតុំ វដ្ដតីតិ ចិន្តេត្វា ឧភោ ហត្ថេ ឧក្ខិបិត្វា បាណិសទ្ទញ្ចេវ មុខសទ្ទញ្ច កត្វា

១ សី. ម. វិដបព្ភន្តរេ ។

តំ បលាបេសិ ។ អថស្សា សុរិយុគ្គមនកាលេ គព្ភេ(១) កម្មជវាតា ចលឹសុ ។ សព្ពទិសាសុ គជ្ជន្តោ មហាមេឃោ ឧដ្ឋហិ ។ សុខេធិតាយ(២) រាជមហេសិយា មា ភាយិ អយ្យេតិ វចនមត្តំបិ អលភមានាយ ទុក្ខបរេតាយ សព្ពរត្តឹ និទ្ទា នាម នាហោសិ ។ វិភាយមានាយ បន រត្តិយា វលាហកវិគមោ ច អរុណុគ្គមនញ្ច តស្សា គព្ភវុដ្ឋានញ្ច ឯកក្ខណេយេវ អហោសិ ។ សា មេឃឧតុញ្ច អរុណឧតុញ្ច(៣) គហេត្វា ជាតត្តា បុត្តស្ស ឧទេនោតិ នាមមកាសិ ។

អល្លកប្បតាបសស្សបិ ខោ តតោ អវិទូរេ វសនដ្ឋានំ ហោតិ ។ សោ បកតិយា វ វស្សទិវសេ សីតភយេន ផលាផលត្ថាយ វនំ ន បវិសតិ តំ រុក្ខមូលំ គន្ត្វា សកុណេន ខាទិតមំសានំ អដ្ឋី(៤) អាហរិត្វា កោដេត្វា រសំ បចិត្វា(៥) បិវតិ តស្មា តំ ទិវសំបិ អដ្ឋី អាហរិស្សាមីតិ តត្ថ គន្ត្វា រុក្ខមូលេ

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ សី. ម. អយមេវ បាឋោ ឦទិសោ យុជ្ជតិ ។ អម្ហាកំ បោត្ថកេសុ សុខេ ឋិតាយាតិ ទិស្សតិ ។ ៣ មេឃឧតុញ្ច រត្តិឧតុញ្ច អរុណុគ្គមនឧតុញ្ចាតិ កត្ថចិ អម្ហាកំ បោត្ថកេ ។ ៤ សី. សកុណេហិ ខាទិតមំសានំ អដ្ឋី ។ ៥ សី. ម. កត្វា ។

អដ្ឋឹ បរិយេសន្តោ ឧបរិ ទារកសទ្ទំ សុត្វា ឧល្លោកេន្តោ(១) ទេវឹ ទិស្វា កាសិ ត្វន្តិ វត្វា មានុសិម្ហីតិ កថំ អាគតាសីតិ ហត្ថិលិង្គសកុណេន អានីតម្ហីតិ វុត្តេ ឱតរាតិ អាហ ។ ជាតិសម្ភេទតោ ភាយាមិ អយ្យាតិ ។ កាសិ ត្វន្តិ ។ ខត្តិយាតិ ។ អហំបិ ខត្តិយោ វាតិ ។ តេនហិ ខត្តិយមាយំ កថេហីតិ ។ សោ កថេសិ ។ តេនហិ អារុយ្ហ បុត្តកំ មេ ឱតារេហីតិ ។ សោ ឯកេន បស្សេន អភិរុហណមគ្គំ កត្វា អភិរុហិត្វា ទារកំ គណ្ហិត្វា មា មំ ហត្ថេន ឆុបីតិ វុត្តេ តំ អច្ឆុបិត្វា វ ទារកំ ឱតារេសិ ។ ទេវីបិ ឱតរិ ។ អថ នំ អស្សមបទំ នេត្វា សីលភេទំ អកត្វា វ អនុកម្បាយ បដិជគ្គិ និម្មក្ខិកមធុំ អាហរិត្វា សញ្ជាតសាលឹ អាហរិត្វា យាគុំ បចិត្វា អទាសិ ។ ឯវំ តស្មឹ បដិជគ្គន្តេ សា អបរភាគេ ចិន្តេសិ អហំ នេវ អាគតមគ្គំ ន គមនមគ្គញ្ច ជានាមិ ឥមិនាបិ មេ សទ្ធឹ វិស្សាសមត្តំបិ នត្ថិ សចេ បនាយំ អម្ហេ បហាយ កត្ថចិ គមិស្សតិ ឧភោបិ ឥធេវ មរណំ

១ ក. អ. ឱលោកេន្តោ ។

បាបុណិស្សាម យង្កិញ្ចិ កត្វា តមស្ស សីលំ ភិន្ទិត្វា យថា មំ ន មុញ្ចតុ តថា កាតុំ វដ្ដតីតិ ។ អថ នំ ទុន្និវត្ថទុប្បា-រុតទស្សនេន បលោភេត្វា សីលវិនាសំ បាបេសិ ។ តតោ បដ្ឋាយ ទេ្វបិ សមគ្គវាសំ(១) វសិំសុ ។

អបេកទិវសំ តាបសោ នក្ខត្តយោគំ(២) ឱលោកេន្តោ បរន្តបស្ស នក្ខត្តបីឡនំ ទិស្វា ភន្តេ កោសម្ពិយំ បរន្តបរាជា មតោតិ អាហ ។ កស្មា អយ្យ ឯវំ វទេសិ កិន្តេ តេន សទ្ធឹ អាឃាតោ អត្ថីតិ ។ នត្ថិ ភន្តេ នក្ខត្តបីឡនមស្ស ទិស្វា ឯវំ វទាមីតិ ។ សា បរោទិ ។ អថ នំ កស្មា រោទសីតិ បុច្ឆិត្វា តាយ តស្ស អត្តនោ សាមិកភាវេ អក្ខាតេ អាហ មា ភន្តេ រោទិ ជាតស្ស នាម និយតោ មច្ចូតិ ។ ជានាមិ អយ្យាតិ ។ អថ កស្មា រោទសីតិ ។ បុត្តោ មេ កុលសន្តកស្ស រជ្ជស្ស អនុច្ឆវិកោ សចេ តត្រាយំ ភវិស្សតិ សេតច្ឆត្តំ ឧស្សាបយិស្សតិ ឥទានិ មហាជានិកោ វត ជាតោតិ សោកេន រោទាមិ អយ្យាតិ ។ ហោតុ ភន្តេ មា ចិន្តយិ

១ សមគ្គវាសន្តិបិ កត្ថចិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. នក្ខត្តមិលាយនំ ។

សបស្ស រជ្ជំ បច្ចេសិ អហមស្ស រជ្ជលភនាការំ ករិស្សាមីតិ ។ សាបិ យទិ ឯវំ ហោតិ សាធុ អយ្យាតិ ។ អាម ភទ្ទេតិ ។ អថស្ស ហត្ថិកន្តវីណាញ្ចេវ ហត្ថិកន្តមន្តេ ច អទាសិ ។ តទា អនេកានិ ហត្ថិសតសហស្សានិ អាគន្ត្វា វដ្ដរុក្ខមូលេ និសីទន្តិ ។ អថ នំ អាហ ហត្ថីសុ អនាគតេសុយេវ រុក្ខំ អភិរុហិត្វា តេសុ អាគតេសុ ឥមំ មន្តំ វត្វា ឥមំ តន្តឹ បហរ សព្វេ និវត្តិត្វា ឱលោកេតុំបិ អសក្កោន្តា បលាយិស្សន្តិ អថោតរិត្វា អាគច្ឆេយ្យាសីតិ ។ សោ តថា កត្វា អាគន្ត្វា តំ បវត្តឹ អារោចេសិ ។ អថ នំ ទុតិយទិវសេ អាហ អជ្ជ ឥមំ មន្តំ វត្វា ឥមំ តន្តឹ បហរេយ្យាសិ ហត្ថី និវត្តិត្វា បច្ឆតោ ឱលោកេន្តា បលាយិស្សន្តីតិ ។ តទាបិ តថា កត្វា អាគន្ត្វា តំ បវត្តឹ(១) អារោចេសិ ។ អថស្ស មាតរំ អាមន្តេត្វា ភទ្ទេ បុត្តស្ស តេ សាសនំ ទេហិ ឯត្តោ វ គន្ត្វា រាជា ភវិស្សតីតិ អាហ ។ សា បុត្តំ អាមន្តេត្វា តាត ត្វំ

១ សី ម. បោត្ថកេសុ តំ បវត្តិន្តិ ឥទំ បទទ្វយំ នត្ថិ ។

កោសម្ពិយំ បរន្តបរញ្ញោ បុត្តោ មំ សគព្ភំ[១] ហត្ថិលិង្គសកុណោ អានេសីតិ វត្វា សេនាបតិអាទីនំ នាមានិ អាវិកត្វា អស្សុទ្ធហត្ថានំ ឥមំ បិតុ បារុបនកម្ពលញ្ច បិលន្ធនមុទ្ទិកញ្ច ទស្សេយ្យាសីតិ វត្វា ឧយ្យោជេសិ ។ កុមារោ តាបសំ ឥទានិ កិំ ករោមីតិ អាហ ។ រុក្ខស្ស ហេដ្ឋិមសាខាយ និសីទិត្វា ឥមំ មន្តំ វត្វា ឥមំ តន្តិំ បហរ ជេដ្ឋហត្ថី តេ បិដ្ឋិំ ឧបនាមេត្វា ឧបសង្កមិស្សតិ ត្វំ តស្ស បិដ្ឋិយំ និសិន្នោវ គន្ត្វា រជ្ជំ គណ្ហាហីតិ ។ សោ មាតាបិតរោ វន្ទិត្វា តថា កត្វា អាគតស្ស ហត្ថិនោ បិដ្ឋិយំ និសីទិត្វា តំ កណ្ណេ មន្តយិ អហំ កោសម្ពិយំ បរន្តបរញ្ញោ បុត្តោ បេត្តិកំ មេ រជ្ជំ គណ្ហិត្វា ទេហិ សាមីតិ ។ សោ តំ សុត្វា អនេកានិ ហត្ថិសហស្សានិ សន្និបតន្តូតិ ហត្ថិរវំ រវិ ។ អនេកានិ ហត្ថិសហស្សានិ សន្និបតិំសុ ។ បុន ជិណ្ណហត្ថី បដិក្កមន្តូតិ រវំ រវិ ។ ជិណ្ណហត្ថី បដិក្កមិំសុ ។

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

បុន អតិតរុណា ហត្ថី និវត្តន្តូតិ វរំ វរី ។ តេបិ និវត្តឹសុ ។ សោ អនេកេហិ យោធហត្ថិសហស្សេហិ បរិវុតោ បច្ចន្តគាមំ បត្វា អហំ រញ្ញោ បុត្តោ សម្បត្តឹ បដ្ឋយមានា មយា សទ្ធឹ អាគច្ឆន្តូតិ តតោ បដ្ឋាយ មនុស្សសង្គហំ ករោន្តោ គន្ត្វា នគរំ បរិវារេត្វា យុទ្ធំ វា មេ ទេន្តុ រជ្ជំ វាតិ សាសនំ បេសេសិ ។ នាគរា អាហំសុ ទ្វេបិ ន ទស្សាម អម្ហាកំ ហិ ទេវី គរុគព្ភា ហត្ថិលិង្គសកុណេន នីតា តស្សា អត្ថិភាវំ វា នត្ថិភាវំ វា ន ជានាម យាវ តស្សា បវត្តឹ ន សុណោម តាវ នេវ យុទ្ធំ ទស្សាម ន រជ្ជន្តិ ។ តទា កិរ តំ បវេណិរជ្ជំ អហោសិ ។ តតោ កុមារោ អហំ តស្សា បុត្តោតិ វត្វា សេនាបតិអាទីនំ នាមានិ កថេត្វា តថាបិ អស្សទ្ទហន្តានំ រត្តកម្ពលញ្ច មុទ្ទិកញ្ច ទស្សេសិ ។ តេ តំ រត្តកម្ពលញ្ច មុទ្ទិកញ្ច សញ្ជានិត្វា និក្កង្ខា ហុត្វា ទ្វារំ វិវរិត្វា តំ រជ្ជេ អភិសិញ្ចឹសុ ។

អយំ តាវ ឧទេនស្ស ឧប្បត្តិ ។

អល្លកប្បរដ្ឋេ(១) បន ទុព្ភិក្ខេ ឧប្បន្នេ ជីវិតុំ អសក្កោន្តោ ឯកោ កោតុហលិកោ នាម មនុស្សោ កាលឹ នាម តរុណបុត្តំ ភរិយំ(២) អាទាយ កោសម្ពិយំ គន្ត្វា ជីវិស្សាមាតិ(៣) បាថេយ្យំ គហេត្វា និក្ខមិ ។ អហិវាតរោគេន(៤) មហាជនេ មរន្តេ និក្ខមីតិបិ វទន្តិយេវ ។ តេ គច្ឆន្តា បាថេយ្យេ បរិក្ខីណេ ខុទ្ទាភិភូតា ទារកំ វហិតុំ នាសក្ខឹសុ ។ អថ សាមិកោ បជាបតឹ អាហ ភទ្ទេ មយំ ជីវន្តា បុន បុត្តំ លភិស្សាម ឆឌ្ឌេត្វា នំ គច្ឆាមាតិ ។ មាតុ ហទយំ នាម មុទុកំ ហោតិ តស្មា សា អាហ នាហំ ជីវន្តមេវ បុត្តំ ឆឌ្ឌេតុំ សក្ខិស្សាមីតិ ។ អថ កឹ ករោមាតិ ។ វារេន នំ វហាមាតិ ។ មាតា អត្តនោ វារេ បុប្ផទាមំ វិយ នំ ឧក្ខិបិត្វា ឧរេ និបជ្ជាបេត្វា អង្កេន វហិត្វា បិតុ ទេតិ ។ តស្ស តំ គហេត្វា ឋបិតដ្ឋបិតដ្ឋានេ ឆាតកតោបិ ពលវតរា វេទនា ឧប្បជ្ជិ ។

---

១ សី. អជិតរដ្ឋេ ។ ឥទ អល្លកប្បរដ្ឋេតិ កត្ថចិ អម្ពកំ បោត្ថកេ ។ ២ សី. ម. កាលឹ នាម តរុណបុត្តញ្ច កាឡឹ នាម ភរិយញ្ច ។ ៣ សី. ម. ជីវិស្សាមីតិ ។ ៤ អហិវាតករោគេនាតិ កត្ថចិ ទិស្សតិ ។

សោ តំ បុនប្បុនំ អាហ ភទ្ទេ មយំ ជីវន្តា បុត្តំ លភិស្សាម ឆឌ្ឌេម នន្តិ ។ សាបិ បុនប្បុនំ បដិក្ខិបិត្វា បដិវចនំ នាទាសិ ។ ទារកោ វារេន បរិវត្តិយមានោ កិលន្តោ បិតុ ហត្ថេ និទ្ទាយិ ។ សោ តស្ស និទ្ទាយនភាវំ ញត្វា មាតរំ បុរតោ កត្វា ឯកស្ស គុម្ពស្ស ហេដ្ឋា បណ្ណសន្ថរេ តំ និបជ្ជាបេត្វា បាយាសិ ។ មាតា និវត្តិត្វា ឱលោកេន្តី បុត្តំ អទិស្វា សាមិ កុហឹ មេ បុត្តោតិ បុច្ឆិ ។ ឯកស្ស មេ គុម្ពស្ស ហេដ្ឋា និបជ្ជាបិតោតិ ។ សាមិ មា មំ នាសយិ បុត្តំ វិនា ជីវិតុំ ន សក្ខិស្សាមិ អានេហិ មេ បុត្តន្តិ ឧរំ បហរិត្វា បរិទេវិ ។ អថ នំ និវត្តិត្វា អានេសិ ។ បុត្តោបិ អន្តរាមគ្គេ មតោ ហោតិ ។ ឥតិ សោ ឯត្តកេ ឋានេ បុត្តំ ឆឌ្ឌេត្វា តស្ស និស្សន្ទេន ភវន្តរេ សត្ត វារេ ឆឌ្ឌិតោ ។ បាបកម្មំ នាមេតំ អប្បកន្តិ មាវមញ្ញិតព្វំ ។ តេ គច្ឆន្តា ឯកំ គោបាលកុលំ បាបុណឹសុ ។

តំ ទិវសញ្ច គោបាលកស្ស ធេនុមង្គលំ ហោតិ ។ គោបាលកស្ស គេហេ និពទ្ធំ ឯកោ បច្ចេកពុទ្ធោ ភុញ្ជតិ ។

សោ តំ ភោជេត្វា មង្គលមកាសិ ។ ពហុ បាយាសោ បដិយត្តោ ហោតិ ។ គោបាលកោ តេ អាគតេ ទិស្វា កុតោ អាគតត្ថាតិ បុច្ឆិត្វា សព្វំ បវត្តឹ សុត្វា មុទុជាតិកោ កុលបុត្តោ តេសុ អនុកម្បំ កត្វា បហូតេន សប្បិនា(១) បាយាសំ ទាបេសិ ។ ភរិយា សាមិ តយិ ជីវន្តេ អហំ ជីវាមិ នាម ទីឃរត្តំ ឩនោទរោសិ យាវទត្ថំ ភុញ្ជាតិ វត្វា សប្បិនា សទ្ធឹ តទភិមុខញ្ញេវ កត្វា អត្តនា មន្ទសប្បឹ ជោកមេវ ភុញ្ជិ ។ ឥតរោ ពហុំ ភុញ្ជិត្វា សត្តដ្ឋទិវសេ ឆាតតាយ អាហារតណ្ហំ ឆិន្ទិតុំ នាសក្ខិ ។ គោបាលកោ តេសំ បាយាសំ ទាបេត្វា សយំ ភុញ្ជិតុំ អារភិ ។ កោតុហលិកោ តំ ឱលោកេន្តោ និសីទិត្វា ហេដ្ឋាបីឋេ និបន្នាយ សុនខិយា គោបាលកេន វឌ្ឍេត្វា ទីយមានំ បាយាសបិណ្ឌំ ទិស្វា បុញ្ញា វតាយំ សុនខី និពទ្ធំ ឯវរូបំ ភោជនំ លភតីតិ ចិន្តេសិ ។ សោ រត្តិភាគេ តំ បាយាសំ ជីរាបេតុំ អសក្កោន្តោ កាលំ កត្វា តស្សា សុនខិយា កុច្ឆិស្មឹ និព្វត្តិ ។ អថស្ស

---

១ ម. ពហុកេន សប្បិនា ។ ពហុំ តេសំ សប្បិនាតិ កត្ថចិ អមាកំ បោត្ថកេ ។

ភរិយា សព៌កិច្ចំ កត្វា តស្មិំយេវ គេហេ ភត្តំ កត្វា តណ្ឌុល-នាឡឹ លភិត្វា បចិត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស បត្តេ បតិដ្ឋាបេត្វា ភត្តេ(១) ទាសស្ស វា បាបុណាតូតិ វត្វា ចិន្តេសិ មយា ឥធេវ វសិតុំ វដ្ដតិ និពទ្ធំ អយ្យោ ឥធាគច្ឆតិ ទេយ្យធម្មោ ហោតុ វា មា វា ទេវសិកំ វឌ្ឍន្តិ វេយ្យាវច្ចំ ករោន្តី ចិត្តំ បសាទេន្តី ពហុំ បុញ្ញំ បសវិស្សាមីតិ(២) ។ សា តថេវ ភត្តំ ករោន្តី វសិ ។

សាបិ ខោ សុនខី ឆដ្ឋេ វា សត្តមេ វា មាសេ ឯកមេវ កុក្កុរំ វិជាយិ ។ គោបាលកោ តស្ស ឯកធេនុយា ខីរំ ទាបេសិ ។ សោ នចិរស្សេវ វឌ្ឍិ ។ អថស្ស បច្ចេក-ពុទ្ធោ ភុញ្ជន្តោ និពទ្ធំ ឯកំ(៣) ភត្តបិណ្ឌំ ទេតិ ។ សោ ភត្តបិណ្ឌំ និស្សាយ បច្ចេកពុទ្ធេ សិនេហមកាសិ ។ គោ-បាលកោបិ និពទ្ធំ ទ្វេ វារេ បច្ចេកពុទ្ធស្ស ឧបដ្ឋានំ យាតិ ។ សោ(៤) គច្ឆន្តោបិ អន្តរាមគ្គេ វាលមិគដ្ឋានេ ទណ្ឌេន គច្ឆេ

១ សី. ម. ភត្តេសត្តោ នត្ថិ ។ ២ បសវេយ្យាមីតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ។ ៣ ឯកេកន្តិបិ ។
៤ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

ប ភូមិញ្ច បហរិត្វា សុសូតិ តិក្ខត្តុំ សទ្ទំ កត្វា វាលមិគេ បលាបេសិ ។ សុនខោបិ តេន សទ្ទំ គច្ឆតិ ។ សោ ឯកទិវសំ បច្ចេកពុទ្ធំ អាហ ភន្តេ យទា មេ ឱកាសោ ន ភវិស្សតិ តទា ឥមំ សុនខំ បេសេស្សាមិ ឥមស្ស បហិតសញ្ញាណេន អាគច្ឆេយ្យាថាតិ ។ តតោ បដ្ឋាយ អនោកាសទិវសេ គច្ឆ តាត អយ្យំ អានេហីតិ សុនខំ បេសេសិ ។ សោ ឯកវចនេនេវ បក្ខន្ទិត្វា សាមិកស្ស គច្ឆភូមិយោជនដ្ឋានេ(១) តិក្ខត្តុំ ភុស្សិត្វា តេន សទ្ទេន វាលមិគានំ បលាតភាវំ(២) ញត្វា បាតោ វ សរីរប្បដិជគ្គនំ កត្វា បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា និសិន្នស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា បណ្ណសាលាទ្វារេ តិក្ខត្តុំ ភុស្សិត្វា អត្តនោ អាគតភាវំ ជានាបេត្វា ឯកមន្តេ និបជ្ជតិ ។ បច្ចេកពុទ្ធេ វេលំ សល្លក្ខេត្វា និក្ខន្តេ សោ ភុស្សន្តោ បុរតោ បុរតោ វ គច្ឆតិ ។ អន្តរន្តរា បច្ចេកពុទ្ធោ

---

១ គច្ឆយោជនភូមិយោជនដ្ឋានេតិ កត្ថចិ អម្ហាកំ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ សី. ម. អយមេវ បាឋោ ។ ២ បលាយនភាវន្តិបិ ។

តំ វីមំសន្តោ អញ្ញំ មគ្គំ បដិបជ្ជតិ ។ អថស្ស បុរតោ តិរិយំ ឋត្វា ភុស្សិត្វា ឥតរមគ្គមេវ នំ អារោបេសិ ។ អថេកទិវសំ អញ្ញំ មគ្គំ បដិបជ្ជិត្វា តេន បុរតោ តិរិយំ ឋត្វា វារិយមានោបិ អនិវត្តិត្វា សុនខំ បាទេន អបនុទិត្វា បាយាសិ ។ សុនខោ តស្ស អនិវត្តនភាវំ ញត្វា និវត្តិត្វា និវាសនកណ្ណំ ឌំសិត្វា អាកឌ្ឍន្តោ ឥតរមគ្គមេវ នំ អារោបេសិ ។ ឯវំ សោ អស្មិំ ពលវសិនេហំ ឧប្បាទេសិ ។ តតោ អបរភាគេ បច្ចេកពុទ្ធស្ស ចីវរំ ជីរិ ។ អថស្ស គោបាលកោ ចីវរវត្ថានិ អទាសិ ។ តមេនំ បច្ចេកពុទ្ធោ អាហ អាវុសោ ចីវរំ នាម ឯកកេន ទុក្ករំ កាតុំ ផាសុកដ្ឋានំ គន្ត្វា ការេស្សាមីតិ ។ ឥធេវ ភន្តេ ករោថាតិ ។ ន សក្កា អាវុសោតិ ។ តេនហិ ភន្តេ មា ចិរំ ពហិ វសិត្ថាតិ ។ សុនខោ តេសំ កថំ សុណន្តោ វ អដ្ឋាសិ ។ បច្ចេកពុទ្ធោ តិដ្ឋ ឧបាសកាតិ គោបាលកំ និវត្តាបេត្វា វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា គន្ធមាទនាភិមុខោ បក្កាមិ ។ សុនខស្ស តំ អាកាសេន

គច្ឆន្តំ ទិស្វា ភុក្ករិត្វា ឋិតស្ស តស្មិំ ចក្ខុបថំ វិជហន្តេ ហទយំ ផលិតំ[១] ។

តិរច្ឆានា[២] នាមេតេ ឧជុជាតិកា ហោន្តិ អកុដិលា មនុស្សា បន អញ្ញំ ហទយេន ចិន្តេន្តិ អញ្ញំ មុខេន កថេន្តិ ។ តេនាហ គហនំ ហេតំ ភន្តេ យទិទំ មនុស្សា ឧត្តានំ ហេតំ ភន្តេ យទិទំ បសវោតិ ។ ឥតិ សោ តាយ ឧជុទិដ្ឋិតាយ អកុដិលតាយ កាលំ កត្វា តាវតឹសភវនេ និព្វត្តោ អច្ឆរាសហស្សបរិវុតោ មហាសម្បត្តឹ អនុភោសិ ។ តស្ស កស្សចិ កណ្ណមូលេ មន្តយន្តស្ស សទ្ទោ សោឡស-យោជនដ្ឋានំ ផរតិ បកតិកថាសទ្ទោ បន សកលំ ទសយោជនសហស្សំ ទេវនគរំ ឆាទេតិ ។ តេនេវស្ស ឃោសកទេវបុត្តោតិ នាមំ អហោសិ ។ កស្ស បនេស និស្សន្ទោតិ ។ បច្ចេកពុទ្ធេ បេមេន ភុក្ករណស្ស ។ សោ តត្ថ ន ចិរំ ឋត្វា ចវិ ។

---

១ សី. ផលិ ។ ២ សី. ម. ឥតោ បរំ កិរសទ្ទោ អត្ថិ ។ កត្ថចិ អម្ហាកំ បោត្ថកេបិ ឦទិសោយេវ ។

ទេវលោកតោ ហិ ទេវបុត្តា អាយុក្ខយេន បុញ្ញក្ខយេន អាហារក្ខយេន កោបេនាតិ ចតូហិ ការណេហិ ចវន្តិ ។ តត្ថ យេន ពហុំ បុញ្ញកម្មំ កតំ ហោតិ សោ ទេវលោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា យាវតាយុកំ ឋត្វា ឧបរូបរិ និព្វត្តតិ ឯវំ អាយុក្ខយេន ចវតិ នាម ។ យេន បរិត្តំ បុញ្ញំ កតំ ហោតិ តស្ស រាជកោដ្ឋាគារេ បក្ខិត្តំ ចតុប្បញ្ចនាឡិមត្តំ វិយ ធញ្ញំ អន្តរា វ តំ បុញ្ញំ ខីយតិ អន្តរា វ កាលំ ករោតិ ឯវំ បុញ្ញក្ខយេន ចវតិ នាម ។ អបរោ កាមគុណេ បរិភុញ្ជមានោ សតិសម្មោសេន អាហារំ អបរិភុញ្ជិត្វា កិលន្តកាយោ កាលំ ករោតិ ឯវំ អាហារក្ខយេន ចវតិ នាម ។ អបរោ បរស្ស សម្បត្តិំ អសហន្តោ កុជ្ឈិត្វា កាលំ ករោតិ ឯវំ កោបេន ចវតិ នាម ។

អយំ បន កាមគុណេ បរិភុញ្ជន្តោ មុដ្ឋស្សតិ ហុត្វា អាហារក្ខយេន ចវតិ[១] ចវិត្វា ច បន កោសម្ពិយំ នគរសោភិនិយា កុច្ឆិម្ហិ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ ។ សា វិជាតទិវសេ

១ សី. ម. ចវិ ។

កឹ ឯតន្តិ ទាសឹ បុច្ឆិត្វា បុត្តោ អយ្យេតិ វុត្តេ ហន្ទ ជេ ឥមំ ទារកំ កត្តរសុប្បេ អារោបេត្វា សង្ការកូដេ ឆឌ្ឌេហីតិ ឆឌ្ឌាបេសិ ។ នគរសោភិនិយោ ហិ ធីតរំ បដិជគ្គន្តិ ន បុត្តំ ។ ធីតរា ហិ តាសំ បវេណិ ឃដិយតិ ។ ទារកំ កាកាបិ សុនខាបិ បរិវារេត្វា និសីទឹសុ ។ បច្ចេកពុទ្ធេ សិនេហប្បភវស្ស ភុក្ករណស្ស និស្សន្ទេន ឯកោបិ ឧបគន្តុំ ន វិសហិ ។ តស្មឹ ខណេ ឯកោ មនុស្សោ ពហិ និក្ខន្តោ តំ កាកសុនខសន្និបាតំ ទិស្វា កិន្នុ ខោ ឯតន្តិ តត្ថ គន្ត្វា ទារកំ ទិស្វា បុត្តសិនេហំ បដិលភិត្វា បុត្តោ មេ លទ្ធោតិ គេហំ នេសិ ។

តទា កោសម្ពិកសេដ្ឋី រាជកុលំ គច្ឆន្តោ រាជនិវេសនតោ អាគច្ឆន្តំ បុរោហិតំ ទិស្វា កឹ អាចរិយ អជ្ជ តេ តិថិករណោ-នក្ខត្តយោគោ[1] ឱលោកិតោតិ បុច្ឆិ ។ អាម មហាសេដ្ឋិ អម្ហាកំ កិមញ្ញំ កិច្ចន្តិ ។ ជនបទស្ស កឹ ភវិស្សតិ អាចរិយាតិ ។ អញ្ញំ នត្ថិ ឥមស្មឹ បន នគរេ អជ្ជ ជាតទារកោ ជេដ្ឋកសេដ្ឋី

១ ក. អ. តិថិការណោ នក្ខត្តយោគោតិ ទិស្សតិ ។

ភវិស្សតីតិ ។ តទា សេដ្ឋិនោ ភរិយា គរុគព្ភា ហោតិ តស្មា សោ សីឃំ គេហំ បុរិសំ បេសេសិ គច្ឆ ភណេ ជានាហិ នំ វិជាតា វា នោ វាតិ(១) ។ បុរិសោ តំ សុត្វា វេគេន គេហំ គន្ត្វា បុច្ឆិ សេដ្ឋីភរិយា វិជាតាតិ ។ ន វិជាយតីតិ សុត្វា បុន នគរំ គន្ត្វា ន វិជាតាតិ អាហ ។ សេដ្ឋី ន វិជាយតីតិ សុត្វា វាជានំ ទិស្វា វ វេគេន គេហំ គន្ត្វា កាឡិំ នាម ទាសិំ បក្កោសិត្វា សហស្សំ ទត្វា គច្ឆ ឥមស្មិំ នគរេ ឧបធារេត្វា សហស្សំ ទត្វា អជ្ជ ជាតទារកំ គណ្ហិត្វា ឯហីតិ ។ សា ឧបធារេន្តី តំ គេហំ គន្ត្វា ទារកំ ទិស្វា អយំ ទារកោ កទា ជាតោតិ គហបតានឹ បុច្ឆិត្វា អជ្ជ ជាតោតិ វុត្តេ ឥមំ មយ្ហំ ទេហីតិ ឯកំ កហា-បណំ អាទឹ កត្វា មូលំ វឌ្ឍេន្តី សហស្សំ ទត្វា តំ អានេត្វា សេដ្ឋិនោ ទស្សេសិ ។ សេដ្ឋី សចេ មេ ធីតា

---

១ សី. ម. ឥតោ បរំ ន វិជាតាតិ សុត្វា វាជានំ ទិស្វា វេគេន គេហំ គន្ត្វា កាឡិំ នាម ទាសឹ បក្កោសិត្វា ។ បេ ។ គណ្ហិត្វា ឯហីតិ ។

ជាយិស្សតិ តាយ តំ សត្តំ និវាសេត្វា សេដ្ឋិដ្ឋានស្ស សាមិកំ ករិស្សាមិ សចេ មេ បុត្តោ ជាយិស្សតិ មារេស្សាមិ នន្តិ ចិន្តេត្វា តំ គេហេ ការេសិ ។ អថស្ស ភរិយា កតិបាហច្ចយេន បុត្តំ វិជាយិ ។ សេដ្ឋី ឥមស្មិំ អសតិ មម បុត្តោ សេដ្ឋិដ្ឋានំ លភិស្សតិ ឥទានិ តំ មារេតុំ វដ្ដតីតិ ចិន្តេត្វា កាឡឹ អាមន្តេត្វា គច្ឆ ជេ វជតោ គុន្នំ និក្ខមនវេលាយ វជទ្វារមជ្ឈេ ឥមំ តិរិយំ និបជ្ជាបេហិ គាវិយោ តំ មទ្ទិត្វា មារេស្សន្តិ មទ្ទនាមទ្ទនភាវំ(១) បនស្ស ញត្វា ឯហីតិ អាហ ។ សា គន្ត្វា គោបាលកេន វជទ្វារេ វិវដមត្តេយេវ តំ តថា និបជ្ជាបេសិ ។ គោគណជេដ្ឋកោ ឧសភោ អញ្ញស្មិំ កាលេ សព្វបច្ឆា និក្ខមន្តោបិ តំ ទិវសំ សព្វប្បឋមំ និក្ខមិត្វា ទារកំ ចតុន្នំ បាទានំ អន្តរេ កត្វា អដ្ឋាសិ ។ អនេកសតា គាវិយោ ឧសភស្ស ទ្វេ បស្សានិ ឃំសន្តិយោ និក្ខមិំសុ ។ គោបាលកោបិ អយំ ឧសភោ បុព្វេ សព្វបច្ឆា និក្ខមតិ អជ្ជ បន សព្វប្បឋមំ និក្ខមិត្វា វជទ្វារេ និច្ចលោ វ ឋិតោ

១ សី. ម. មទ្ទិតាមទ្ទិតភាវំ ។

កិន្នុ ខោ ឯតន្តិ ចិន្តេត្វា គន្ត្វា តស្ស ហេដ្ឋា និបន្នំ ទារកំ ទិស្វា បុត្តសិនេហំ បដិលភិត្វា បុត្តោ មេ លទ្ធោតិ គេហំ នេសិ ។ កាឡី គន្ត្វា សេដ្ឋិនា បុដ្ឋា តមត្ថំ អារោចេត្វា គច្ឆ នំ បុន ឥមំ សហស្សំ ទត្វា អានេហីតិ វុត្តា សហស្សំ ទត្វា បុន អានេត្វា អទាសិ ។ អថ នំ អាហ អម្ម កាឡិ ឥមស្មិំ នគរេ បញ្ច សកដសតានិ បច្ចូសកាលេ ឧដ្ឋាយ វណិជ្ជាយ គច្ឆន្តិ ត្វំ ឥមំ នេត្វា បក្កមគ្គេ និបជ្ជាបេហិ គោណា វា នំ មទ្ទិស្សន្តិ បក្កានិ វា ឆិន្ទិស្សន្តិ បវត្តិញ្ចស្ស ញត្វា វ អាគច្ឆេយ្យាសីតិ ។ សា តំ នេត្វា បក្កមគ្គេ និបជ្ជាបេសិ ។ តទា សកដជេដ្ឋកោ(១) បុរតោ អហោសិ ។ អថស្ស គោណា តំ ឋានំ បត្វា ធុរំ ឆឌ្ឌេសុំ បុនប្បុនំ អារោបេត្វា បាជិយមានាបិ បុរតោ ន គច្ឆិំសុ ។ ឯវំ តស្ស តេហិ សទ្ធិំ វាយមន្តស្សេវ អរុណំ ឧដ្ឋហិ ។ សោ កិន្នាមេតំ គោណា ករិំសូតិ មគ្គំ

---

១ សី. សាកដិកជេដ្ឋកោ ។

ឱលោកេន្តោ ទារកំ ទិស្វា ភារិយំ វត មេ កម្មន្តិ ចិន្តេត្វា បុត្តោ មេ លទ្ធោតិ តុដ្ឋមានសោ តំ គេហំ នេសិ ។ កាឡី គន្ត្វា សេដ្ឋិនា បុច្ឆិតា តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិត្វា គច្ឆ នំ បុន សហស្សំ ទត្វា អានេហីតិ វុត្តា តថា អកាសិ ។ អថ នំ អាហ ឥទានិ នំ អាមកសុសានំ នេត្វា គច្ឆន្តរេ និបជ្ជាបេហិ តត្ថ សុនខាទីហិ វា ខាទិតោ អមនុស្សេន វា បហដោ មរិស្សតិ មតាមតភាវញ្ចស្ស ជានិត្វា វ អាគច្ឆេយ្យាសីតិ ។ សា តំ នេត្វា តត្ថ និបជ្ជាបេត្វា ឯកមន្តេ អដ្ឋាសិ ។ តំ សុនខោ វា កាកោ វា អមនុស្សោ វា ឧបសង្កមិតុំ នាសក្ខិ ។ ននុ បស្ស នេវ មាតា ន បិតា ន ភាតិកាទីសុ កោចិ រក្ខកោ(១) នាម អត្ថិ កោ នំ រក្ខតីតិ ។ សុនខកាលេ បច្ចេកពុទ្ធេ សិនេហេន បវត្តិតំ ភុក្ករណមត្តមេវ នំ រក្ខតិ ។ អថេកោ អជបាលកោ អនេកសតសហស្សា អជា គោចរំ នេន្តោ សុសានបស្សេន គច្ឆតិ ។ ឯកា អជា បណ្ណាទីនិ

១- ក. អ. សី. ម. រក្ខិតោតិបិ រក្ខិតាតិបិ ។

ខាទមានា គព្ភទ្វារំ បវិសិត្វា(១) ទារកំ ទិស្វា ជណ្ណុកេហិ បតិត្វា ទារកស្ស ថនំ អទាសិ ។ អជបាលកេន ហេហេតិ សទ្ទេ កតេបិ ន និក្ខមិ ។ សោ យដ្ឋិយា នំ បហរិត្វា នីហរិស្សាមីតិ គព្ភទ្វារំ បវិដ្ឋោ អជំ ជណ្ណុកេហិ បតិត្វា ទារកំ ខីរំ បាយេន្តិំ ទិស្វា ទារកេ បុត្តសិនេហំ បដិលភិត្វា បុត្តោ មេ លទ្ធោតិ តំ អាទាយ បក្កាមិ ។ កាឡី តំ ទិស្វា គន្ត្វា សេដ្ឋិនា បុច្ឆិតា តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិត្វា គច្ឆ នំ បុន សហស្សំ ទត្វា អានេហីតិ វុត្តា តថា អកាសិ ។ អថ នំ អាហ អម្ម កាឡិ ឥមំ អាទាយ ចោរប្បបាតបព្វតំ អភិរុហិត្វា បបាតេ ខិប បព្វតកុច្ឆិយំ បដិហញ្ញមានោ ខណ្ឌាខណ្ឌិកោ ហុត្វា ភូមិយំ បតិស្សតិ មតាមតភាវញ្ចស្ស ញត្វា វ អាគច្ឆេយ្យាសីតិ ។ សោ តំ តត្ថ នេត្វា បព្វតមត្ថកេ ឋត្វា ខិបិ ។ តំ ខោ បន បព្វតកុច្ឆិំ និស្សាយ មហាវេណុគុម្ពោ(២) បព្វតានុសារេនេវ វឌ្ឍិ ។ តស្ស មត្ថកំ

---

១ ស៊ី. ម. បវិដ្ឋា ។ ២ មហាវេឡុគុម្ពោតិបិ ទិស្សតិ ។

ឃនផាតោ ជិញ្ជុកគុម្ពោ អវត្ថរិ ។ ទារកោ បតន្តោ កោជវេ វិយ តស្មឹ បតិ ។ តំ ទិវសំ នឡការជេដ្ឋកស្ស វេណុផាលោ បត្តោ ហោតិ(១) ។ សោ បុត្តេន សទ្ធឹ គន្ត្វា តំ វេណុគុម្ពំ ឆិន្ទិតុំ អារភិ ។ តស្មឹ ចលន្តេ ទារកោ សទ្ទមកាសិ ។ សោ ទារកសទ្ទោ វិយាតិ ឯកេន បស្សេន អភិរុហិត្វា តំ ទិស្វា បុត្តោ មេ លទ្ធោតិ តុដ្ឋចិត្តោ អាទាយ គតោ ។ កាទ្យ៍ សេដ្ឋិស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា តេន បុច្ឆិតោ តម្បវត្តឹ អាចិក្ខិត្វា គច្ឆ នំ បុន សហស្សំ ទត្វា អានេហីតិ វុត្តោ តថា អកាសិ ។

សេដ្ឋិនោ ឥទញ្ចិទញ្ច ករោន្តស្សេវ ទារកោ វឌ្ឍិតោ ។ ឃោសកោត្វេវស្ស នាមំ អហោសិ ។ សោ សេដ្ឋិនោ អក្ខិម្ហិ កណ្ដកោ វិយ ខាយិ ។ ឧជុកំ តំ ឱលោកេតុំបិ ន វិស-ហិ ។ អថស្ស មរណុបាយំ(២) ចិន្តេន្តោ អត្តនោ សហាយកស្ស កុម្ភការស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា កទា អាវាបំ អាលិម្បេស្សសីតិ

១ សី. វេណុពលំ បត្តោ ហោតិ ។ ម. វេឡុនា អត្ថោ ហោតិ ។ ២ សី. មារណុបាយំ. ។

បុច្ឆិត្វា សេដ្ឋិ វុត្តេ តេនហិ ឥទំ សហស្សំ គហេត្វា មមេកំ កម្មំ ករោហីតិ អាហ ។ កឹ កម្មំ ករិស្សាមីតិ[១] ។ ឯកោ មេ អវជាតបុត្តោ អត្ថិ តំ តវ សន្តិកំ បេសេស្សាមិ អថ នំ គហេត្វា គព្ភំ បវេសេត្វា តិខិណាយ វាសិយា ខណ្ឌា-ខណ្ឌិកំ ឆិន្ទិត្វា ចាដិយំ បក្ខិបិត្វា អាវាបេ បក្ខិបេយ្យាសិ ឥទន្តេ សហស្សំ លញ្ចការសទិសំ ឧត្តរឹ បុន តេ កត្តព្វយុត្តកំ បច្ឆា ករិស្សាមីតិ ។ កុម្ភការោ សាធូតិ សម្បដិច្ឆិ ។ សេដ្ឋី បុន-ទិវសេ ឃោសកំ បក្កោសាបេត្វា តាត ហិយ្យោ មយា កុម្ភការោ ឯកំ កម្មំ អាណត្តោ ឯហិ ត្វំ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ឯវំ វទេហិ ហិយ្យោ កិរ មេ បិតរា អាណត្តំ កម្មំ និប្ផាទេហីតិ[២] បហិណិ ។ សោ សាធូតិ អគមាសិ ។ តំ តត្ថ គច្ឆន្តំ ឥតរោ សេដ្ឋិនោ បុត្តោ ទារកេហិ សទ្ធឹ គុឡំ កីឡន្តោ ទិស្វា តំ បក្កោសិត្វា កុហឹ គច្ឆសិ ភាតិកាតិ បុច្ឆិត្វា បិតុ សាសនំ គហេត្វា កុម្ភការស្ស សន្តិកន្តិ វុត្តេ អហំ តត្ថ គមិស្សាមិ ឥមេ ទារកា មំ ពហុំ លក្ខំ ជិនិំសុ តំ មេ

១ សី. ម. កឹ សាមីតិ ។ ២ និដ្ឋាបេហីតិ ឥតិបិ ។

បដិជិនិត្វា ទេហីតិ អាហ ។ អហំ បិតុ ភាយាមីតិ ។ មា ភាយិ ភាតិក អហន្តំ សាសនំ ករិស្សាមិ ពហូហិ ជិតោ យាវាហំ អាគច្ឆាមិ តាវ មេ លទ្ធំ បដិជិនាហីតិ ។ ឃោសកោ កិរ គុឡកីឡាយ ឆេកោ តេន តំ ឯវំ និពន្ធិ ។ សោបិ នំ តេនហិ គន្ត្វា កុម្ភការំ វទេហិ បិតរា កិរ មេ ហីយោ ឯកំ អាណត្តំ កម្មំ តំ និដ្ឋាទេហីតិ វត្វា ឧយ្យោជេសិ ។ សោ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា តថា អវច ។ អថ នំ កុម្ភការោ សេដ្ឋិនា វុត្តនិយាមេនេវ មារេត្វា អាវាបេ ខិបិ ។ ឃោសកោបិ ទិវសភាគំ កីឡិត្វា សាយណ្ហសមយេ គេហំ គន្ត្វា សេដ្ឋិនា ទិស្វា កិំ តាត ន គតោសីតិ វុត្តេ អត្តនោ អគតការណញ្ច កនិដ្ឋស្ស គតការណញ្ច អារោចេសិ ។ សេដ្ឋី តំ សុត្វា មា អវធីតិ មហាវិរវំ វិរវិត្វា សកលសរីរេ បក្កុដ្ឋិតលោហិតោ វិយ ហុត្វា អម្ភោ កុម្ភការ មា មំ នាសយិ មា មំ នាសយីតិ ពាហា បគ្គយ្ហ កន្ទន្តោ តស្ស សន្តិកំ អគមាសិ ។ កុម្ភការោ តំ តថា អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា សាមិ មា

សព្វំ កិរ កម្មន្តំ និប្ផន្នន្តិ អាហ ។ សោ បព្វតេន វិយ មហន្តេន សោកេន អវត្ថរិតោ ហុត្វា អនប្បកំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេសិ យថាតំ អប្បទុដ្ឋស្ស បទុដ្ឋមនោ(១) ។ តេនាហ ភគវា

យោ ទណ្ឌេន អទណ្ឌេសុ អប្បទុដ្ឋេសុ ទុស្សតិ
ទសន្នមញ្ញតរំ ឋានំ ខិប្បមេវ និគច្ឆតិ
វេទនំ ផរុសំ ជានិំ សរីរស្ស វ ភេទនំ
គរុកំ វាបិ អាពាធំ ចិត្តក្ខេបំ វ បាបុណេ
រាជតោ វា ឧបសគ្គំ អព្ភក្ខានំ វ ទារុណំ
បរិក្ខយំ វ ញាតីនំ ភោគានំ វ បភង្គុណំ
អថ វាស្ស អគារានិ អគ្គិ ទហតិ(២) បាវកោ
កាយស្ស ភេទា ទុប្បញ្ញោ និរយំ សោ ឧបបជ្ជតីតិ(៣)។

ឯវំ សន្តេបិ បុន តំ សេដ្ឋី ឧជុកំ ឱលោកេតុំ ន សក្កោតិ កិន្តិ នំ មារេយ្យន្តិ ចិន្តេន្តោ មម គាមសតេ អាយុត្តកស្ស សន្តិកំ បេសេត្វា មារាបេស្សាមីតិ(៤) ឧបាយំ

១ សី. បទុស្សមានោ ។ ក. អ. ម. បទុដ្ឋមានោ ។ ២ សី. ឌហតិ ។ ៣ សី. ម. និរយំ សោបបជ្ជតីតិ ។ ឯវំ យុត្តតរំ ។ ៤ សី. មារេស្សាមីតិ ។

ទិស្វា អយំ មេ អវិជាតបុត្តោ ឥមំ មារេត្វា វច្ចកូបេ ខិបតុ ឯវំ កតេ អហំ មាតុលស្ស កត្តព្វយុត្តកំ បញ្ញា(១) ជានិស្សាមីតិ តស្ស បណ្ណំ លិខិត្វា តាត ឃោសក អម្ហាកំ គាមសតេ អាយុត្តកោ អត្ថិ ឥមំ បណ្ណំ ហរិត្វា តស្ស ទេហីតិ វត្វា បណ្ណំ តស្ស ទុស្សន្តេ ពន្ធិ ។ សោ បន អក្ខរសមយំ ន ជានាតិ ។ ទហរកាលតោ បដ្ឋាយ ហិ នំ មារាបេន្តោ វ(២) សេដ្ឋី មារាបេតុំ(៣) នាសក្ខិ កឹ អក្ខរសមយំ បិ(៤) សិក្ខាបេស្សតិ ឥតិ សោ អត្តនោ មារាបនបណ្ណមេវ ទុស្សន្តេ ពន្ធិត្វា និក្ខមន្តោ អាហ បាថេយ្យំ មេ តាត នត្ថីតិ ។ បាថេយ្យេន តេ កិច្ចំ នត្ថិ អន្តរាមគ្គេ អសុកគ្គាមេ នាម(៥) មម សហាយកោ សេដ្ឋី អត្ថិ តស្ស ឃរេ បាតរាសំ កត្វា បុរតោ គច្ឆាហីតិ ។ សោ សាធូតិ បិតរំ វន្ទិត្វា និក្ខន្តោ តំ គាមំ បត្វា សេដ្ឋិឃរំ បុច្ឆិត្វា គន្ត្វា សេដ្ឋិជាយំ បស្សិត្វា កុតោ អាគតោសីតិ វុត្តេ អន្តោនគរតោតិ អាហ ។ កស្ស បុត្តោសីតិ ។ តុម្ហាកំ

១ សី. ម. បញ្ញាសទ្ទោ នត្ថិ ។ ២ សី. មារាបេតុំ វាយមន្តោ វ ។ ៣ ម. មារេតុំ ។ ៤ សី. ម. អបិសទ្ទោ នត្ថិ ។ ៥ សី. នាមសទ្ទោ នត្ថិ ។

សហាយកសេដ្ឋិនោ អម្ហាតិ ។ ត្វមសិ ឃោសកោ នាមាតិ ។ អាម អម្ហាតិ ។ តស្សា សហ ទស្សនេនេវ តស្មិំ បុត្តស្សិនេហោ ឧប្បជ្ជិ ។

សេដ្ឋិនោ បនេកា ធីតា អត្ថិ បណ្ណរសសោឡសវស្សុទ្ទេសិកា អភិរូបា បាសាទិកា ។ តំ រក្ខិតុំ ឯកមេវ បេសនការិកំ ទាសិំ ទត្វា សត្តភូមិកស្ស បាសាទស្ស ឧបរិតលេ សិរិគព្ភេ វសាបេសិ[១] ។ សេដ្ឋិធីតា តស្មិំ ខណេ តំ ទាសិំ អន្តរាបណំ បេសេសិ ។ អថ នំ សេដ្ឋិជាយា ទិស្វា កុហិំ គច្ឆសីតិ បុច្ឆិត្វា អយ្យេ ធីតាយ បេសនេនាតិ វុត្តេ ឥតោ តាវ ឯហិ តិដ្ឋតុ បេសនំ បុត្តស្ស មេ បីឋកំ អត្ថរិត្វា បាទេ ធោវិត្វា តេលំ មក្ខិត្វា សយនំ អត្ថរិត្វា ទេហិ បច្ឆា បេសនំ ករិស្សសីតិ អាហ ។ សា តថា អកាសិ ។ អថ នំ ចិរេនាគតំ សេដ្ឋិធីតា សន្តជ្ជេសិ ។ អថ នំ សា អាហ អយ្យេ[២] មា មេ កុជ្ឈិ សេដ្ឋិបុត្តោ ឃោសកោ

---

១ សី. ម. វសាបេន្តិ ។ វសាបេសុន្តិ យុត្តតរំ ។ ២ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

អាគតោ តស្ស ឥទញ្ចិទញ្ច កត្វា តត្ថ គន្ត្វា អាគតាម្ហីតិ។ សេដ្ឋិធីតាយ សេដ្ឋិបុត្តោ ឃោសកោតិ នាមំ សុត្វា វ បេមំ ឆវិអាទីនិ ឆិន្ទិត្វា អដ្ឋិមិញ្ជំ អាហច្ច ឋិតំ ។ កោតុហលិកកាលស្មឹ ហិ សា តស្ស បជាបតិ ហុត្វា នាឡិកោទនំ បច្ចេកពុទ្ធស្ស អទាសិ តស្សានុភាវេនាគន្ត្វា ឥមស្មឹ សេដ្ឋិកុលេ និព្វត្តា ។ ឥតិ តំ សោ បុព្វសិនេហោ អវត្ថរិត្វា គណ្ហិ ។ តេនាហ ភគវា

បុព្វេវ សន្និវាសេន បច្ចុប្បន្នហិតេន វា
ឯវន្តំ ជាយតេ បេមំ ឧប្បលំវ យថោទកេតិ ។

អបិ នំ បុច្ឆិ កុហឹ សោ អម្មាតិ ។ អយ្យេ សយនេ និបន្នោ និទ្ទាយតីតិ ។ អត្ថិ បនស្ស ហត្ថេ កិញ្ចីតិ ។ ទុស្សន្តេ បណ្ណំ អត្ថិ អម្មាតិ ។ សា កិំ បណ្ណំ នុ ខោ ឯតន្តិ តស្មឹ និទ្ទាយន្តេ មាតាបិតូនំ អញ្ញាវិហិតតាយ អបស្សន្តានំ ឱតរិត្វា សន្តិកំ គន្ត្វា តំ បណ្ណំ មោចេត្វា អាទាយ អត្តនោ គព្ភំ បវិសិត្វា ទ្វារំ បិធាយ វាតបានំ

វិចរិត្វា អក្ខរសមយេ កុសលតាយ បណ្ណំ វាចេត្វា អហោ ពាលោ អត្តនោ មរណបណ្ណំ ទុស្សន្តេ ពន្ធិត្វា វិចរតិ សចេ មយា ន ទិដ្ឋំ អស្ស នត្ថិ ជីវិតន្តិ តំ បណ្ណំ ផាលេត្វា សេដ្ឋិស្ស វចនេន អបរំ បណ្ណំ លិខិ[១] អយំ មម បុត្តោ ឃោសកោ នាម គាមសតតោ បណ្ណាការំ អាហរាបេត្វា តមស្ស ជនបទស្សេដ្ឋិនោ ធីតរា សទ្ធឹ មង្គលំ កត្វា អត្តនោ វសនគាមស្ស មជ្ឈេ ទ្វិភូមិកំ គេហំ ការេត្វា បាការបរិក្ខេបេន ចេវ បុរិសគុត្តិយា ច សុសំវិហិតារក្ខំ ករោតុ មយ្ហញ្ច ឥទញ្ចិទញ្ច មយា កតន្តិ សាសនំ បេសេតុ ឯវំ កតេ អហំ មាតុលស្ស កត្តព្វយុត្តកំ បច្ឆា ជានិស្សាមីតិ លិខិត្វា ច បន សំហរិត្វា ឱតរិត្វា ទុស្សន្តេយេវ ពន្ធិ ។

សោ ទិវសភាគំ និទ្ទាយិត្វា ឧដ្ឋាយ ភុញ្ជិត្វា បក្កាមិ ។ បុនទិវសេ បាតោវ តំ គាមំ គន្ត្វា អាយុត្តកំ គាមកិច្ចំ ករោន្តញ្ញេវ បស្សិ ។ សោ តំ ទិស្វា កឹ តាតាតិ បុច្ឆិ ។

---

១ ក. អ. លិខិត្វាតិបិ បាឋោ ន បនាយំ យុជ្ជតិ លិខិត្វា ច បនាតិ បរិយោសានកាលកិរិយាបទស្ស អត្ថិតាយ ។

សោ(១) បិតរា មេ តុម្ហាកំ បណ្ណំ បេសិតន្តិ អាហ ។ កិស្ស បណ្ណំ តាត អាហរាតិ បណ្ណំ គហេត្វា វាចេត្វា តុដ្ឋមានសោ បស្សថ ភោ មម សាមិនោ មយិ សិនេហំ ជេដ្ឋបុត្តស្ស មេ មង្គលំ ករោន្តូតិ មម សន្តិកំ បហិណិ សីឃំ ទារុអាទីនិ អាហរថាតិ គហបតិកេ វត្វា គាមមជ្ឈេ វុត្តប្បការំ គេហំ ការេត្វា គាមសតតោ បណ្ណាការំ អាហរាបេត្វា ជនបទសេដ្ឋិនោ ធីតរំ អានេត្វា មង្គលំ កត្វា សេដ្ឋិស្ស សាសនំ បហិណិ ឥទញ្ចិទញ្ច មយា កតន្តិ ។

តំ សុត្វា សេដ្ឋិនោ យំ ការេមិ តំ ន ហោតិ យំ ន ការេមិ តទេវ ហោតីតិ មហន្តំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជិ ។ បុត្តសោកេន សទ្ធឹ សោ សោកោ ឯកតោ វ ហុត្វា កុច្ឆិឌាហំ ឧប្បាទេត្វា អតិសារំ ជនេសិ ។ សេដ្ឋិធីតាបិ សចេ កោចិ សេដ្ឋិនោ សន្តិកា អាគច្ឆតិ តុម្ហេ មម អកថេត្វា សេដ្ឋិបុត្តស្ស បឋមតរំ មា កថយិត្ថាតិ ជនេ អាណាបេសិ ។ សេដ្ឋីបិ ខោ ន ទានិ(២) តំ ទុដ្ឋបុត្តំ មម សាបតេយ្យស្ស សាមិកំ

១ សី. ម. អយំ តាហេ នត្ថិ ។ ២ ម. សេដ្ឋីបិ ខោ បនទានិ ។

ករិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា ឯកំ អាយុត្តកំ អាហ មាតុល បុត្តំ មេ(១) ទដ្ឋុកាមោម្ហិ ឯកំ បាទមូលិកំ បេសេត្វា មម បុត្តំ បក្កោសាបេហីតិ ។ សោ សាធូតិ បណ្ណំ ទត្វា ឯកំ បុរិសំ បេសេសិ ។ សេដ្ឋីធីតាបិ តស្សាគន្ត្វា ទ្វារេ ឋិតភាវំ សុត្វា តំ បក្កោសាបេត្វា កឹ តាតាតិ បុច្ឆិ ។ សេដ្ឋី គិលានោ បុត្តំ បស្សិតុំ បក្កោសាបេតិ អយ្យេតិ ។ តាត សេដ្ឋិ ពលវា ទុព្វលោតិ ។ ពលវា តាវ អាហារំ ភុញ្ជតិយេវ អយ្យេតិ ។ សា សេដ្ឋិបុត្តំ អជានាបេត្វា វ តស្ស និវាសញ្ច បរិព្វយញ្ច ទាបេត្វា មយា បេសិតកាលេ គមិស្សសិ អច្ឆ តាវាតិ អាហ ។ មហាសេដ្ឋី បុន អាយុត្តកំ អវោច កឹ មាតុល ន តេ មម បុត្តស្ស សន្តិកំ បហិតន្តិ ។ បហិតំ សាមិ គតបុរិសោ ន តាវ ឯតីតិ ។ តេនហិ បុន អបរំ បេសេហីតិ ។ សោ បេសេសិ ។ សេដ្ឋិធីតា តស្មឹបិ តថេវ បដិបជ្ជិ ។ អថ សេដ្ឋិនោ រោគោ ពលវា ជាតោ ឯកំ ភាជនំ បវិសតិ

---

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

ឯកំ និក្ខមតិ ។ បុន សេដ្ឋី អាយុត្តកំ បុច្ឆិ កំ មាតុល
ន តេ មម បុត្តស្ស សន្តិកំ បហិតន្តិ ។ បហិតំ សាមិ
គតបុរិសោ បន ន តាវ ឯតីតិ ។ តេនហិ បុន អបរំ
បេសេហីតិ ។ សោ បេសេសិ ។ សេដ្ឋិធីតា តតិយវារេ
អាគតំបិ តំ បវត្តិំ បុច្ឆិ(១) ។ សោ ពាឡ្ហគិលានោ អយ្យេ
សេដ្ឋី អាហារំ បច្ឆិន្ទិត្វា មច្ចុបរាយនោ ជាតោ ឯកំ ភាជនំ
និក្ខមតិ ឯកំ បវិសតីតិ អាហ ។ សេដ្ឋិធីតា ចិន្តេសិ ឥទានិ
គន្តុំ កាលោតិ សេដ្ឋិបុត្តស្ស បិតា កិរ តេ គិលានោតិ
អារោចេត្វា កិំ វទេសិ ភទ្ទេតិ វុត្តេ អផាសុកមស្ស សាមីតិ
អាហ ។ ឥទានិ កិំ កាតព្វន្តិ ។ សាមិ តាមសតតោ
ឧដ្ឋានកំ បណ្ណាការំ អាទាយ គន្ត្វា បស្សិស្សាម នន្តិ
អាហ ។ សោ សាធូតិ បណ្ណាការំ អាហរាបេត្វា សកដេហិ
អាទាយ បក្កាមិ ។ អថ នំ សា បិតា តេ ទុព្វលោ
ឯត្តកំ បណ្ណាការំ គហេត្វា គច្ឆន្តានំ បបញ្ចោ ភវិស្សតិ

---

១ ក. អ. ឥតោ បរំ កិំ សេដ្ឋិនោ អាពាធន្តិ ទិស្សតិ ។ កោ សេដ្ឋិនោ អាពាធោតីតិ វចនេន ភវិតព្វំ ។

ឯតំ និវត្តេហីតិ វត្វា តំ សត្វំ អត្តនោ កុលគេហំ បេសេត្វា
បុន តំ អាហ សាមិ ត្វំ អត្តនោ បិតុ បាទបស្សេ តិដ្ឋេយ្យាសិ
អហំ ឧស្សីសកបស្សេ ឋស្សាមីតិ គេហំ បវិសមានាយេវ
គេហស្ស បុរតោ ច បច្ឆតោ ច អារក្ខំ គណ្ហាបេតិ អត្តនោ
បុរិសេ អាណាបេសិ ។ បវិដ្ឋកាលេ បន សេដ្ឋិបុត្តោ បិតុ
បាទបស្សេ អដ្ឋាសិ ឥតរា ឧស្សីសកបស្សេ ។ តស្មិំ ខណេ
សេដ្ឋី ឧត្តានកោ និបន្នោ ហោតិ ។ អាយុត្តកោ បនស្ស
បាទេ បរិមជ្ជន្តោ បុត្តោ តេ សាមិ អាគតោតិ អាហ ។
កហំ សោតិ ។ ឯស បាទមូលេ ឋិតោតិ អាហ ។ អថ
នំ ទិស្វា អាយុត្តកំ បក្កោសាបេត្វា មម គេហេ កិត្តកំ
ធនន្តិ បុច្ឆិត្វា សាមិ ធនស្សេវ ចត្តាឡីស កោដិយោ ឧប-
ភោគបរិភោគភណ្ឌានំ បន គាមក្ខេត្តទ្វិបទចតុប្បទយានវាហ-
នានញ្ច អយញ្ច អយញ្ច បរិច្ឆេទោតិ វុត្តេ អហំ ឯត្តកំ មម
បុត្តស្ស ឃោសកស្ស ន ទេមីតិ វត្តុកាមោ ទេមីតិ អាហ ។
តំ សុត្វា សេដ្ឋិធីតា អយំ បុន កថេន្តោ អញ្ញំ កិញ្ចិ

កបេយ្យាតិ បិដ្ឋេត្វា សោកាតុរា វិយ កេសេ វិកិរិត្វា រោទមានា កិន្នាមេតំ តាត វទេសិ ឥទំបិ នាម តេ វចនំ សុណោម អលក្ខិកា វតម្ហាតិ វត្វា មត្ថកេន តំ ឧរមជ្ឈេ បហរន្តី បតិត្វា យថា បុន វុដ្ឋាតុំ ន សក្កោតិ តថាស្ស ឧរមជ្ឈេ មត្ថកេន ឃំសន្តី អារោទនំ ទស្សេសិ ។ សេដ្ឋីបិ តំ ខណញ្ញេវ កាលមកាសិ ។

សេដ្ឋី មតោតិ គន្ត្វា(១) ឧទេនស្ស រញ្ញោ អារោចេសុំ ។ រាជា តស្ស សរីរកិច្ចំ ការាបេត្វា អត្ថិ បនស្ស បុត្តោ វា ធីតា វាតិ បុច្ឆិ ។ អត្ថិ ទេវ ឃោសកោ នាម តស្ស បុត្តោ សព្វំ សាបតេយ្យំ តស្ស និយ្យាទេត្វា វ មតោ ទេវាតិ ។ រាជា អបរភាគេ សេដ្ឋិបុត្តំ បក្កោសាបេសិ ។ តស្មិញ្ច ទិវសេ ទេវោ វស្សិ រាជង្គណេ តត្ថ តត្ថ ឧទកំ សណ្ឋាតិ ។ សេដ្ឋិបុត្តោ រាជានំ បស្សិស្សាមីតិ បាយាសិ ។ រាជា វាតបានំ វិវរិត្វា តំ អាគច្ឆន្តំ ឱលោកេន្តោ រាជង្គណេ

១ ម. តស្មិំ មតេ គន្ត្វា ។

ឧទកំ លង្ឃេត្វា លង្ឃេត្វា[១] អាគច្ឆន្តិ ទិស្វា តំ អាគន្ត្វា វន្ទិត្វា ឋិតំ ត្វំ ឃោសកោ នាម តាតាតិ បុច្ឆិត្វា អាម ទេវាតិ វុត្តេ បិតា មេ មតោតិ មា សោចិ តវ បេត្តិកំ សេដ្ឋិដ្ឋានំ តុយ្ហមេវ ទស្សាមីតិ តំ សមស្សាសេត្វា[២] គច្ឆ តាតាតិ ឧយ្យោជេសិ ។ រាជា គច្ឆន្តញ្ច នំ ឱលោកេន្តោ វ អដ្ឋាសិ ។ សោ អាគមនកាលេ លង្ឃិតំ[៣] ឧទកំ ឱតរិត្វា សណិកំ អគមាសិ ។ អថ នំ រាជា តតោ វ បក្កោសាបេត្វា កិន្នុ ខោ តាត ត្វំ មម សន្តិកំ អាគច្ឆន្តោ ឧទកំ លង្ឃិត្វា អាគម្ម គច្ឆន្តោ ប តទានិ[៤] ឱតរិត្វា សណិកំ គច្ឆសីតិ បុច្ឆិ ។ អាម ទេវ អហំ តស្មិំ ខណេ កុមារកោ កីឡនកាលោ នាមេសោ[៥] តទានិ បន មេ ទេវេន ឋានន្តរំ បដិស្សុតំ តស្មា យថាបុរេ អចរិត្វា តទានិ សណិកេន ហុត្វា ចរិតុំ វដ្ដតីតិ ។ តំ សុត្វា រាជា ធីតិមា អយំ បុរិសោ តទានេវស្ស ឋានន្តរំ ទស្សាមីតិ បិតរា ភុត្តភោគំ ទត្វា សព្វសតេន

---

១ សី. ម. លង្ឃេត្វាតិ ឯកមេវ បទំ ។ ២ អស្សាសេត្វាតិបិ ។ ៣ ក. អ. លង្ឃិតំ លង្ឃិតន្តិ អាមេណ្ឌិតំ ទិស្សតិ ។ ៤ សី. ម. ប តទានីតិ បាឋទ្វយំ នត្ថិ ។ ៥ សី. ម. នាម សោ ។

សេដ្ឋិដ្ឋានំ អទាសិ ។ សោ រថេ ឋត្វា នគរំ បទក្ខិណំ អកាសិ ។ ឱលោកិតោលោកិតដ្ឋានំ កម្បតិ ។ សេដ្ឋិធីតាបិ កាឡីទាសិយា សទ្ធឹ មន្តយមានា និសិន្នា អម្ម កាឡី បុត្តស្ស តេ ឯត្តកា សម្បត្តិ មំ និស្សាយ និប្ផន្នាតិ[១] អាហ ។ កឹការណា អម្មាតិ ។ អយំ ហិ អត្តនោ មរណបណ្ណំ ទុស្សន្តេ ពន្ធិត្វា អម្ហាកំ ឃរំ អាគតោ អថស្ស មយា តំ បណ្ណំ ផាលេត្វា មយា សទ្ធឹ មង្គលករណត្ថាយ អញ្ញំ បណ្ណំ លិខិត្វា ឯត្តកំ កាលំ តត្ថ អារក្ខោ កតោតិ ។ អម្ម ត្វំ ឯត្តកំ បស្សសិ ឥមំ បន សេដ្ឋី ទហរកាលតោ បដ្ឋាយ មារេតុកាមោ មារេតុំ នាសក្ខិ កេវលំ ឥមំ និស្សាយ ពហុំ ធនំ វីយតិ[២] ។ អម្ម អតិភារិយំ វត សេដ្ឋិនា កតន្តិ ។ សា នគរំ បទក្ខិណំ កត្វា គេហំ បវិសន្តំ បន តំ ទិស្វា អយំ ឯត្តកា សម្បត្តិ មំ និស្សាយ និប្ផន្នាតិ ហសិតំ អកាសិ ។ អថ នំ សេដ្ឋិបុត្តោ ទិស្វា កឹការណា ហសីតិ បុច្ឆិ ។ ឯកំ ការណំ និស្សាយាតិ ។ កថេហិ នន្តិ ។ សា

---

១ ម. ឧប្បន្នាតិ ។ ២ សី. ជីយតិ ។

ន កថេសិ ។ សោ សចេ ន កថេសិ ទ្វិធា តំ ឆិន្ទិស្សាមីតិ តជ្ជេត្វា អសិំ និក្កឌ្ឍិ ។ សា អយំ ឯត្តកា សម្បត្តិ តយា មំ និស្សាយ លទ្ធាតិ ចិន្តេត្វា ហសិត្វា អាហ ។ សេដ្ឋិ យទិ មម បិតរា អត្តនោ សន្តកំ មយ្ហំ និយ្យាទិតំ ត្វំ ឯត្តកំ អហោសិ(១) ។ សោ កិរ ឯត្តកំ កាលំ កិញ្ចិ ន ជានាតិ តេនស្សា វចនំ ន សទ្ទហិ ។ អថស្ស សា តុម្ហាកំ បិតរា មរណាបណ្ណំ ទត្វា បេសិតា តុម្ហេ មយា ឥទញ្ចិទញ្ច កត្វា រក្ខិតាតិ សព្វំ កថេសិ ។ អភូតំ កថេសីតិ ។ អស្សទ្ទហន្តោ មាតរំ កាឡំ បុច្ឆ សាមីតិ ។ ឯវំ កិរ អម្មាតិ(២) ។ អាម តាត ទហរកាលតោ បដ្ឋាយ តំ មារេតុកាមោ មារេតុំ នាសក្ខិ(៣) តំ និស្សាយ ពហុំ ធនំ ជីយិ(៤) សត្តសុ ឋានេសុ ត្វំ មរណតោ មុត្តោ ឥទានិ ភោគគាមតោ អាគម្ម សព្វសតេន សទ្ធិំ សេដ្ឋិដ្ឋានំ បត្តោសីតិ(៥) ។ សោ តំ សុត្វា ភារិយំ

---

១ ក អ. សី. ហោសីតិ ។ ២ សី. អភូតំ កថេសីតិ អស្សទ្ទហន្តោ មាតរំ កាឡំ បុច្ឆិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា ឯវំ កិរ អម្មាតិ ។ ម. ត្វំ អភូតំ កថេសីតិ អស្សទ្ទហន្តោ ។បេ។ អម្មាតិ ។ ៣ កត្ថចិ អម្ហាកំ បោត្ថកេ អយមេវ បាឋោបិ កត្ថចិ អសក្កោន្តោតិបិ ទិស្សតិ ។ សី. ម. អសក្កោន្តោ ។ ឧបរិទេសោ សមេតិ ។ ៤ ជីយីតិបិ ទិស្សតិ ។ ៥ បត្តោតីតិបិ ។

វត មេ កម្មំ ឯវរូបា ខោ បន មរណា មុត្តស្ស មម បមាទជីវិតំ ជីវិតុំ អយុត្តំ អប្បមត្តោ ភវិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា ទេវសិកំ សហស្សំ វិស្សជ្ជេត្វា អទ្ធិកកហាបណាទីនំ ទានំ បដ្ឋបេសិ ។ មិត្តោ តស្ស កុដុម្ពិកោ ទានព្យាវដោ(១) អហោសិ។

ឥទំ ឃោសកសេដ្ឋិនោ ឧប្បត្តិ(២) ។

តស្មឹ បន កាលេ ភទ្ទវតីនគរេ ភទ្ទវតិយសេដ្ឋី នាម ឃោសកសេដ្ឋិនោ(៣) អទិដ្ឋបុព្វសហាយកោ អហោសិ ។ ភទ្ទវតីនគរតោ ហិ អាគតានំ វាណិជានំ សន្តិកេ ឃោសកសេដ្ឋី ភទ្ទវតិយសេដ្ឋិនោ សម្បត្តិញ្ច វយប្បទេសញ្ច សុត្វា តេន សទ្ធឹ សហាយកភាវំ ឥច្ឆន្តោ បណ្ណាការំ បេសេសិ ។ ភទ្ទវតិយសេដ្ឋីបិ កោសម្ពិតោ អាគតានំ វាណិជានំ(៤) សន្តិកេ ឃោសកសេដ្ឋិនោ សម្បត្តិញ្ច វយប្បទេសញ្ច សុត្វា តេន សទ្ធឹ សហាយកភាវំ ឥច្ឆន្តោ បណ្ណាការំ បេសេសិ ។ ឯវំ តេ អញ្ញមញ្ញំ អទិដ្ឋបុព្វសហាយកា ហុត្វា វសឹសុ ។ អបរភាគេ

---

១ សី. ម. អយមេវ បាឋោ ទានវេយ្យាវត្តកោតិ អម្ហាកំ បោត្ថកេសុ យេភុយ្យេន ទិស្សតិ ន បនិធេសោ សមេតិ ។ ២ ក. អ. អយមេវ បាឋោបិ វត្ថូតិបិ ឧប្បត្តិវត្ថូតិបិ ។ ៣ ឃោសិតសេដ្ឋិនោតិបិ ឯវំ យេភុយ្យេន ។ ៤ ក. អ. មនុស្សានំ ។ ម. អយមេវ បាឋោ ។ សី. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

ភទ្ទវតិយសេដ្ឋិនោ គេហេ អហិវាតរោគោ បតិតោ ។ តស្មឹ បតិតេ បឋមំ មក្ខិកា មរន្តិ តតោ អនុក្កមេនេវ កីដា មូសិកា កុក្កុដា សូករា សុនខា មជ្ជារា គាវោ ទាសី ទាសា សព្វបច្ឆា ឃរមានុសកា មរន្តិ ។ តេសុ យេ ភិត្តឹ ភិន្ទិត្វា បលាយន្តិ តេ ជីវិតំ លភន្តិ ។ តទាបិ សេដ្ឋី ច ភរិយា ច ធីតា ច(១) តថា បលាយិត្វា ឃោសកសេដ្ឋឹ បស្សិតុំ(២) បត្ថេន្តា កោសម្ពិមគ្គំ បដិបជ្ជឹសុ ។ តេ អន្តរាមគ្គេយេវ ខីណបាថេយ្យា វាតាតបេន ចេវ ខុប្បិបាសាហិ ច កិលន្តសរីរា កិច្ឆេន កោសម្ពឹ បត្វា ឧទកផាសុកដ្ឋានេ នហាត្វា នគរទ្វារេ ឯកំ សាលំ បវិសឹសុ ។ តតោ សេដ្ឋី ភរិយំ អាហ ភទ្ទេ ឥមិនា នីហារេន អាគច្ឆន្តា វិជាតមាតុយាបិ អមនាបា ហោន្តិ សហាយោ កិរ មេ អទ្ធិកកបណាទីនំ ទេវសិកំ សហស្សំ វិស្សជ្ជេត្វា ទានំ ទាបេសិ(៣) តត្ថ ធីតរំ បេសេត្វា អាហារំ អាហរាបេត្វា ឯកាហំ ទ្វីហំ ឥធេវ សរីរំ សន្តប្បេត្វា សហាយកំ បស្សិស្សាមាតិ ។ សាធុ សាមីតិ ។ តេ

១ សី. ធីតា បស្សូ ។ ២ ក. ម. សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ៣ សី. ទេតិ ។

សាលាយមេវ វសឹសុ ។ បុនទិវសេ កាលេ អារោចិតេ កបណទ្ធិកាទីសុ អាហារត្ថាយ គច្ឆន្តេសុ មាតាបិតរោ អម្ម គន្ត្វា អម្ហាកំ អាហារំ អាហរាតិ ធីតរំ បេសយឹសុ ។ មហាភោគកុលស្ស ធីតា វិបត្តិយា អប្បិច្ឆលជ្ជិតាយ អលជ្ជមានា វ បាតឹ គហេត្វា កបណជនេហិ[1] សទ្ធឹ អាហារត្ថាយ គតា មិត្តកុដុម្ពិកេន កតិ បដិវីសេ[2] គណ្ហិស្សសិ អម្មាតិ បុដ្ឋា ប បន តយោតិ អាហ ។ អថស្សា តយោ បដិវីសេ អទាសិ ។ តាយ ភត្តេ អាហដេ តយោបិ ឯកតោ ភុញ្ជិតុំ និសីទឹសុ ។ អថ មាតាធីតរោ សេដ្ឋឹ អាហំសុ សាមិ វិបត្តិ នាម មហាកុលានម្បិ ឧប្បជ្ជតិ អម្ហេ អនោលោកេត្វា ភុញ្ជ មា ចិន្តយីតិ ឥតិ នំ នានប្បការេហិ យាចិត្វា ភោជេសុំ ។ សោ ភុញ្ជិត្វា អាហារំ ជិរាបេតុំ អសក្កោន្តោ អរុណេ ឧគ្គច្ឆន្តេ កាលមកាសិ ។ មាតាធីតរោ នានប្បការេហិ បរិទេវិត្វា រោទឹសុ ។ កុមារិកា បុនទិវសេ រោទមានា អាហារត្ថាយ គន្ត្វា តេន តំ ទិស្វា កតិ បដិវីសេ គណ្ហិស្សសិ អម្មាតិ

---

១ ស៊ី. ម. កបណជនេន ។ ២ ម. បដិវីសេ ។

វុត្តា ទេ្វតិ អាហ ។ សោ ទេ្វ បដិវីសេ អទាសិ ។ សា អាហរិត្វា មាតរំ យាបិត្វា ភោជេសិ[១] ។ សា តាយ យាបិយមានា ភុញ្ជិត្វា អាហារំ ជីវាបេតុំ អសក្កោន្តី តំ ទិវសំ កាលមកាសិ ។ កុមារិកា ឯកិកា វ រោទិត្វា បរិទេវិត្វា តាយ ទុក្ខុប្បត្តិយា អតិវិយ សញ្ជាតច្ឆាតកទុក្ខា បុនទិវសេ យាចកេហិ សទ្ធិំ រោទន្តី អាហារត្ថាយ គន្ត្វា កតិ បដិវីសេ គណ្ហិស្សសិ អម្មាតិ វុត្តេ ឯកន្តិ អាហ ។ មិត្តកុដុម្ពិកោ តំ តយោ ទិវសេ ភត្តំ គណ្ហន្តិំ សញ្ជានិត្វា តេន នំ អបេហិ នស្ស វសលិ អជ្ជ តវ កុច្ឆិប្បមាណំ អញ្ញាសីតិ អាហ ។ ហិរោត្តប្បសម្បន្នា កុលធីតា បច្ចោរស្មិំ សត្តិប្បហារំ វិយ វណោ ខារបរិសេកំ វិយ ច បត្វា កឹ សាមីតិ អាហ ។ តយា បុរេ តយោ កោដ្ឋាសា គហិតា ហីយោ ទេ្វ អជ្ជេកំ គណ្ហាសិ អជ្ជ តេ អត្តនោ កុច្ឆិប្បមាណំ ញាតន្តិ អាហ ។ មា មំ សាមិ អត្តនោ វ អត្ថាយ គណ្ហីតិ មញ្ញិត្ថាតិ ។ អថ កស្មា តយោ គណ្ហិ អម្មាតិ ។ បុរេ តយោ ជនា អហុម្ហា

---

១ សី. កតិ បដិវីសេ គណ្ហិស្សសីតិ វុត្តា ទេ្វតិ វត្វា អាហារំ អាហរិត្វា មាតរំ យាបិតា ភោជេសិ ។

សាមិ ហីយោ ទ្វេ អឌ្ឍ ឯកិកា វ ជាតម្ហិ ។ សោ តេន ការណេនាតិ បុច្ឆិត្វា អាទិតោ បដ្ឋាយ តាយ កថិតំ សព្វប្បវត្តិំ សុត្វា អស្សូនិ សន្ធារេតុំ អសក្កោន្តោ សញ្ជាតពលវទោមនស្សោ ហុត្វា អម្ម ឯវំ សន្តេ មា ចិន្តយិ ត្វំ ភទ្ទវតិយសេដ្ឋិនោ ធីតា អឌ្ឍកាលតោ បដ្ឋាយ មម ធីតា យេវ នាមាតិ វត្វា សីសេ ចុម្ពិត្វា យានំ នេត្វា អត្តនោ ជេដ្ឋធីតុដ្ឋានេ ឋបេសិ ។

សា ទានគ្គេ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ សុត្វា តាត កស្មា ឯតំ ជនំ និស្សទ្ទំ កត្វា ទានំ ន ទេថាតិ អាហ ។ ន សក្កា កាតុំ អម្មាតិ ។ សក្កា តាតាតិ ។ កថំ អម្មាតិ ។ តាត ទានគ្គំ បរិក្ខិបិត្វា ឯកេកស្សេវ បវេសននិក្ខមនប្បមាណេន(១) ទ្វេ ទ្វារានិ យោជេត្វា ឯកេន ទ្វារេន បវិសិត្វា ឯកេន និក្ខមថាតិ វទេថ ឯវំ និស្សទ្ទា ហុត្វា វ គណ្ហិស្សន្តីតិ។ សោ តំ សុត្វា ភទ្ទកោ វ អម្ម ឧបាយោតិ តថា ការេសិ ។ សាបិ បុព្វេ សាមា នាម វតិយា បន ការិតត្តា សាមាវតី

១ សី. ម. បវេសនប្បមាណេន ។

នាម ជាតា ។ តតោ បដ្ឋាយ ទានគ្គេ កោលាហលំ បច្ឆិន្នំ ។ ឃោសកសេដ្ឋី បុព្វេ តំ សទ្ទំ សុណន្តោ មយ្ហំ ទានគ្គេ សទ្ទោតិ តុសតិ ទ្វីហតីហំ បន សទ្ទំ អស្សុណន្តោ មិត្តកុដុម្ពិកំ អត្តនោ ឧបដ្ឋានំ អាគតំ បុច្ឆិ ទីយតិ កបណទ្ធិកាទីនំ ទានន្តិ ។ អាម សាមីតិ ។ អថ កិំ ទ្វីហតីហំ សទ្ទោ ន សុយ្យតីតិ ។ យថា និស្សទ្ទា ហុត្វា គណ្ហន្តិ តថា មេ ឧបាយោ កតោតិ ។ អថ បុព្វេវ កស្មា នាកាសីតិ ។ អជាននតាយ សាមីតិ ។ ឥទានិ តេ កថំ ញាតោតិ ។ ធីតរា មេ អក្ខាតោ សាមីតិ ។ មយ្ហំ អវិទិតា តវ ធីតា នាម អត្ថីតិ ។ សោ អហិវាតរោគុប្បត្តិតោ បដ្ឋាយ សព្វំ ភទ្ទវតិយសេដ្ឋិនោ បវត្តិំ អាចិក្ខិត្វា តស្សា អត្តនោ ជេដ្ឋធីតុដ្ឋានេ ឋបិតភាវំ អារោចេសិ ។ អថ នំ សេដ្ឋី ឯវំ សន្តេ មម កស្មា ន កថេសិ មម សហាយកស្ស ធីតា មម ធីតា នាមាតិ តំ បក្កោសាបេត្វា បុច្ឆិ អម្ម សេដ្ឋិនោ ធីតាសីតិ ។ អាម តាតាតិ ។ តេនហិ មា ចិន្តយិ ត្វំ មម ធីតាសីតិ

តំ សីសេ បិឡន្ធិត្វា បរិវារត្តាយ តស្សា បញ្ច ឥត្ថីសតានិ ទត្វា តំ អត្តនោ ជេដ្ឋធីតុដ្ឋានេ ឋបេសិ ។

អបរេកទិវសំ តស្មិំ នគរេ នក្ខត្តំ សង្ឃុដ្ឋំ ហោតិ ។ តស្មិំ បន នក្ខត្តេ ពហិ អនិក្ខមនកា កុលធីតរោបិ អត្តនោ បរិវារេន សទ្ធឹ បទសា វ នទឹ គន្ត្វា នហាយន្តិ ។ តស្មា តំ ទិវសំ សាមាវតីបិ បញ្ចហិ ឥត្ថីសតេហិ បរិវារិតា រាជង្គណេនេវ នហាយិតុំ អគមាសិ ។ ឧទេនោ រាជាបិ សីហបញ្ជរេ ឋិតោ តំ ទិស្វា កស្សិមា នាដកិត្ថិយោតិ បុច្ឆិ ។ ន កស្សចិ នាដកិត្ថិយោ ទេវាតិ ។ អថ កស្ស ធីតរោតិ ។ ឃោសកសេដ្ឋិនោ ធីតា ទេវ សាមាវតី នាមេ-សាតិ ។ សោ ទិស្វា វ ឧប្បន្នសិនេហោ សេដ្ឋិនោ សាសនំ បាហេសិ ធីតរំ កិរ មេ បេសេតូតិ ។ ន បេសេមិ ទេវាតិ ។ មា កិរ ឯវំ ករោតុ បេសេតុយេវាតិ ។ មយំ គហបតិកា នាម កុមារិកានំ បោថេត្វា[១] វិហេឋេត្វា កឌ្ឍនភយេន ន

១ ក. អ. អយំ បាហោ នត្ថិ ។

ទេវ ទេវីតិ ។ រាជា កុជ្ឈិត្វា គេហំ លញ្ឆេត្វា សេដ្ឋិញ្ច ភរិយញ្ចស្ស ហត្ថេ គហេត្វា ពហិ ការាបេសិ ។ សាមាវតី នហាត្វា អាគតា គេហំ បវិសិតុំ ឱកាសំ អលភន្តី កិំ ឯតំ តាតាតិ បុច្ឆិ ។ អម្ម រាជា តវ ការណា បហិណិ អបិ មយំ ន ទស្សាមាតិ វុត្តេ ឃរំ លញ្ឆេត្វា អម្ហេ ពហិ ការាបេសីតិ ។ តាត ភារិយំ វោ កម្មំ កតំ រញ្ញោ នាម បហិតេ ន ទេមាតិ អវត្វា សចេ មេ ធីតរំ សបរិវារំ គណ្ហថ ទេមាតិ វត្តព្វំ ភវេយ្យ តាតាតិ ។ សាធុ អម្ម តវ រុចិយា សតិ ឯវំ ករិស្សាមីតិ វត្វា រញ្ញោ តថា សាសនំ បាហេសិ ។ រាជា សាធូតិ សម្បដិច្ឆិត្វា តំ សបរិវារំ អានេត្វា អភិសិញ្ចិត្វា អគ្គមហេសិដ្ឋានេ ឋបេសិ ។ សេសា តស្សាយេវ បរិវារិត្ថិយោ អហេសុំ ។

ឥទំ សាមាវតិយា ឧប្បត្តិ(១) ។

ឧទេនស្ស បន អបរាបិ វាសុលទត្តា នាម ទេវី អហោសិ ចណ្ឌប្បជ្ជោតស្ស ធីតា ។ ឧជ្ជេនិយំ កិរ

---

១ ក. អ. វត្ថុ ។

បណ្ឌប្បជ្ជោតោ នាម រាជា អហោសិ ។ សោ ឯកទិវសំ
ឧយ្យានតោ អាគច្ឆន្តោ អត្តនោ សម្បត្តឹ ឱលោកេត្វា អត្ថិ
នុ ខោ អញ្ញស្សបិ កស្សចិ ឯវរូបា សម្បត្តីតិ វត្វា តំ
សុត្វា មនុស្សេហិ កឹ សម្បត្តិ នាមេសា(១) កោសម្ពិយំ
ឧទេនស្ស រញ្ញោ អតិមហតី សម្បត្តីតិ វុត្តេ អាហ តេនហិ
គណ្ហិស្សាមិ នន្តិ ។ ន សក្កា សោ(២) គហេតុន្តិ ។ យំ
កិញ្ចិ កត្វា គណ្ហិស្សាមេវាតិ ។ ន សក្កា ទេវាតិ ។ កឹ
ការណាតិ ។ សោ ហត្ថិកន្តំ នាម សិប្បំ ជានាតិ មន្តំ
បរិវត្តេត្វា ហត្ថិកន្តវីណំ វាទេន្តោ នាគេ បលាបេតិបិ
គណ្ហាតិបិ ហត្ថិវាហនសម្បន្នោ តេន សទិសោ នាម នត្ថីតិ ។
ន សក្កា មយា តំ គហេតុន្តិ ។ សចេ តេ ទេវ ឯកន្តេន
អយំ និពន្ធោ តេនហិ ទារុហត្ថឹ ការេត្វា តស្ស អាសន្ន-
ដ្ឋានំ(៣) បេសេហិ សោ ហត្ថិវាហនំ វា អស្សវាហនំ វា
សុត្វា ទូរម្បិ គច្ឆតិ តត្ថ នំ អាគតំ គហេតុំ សក្កា

១ ម. ឯវរូបា សម្បត្តីតិ វត្វា កឹ សម្បត្តិ នាមេសា ។ ២ សី តំ ។ ៣ ក. អ. វិសនដ្ឋានំ ។

ភវិស្សតីតិ ។ រាជា សុត្វា[១] អត្ថេសោ ឧបាយោតិ ទារុមយំ យន្តហត្ថឹ ការេត្វា ពហិ បិលោតិកាហិ វេឋេត្វា កតចិត្តកម្មំ កត្វា តស្ស វិជិតេ អាសន្នដ្ឋានេ ឯកស្មឹ សរតីរេ វិស្សជ្ជាបេសិ ។ ហត្ថិនោ អន្តោកុច្ឆិយំ សដ្ឋី បុរិសា អបរាបរំ ចង្កមន្តិ ហត្ថិលណ្ឌំ អាហរិត្វា តត្ថ តត្ថ ឆឌ្ឌេសុំ ។ ឯកោ វនចរកោ ហត្ថឹ ទិស្វា អម្ហាកំ រញ្ញោ អនុច្ឆវិកោតិ ចិន្តេត្វា គន្ត្វា ឧទេនស្ស រញ្ញោ អារោចេសិ ទេវ មយា សព្វសេតោ កេលាសកូដប្បដិភាគោ តុម្ហាកញ្ញេវ អនុច្ឆវិកោ វារណោ ទិដ្ឋោតិ ។ ឧទេនោ រាជា តមេវ មគ្គុទ្ទេសកំ កត្វា ហត្ថឹ អភិរុយ្ហ សបរិវារោ និក្ខមិ ។ តស្សាគមនំ ញត្វា ចរបុរិសា[២] គន្ត្វា ចណ្ឌប្បជ្ជោតស្ស អារោចេសុំ ។ សោ អាគន្ត្វា មជ្ឈេ តុច្ឆំ កត្វា ឧភោសុ បស្សេសុ ពលនិកាយំ[៣] បយោជេសិ ។ ឧទេនោ រាជា តស្សាគមនំ អជានន្តោ ហត្ថឹ អនុពន្ធិ ។ អន្តោឋិតមនុស្សា វេគេន បលាបេសុំ ។

---

១ ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ សី. ម. ចរបុរិសា ។ ៣ ក. អ. សី. ម. ពលកាយំ ។

កដ្ឋហត្ថី(១) រញ្ញោ មន្តំ បរិវត្តេត្វា វីណំ វាទេន្តស្ស តន្តិសទ្ទំ អស្សុណន្តោ វិយ បលាយតិយេវ ។ រាជា ហត្ថិនា តំ(២) បាបុណិតុំ អសក្កោន្តោ អស្សំ អារុយ្ហ អនុពន្ធិ ។ តស្មិំ វេគេន អនុពន្ធន្តេ ពលនិកាយោ ឱហីយិ ។ រាជា ឯកកោវ អហោសិ ។ អថ នំ ឧភោសុ បស្សេសុ បយុត្តា ចណ្ឌប្បជ្ជោតស្ស បុរិសា គណ្ហិត្វា អត្តនោ រញ្ញោ អទំសុ ។ អថស្ស ពលនិកាយោ អមិត្តវសគតភាវំ ញត្វា ពហិ ខន្ធាវារំ និវេសេត្វា អច្ឆិ ។

ចណ្ឌប្បជ្ជោតោ ឧទេនំ ជីវគ្គាហមេវ គាហាបេត្វា ឯកស្មិំ ចោរគេហេ បក្ខិបិត្វា ទ្វារំ បិទហាបេត្វា តយោ ទិវសេ ជយបានំ បិវិ ។ ឧទេនោ តតិយទិវសេ អារក្ខកេ បុច្ឆិ កហំ ភោ រាជា តាតាតិ ។ បច្ចាមិត្តោ មេ គហិតោតិ ជយបានំ បិវតីតិ ។ ឧទេនោ តំ សុត្វា កា នាមេសា មាតុគ្គាមស្ស វិយ តុម្ហាកំ រញ្ញោ កិរិយា ននុ បដិរាជានំ

១ យន្តហត្ថី ឥតិបិ ។ ២ សី. ម. ហត្ថិនាតំ ។

គហេត្វា វិស្សជ្ជេតុំ វា មារេតុំ វា វដ្ដតិ អម្ហេ ទុក្ខំ និសីទាបេត្វា ជយបានំ កិរ បិវតីតិ ។ តេ គន្ត្វា តមត្ថំ រញ្ញោ កថេសុំ ។ សោ អាគន្ត្វា សច្ចំ កិរ ត្វំ ឯវំ វទេសីតិ បុច្ឆិ ។ អាម មហារាជាតិ ។ សាធុ តំ វិស្សជ្ជេស្សាមិ ឯវរូបោ កិរ តេ មន្តោ អត្ថិ តំ មយ្ហំ ទេស្សតីតិ ។ សាធុ ទេស្សាមិ គណ្ហាណសមយេ(១) មំ វន្ទិត្វា តំ គណ្ហាហិ កឹ បន ត្វំ មំ វន្ទិស្សសីតិ ។ ក្យាហំ តំ វន្ទិស្សាមីតិ ។ កឹ ន វន្ទិស្សសីតិ ។ ន វន្ទិស្សាមីតិ ។ អហំបិ ន ទស្សាមីតិ ។ ឯវំ សន្តេ រាជាណំ តេ ករិស្សាមីតិ ។ ករោហិ សរីរស្ស មេ តិស្សរោ ន បន ចិត្តស្សាតិ ។ រាជា តស្ស សូរគជ្ជិតំ សុត្វា កថន្នុ ខោ តមស្ស មន្តំ គណ្ហិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា តមិ មន្តំ អញ្ញំ ជានាបេតុំ ន សក្កា មម ធីតរំ ឯតស្ស សន្តិកេ ឧគ្គណ្ហាបេត្វា អហំ តស្សា សន្តិកេ គណ្ហិស្សាមីតិ ចិន្តេសិ ។ អថ នំ អាហ អញ្ញស្ស វន្ទិត្វា

១ គហណសមយេតិបិ ទិស្សតិ ។

គណ្ហន្តស្ស តំ(១) ទស្សសីតិ ។ អាម មហារាជាតិ ។ តេនហិ អម្ហាកំ ឃរេ ឯកា ខុជ្ជា អត្ថិ តស្សា អន្តោសា-ណិយំ និសិន្នាយ ត្វំ ពហិសាណិយំ ឋិតោ វ មន្តំ វាចេហីតិ ។ សាធុ មហារាជ ខុជ្ជា វា ហោតុ បីឋសប្បិ វា វន្ទិយា ទស្សាមីតិ ។ តតោ រាជា គន្ត្វា ធីតរំ វាសុ-លទត្តំ អាហ អម្ម ឯកោ សង្ខកុដ្ឋិបុរិសោ អនគ្ឃំ មន្តំ ជានាតិ តំ អញ្ញំ ជានាបេតុំ ន សក្កា ត្វំ អន្តោសាណិយំ និសីទិត្វា តំ វន្ទិត្វា មន្តំ ឧគ្គណ្ហ សោ ពហិសាណិយំ ឋត្វា តុយ្ហំ វាចេស្សតិ តវ សន្តិកា អហំ គណ្ហិស្សាមីតិ ។ ឯវំ សោ តេសំ អញ្ញមញ្ញំ សន្ថវករណភយេន ធីតរំ ខុជ្ជិំ ឥតរំ សង្ខកុដ្ឋិំ កត្វា កថេសិ ។ សោ តស្សា អន្តោ-សាណិយំ វន្ទិត្វា និសិន្នាយ ពហិដ្ឋិតោ វ មន្តំ វាចេសិ ។

អថ នំ ឯកទិវសំ បុនប្បុនំ វុច្ចមានម្បិ មន្តបទំ វត្តុំ អសក្កោន្តិំ អរេ ខុជ្ជេ អតិពហលោដ្ឋកបោលំ តេ មុខំ

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

បោចយិស្សាមី[១] ឯវំ នាម វិទេហីតិ អាហ ។ សា កុជ្ឈិត្វា អរេ ទុដ្ឋកុដ្ឋិ កឹ វិទេសិ មាទិសា ខុជ្ជា នាម ហោតីតិ សាណិកណ្ណំ ឧក្ខិបិត្វា តំ ទិស្វា កាសិ ត្វន្តិ វុត្តេ[២] រញ្ញោ ធីតា ភិសុលទត្តា នាមាហន្តិ អាហ ។ បិតា តេ តំ មយ្ហំ កថេន្តោ ខុជ្ជាតិ កថេសីតិ ។ មយ្ហំ កថេន្តោបិ តំ សង្កុកុដ្ឋឹ កត្វា កថេសីតិ ។ តេ ឧភោបិ អម្ហាកំ សន្ធិ-ករណភយេន កថិតំ ភវិស្សតីតិ អន្តោសាណិយញ្ញេវ សន្ថវំ ករឹសុ ។ តតោ បដ្ឋាយ មន្តគ្គហណំ វា សិប្បគ្គហណំ វា នត្ថិ ។ រាជាបិ ធីតរំ និច្ចំ បុច្ឆសិ សិប្បំ គណ្ហាសិ អម្មាតិ ។ គណ្ហាមិ តាតាតិ ។ អថ នំ ឯកទិវសំ ឧទេនោ អាហ ភទ្ទេ សាមិកេន កត្តព្វន្នាម នេវ មាតាបិតរោ ន ភាតិកភគិនិយោ កាតុំ សក្កោន្តិ សចេ មយ្ហំ ជីវិតំ ទស្សសិ បញ្ច តេ ឥត្ថីសតានិ បរិវារំ ទត្វា អគ្គមហេសិដ្ឋានំ ទស្សាមីតិ ។ សចេ ឥមស្មិំ វចនេ បតិដ្ឋាតុំ សក្ខិស្សសិ

---

១ សី. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ សី. ម. ឧក្ខិបិត្វា កាសិ ត្វន្តិ វុត្តេ ។

ទស្សាមិ វោ ជីវិតទានន្តិ ។ សក្ខិស្សាមិ ភន្តេតិ ។ សា សាធុ សាមីតិ បិតុ សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ អបិ នំ សោ បុច្ឆិ អម្ម និដ្ឋិតំ សិប្បន្តិ ។ ន តាវ និដ្ឋិតំ តាត សិប្បន្តិ ។ អបិ នំ កឹ អម្មាតិ ។ អម្ហាកំ ឯកំ ទ្វារញ្ច វាហនញ្ច លទ្ធុំ វដ្ដតិ តាតាតិ ។ ឥទំ កឹ អម្មាតិ ។ តាត រត្តឹ កិរ តារកសញ្ញាយ មន្តស្ស ឧបធារត្ថាយ ឯកំ ឧសភំ(១) គហេតព្វំ អត្ថិ តស្មា អម្ហាកំ វេលាយ វា អវេលាយ វា និក្ខមនកាលេ ឯកំ ទ្វារញ្ច វាហនញ្ច លទ្ធុំ វដ្ដតីតិ ។ រាជា សាធូតិ សម្បដិច្ឆិ ។ តេ អត្តនោ អភិរុចិតំ ឯកំ ទ្វារំ ហត្ថគតំ ករឹសុ ។

រញ្ញោ បន បញ្ច វាហនានិ អហេសុំ ភទ្ទវតី នាម ករេណុកា ឯកទិវសំ បញ្ញាស យោជនានិ គច្ឆតិ កាកោ នាម ទាសោ សដ្ឋី យោជនានិ គច្ឆតិ វេលកំសិ ច មុញ្ជកេសិ ចាតិ(២) ទ្វេ អស្សា យោជនសតំ គច្ឆន្តិ នាឡាគិរិ ហត្ថី

១ សី. ម. អយមេវ បាឋោ ។ ក. អ. ឧសថន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ក. អ. វេលកន្និ ច នាម មុញ្ជកេសិ ច នាមាតិ ។

រ៉ាសតិយោជនសតន្ត ។ សោ ការ ភ្ជ អនុប្ជ្ជ ពុទ្ធ
ឯកស្ស ឥស្ស ឧបដ្ឋាកោ អហោសិ ។ អថេកទិវសំ
ឥស្ស ឥស្ស ពហិនគរ គន្ត នហាត្ត អាគ ជ្ជ ឯកោ
ជ្ជ ពុទ្ធ នគរ ជ្ជ ណ្ណ យ ជ្ជ ត្ត សកលនគ ជ្ជ ណ
ជ្ជ ន ជ្ជ ត្ត ឯ ភ ក្ខ ជ្ជ ជ ត្ត យ ជ ជ ន
ជ ត្ត ន ក ្ខ ។ ជ ណ ន ន ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ
ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ ជ

មយា បុច្ឆិតំ អបនេត្វា អញ្ញំ វទតិ ន កិញ្ចិ លទ្ធំ ភវិស្សតីតិ ។ អថស្ស បត្តំ ឱលោកេន្តោ តុច្ឆំ បត្តំ ទិស្វា គេហេ ភត្តស្ស អត្តនោ[១] និដ្ឋិតានិដ្ឋិតភាវំ អជាននតាយ សូរោ[២] ហុត្វា បត្តំ គហេតុំ អវិសហន្តោ ភន្តេ ថោកំ អធិវាសេថាតិ វត្វា វេគេន ឃរំ គន្ត្វា អម្ហាកំ ភត្តំ និដ្ឋិតន្តិ បុច្ឆិត្វា និដ្ឋិតន្តិ វុត្តេ តំ ឧបដ្ឋាកំ អាហ តាត អញ្ញោ តយា សម្បន្នវេគតរោ នត្ថិ សីឃេន ជវេន តំ ភទន្តំ បត្វា បត្តំ មេ ភន្តេ ទេហីតិ វត្វា បត្តំ គហេត្វា វេគេន ឯហីតិ ។ សោ ឯកវចនេនេវ បក្ខន្ទិត្វា បត្តំ គហេត្វា អាហរិ ។ តស្សាបិ អត្តនោ ភោជនស្ស បត្តំ បូរេត្វា ឥមំ សីឃំ គន្ត្វា អយ្យស្ស សម្បាទេហិ[៣] អហន្តេ ឥតោ បត្តឹ ទេមីតិ អាហ ។ សោ តំ គហេត្វា ជវេន គន្ត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស បត្តំ ទត្វា បញ្ចប្បតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ភន្តេ វេលា ឧបក្កដ្ឋា អហំ អតិសីឃេន ជវេន គតោ ច អាគតោ ច ឯតស្ស មេ ជវស្ស ផលេន

---

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ ក. អ. អតិសូរោ ។ ៣ ក. អ. សី. សម្បាបេហិ ។

យោជនានំ បណ្ណាសសដ្ឋីសតវីសតិសតគមនសមត្ថានិ បញ្ច វាហនានិ និព្វត្តន្តុ អាគច្ឆន្តស្ស ច មេ គច្ឆន្តស្ស ច សរីរំ សុរិយតេជេន តត្តំ តស្ស មេ ផលេន និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេ អាណា សុរិយតេជសទិសា ហោតុ ឥមស្មឹ មេ បិណ្ឌបាតេ សាមិនា បត្តិ ទិន្នា តស្សា និស្សន្ទេន តុម្ហេហិ ទិដ្ឋធម្មស្ស ភាគី ហោមីតិ អាហ ។ បច្ចេកពុទ្ធោ ឯវំ ហោតូតិ វត្វា

ឥច្ឆិតំ បត្ថិតំ តុយ្ហំ ខិប្បមេវ សមិជ្ឈតុ
សព្វេ បូរេន្តុ សង្កប្បា ចន្ទោ បណ្ណរសោ យថា
ឥច្ឆិតំ បត្ថិតំ តុយ្ហំ ខិប្បមេវ សមិជ្ឈតុ
សព្វេ បូរេន្តុ សង្កប្បា មណិ ជោតិរសោ យថាតិ

អនុមោទនំ អកាសិ ។ បច្ចេកពុទ្ធានំ កិរ ឥមា វ ទ្វេ គាថា អនុមោទនគាថា នាម ហោន្តិ ។ តត្ថ មណិ ជោតិរសោតិ(១) សព្វកាមទទំ មណិរតនំ វុច្ចតិ ។ ឥទន្តស្ស បុព្វចរិតំ ។ សោ ឯតរហិ ចណ្ឌប្បជ្ជោតោ អហោសិ ។ តស្ស ចស្ស កម្មស្ស(២) និស្សន្ទេន ឥមានិ បញ្ច វាហនានិ និព្វត្តិំសុ ។

---

១ ក. អ. សី. ម. តត្ថ ជោតិរសោតិ ។ ២ ម. តស្ស ច កម្មស្ស ។

អថេកទិវសំ រាជា ឧយ្យានកីឡាយ និក្ខមិ ។ ឧទេនោ អជ្ជ បលាយិតព្វន្តិ មហន្តមហន្តេ ចម្មបសិព្វកេ ហិរញ្ញសុវណ្ណស្ស បូរេត្វា ករេណុកបិដ្ឋេ ឋបេត្វា វាសុលទត្តំ អាទាយ បលាយិ ។ អន្តេបុរបាលកា បលាយន្តំ ទិស្វា គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចេសុំ ។ រាជា សីឃំ គច្ឆថាតិ ពលំ បហិណិ ។ ឧទេនោ ពលស្ស បក្ខន្ទភាវំ ញត្វា កហាបណបសិព្វកំ មោចេត្វា បាតេសិ ។ មនុស្សា កហាបណេ ឧច្ចិនិត្វា បុន បក្ខន្ទិំសុ ។ ឥតរោ សុវណ្ណបសិព្វកំ មោចេត្វា បាតេត្វា តេសំ សុវណ្ណលោភេន បបញ្ចន្តានញ្ញេវ ពហិ និវិត្តំ[១] អត្តនោ ខន្ធាវារំ បាបុណិ ។ អថ នំ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា វ អត្តនោ ពលកាយោ បរិវារេត្វា នគរំ បវេសេសិ ។ សោ គន្ត្វា វ វាសុលទត្តំ អភិសិញ្ចិត្វា អគ្គមហេសិដ្ឋានេ ឋបេសិ[២] ។

ឥទំ វាសុលទត្តាយ វត្ថុ ។

---

១ និវត្តន្តិបិ ។ ២ ឋបេសីតិ ឥតិបិ ។

អបរា បន[1] មាគន្ធិយា នាម រញ្ញោ សន្ធ\u200bីកា អគ្គ\u200bមហេ\u200bសិ\u200bដ្ឋ\u200bានំ លភិ ។ សា កិរ ក\u200bុ\u200bរ\u200bុ\u200bដ្ឋ\u200bេ មាគន្ធិ\u200bយ-ព្រាហ្ម\u200bណ\u200bស្ស ធីតា មាតុ\u200bបិ\u200bស្សា[2] មាគន្ធិ\u200bយា\u200bត្ថ\u200bេ\u200bវ នាមំ ។ ឫ\u200bទ្ធ\u200bបិ\u200bតា\u200bបិ\u200bស្ស\u200bា មាគន្ធ\u200bិ\u200bយោ វ\u200bិ ។ សា អ\u200bភិ\u200bរ\u200bូ\u200bបា អ\u200bហោ\u200bសិ ទ\u200bេ\u200bវ\u200bប\u200bុ\u200bរ\u200bប\u200bុ\u200bជ\u200bិ\u200bភ\u200bាគ\u200bា ។ បិ\u200bតា\u200bបន\u200bស្ស\u200bា អ\u200bនុ\u200bប\u200bុ\u200bរ\u200bិ\u200bកំ សា\u200bមិ\u200bកំ អ\u200bលភ\u200bត្ថ\u200bេ\u200bន មហ\u200bេ\u200bន្ធ\u200bេ\u200bហិ មហ\u200bេ\u200bន្ធ\u200bេ\u200bហិ ក\u200bុ\u200bលេ\u200bហិ យ\u200bាបិ\u200bតោ\u200bបិ ត\u200bុ\u200bម្ហ\u200bេ\u200bន ម\u200bយ្ហ\u200bំ ធ\u200bីតុ\u200bំ អ\u200bនុ\u200bប\u200bុ\u200bរ\u200bិ\u200bកា\u200bតិ ត\u200bជ\u200bេ\u200bត្វ\u200bា ទ\u200bុ\u200bយ\u200bេ\u200bជ\u200bេ\u200bសិ ។ អ\u200bបេ\u200bក-ទ\u200bិ\u200bវ\u200bសំ ស\u200bត្ត\u200bា ប\u200bជ្ជ\u200bូ\u200bសសម\u200bយ\u200bេ ល\u200bោ\u200bកំ ឱ\u200bលោ\u200bកេ\u200bត្ត\u200bេ\u200bន មាគន្ធ\u200bិ-យ\u200bព្រាហ្ម\u200bណ\u200bស្ស\u200bា ស\u200bប\u200bជ\u200bាប\u200bតិ\u200bក\u200bស្ស\u200bា អ\u200bនា\u200bគ\u200bាមិ\u200bធ\u200bលុ\u200bប\u200bនិ\u200bស្ស\u200bយ\u200bំ ទ\u200bិ\u200bស្ស\u200bា អ\u200bត្ត\u200bនោ\u200bត\u200bេ\u200bន ប\u200bត្ត\u200bប\u200bីវ\u200bមា\u200bទ\u200bាយ ត\u200bស្ស\u200bា ព\u200bហ\u200bិ\u200bនិ\u200bគ\u200bមេ អ\u200bគ្គ\u200bិ\u200bប\u200bរ\u200bិ-ប\u200bរ\u200bណ\u200bដ្ឋ\u200bានំ អ\u200bគ\u200bមា\u200bសិ ។ សោ ត\u200bថ\u200bាគ\u200bត\u200bស្ស\u200bា រ\u200bូ\u200bប\u200bសោ\u200bភ\u200bគ\u200bុ\u200bប\u200b្ប\u200bត្ត\u200bំ អ\u200bត្ត\u200bភ\u200bាវ\u200bំ ទ\u200bុ\u200bលោ\u200bកេ\u200bត្វ\u200bា ឥ\u200bម\u200bស្ម\u200bិ\u200bំ លោ\u200bកេ ឥ\u200bមិ\u200bនា ប\u200bុ\u200bរ\u200bិ\u200bសេ\u200bន\u200bស\u200bទ\u200bិ\u200bសោ អ\u200bញ្ញ\u200bោ ប\u200bុ\u200bរ\u200bិ\u200bសោ នាម ន\u200bត្ថ\u200bិ អ\u200bយ\u200bំ ម\u200bយ្ហ\u200bំ ធ\u200bីតុ\u200bំ អ\u200bនុ\u200bប\u200bុ\u200bរ\u200bិ\u200bកោ ឥ\u200bម\u200bស្ស\u200bា ប\u200bុ\u200bរ\u200bិ\u200bសស\u200bា ប\u200bោ\u200bសា\u200bវ\u200bន\u200bត្ថ\u200bាយ[3] ម\u200bម ធ\u200bីតរ\u200bំ

---

១ ក. អ. អ\u200bបរ\u200bាប\u200bិ\u200bំ\u200b\u200bបន ។ ២ ម. ម\u200bាតា\u200bប\u200bិ\u200bស\u200b្ស\u200bា ។ ៣ ម. ប\u200bោ\u200bសា\u200bប\u200bន\u200bត្ថ\u200bាយ ។

ទស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា សមណ ឯកា មេ ធីតា អត្ថិ អហំ ឯត្តកំ កាលំ តស្សា អនុច្ឆវិកំ បុរិសំ ន បស្សាមិ តុម្ហេ តស្សា សា ច(១) តុម្ហាកញ្ចេវ អនុច្ឆវិកា តុម្ហាកំ(២) បាទ-បរិចារិកំ តស្សា ច ភត្តារំ លទ្ធុំ វដ្ដតិ តំ វោ អហំ ទស្សាមិ យាវ មមាគមនា ឥធេវ តិដ្ឋថាតិ អាហ ។ សត្ថា កិញ្ចិ អវត្វា តុណ្ហី អហោសិ ។ ព្រាហ្មណោ វេគេន ឃរំ គន្ត្វា ភោតិ ភោតិ ធីតុ មេ អនុច្ឆវិកោ ទិដ្ឋោ សីឃំ សីឃំ តំ អលង្ករោហីតិ តំ អលង្ការាបេត្វា សទ្ធឹ ព្រាហ្ម-ណិយា អាទាយ សត្ថុ សន្តិកំ បាយាសិ ។ សកលនគរំ សង្ខុភិ អយំ ឯត្តកំ កាលំ មយ្ហំ ធីតុ អនុច្ឆវិកោ នត្ថីតិ កស្សចិ អទត្វា អជ្ជ មេ ធីតុ អនុច្ឆវិកោ ទិដ្ឋោតិ កិរ វទតិ កីទិសោ នុ ខោ សោ បស្សិស្សាម នន្តិ ។ មហាជនោ តេនេវ សទ្ធឹ និក្ខមិ ។ តស្មិំ ធីតរំ គហេត្វា អាគច្ឆន្តេ

---

១ ក. អ. តុម្ហេ តស្សា ភោចចិ សា ច ។ ម. តុម្ហេ តស្សា អនុច្ឆវិកា សា ច ។ ២ សី. ម. តុម្ហាកញ្ច ។

សត្ថា តេន វុត្តដ្ឋានេ អដ្ឋត្វា តត្ថ បទចេតិយំ ទស្សេត្វា គន្ត្វា អញ្ញស្មឹ ឋានេ អដ្ឋាសិ ។ ពុទ្ធានំ ហិ បទចេតិយំ អធិដ្ឋហិត្វា អក្កន្តដ្ឋានេយេវ បញ្ញាយតិ ន អញ្ញត្ថ យេសញ្ច អត្ថាយ អធិដ្ឋិតំ ហោតិ តេវ នំ បស្សន្តិ តេសំ បន អទស្សនករណត្ថំ ហត្ថិអាទយោ វា អក្កមន្តុ មហាមេឃោ វា បវស្សតុ[១] វេរម្ភវាតា វា បហរន្តុ ន នំ កោចិ មក្ខេតុំ សក្កោតិ ។ អថ ព្រាហ្មណី ព្រាហ្មណំ អាហ កុហឹ សោ បុរិសោតិ ។ ឥមស្មឹ ឋានេ តិដ្ឋាហីតិ នំ អវចំ កុហឹ នុ ខោ សោ គតោតិ ឱលោកេន្តោ បទចេតិយំ ទិស្វា អយមស្ស បទវលញ្ជោតិ អាហ ។ ព្រាហ្មណី សលក្ខណមន្តានំ តិណ្ណំ វេទានំ បគុណតាយ លក្ខណមន្តេ បរិវត្តេត្វា បទលក្ខណំ ឧបធារេត្វា នយិទំ ព្រាហ្មណ បញ្ចកាមគុណសេវិនោ បទន្តិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

រត្តស្ស ហិ ឧក្កុដិកំ បទំ ភវេ
ទុដ្ឋស្ស ហោតិ សហសានុបីឡិតំ

---

១ សី. វស្សតុ ។

មូឡ្ហស្ស ហោតិ អវិកម្បិតំ បទំ
វីរជច្ឆទស្ស ឥទមីទិសំ បទន្តិ(១) ។

អថ នំ ព្រាហ្មណោ អាហ(២) ភោតិ ត្វំ ឧទកបាដិយំ កុម្ភីលេ វិយ គេហមជ្ឈេ ច(៣) វិសធរោរេ វិយ មន្តេ បស្សនសីលា តុណ្ហី ហោហីតិ ។ ព្រាហ្មណ យំ ឥច្ឆសិ តំ វិទេហិ នយិទំ បញ្ចកាមគុណសេវិតោ បទន្តិ ។ តតោ បិតោ ច ឱលោកេន្តោ សត្ថារំ ទិស្វា អយំ សោ បុរិសោតិ វត្វា ព្រាហ្មណោ គន្ត្វា សមណ ធីតរំ តេ បោសាវនត្ថាយ ទម្មីតិ អាហ ។ សត្ថា ធីតរា តេ មយ្ហំ អត្ថោ អត្ថិ វា នត្ថិ វាតិ អវត្វា វ ព្រាហ្មណ ឯកន្តេ ការណំ កថេមីតិ វត្វា កថេហិ សមណាតិ វុត្តេ មហាភិនិក្ខមនតោ បដ្ឋាយ យាវ អជបាលនិគ្រោធមូលា មារេន អនុពន្ធភាវំ អជបាល-និគ្រោធមូលេ ច បន អតីតោ ទានិ មេ ឯស វិសយន្តិ តស្ស សោកាតុរស្ស សោករូបសមនត្ថំ អាគតាហិ មារធីតាហិ

---

១ សី. វិរជិច្ឆទស្សិទមីទិសំ បទន្តិ ។ ២ សី. ម. ឯវមាហ ។ ៣ សី. ម. ច បន ។

កុមារិកវណ្ណាទិវសេន បយោជិតប្បលោភនំ អាចិក្ខិត្វា តទាបិ មយ្ហំ ឆន្ទោ នាហោសីតិ វត្វា

ទិស្វាន តណ្ហំ អរតិញ្ច រាគំ
នាហោសិ ឆន្ទោ អបិ មេថុនស្មឹ
កិមេវិទំ មុត្តករីសបុណ្ណំ
បាទាបិមំ(១) សម្ផុសិតុំ ន ឥច្ឆេតិ

ឥមំ គាថមាហ ។ គាថាបរិយោសានេ ព្រាហ្មណោ ច ព្រាហ្មណី ច អនាគាមិផលេ បតិដ្ឋហិំសុ ។ មាគន្ទិយាបិ ខោ ធីតា សចស្ស សមណស្ស មយា អត្ថោ នត្ថិ អនត្ថកភាវោ វត្តព្វោ អយំ បន មំ មុត្តករីសបុណ្ណំ ករោតិ ហោតុ អត្តនោ ជាតិកុលប្បទេសភោគយសវយសម្បត្តឹ អាគម្ម តថារូបំ ភត្តារំ លភិត្វា សមណស្ស គោតមស្ស កត្តព្វយុត្តកំ ជានិស្សាមីតិ សត្ថរិ អាឃាតំ ពន្ធិ ។ កឹ បន សត្ថា តស្សា អត្តនិ អាឃាតុប្បត្តឹ ជានាតិ ន ជានាតីតិ(២) ។ ជានាតិយេវ ។

---

១ សី. ម. បាទាបិ នំ ។ ២ ម. ជានាតិ នោតិ ។

ជានន្តោ កស្មា គាថមាហាតិ ។ ឥតរេសំ ទ្វិន្នំ វិសេន ។ ពុទ្ធា ហិ នាម[១] អាយាតំ អគណេត្វា មគ្គផលាធិគមារហានំ វិសេន ធម្មំ ទេសេន្តិយេវ ។ មាតាបិតរោ តំ នេត្វា ចូឡ-មាគន្ទិយំ កនិដ្ឋំ បដិច្ឆាបេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ឧភោបិ បព្វជិត្វា អរហត្តំ បាបុណិំសុ ។ ចូឡមាគន្ទិយោបិ ចិន្តេសិ មម ធីតា ឱមកសត្តស្ស នានុច្ឆវិកា ឯកស្ស រញ្ញោ វ អនុច្ឆវិកាតិ តំ អាទាយ កោសម្ពិំ គន្ត្វា សព្វាលង្ការេហិ អលង្ករិត្វា ឥមំ ឥត្ថីរតនំ ទេវស្ស អនុច្ឆវិកន្តិ ឧទេនស្ស រញ្ញោ អទាសិ ។ សោ តំ ទិស្វា វ ឧប្បន្នពលវសិនេហោ អភិសេកំ ទត្វា[២] បញ្ចសតមាតុគ្គាមមស្សា បរិវារំ កត្វា អគ្គមហេសិដ្ឋានេ ឋបេសិ ។

ឥទំ មាគន្ទិយាយ វត្ថុ ។

ឯវមស្ស ទិយឌ្ឍសហស្សនាដកិត្ថីបរិវារា តិស្សោ អគ្គ-មហេសិយោ អហេសុំ ។

---

១ សី. ម. នាមសទ្ទោ នត្ថិ ។ ២ ម. កត្វា ។

តស្មឹ ខោ បន សមយេ ឃោសកសេដ្ឋី កុក្កុដសេដ្ឋី បាវារិកសេដ្ឋីតិ កោសម្ពិយំ តយោ សេដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ តេ ឧបក្កដ្ឋាយ វស្សូបនាយិកាយ បញ្ចសតេ តាបសេ ហិមវន្តតោ អាគន្ត្វា នគរេ ភិក្ខាយ ចរន្តេ ទិស្វា បសីទិត្វា និសីទាបេត្វា ភោជេត្វា បដិញ្ញំ គហេត្វា ចត្តារោ មាសេ អត្តនោ សន្តិកេ វសាបេត្វា បុន វស្សារត្តេ អាគមនត្ថាយ បដិជានាបេត្វា ឧយ្យោជេសុំ ។ តាបសាបិ តតោ បដ្ឋាយ អដ្ឋ មាសេ ហិមវន្តេ វសិត្វា ចត្តារោ មាសេ តេសំ សន្តិកេ វសន្តិ(១) ។ តេ អបរភាគេ ហិមវន្តតោ អាគច្ឆន្តា អរញ្ញាយតនេ ឯកំ មហានិគ្រោធំ ទិស្វា តស្ស មូលេ និសីទិំសុ ។ តេសុ ជេដ្ឋកតាបសោ ចិន្តេសិ ឥមស្មឹ រុក្ខេ អធិវត្ថា ទេវតា ន នូន(២) ឱរមត្តិកា ភវិស្សតិ មហេសក្ខេនេវេត្ថ ទេវរាជេន ភវិតព្វំ សាធុ វតស្ស សចាយំ ឥសិគណស្ស បានីយំ ទទេយ្យាតិ ។ សោ បានីយំ អទាសិ ។

---

១ ម. វសឹសុ ។ ២ នូនសទ្ទោ នត្ថិ ។

តាបសោ នហានោទកំ បត្ថេសិ ។ តម្បិ អទាសិ ។ តតោ ភោជនំ បត្ថេសិ ។ តម្បិ អទាសិ ។ អថស្ស ឯតទហោសិ អយំ ទេវរាជា អម្ហេហិ បត្ថិតបត្ថិតំ សព្វំ ទេតិ អហោ វត នំ បស្សេយ្យាមាតិ ។ សោ រុក្ខក្ខន្ធំ បទាលេត្វា អត្តានំ ទស្សេសិ ។ អថ នំ ទេវរាជ មហតី តេ សម្បត្តិ កិន្នុ ខោ កត្វា អយំ លទ្ធាតិ បុច្ឆឹសុ ។ មា បុច្ឆ អយ្យាតិ ។ អាចិក្ខ ទេវរាជាតិ ។ សោ អត្តនា កតកម្មស្ស បរិត្តកត្តា[១] លជ្ជមានោ កថេតុំ ន វិសហតិ តេហិ បុនប្បុនំ និប្បីឡិយមានោ បន តេនហិ សុណាថាតិ វត្វា កថេសិ ។

សោ កិរ ឯកោ ទុគ្គតមនុស្សោ ហុត្វា ភតឹ បរិយេសន្តោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស សន្តិកេ ភតិកម្មំ លភិត្វា តំ និស្សាយ ជីវិតំ កប្បេសិ ។ អថេកស្មឹ ឧបោសថទិវសេ សម្បត្តេ អនាថបិណ្ឌិកោ វិហារតោ អាគន្ត្វា បុច្ឆិ តស្ស

---

១ សី. ម. បរិត្តតា ។

ភតិកស្ស អជ្ជ ឧបោសថទិវសភាវោ កេនចិ កថិតោតិ ។ ន កថិតោ សាមីតិ ។ តេនហិស្ស សាយមាសំ បចថាតិ ។ អថស្ស បត្តោទនំ បចិំសុ ។ សោ ទិវសំ អរញ្ញេ កម្មំ កត្វា សាយំ អាគន្ត្វា ភត្តេ វឌ្ឍេត្វា ទិន្នេ ឆាតោស្មីតិ សហសា អភុញ្ជិត្វា វ អញ្ញេសុ ទិវសេសុ ឥមស្មិំ គេហេ ភត្តំ ទេថ សូបំ ទេថ ព្យញ្ជនំ ទេថាតិ មហាកោលាហលំ ហោតិ អជ្ជ សព្វេ និស្សទ្ទា និបជ្ជិំសុ មយ្ហមេវេកស្ស អាហារំ វឌ្ឍយិំសុ កិន្នុ ខោ ឯតន្តិ ចិន្តេត្វា បុច្ឆិ អវសេសា ភុញ្ជិំសូតិ ។ ន ភុញ្ជិំសុ តាតាតិ ។ កិំការណាតិ ។ ឥមស្មិំ គេហេ ឧបោសថទិវសេសុ សាយមាសំ ន បចន្តិ[១] សព្វេវ ឧបោសថិកា ហោន្តិ អន្តមសោ ថនបាយិនោបិ ទារកេ មុខំ វិក្ខាលាបេត្វា ចតុមធុរំ មុខេ បក្ខិបាបេត្វា មហាសេដ្ឋី ឧបោសថិកេ ការេសិ គន្ធតេលប្បទីបេ ជាលន្តេ ខុទ្ទកមហល្លកទារកា សយនគតា ទ្វត្តិំសាការំ សជ្ឈាយន្តិ

១ សី. ម. ភុញ្ជន្តិ ។

តុយ្ហំ បន ឧបោសថទិវសភាវំ កថេតុំ សតឹ ន ករិម្ហា តស្មា តវេវ ភត្តំ បក្កំ ភុញ្ជស្សុ នត្ថិ ។ សចេ ឥទានិ ឧបោសថិកេន ភវិតុំ វដ្ដតិ អហំបិ ភវេយ្យន្តិ អាហ ។ ឥទំ សេដ្ឋី ជានាតីតិ ។ តេនហិ នំ បុច្ឆថាតិ ។ តេ គន្ត្វា សេដ្ឋឹ បុច្ឆឹសុ ។ សោ ឯវមាហ ឥទានិ ភុញ្ជិត្វា មុខំ វិក្ខាលេត្វា ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋហន្តោ ឧបឌ្ឍុបោសថកម្មំ លភិស្សតីតិ ។ ឥតរោ តំ សុត្វា តថា អកាសិ ។ តស្ស សកលទិវសំ កម្មំ កត្វា ឆាតស្ស សរីរេ វាតា កុប្បឹសុ ។ សោ យោត្តេន ឧទរំ ពន្ធិត្វា យោត្តកោដិយំ គហេត្វា បរិវត្តតិ ។ សេដ្ឋី តំ បវត្តឹ សុត្វា ឧក្កាហិ ធារិយមានាហិ ចតុម្មធុរំ គាហាបេត្វា តស្ស សន្តិកំ អាគន្ត្វា កឹ តាតាតិ បុច្ឆិ ។ សាមិ វាតា មេ កុប្បីតាតិ ។ តេនហិ ឧដ្ឋាយ ឥទំ ភេសជ្ជំ ខាទាហីតិ ។ តុម្ហេបិ ខាទថ សាមីតិ ។ អម្ហាកំ អផាសុកំ នត្ថិ ត្វំ ខាទាហីតិ ។ សាមិ ឧបោសថកម្មំ ករោន្តោ សកលំ កាតុំ នាសក្ខឹ ឧបឌ្ឍុបោសថកម្មំបិ មេ

វិកលំ មា អហោសីតិ ន ឥច្ឆិ ។ មា ឯវំ ករិ តាតាតិ វុច្ចមានោបិ អនិច្ឆិត្វា អរុណេ ឧដ្ឋហន្តេ មិលាតមាលា វិយ កាលំ កត្វា តស្មឹ និគ្រោធរុក្ខេ ទេវតា ហុត្វា និព្វត្តិ ។ តស្មា ឥមមត្ថំ កថេត្វា សោ សេដ្ឋី ពុទ្ធមាមកោ ធម្មមាមកោ សង្ឃមាមកោ តំ និស្សាយ កតស្ស ឧបឌ្ឍុបោសថកម្មស្ស និស្សន្ទេន សា សម្បត្តិ មយា លទ្ធាតិ អាហ ។

ពុទ្ធោតិ វចនំ សុត្វា វ បញ្ចសតា តាបសា ឧដ្ឋាយ ទេវតាយ អញ្ជលឹ បគ្គយ្ហ ពុទ្ធោតិ វទេសិ ពុទ្ធោតិ វទាមីតិ តិក្ខត្តុំ បដិជានាបេត្វា ឃោសោបិ ខោ ឯសោ ទុល្លភោ លោកស្មិន្តិ ឧទានំ ឧទានេត្វា ទេវតេ អនេកេសុ កប្បសត-សហស្សេសុ អស្សុតបុព្វំ សទ្ទំ តយា សុណាបិតម្ហាតិ អាហំសុ ។ អថន្តេវាសិកា អាចរិយំ ឯតទវោចុំ តេនហិ សត្ថុ សន្តិកំ គច្ឆាមាតិ ។ តាតា តយោ សេដ្ឋិនោ អម្ហាកំ ពហុបការា ស្វេ តេសំ និវេសនេ ភិក្ខំ គណ្ហិត្វា តេសម្បិ អាចិក្ខិត្វា គមិស្សាម អធិវាសេថ តាតាតិ ។ តេ

អធិវាសយឹសុ ។ បុនទិវសេ សេដ្ឋិនោ យាគុភត្តំ សម្បាទេត្វា អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា អជ្ជ នោ អយ្យានំ អាគមនទិវសោតិ ញត្វា បច្ចុគ្គមនំ កត្វា តេ អាទាយ និវេសនំ គន្ត្វា និសីទាបេត្វា ភិក្ខំ អទំសុ ។ តេ កតភត្តកិច្ចា មហាសេដ្ឋិនោ មយំ គមិស្សាមាតិ វទឹសុ ។ ននុ ភន្តេ តុម្ហេហិ ចត្តារោ វស្សិកេ មាសេ អម្ហាកំ គហិតា វ បដិញ្ញា ឥទានិ កុហឹ គច្ឆថាតិ ។ លោកេ កិរ ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នោ សង្ឃោ ឧប្បន្នោ តស្មា សត្ថុ សន្តិកំ គមិស្សាមាតិ ។ កឹ បន តស្ស សត្ថុ សន្តិកំ តុម្ហាកញ្ញេវ គន្តុំ វដ្ដតីតិ ។ អញ្ញេសម្បិ អវារិតំ អាវុសោតិ ។ តេនហិ ភន្តេ អាគមេថ មយម្បិ បរិវច្ឆំ កត្វា គច្ឆាមាតិ ។ តុម្ហេសុ បរិវច្ឆំ ករោន្តេសុ អម្ហាកំ បបញ្ចោ ហោតិ មយំ បុរតោ គច្ឆាម តុម្ហេ បច្ឆតោ អាគច្ឆេយ្យាថាតិ វត្វា តេ បុរតោ គន្ត្វា សម្មាសម្ពុទ្ធំ ទិស្វា អភិត្ថវិត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ អថ នេសំ សត្ថា អនុបុព្វិកថំ កថេត្វា ធម្មំ ទេសេសិ ។ ទេសនាបរិយោសានេ

សព្វេ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា បព្វជ្ជំ យាចិត្វា ឯហិ ភិក្ខុភាវេន វចនសមនន្តរមេវ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរា វស្ស-សតិកត្ថេរា វិយ អហេសុំ ។

តេបិ ខោ តយោ សេដ្ឋិនោ បញ្ចហិ បញ្ចហិ សកដ-សតេហិ វត្ថច្ឆាទនសប្បិមធុផាណិតាទីនិ ទានូបករណានិ អាទាយ សាវត្ថិំ បត្វា ជេតវនំ បវិសិត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ធម្មកថំ សុត្វា កថាបរិយោសានេ[១] សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ អឌ្ឍមាសមត្តំ ទានំ ទទមានា សត្ថុ សន្តិកេ វសិត្វា កោសម្ពិគមនត្ថាយ សត្ថារំ យាចិត្វា សត្ថារា បដិញ្ញំ ទទន្តេន សុញ្ញាគារេ ខោ គហបតយោ តថាគតា អភិ-រមន្តីតិ វុត្តេ អញ្ញាតំ ភន្តេ អម្ហេហិ បហិតសាសនេនាគន្តុំ វដ្ដតីតិ វត្វា កោសម្ពិំ គន្ត្វា ឃោសកសេដ្ឋី ឃោសិតារាមំ កុក្កុដសេដ្ឋី កុក្កុដារាមំ បាវារិកសេដ្ឋី បាវារិការាមន្តិ តយោ មហាវិហារេ ការេត្វា សត្ថុ អាគមនត្ថាយ សាសនំ

---

១ សី. ឥតោ បរំ សព្វេតិ ទិស្សតិ ។

បហិណឹសុ ។ សត្ថា តេសំ សាសនំ សុត្វា តត្ថ អគ-
មាសិ ។ តេ បច្ចុគ្គន្ត្វា សត្ថារំ វិហារេ បវេសេត្វា ឥមំ
វិហារំ ចាតុទ្ទិសស្ស ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទេមីតិ
តិក្ខត្តុំ និយ្យាទេត្វា វារេន វារេន បដិជគ្គន្តិ ។ សត្ថា
ទេវសិកំ ឯកេកស្មឹ វិហារេ វសតិ យស្ស វិហារេ វុត្ថោ
ហោតិ តស្សេវ ឃរទ្វារេ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។

តេសំ បន តិណ្ណំ សេដ្ឋីនំ ឧបដ្ឋាកោ សុមនោ នាម
មាលាការោ អហោសិ ។ សោ តេ សេដ្ឋិនោ ឯវមាហ
អហំ តុម្ហាកំ ទីឃរត្តំ ឧបការកោ សត្ថារំ ភោជេតុកាមោម្ហិ
មយ្ហំបិ ឯកទិវសំ សត្ថារំ ទេថាតិ ។ តេនហិ ភណេ ស្វេ
ភោជេហីតិ ។ សាធុ សាមីតិ សោ សត្ថារំ និមន្តេត្វា
សក្ការំ បដិយាទេសិ ។ តទា រាជា សាមាវតិយា ទេវសិកំ
បុប្ផមូលេ[១] អដ្ឋ កហាបណេ ទេតិ ។ តស្សា ខុជ្ជុត្តរា
នាម ទាសី សុមនមាលាការស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា និពទ្ធំ បុប្ផានិ

១ ម. បុប្ផមូលំ ។

គណ្ហាតិ ។ អថ នំ តស្មឹ ទិវសេ អាគតំ មាលាការោ អាហ មយា សត្ថា និមន្តិតោ អជ្ជ អគ្គបុប្ផេហិ(១) សត្ថារំ បូជេស្សាមិ តិដ្ឋ តាវ ត្វំ បរិវេសនាយ សហាយិកា ហុត្វា ធម្មំ សុត្វា អវសេសានិ បុប្ផានិ គហេត្វា គមិស្សសីតិ ។ សា សាធូតិ អធិវាសេសិ ។ សុមនោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បរិវិសិត្វា អនុមោទនករណត្ថាយ បត្តំ អគ្គហេសិ ។ សត្ថា អនុមោទនធម្មទេសនំ អារភិ ។ ខុជ្ជុត្តរាបិ សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តីយេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ ។ សា អញ្ញេសុ ទិវសេសុ ចត្តារោ កហាបណេ អត្តនោ គហេត្វា ចតូហិ បុប្ផានិ គហេត្វា គច្ឆតិ ។ តំ ទិវសំ អដ្ឋហិបិ បុប្ផានិ គហេត្វា គតា ។ អថ នំ សាមាវតី អាហ កិន្នុ ខោ អម្ម អជ្ជ អម្ហាកំ រញ្ញា ទិគុណំ បុប្ផមូលំ ទិន្នន្តិ ។ នោ អយ្យេតិ ។ អថ កស្មា ពហូនិ បុប្ផានីតិ ។ អញ្ញេសុ ទិវសេសុ អហំ ចត្តារោ កហាបណេ អត្តនោ គហេត្វា

១ សី. ម. បុប្ផេហិ ។

ចត្ថហិ ឃ្ឍានិ អាហារាមីតិ ។ អជ្ជ ឥស្ម ន ឥណ្ណាសីតិ ។
សម្ម្ាសម្ពុទ្ធស្ស ធម្ម្ាកបំ សុត្ថ ធម្ម្ស្ស អធិគតត្ថាតិ ។
អបិ ន អរ ទ្ធដ្ឋាសិ ឯត្ថ្ាកំ ្ាលំ ្ាយ ្ាហ្ាតកហ-
ាបណ(១) ្ាម ្ាទ្ធ្ាតិ អ្ាតជ្ជ្ាត្ថ អ្ាម ្ាយ ្ាបីតំ អ្ាមតំ
អ្ាម្ាបិ ្ាយ្ាហ្ាតិ ្ាត្ថ ្ាតន្ាហ ្ាមំ ្ាហ្ាបេហ្ាតិ ្ាត្ថ
 សោ ទ្ធ្ាសហ ្ាតន្ាទ្ធ្ាយ ្ាដ្ាហ ្ាហ្ាបេត្ថ ្ាទ្ធ ្ាមដ្ឋ្ាសដ្ាកេ
ទ្ធ្ាបេសិ ។ ្ាសា ឯ្ាកំ ្ាតិ្ាសេត្ថ ឯ្ាកំ ឯ្ាកំ ្ាបុ្ាបិ ្ាត្ថ
អ្ាសនំ ្ាបញ្ញ្ាបេត្ថ ឯ្ាកំ ្ាវ្ាជ្ជ្ាតំ អ្ាហ្ាបេត្ថ អ្ាសនេ
្ាតិ្ាសីទ្ធ្ាត្ថ ្ាបិ្ាត្ថ្ាវ្ាជ្ជ្ាតំ អ្ាទ្ធ្ាយ ្ាបញ្ជ ្ាមតុ្ាគ្ាមសតា្ាតិ
អ្ាមន្ាត្ថ ្ាតា្ាសំ ្ាសត្ថ្ាភ ្ាទ្ធ្ាសិ្ាតតិ្ាយ្ាមេ្ាតេ ្ាធ្ាម្ម ្ាទ្ធ្ាសេ-
សិ ។ ្ាតស្ស ្ាធ្ាម្ម្ាកបំ ្ាសុត្ថ ្ាតា ្ាសត្ថ្ាបិ ្ាសោ្ាតបត្ថ្ាជ្ជ្ាលេ
្ាបតិ្ាដ្ាហ្ាសុ ។ ្ាតា ្ាសត្ថ្ាបិ ្ាទ្ធ្ាជ្ជ្ាតរ ្ាវ្ាន្ាត្ថ ្ាអ្ាម ្ាអ្ាជ្ជ្ាតោ
្ាបដ្ាយ ្ាត្ថ ្ាកិ្ាលិ្ាដ្ាកម្ម ្ាមា ្ាករ ្ាអ្ាម្ាកំ ្ាមតុ្ាដ្ាតេ ្ាប(២)
អ្ាបរ្ាយ្ាដ្ាតេ ្ាប ្ាបត្ថ ្ាសត្ថ ្ាសត្ថ្ាកំ ្ាគ្ាត ្ាសត្ថ្ាភ ្ាទ្ធ្ាសិ្ាតតំ

---

១ ក. អ. ្ាគ្ាហ្ាតត្ថ្ាហ្ាតកហ្ាបណ ។ ២ ក. អ. ្ាតោ ្ាបរ ្ាបិ្ាតុ្ាដ្ាតេ ្ាទ្ធ្ាសេ្ាតិ ្ាទ្ធ្ាសេ្ាតិ អ្ាតិ-
 រេ្ាកបទ្ធ ្ាភ្ាវ្ាតត្ថ ។

ធម្មំ សុណិត្វា អម្ហាកំ កថេហីតិ វទឹសុ ។ សា តថា ករោន្តី អបរភាគេ តិបិដកធរា ជាតា ។ អថ នំ សត្ថា ឯតទគ្គំ ភិក្ខវេ មម សាវិកានំ ឧបាសិកានំ(១) ធម្មកថិកានំ យទិទំ ខុជ្ជុត្តរាតិ ឯតទគ្គេ ឋបេសិ ។ តាបិ ខោ បញ្ចសតា ឥត្ថិយោ តំ ឯវមាហំសុ អម្ម សត្ថារំ បស្សិតុកាមម្ហ តំ នោ ទស្សេហិ គន្ធមាលាទីហិ នំ បូជេស្សាមាតិ ។ អយ្យេ រាជកុលំ នាម ភារិយំ តុម្ហេ គហេត្វា ពហិ គន្តុំ ន សក្កោតិ ។ អម្ម មា នោ នាសេហិ ទស្សេហេវ អម្ហាកំ សត្ថារន្តិ ។ តេនហិ តុម្ហាកំ វសនគព្ភានំ ភិត្តីសុ យត្តកេន ឱលោកេតុំ សក្កា ហោតិ តត្តកំ ឆិទ្ទំ កត្វា គន្ធមាលាទីនិ អាហរាបេត្វា សត្ថារំ តិណ្ណំ សេដ្ឋីនំ ឃរទ្វារំ គច្ឆន្តំ តុម្ហេ តេសុ តេសុ ឋានេសុ ឋត្វា ឱលោកេថ ចេវ ហត្ថេ បសារេត្វា វន្ទថ ច បូជេថ ចាតិ ។ តា តថា កត្វា សត្ថារំ គច្ឆន្តញ្ចេវ អាគច្ឆន្តញ្ច ឱលោកេត្វា វន្ទឹសុ ចេវ បូជេសុំ ច ។

---

១ ក. អ. សី. ម. ឧបាសិកានំ ពហុស្សុតានំ ធម្មកថិកានំ ។

អបេកទិវសំ មាគន្ទិយា អត្តនោ បាសាទតលតោ និក្ខមិត្វា ចង្កមមានា តាសំ វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា គព្ភេសុ ឆិទ្ទំ ទិស្វា ឥទំ កិន្តិ បុច្ឆិត្វា តាហិ តស្សា សត្ថរិ ពទ្ធាឃាតំ អជានន្តីហិ សត្ថា ឥមំ នគរំ អាគតោ មយំ ឯត្ថ ឋត្វា សត្ថារំ វន្ទាម[1] ចេវ បូជេម ចាតិ វុត្តេ អាគតោ នាម ឥមំ នគរំ សមណោ គោតមោ ឥទានិស្ស កត្តព្វំ ជានិស្សាមិ ឥមាបិ តស្ស ឧបដ្ឋាយិកា ឥមាសំបិ កត្តព្វំ ជានិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចេសិ មហារាជ សាមាវតី-មិស្សកានំ បញ្ចសតានំ ឥត្ថីនំ ពហិទ្ធា បដ្ឋនា អត្ថិ កតិ-បាហេនេវ តេ ជីវិតំ បហារិស្សន្តីតិ[2] ។ រាជា ន តា ឯវរូបំ ករិស្សន្តីតិ ន សទ្ទហិ បុន[3] វុត្តេបិ ន សទ្ទហិ-យេវ ។ អថ នំ ឯវំ តិក្ខត្តុំ វុត្តេបិ អសទ្ទហន្តំ សចេ មេ ន សទ្ទហសិ តាសំ វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា ឧបធារេហិ មហារាជាតិ អាហ ។ រាជា តំ គន្ត្វា គព្ភេសុ ឆិទ្ទំ ទិស្វា

---

១ សី. ម. បស្សាម ។ ២ សី. ម. មារេស្សន្តីតិ ។ ៣ ម. បុនប្បុនំ ។

ឥទំ កិត្តិ ឬ ឬ ឥស្ម អត្ត អាវេ\u200bបិ\u200bតេ តាសំ អកុ\u200bជ្ជ\u200bិ\u200bត្វា កិ\u200bញ្ចិ\u200bំ អ\u200bវ\u200bត្វា ០ ០\u200bិ\u200bន\u200bិ\u200bំ ០\u200bិ\u200bទ\u200bបា\u200bបេ\u200bត្វា ០\u200bព\u200bគ\u200bត្ត\u200bេ\u200bសុ ០\u200bុ\u200bទ\u200bុ\u200bប\u200bិ\u200bទ\u200bុ\u200bក\u200bវ\u200bិ\u200bត\u200bបា\u200bនា\u200bនិ\u200bំ ០\u200bារ\u200bេ\u200bសិ\u200bំ ។ ០\u200bុ\u200bទ\u200bុ\u200bប\u200bិ\u200bទ\u200bុ\u200bក\u200bវ\u200bិ\u200bត\u200bបា\u200bនា\u200bនិ\u200bំ ០\u200bារ\u200bំ ឥ\u200bស្ម\u200bំ ០\u200bាលេ ០\u200bុ\u200bប\u200b្ប\u200bន្ន\u200bានិ ។

\u200bមាគ\u200bន\u200bិ\u200bយ\u200bា តាសំ \u200bកិ\u200bញ\u200bិ\u200bំ \u200bកា\u200bតុ\u200bំ \u200bអ\u200bស\u200bក\u200bុ\u200bណ\u200bិ\u200bត្វ\u200bា \u200bស\u200bម\u200bណ\u200bស\u200b្ស\u200bគ\u200bោ\u200bត\u200bម\u200bស\u200bេ\u200bស\u200bុ\u200bវ\u200bេ \u200bក\u200bត\u200bត\u200bុ\u200bំ \u200bក\u200bវ\u200bិ\u200bស\u200bុ\u200bវ\u200bា\u200bម\u200bីតំ \u200bនា\u200bគ\u200bរ\u200bានំ \u200bល\u200bញ\u200bិ\u200bំ \u200bទ\u200bត្វ\u200bា \u200bស\u200bម\u200bណ\u200bំ \u200bគ\u200bោ\u200bត\u200bម\u200bំ \u200bអ\u200bន\u200bុ\u200bគ\u200bន\u200bំ \u200bប\u200bវ\u200bិ\u200bស\u200bិ\u200bត្វ\u200bា \u200bប\u200bវ\u200bន\u200bុ\u200bំ \u200bទ\u200bាស\u200bក\u200bម\u200b្ម\u200bក\u200bរ\u200bោ\u200bវ\u200bិ\u200bស\u200bេ\u200bហ\u200bិ \u200bស\u200bទ\u200bុ\u200bំ \u200bអ\u200bក\u200b្ក\u200bោ\u200bស\u200bិ\u200bត្វ\u200bា \u200bប\u200bរ\u200bិ\u200bភ\u200bាស\u200bិ\u200bត្វ\u200bា \u200bប\u200bលា\u200bប\u200bេ\u200bហ\u200bិ\u200bតិ[1] ។ \u200bម\u200bិ\u200bហ\u200bាទ\u200bិ\u200bដ្ឋ\u200bិ\u200bក\u200bា \u200bតី\u200bស\u200bុ \u200bរ\u200bត\u200bគ\u200bេ\u200bស\u200bុ \u200bអ\u200bប\u200b្ប\u200bស\u200bន្ន\u200bា \u200bអ\u200bន\u200bុ\u200bគ\u200bន\u200bំ \u200bប\u200bវ\u200bិ\u200bដ\u200bុ\u200bំ \u200bស\u200bត\u200bា\u200bរ\u200bំ \u200bអ\u200bន\u200bុ\u200bព\u200bន\u200bុ\u200bត្ត\u200bា \u200bប\u200bោ\u200bរ\u200bោ\u200bសំ \u200bព\u200bាលោ\u200bសំ \u200bម\u200bូ\u200bហ\u200b្ម\u200bោ\u200bសិ \u200bទ\u200bុ\u200bដ\u200b្ឋ\u200bោ\u200bសិ \u200bគ\u200bោ\u200bណ\u200bោ\u200bសិ \u200bគ\u200bទ\u200b្ម\u200bភ\u200bោ\u200bសំ \u200bនេ\u200bរ\u200bយ\u200bិ\u200bកោ\u200bសំ \u200bតិ\u200bរ\u200bច្ឆ\u200bគ\u200bតោ\u200bសំ \u200bឆ\u200bត្តិ\u200bតុ\u200bយ\u200b្ហ\u200bោ \u200bស\u200bុ\u200bគ\u200bតិ \u200bទ\u200bុ\u200bគ\u200bតិ\u200bយ\u200bេ\u200bវ \u200bតុ\u200bយ\u200b្ហ\u200bោ \u200bប\u200bាដ\u200bិ\u200bកង្ខ\u200bាតិ \u200bទ\u200bស\u200bហ\u200bិ \u200bអ\u200bក\u200b្ក\u200bោ\u200bស\u200bវ\u200bិ\u200bតូ\u200bហ\u200bិ \u200bអ\u200bក\u200b្ក\u200bោ\u200bស\u200bន្ត\u200bិ \u200bប\u200bវ\u200bិ\u200bភ\u200bាស\u200bន្ត\u200bិ ។ \u200bតំ \u200bស\u200bុ\u200bត្ត\u200bា \u200bអ\u200bាយ\u200bស្ម\u200bា \u200bអ\u200bានន្ទ\u200bោ \u200bស\u200bត\u200bា\u200bរ\u200bំ \u200bឯ\u200bត\u200bទ\u200bវ\u200bោ\u200bច \u200bភ\u200bន្ត\u200bេ \u200bតី\u200bម\u200bេ \u200bនា\u200bគ\u200bរ\u200bា \u200bអ\u200bម្ហ\u200bេ

---

[1] សី. ម. ឥ\u200bពោ \u200bបវ\u200bំ \u200bអ\u200bាណ\u200bាបេ\u200bសីតិ \u200bទ\u200bិ\u200bស\u200b្ស\u200bតិ ។

អក្កោសន្តិ បរិភាសន្តិ ឥតោ អញ្ញត្ថ គច្ឆាមាតិ ។ កុហឹ អានន្ទាតិ ។ អញ្ញំ នគរំ ភន្តេតិ ។ តត្ថ មនុស្សេសុ អក្កោសន្តេសុ បុន កត្ថ គមិស្សាម អានន្ទាតិ ។ តតោបិ អញ្ញំ នគរំ ភន្តេតិ ។ តត្ថ មនុស្សេសុ អក្កោសន្តេសុ កុហឹ គមិស្សាមាតិ ។ តតោបិ(១) អញ្ញំ នគរំ ភន្តេតិ ។ អានន្ទ ន ឯវំ កាតុំ វដ្ដតិ យត្ថ អធិករណំ ឧប្បន្នំ តត្ថេវ(២) តស្មិំ វូបសន្តេ អញ្ញត្ថ គន្តុំ វដ្ដតិ កេ បន តេ អានន្ទ អក្កោសន្តីតិ ។ ភន្តេ ទាសកម្មករេ ឧបាទាយ សព្វេ អក្កោសន្តីតិ ។ អហំ អានន្ទ សង្គាមំ ឱតិណ្ណហត្ថិសទិសោ សង្គាមំ ឱតិណ្ណហត្ថិនោ ហិ ចតូហិ ទិសាហិ អាគតេ សរេ សហិតុំ ភារោ តថេវ ពហូហិ ទុស្សីលេហិ កថិតកថានំ សហនំ នាម មយ្ហំ ភារោតិ វត្វា អត្តានំ អារព្ភ ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមា នាគវគ្គេ តិស្សោ គាថា អភាសិ

---

១ សី. តតោបិ តតោបីតិ អាមេណ្ឌិតំ ទិស្សតិ ។ ២ ក. អ. ឥតោ បរំ វូបសមេតីតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

អហំ នាគោវ សង្គាមេ ចាបាតោ បតិតំ សរំ
អតិវាក្យំ តិតិក្ខិស្សំ ទុស្សីលោ ហិ ពហុជ្ជនោ ។
ទន្តំ នយន្តិ សមិតឹ ទន្តំ រាជាភិរូហតិ
ទន្តោ សេដ្ឋោ មនុស្សេសុ យោតិវាក្យំ តិតិក្ខតិ ។
វរមស្សតរា ទន្តា អាជានេយ្យា ច សិន្ធវា
កុញ្ជរា ច មហានាគា អត្តទន្តោ តតោ វរន្តិ ។

ធម្មកថា សម្បត្តមហាជនស្ស សាត្ថិកា អហោសិ ។ ឯវំ ធម្មំ ទេសេត្វា មា ចិន្តយិ អានន្ទ ឯតេ សត្តាហមេវ អក្កោសិស្សន្តិ អដ្ឋមេ ទិវសេ តុណ្ហី ភវិស្សន្តិ ពុទ្ធានំ ហិ ឧប្បន្នំ អធិករណំ សត្តាហតោ ឧត្តរឹ ន គច្ឆតីតិ ។

មាគន្ទិយា សត្ថារំ អក្កោសាបេត្វា បលាបេតុំ អសក្កោន្តី កិន្នុ ខោ ករិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា ឥមេ ឯតស្ស ឧបដ្ឋាកា ឯតេសំ ព្យសនំ ករិស្សាមីតិ ឯកទិវសំ រញ្ញោ សុរាបាន-ដ្ឋានេ ឧបដ្ឋានំ ករោន្តី ចូឡបិតុ សាសនំ បហិណិ អត្ថោ មេ កិរ កុក្កុដេហិ អដ្ឋ មតកុក្កុដេ អដ្ឋ សជីវកុក្កុដេ

គហេត្វា អាគច្ឆតុ អាគន្ត្វា ច បន សោបាណមត្ថកេ ឋត្វា អាគតភាវំ និវេទេត្វា បវិសតូតិ វុត្តេបិ អប្បវិសិត្វា បឋមំ អដ្ឋ សជីវកុក្កុដេ បហិណាតុ បច្ឆា តតរេតិ ចូឡុបដ្ឋាកស្ស ច មម វចនំ ករេយ្យាសីតិ សញ្ញំ អទាសិ ។ មាគន្ទិយោ អាគន្ត្វា រញ្ញោ និវេទាបេត្វា បវិសតូតិ វុត្តេ រញ្ញោ អាបានភូមឹ ន បវិសិស្សាមីតិ អាហ ។ តតោ ចូឡុបដ្ឋាកំ បហិណិ គច្ឆ តាត មម ចូឡបិតុ សន្តិកន្តិ ។ សោ គន្ត្វា តេន ទិន្នេ អដ្ឋ សជីវកុក្កុដេ អានេត្វា ទេវ បុរោហិតេន បណ្ណាការោ បហិតោតិ អាហ ។ រាជា ភក្ខោ វត នោ ឧត្តរិភង្គោ ឧប្បន្នោ កោ នុ ខោ បចេយ្យាតិ អាហ ។ មាគន្ទិយា មហារាជ សាមាវតីបមុខា បញ្ចសតា ឥត្ថិយោ និក្កម្មា វិចរន្តិ តាសំ បេសេហិ តា បចិត្វា អាហរិស្សន្តីតិ អាហ ។ រាជា គច្ឆ តាសំ ទត្វា អញ្ញស្ស កិរ ហត្ថេ អទត្វា សយមេវ មារេត្វា បចន្តូតិ បេសេសិ ។ ចូឡុបដ្ឋាកោ សាធុ ទេវាតិ គន្ត្វា

តថា វត្វា តាហិ មយំ បាណាតិបាតំ ន ករោមាតិ បដិក្ខិត្តោ អាគន្ត្វា តមត្ថំ រញ្ញោ អារោចេសិ ។ មាគន្ទិយា ទិស្វា តេ[១] មហារាជ ឥទានិ តាសំ បាណាតិបាតស្ស ករណំ វា អករណំ វា ជានិស្សសិ សមណស្ស គោតមស្ស បហិត្វា បេសេន្តូតិ វទេហិ ទេវាតិ **អាហ** ។ រាជា តថា វត្វា បេសេសិ ។ ឥតរោ តេ គហេត្វា គច្ឆន្តោ វិយ ហុត្វា គន្ត្វា តេ **កុក្កុដេ** បុរោហិតស្ស ទត្វា **មតកុក្កុដេ** គហេត្វា[២] តាសំ **សន្តិកំ** នេត្វា **ឥមេ** កិរ កុក្កុដេ បហិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ បហិណថាតិ អាហ ។ តា អាហរ សាមិ ឥទន្នាម អម្ហាកំ កិច្ចន្តិ បច្ចុគ្គន្ត្វា គណ្ហិំសុ ។ សោ រញ្ញោ សន្តិកំ អាគន្ត្វា កិំ តាតាតិ បុដ្ឋោ សមណស្ស គោតមស្ស បហិត្វា បេសេថាតិ វុត្តមត្តេយេវ បដិមគ្គំ អាគន្ត្វា គណ្ហិំសូតិ អាចិក្ខិ ។ មាគន្ទិយា បស្សថ[៣] មហារាជ ន តា តុម្ហា-ទិសានំ ករោន្តិ ពហិទ្ធា បដ្ឋនា តាសំ **អ**ត្ថីតិ វុត្តេ ន

១ ម. ភោ ។ ២ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ៣ សី. ម. បស្ស ។

សន្ទហសីតិ អាហ ។ រាជា តំ សុត្វាបិ អធិវាសេត្វា តុណ្ហីយេវ អហោសិ ។ មាគន្ទិយា កិន្នុ ខោ ករិស្សាមីតិ ចិន្តេសិ ។

តទា បន រាជា សាមាវតិយា ច វាសុលទត្តាយ ច មាគន្ទិយាយ ចាតិ តិស្សន្នំបិ ឯតាសំ បាសាទតលេ វារេន វារេន សត្តាហំ សត្តាហំ វីតិនាមេតិ ។ អថ ស្វេ វា បរ-សុវេ(១) វា សាមាវតិយា បាសាទតលំ គមិស្សតីតិ ញត្វា មាគន្ទិយា ចូឡបិតុ សាសនំ បហិណិ អលគទ្ទេន កិរ មេ អត្ថោ ទាឋា ធោវិត្វា(២) ឯកំ សប្បំ បេសេតូតិ(៣) ។ សោ តថា កត្វា បេសេសិ ។ រាជា អត្តនោ គមនដ្ឋានំ ហត្ថិ-កន្តវីណំ អាទាយយេវ គច្ឆតិ ។ តស្សា បោក្ខរេ ឯកំ ឆិទ្ទំ អត្ថិ ។ មាគន្ទិយា តេន ឆិទ្ទេន សប្បំ បវេសេត្វា ឆិទ្ទំ មាលាគុលេន(៤) បិធេសិ ។ សប្បោ ទ្វីហតីហំ អន្តោ-

---

១ សី. បរស្វេ ។ ២ ឧទ្ធរិត្វាតិបិ ទិស្សតិ ។ ៣ សី. ម. អគទេន កិរ ទាឋា ធោវិត្វា ឯកំ សប្បំ បេសេតូតិ ។ អគទោតិ ភេសជ្ជំ ។ ឥធ អលគទ្ទោតិ សប្បោ ។ ៤ មាលា-គុឡេនាតិបិ ។ ឯវំ សព្វត្ថ ។

វីណាយមេវ អហោសិ ។ មាគន្ទិយា រញ្ញោ គមនទិវសេ អជ្ជ កតិវស្សា បាសាទំ គមិស្សសិ ទេវាតិ បុច្ឆិត្វា សា-មាវតិយាតិ វុត្តេ អជ្ជ មយា មហារាជ អមនាបោ សុបិ-នោ ទិដ្ឋោ ន សក្កា តត្ថ គន្តុំ ទេវាតិ ។ គច្ឆាមេវាតិ ។ សា យាវតតិយំ វារេត្វា ឯវំ សន្តេ អហំបិ តុម្ហេហិ សទ្ធឹ គមិស្សាមីតិ វត្វា និវត្តិយមានាបិ អនិវត្តិត្វា ន ជានាមិ កឹ ភវិស្សតិ ទេវាតិ រញ្ញា សទ្ធិញ្ញេវ អគមាសិ ។ រាជា សាមាវតីមិស្សកាហិ ទិន្នានិ វត្ថបុប្ផគន្ធាភរណានិ ធារេត្វា សុភោជនំ ភុញ្ជិត្វា វីណំ ឧស្សីសកេ ឋបេត្វា សយនេ និបជ្ជិ ។ មាគន្ទិយា អបរាបរំ វិចរន្តី វិយ ហុត្វា វីណា-ឆិទ្ទតោ បុប្ផគុលំ អបនេសិ ។ សប្បោ ទ្វីហតីហំ និរាហា-រោ តេន ឆិទ្ទេន និក្ខមិត្វា អស្សសន្តោ(១) ផណំ កត្វា សយនបិដ្ឋេ និបជ្ជិ ។ មាគន្ទិយា តំ ទិស្វា ទេវ សប្បោ-តិ មហាសទ្ទំ កត្វា រាជានញ្ច តា ច អក្កោសន្តី អយំ

១ សី. ម. បស្សន្តោ ។

ទន្ធរាជា[1] អលក្ខិកោ មយ្ហំ រៀបនំ ន សុណាតិ ឥមាបិ
ឥសិរ្យាកា ទុព្ពិនីតា ឥត្ថាម រញ្ញោ សន្ធ្ងិកា ន លភន្ធ្ងិ កិ
ន្នុ ឥម្ហេ ឥមស្មិ មតេយេវ សុ១ ជីវិស្ស្ងបិ ជីវន្ធ្ងេ ទុក្ខ
ជីវិ អដ្ឋ មយា បាបសុ១ិតោ ទ១ិដ្ឋ សាមាវតីយ បាសា-
ទ១ គន្ធ្ងុ ន ១ដ្ឋ្ងតីតិ ១ិ១ន្ធ្ងិយ១ិ[2] មេ ឥយ សទ្ធ្ងោ ន
សុ១ោ ទេ១ាតិ អាហ ។ ១ាជា សប្ប១ ទ១ិស្ស ម១ណ១ាយ-
ឥដ្ឋ្ងោ ១ាជ១ូ១ិ ឥាម ឥមា ១ាសិ្ស្ងន្ធ្ងិ អ១ោ ១ាបាហ
ឥមាសំ ១ាបភ១ាសិ អ១ិ១ន្ធ្ងិយ១ិ ឥមិ១ាសិ្ស ១ៀបនំ ន ១ន្ធ្ងហ
ប១ិ១ំ អ១ន្ធ្ងោ ១ាត្ថ្ងេ ១ាជ១ូ ១ិ១ន្ធ្ងិ ១ាត្ថ្ងា ១ិ១ិ១ន្ធ្ងា ១ុ១ ម១ា
ប១ិ១ោ ១ាកុ១ដ ១ដ១ិ១ុ១ាហ១ិ១ុ អ១ដ្ឋ ១ាយ១ ១ាជ
ទ១ិ១ុ១ាជ១ិ ១ាជ១ាធ១ ១ាម១ុ១ដ្ឋ្ងិ១ោ ១ាយ អ១ោ១ិ ។
សាមាវតីប១ ១ាញ្ជ្ងុ ១ាត្ថ្ងីសតានំ ១ុ១ាទ១ អ១ាសិ អ១ម្ម អ១ម្ហ១ាកំ
អ១ញ្ជ ១ដ១ិ១ណ១ាំ ១ន្ធ្ងិ ១ន១ន្ធ ១ ១ាយ ១ អ១ន្ធ្ងិ ១
១ាម១ាយ ១ាន្ធ្ងិ១ិ[3] ១ាត្ថ្ងេ១ ម ១ាស្ស១ិ ១ាប១ ១ាត្ថ្ងតិ ។

---

១ ក. អ. សី. ១ុដ្ឋ្ងរាជា ។ ម. អ១ញ្ជ្ងាលរាជា ។ ២ ម. ១ាវ១ន្ធ្ងិយ១ិ ។ ៣ សី. ១ាន្ធ្ងុ ។
ក. អ. ម. ១ិ១ន្ធ្ងុ ។

រាជា សហស្សថាមសិង្គធនុំ អាទាយ ជិយំ បោថេត្វា វិសបីតំ សរំ សន្នយ្ហិត្វា សាមាវតឹ បុរេ កត្វា សព្វា តា បដិបាដិយា ឋបាបេត្វា សាមាវតិយា ឧរេ សរំ វិស្សជ្ជេសិ ។ សោ តស្សា មេត្តានុភាវេន បដិនិវត្តិត្វា អាគតមគ្គាភិមុខោ វ ហុត្វា រញ្ញោ ហទយំ បវិសន្តោ វិយ អដ្ឋាសិ ។ រាជា ចិន្តេសិ មយា ខិត្តោ សរោ សិលំបិ វិជ្ឈិត្វា(១) គច្ឆតិ អាកាសេ បដិហននដ្ឋានំបិ នត្ថិ អថ បនេស(២) និវត្តិត្វា មម ហទយាភិមុខោ(៣) ជាតោ អយំ ហិ និច្ចិត្តោ និស្សត្តោ និជ្ជីវោ សរោបិ ឯតិស្សា គុណំ ជានាតិ អហំ មនុស្សភូតោបិ ន ជានាមីតិ ។ សោ ធនុំ ឆឌ្ឌេត្វា អញ្ជលឹ បគ្គយ្ហ សាមាវតិយា បាទមូលេ ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា ឥមំ គាថមាហ

សម្មុយ្ហាមិ បមុយ្ហាមិ សព្វា មុយ្ហន្តិ មេ ទិសា
សាមាវតិ មំ តាយស្សុ ត្វញ្ច មេ សរណំ ភវាតិ ។

សា តស្ស វចនំ សុត្វា សាធុ ទេវ មំ សរណំ គច្ឆាតិ

១ សី. និព្វិជ្ឈិត្វា ។ ក. អ. ប. វិនិវិជ្ឈិត្វា ។ ២ សី. ម. អថ ច បនេស ។ ៣ សី. មមាភិមុខោ វ ។

អវត្វា យមហំ មហារាជ សរណំ គតា តមេវ ត្វម្បិ សរណំ គច្ឆាតិ ។

ឥទំ វត្វា សាមាវតី សម្មាសម្ពុទ្ធសាវិកា
មា មំ ត្វំ សរណំ គច្ឆ យមហំ សរណំ គតា
ឯស ពុទ្ធោ មហារាជ ឯស ពុទ្ធោ អនុត្តរោ
សរណំ គច្ឆ តំ ពុទ្ធំ ត្វញ្ច មេ សរណំ ភវាតិ អាហ ។

រាជា តស្សា វចនំ សុត្វា ឥទានាហំ អតិរេកតរំ ភាយាមីតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ឯស ភិយ្យោ បមុយ្ហាមិ សព្វា មុយ្ហន្តិ មេ ទិសា
សាមាវតិ មំ តាយស្សុ ត្វញ្ច មេ សរណំ ភវាតិ ។

អបិ នំ សា បុរិមនយេនេវ បុន បដិក្ខិបិត្វា តេនហិ តញ្ច សរណំ គច្ឆាមិ សត្ថារញ្ច វរញ្ច តេ ទម្មីតិ វុត្តេ វរោ គហិតោ ហោតុ មហារាជាតិ អាហ ។ សោ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា សរណំ គន្ត្វា និមន្តេត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស សត្តាហំ

ទានំ ទត្វា សាមាវតីំ អាមន្តេត្វា ឧដ្ឋេហិ វរំ គណ្ហាហីតិ អាហ ។ មហារាជ មយ្ហំ ហិរញ្ញាទីហិ អត្ថោ នត្ថិ ឥមំ បន មេ វរំ ទេហិ តថា ករោហិ យថា សត្ថា និពទ្ធំ បញ្ចហិ ភិក្ខុសតេហិ សទ្ធិំ ឥធាគច្ឆតិ ធម្មំ សុណិស្សាមីតិ(១) ។ រាជា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ភន្តេ បញ្ចហិ ភិក្ខុសតេហិ សទ្ធិំ និពទ្ធំ ឥធាគច្ឆថ សាមាវតីមិស្សកា ធម្មំ សុណិស្សាមាតិ វទន្តីតិ អាហ ។ មហារាជ ពុទ្ធានំ នាម ឯកស្មិំ ឋានេ និពទ្ធំ គន្តុំ ន វដ្ដតិ មហាជនោ បច្ចាសីសតីតិ ។ តេនហិ ភន្តេ ឯកំ ភិក្ខុំ អាណាបេថាតិ ។ សត្ថា អានន្ទត្ថេរំ អាណាបេសិ ។ សោ តតោ បដ្ឋាយ(២) បញ្ច ភិក្ខុសតានិ អាទាយ និពទ្ធំ រាជកុលំ គច្ឆតិ ។ តាបិ ទេវិយោ និពទ្ធំ ថេរំ សបរិវារំ ភោជេន្តិ ធម្មំ សុណន្តិ ។

តា ឯកទិវសំ ថេរស្ស ធម្មកថំ សុត្វា បសីទិត្វា បញ្ចហិ ឧត្តរាសង្គសតេហិ ធម្មបូជំ(៣) អកំសុ ។ ឯកេកោ

---

១ ម. សុណិស្សាមាតិ ។ ២ សី. ម. តតោ បដ្ឋាយាតិទំ បទទ្វយំ នត្ថិ ។ ៣ សី. ម. បូជំ ។

ឧត្តរាសង្គោ បញ្ចសតានិ អគ្ឃតិ ។ តាសំ ឯកំ វត្ថំបិ អទិស្វា រាជា បុច្ឆិ(១) កុហិំ ភោ ឧត្តរាសង្គាតិ ។ អយ្យស្ស នោ ទិន្នាតិ ។ តេន សព្វេ គហិតាតិ ។ អាម គហិតាតិ ។ រាជា ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា តាហិ ឧត្តរាសង្គានំ ទិន្នភាវំ បុច្ឆិត្វា តាហិ ទិន្នភាវញ្ច ថេរេន គហិតភាវញ្ច សុត្វា ននុ ភន្តេ អតិពហូនិ វត្ថានិ ឯត្តកេហិ កិំ ករិស្សថាតិ បុច្ឆិ ។ អម្ហាកំ បហោនកានិ គណ្ហិត្វា សេសានិ ជិណ្ណចីវរកានំ ទស្សាមិ មហារាជាតិ ។ តេ អត្តនោ បុរាណចីវរានិ កិំ ករិស្សន្តីតិ ។ ជិណ្ណតរចីវរកានំ ទស្សន្តីតិ ។ តេ អត្តនោ ជិណ្ណចីវរានិ កិំ ករិស្សន្តីតិ ។ បច្ចត្ថរណានិ ករិស្សន្តីតិ ។ បុរាណបច្ចត្ថរណានិ កិំ ករិស្សន្តីតិ ។ ភុម្មត្ថរណានិ ករិស្សន្តីតិ ។ បុរាណភុម្មត្ថរណានិ កិំ ករិស្សន្តីតិ ។ បាទបុញ្ឆនានិ ករិស្សន្តិ មហារាជាតិ ។ បុរាណបាទបុញ្ឆនានិ កិំ ករិស្សន្តីតិ ។

---

១ សី. តា ឯកវត្ថំ ទិស្វា រាជា បុច្ឆិ ។

ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ កោដេត្វា មត្តិកាយ មទ្ទិត្វា ភិត្តិំ វិលិម្បិស្សន្តិ ។ ភន្តេ ឯត្តកំ កត្វាបិ អយ្យានំ ទិន្នានិ ន នស្សន្តិ ។ អាម មហារាជាតិ ។ រាជា បសន្នោ អបរានិបិ បញ្ច វត្ថសតានិ អាហរាបេត្វា ថេរស្ស បាទមូលេ ឋបាបេសិ ។ ថេរោ កិរ បញ្ចសតគ្ឃនិកានិ វត្ថានិ បញ្ចសតភាគេន បាទមូលេ ឋបេត្វា ទិន្នានិ បញ្ចសតក្ខត្តុំ លភិ សហស្សគ្ឃនិកានិ វត្ថានិ សហស្សភាគេន បាទមូលេ ឋបេត្វា ទិន្នានិ សហស្សក្ខត្តុំ លភិ សតសហស្សគ្ឃនិកានិ វត្ថានិ សតសហស្សភាគេន បាទមូលេ ឋបេត្វា ទិន្នានិ សតសហស្សក្ខត្តុំ លភិ ។ ឯកំ ទ្វេ តីណិ ចត្តារិ បញ្ច ទសាតិអាទិនា នយេន លទ្ធានំ បន គណនា នត្ថិ ។ តថាគតេ កិរ បរិនិព្ពុតេ ថេរោ សកលជម្ពុទីបំ វិចរិត្វា សព្ពវិហារេសុ ភិក្ខូនំ អត្តនោ សន្តកានេវ បត្តចីវរានិ អទាសិ ។

កិំ បុព្ពកម្មំ កតំ ឯត្តកំ វត្ថំ លភិ ។ ថេរោ បុព្វេបិ កិរ តន្តវាយកាលេ ឯកស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស ឯកាយ សូចិយា

សទ្ធឹ ហត្ថតលមត្តំ ចេឡក្ខណ្ឌំ អទាសិ ។ សោ សូបិទាន-
ផលេន ឥមស្មឹ អត្តភាវេ មហាបញ្ញោ អហោសិ ។ ចេឡ-
ក្ខណ្ឌស្ស ទានផលេន ឥមិនា និយាមេន ឯត្តកំ វត្ថុំ លភិ[1] ។

តទា[2] មាគន្ទិយាបិ យមហំ ករោមិ តំ តថា អហុត្វា
អញ្ញថា វ ហោតិ កិន្នុ ខោ ករិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា អត្ថេសោ
ឧបាយោតិ[3] រញ្ញោ ឧយ្យានកីឡំ គច្ឆន្តេ ចូឡបិតុ សាសនំ
បហិណិ សាមាវតិយា បាសាទំ គន្ត្វា ទុស្សកោដ្ឋាគារតេ-
លកោដ្ឋាគារានិ វិវរាបេត្វា ទុស្សានិ តេលចាដីសុ តេមេត្វា
ថម្ភេ វេឋេត្វា តា សព្វា ឯកតោ កត្វា ទ្វារំ បិទហិត្វា
ពហិ យន្តកំ ទត្វា ទណ្ឌទីបកាហិ គេហេ អគ្គឹ ទទមានោ
ឱតរិត្វា គច្ឆតូតិ ។ សោ ឧម្បំ បាសាទំ អភិរុយ្ហ កោដ្ឋាគា-
រានិ វិវរាបេត្វា វត្ថានិ តេលចាដីសុ តេមេត្វា ថម្ភេ វេ-
ឋេតុមារភិ ។ អថ នំ សាមាវតីបមុខា ឥត្ថិយោ កឹ ឯតំ
ចូឡបិតាតិ វទន្តិយោ ឧបសង្កមឹសុ ។ អម្មា រាជា ទឡ្ហ-

---

១ កឹ បុញ្ញកម្មំ កតំ ។ បេ ។ ឯត្តកំ វត្ថុំ លភីតិ ។ ២ សី. ម. បោត្ថកេសុ នត្ថិ ។ ម. តទា-
សទ្ទោ នត្ថិ ។ ៣ ក. អ. ឥតោ បរំ ឯកទិវសន្តិ ទិស្សតិ ។

កម្មន្តាយ ឥមេ ថម្ភេ តេលបិលោតិកាហិ វេឋេតិ រាជគេហេ នាម សុយុត្តទុយ្យុត្តំ ទុជ្ជានំ មា មេ(១) សត្តិកេ ហោថ អប្បមត្តា ឯវំ វត្វា តា អាគតា គព្ភេ បវេសេត្វា ទ្វារានិ បិទហិត្វា ពហិ យន្តកំ ទត្វា អាទិតោ បដ្ឋាយ អគ្គឹ ទទន្តោ ឱតរិ ។ សាមាវតី តាសំ ឱវាទំ អទាសិ អម្ហាកំ អនមតគ្គេ សំសារេ វិចរន្តានំ ឯវំ អគ្គិនា ឈាយមានានំ អត្តភាវានំ ពុទ្ធញាណេនបិ បរិច្ឆេទោ ន សុករោ អប្បមត្តា ហោថាតិ ។ តា គេហេ ឈាយន្តេ វេទនាបរិគ្គហកម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តិយោ កាចិ ទុតិយផលំ កាចិ តតិយផលំ បាបុណឹសុ ។ តេន វុត្តំ អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ ឥធានិ(២) ភន្តេ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឧយ្យានគតស្ស អន្តេបុរំ ទឌ្ឍំ បញ្ច ឥត្ថិសតានិ កាលកតានិ សាមាវតីបមុខានិ

១ ក. អ. មមេវ ។ ២ សី. ឥធ ។

តាសំ ភន្តេ ឧបាសិកានំ កា គតិ កោ អភិសម្បរា-
យោតិ ។ សន្តេត្ថ ភិក្ខវេ ឧបាសិកាយោ សោតាបន្នា សន្តិ
សកទាគាមិនិយោ សន្តិ អនាគាមិនិយោ សព្វា តា ភិក្ខវេ
ឧបាសិកាយោ អនិប្ផលា កាលកតាតិ ។ អថខោ ភគវា
ឯតមត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ

មោហសម្ពន្ធនោ[១] លោកោ ភព្វរូបោវ ទិស្សតិ
ឧបធិពន្ធនោ ពាលោ តមសា បរិវារិតោ
សស្សតី វិយ ខាយតិ បស្សតោ នត្ថិ កិញ្ចនន្តិ ។

ឯវញ្ច បន វត្វា ភិក្ខវេ សត្តា នាម សំសារវដ្ដេ[២]
វិចរន្តា និច្ចកាលំ អប្បមត្តា ហុត្វា បុញ្ញកម្មមេវ ករោន្តិ
បមាទិនោ ហុត្វា បាបកម្មំបិ ករោន្តិ តស្មា វដ្ដេ វិចរន្តា
សុខំបិ ទុក្ខំបិ អនុភវន្តីតិ ធម្មំ ទេសេសិ ។ រាជា សាមា-
វតិយា គេហំ កិរ ឈាយតីតិ សុត្វា វេគេនាគច្ឆន្តោបិ
អទឌ្ឍំ សម្បាបុណិតុំ នាសក្ខិ អាគន្ត្វា ប បន គេហំ

១ ក. អ. មោហប្បពន្ធនោ ។ ២ សី. ម. វដ្ដេ ។

និព្វាបេត្វា ឧប្បន្នពលវទោមនស្សោ អមច្ចគណបរិវុតោ និសីទិត្វា សាមាវតិយា គុណេ អនុស្សរន្តោ កស្ស នុ ខោ ឥទំ កម្មន្តិ ចិន្តេត្វា មាគន្ទិយាយ ការិតំ ភវិស្សតីតិ ញត្វា តាសេត្វា បុច្ឆិយមានា ន កថេស្សតិ សណិកំ ឧបាយេន បុច្ឆិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា អមច្ចេ អាហ អម្ភោ អហំ ឥតោ បុព្វេ ឧដ្ឋាយ សមុដ្ឋាយ អាសង្កិតបរិសង្កិតោ វ ហោមិ សាមាវតី មេ និច្ចំ ឱតារមេវ គវេសតិ សា កាលកតា[១] ឥទានិ បន មេ ចិត្តំ និព្វុតំ ភវិស្សតិ សុខេន វសិតុំ លភិស្សាមីតិ ។ កេន នុ ខោ ទេវ ឥទំ កម្មំ កតន្តិ ។ មយិ សិនេហេន កេនចិ កតំ ភវិស្សតីតិ ។ មាគន្ទិយាបិ សមីបេ ឋិតា តំ សុត្វា អញ្ញោ កោចិ កាតុំ ន សក្ខិស្សតិ មយា កតំ ទេវ អហំ ចូឡបិតរំ អាណាបេត្វា ការេសិន្តិ អាហ ។ រាជា តំ ឋបេត្វា អញ្ញោ មយិ សិនេហសត្តោ នាម នត្ថិ បសន្នោស្មិ វរំ តេ ទម្មិ ទេវិ ត្វំ អត្តនោ ញាតិគណំ បក្កោសាបេហីតិ ។ សា ញាតកានំ សាសនំ បហិ-

១ សី. ម. សា កាលកតាតិទំ បទទ្វយំ នត្ថិ ។

ណាតិ ។ រាជា មម បសន្នោ វរំ ទេតិ សីឃំ អាគច្ឆន្តូតិ ។ រាជា អាគតាគតានំ មហន្តំ សក្ការំ ការេសិ ។ តំ ទិស្វា តស្សា អញ្ញាតកាបិ លញ្ជំ ទត្វា មយំ មាគន្ទិយាយ ញាត-កាតិ អាគមឹសុ ។ រាជា តេ សព្វេ គាហាបេត្វា រាជង្គណេ នាភិប្បមាណេ អាវាដេ ខណាបេត្វា តេ តត្ថ និសីទាបេត្វា បំសុំ បូរេត្វា ឧបរិ បលាលំ[១] វិកីរាបេត្វា អគ្គឹ ទាបេសិ ចម្មស្ស ទឌ្ឍកាលេ អយនង្គលេហិ កសាបេត្វា ខណ្ឌាខណ្ឌំ ហីរាហីរំ ការេសិ ។ មាគន្ទិយាយ សរីរតោបិ តិខិណេន សត្ថេន ឃនឃនដ្ឋានេសុ មំសំ ឧប្បាដេត្វា តេលេន បក្កំ ឧទ្ធនំ អារោបេត្វា បូវេ វិយ បចាបេត្វា តមេវ ខាទាបេសិ ។

អថេកទិវសំ ធម្មសភាយំ ភិក្ខូ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ អននុច្ឆវិកំ វត អាវុសោ ឯវរូបាយ សទ្ធាយ បសន្នាយ[២] ឧបាសិកាយ ឯវរូបំ មរណន្តិ ។ សត្ថា អាគន្ត្វា កាយ នុត្ថ ភិក្ខវេ ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នាតិ បុច្ឆិត្វា ឥមាយ

---

១ ម. បលាលេ ។ សុក្ខសស្សាទិកណ្ឌោ បលាលោតិ វុច្ចតិ ។ ក. អ. បលាសន្តិ បាឋោ ទិស្សតិ ន បនេសោ សមេតិ ។ បលាសន្តិ រុក្ខាទិបត្តំ ។ ២ សី. សទ្ធាសម្បន្នាយ ។

នាមាតិ វុត្តេ ភិក្ខវេ ឥមស្មិំ អត្តភាវេ សាមាវតីបមុខានំ ឥត្ថីនំ ឯតំ(១) អយុត្តំ បុព្វេ កតកម្មស្ស បន យុត្តមេវ ឯតាហិ លទ្ធន្តិ វត្វា កិំ ភន្តេ ឯតាហិ បុព្វេ កតំ អាចិក្ខថ ភោតិ តេហិ យាចិតោ អតីតំ អាហរិ

អតីតេ ពារាណសិយំ ព្រហ្មទត្តេ រជ្ជំ ការេន្តេ រាជគេហេ និពទ្ធំ អដ្ឋ បច្ចេកពុទ្ធា ភុញ្ជន្តិ ។ បញ្ចសតា ឥត្ថិយោ តេ ឧបដ្ឋហន្តិ ។ តេសុ សត្ត បច្ចេកពុទ្ធា ហិមវន្តំ គច្ឆន្តិ ឯកោ នទីតីរេ ឯកំ តិណគហនំ អត្ថិ តត្ថ ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា និសីទិ ។ អថេកទិវសំ រាជា បច្ចេកពុទ្ធេសុ គតេសុ តា ឥត្ថិយោ អាទាយ នទិយំ ឧទកកីឡំ កីឡិតុំ គតោ ។ តត្ថ តា ឥត្ថិយោ ទិវសភាគំ ឧទកំ(២) កីឡិត្វា ឧត្តរិត្វា សីតបីឡិតា វ អគ្គិំ វិសិព្វេតុកាមា អម្ហាកំ អគ្គិករណដ្ឋានំ ឱលោកេយ្យាថាតិ អបរាបរំ វិចរន្តិយោ តំ តិណគហនំ ទិស្វា តិណរាសីតិ សញ្ញាយ បរិវារេត្វា ឋិតា អគ្គិំ អទំសុ ។ តិណេសុ ឈាយិត្វា

---
១ ក. អ. ឯវំ ។ ២ សី. ម. ឧទកេ ។

បត្តេសុ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា នដ្ឋម្ហា នដ្ឋម្ហា រញ្ញោ បច្ចេកពុទ្ធោ ឈាយតិ រាជា ញត្វា អម្ហេ នាសេស្សតិ សុទន្តំ នំ ករិស្សាមាតិ សព្វា ឥតោ ចិតោ ច ទារូនិ អាហរិត្វា តស្ស ឧបរិ រាសឹ ករឹសុ ។ មហា ទារុរាសិ អហោសិ ។ អថ នំ អាលិម្បេត្វា ឥទានិ ឈាយិស្សតីតិ សញ្ញាយ បក្កមឹសុ ។ តា បឋមំ អសញ្ចេតនិកា ហុត្វា ឥទានិ កម្មុនា ពជ្ឈឹសុ ។ បច្ចេកពុទ្ធំ បន អន្តោសមាបត្តិយំ សកដសហស្សទារូនិ អាហរិត្វា អាលិម្បេន្តោបិ ឧសុមាការមត្តំបិ[1] កាតុំ ន សក្កោន្តិ តស្មា សោ សត្តមេ ទិវសេ ឧដ្ឋាយ យថាសុខំ អគមាសិ ។ តា តស្ស កម្មស្ស កតត្តា ពហូនិ វស្សសតសហស្សានិ និរយេ បចិត្វា តស្សេវ កម្មស្ស វិបាកាវសេសេន អត្តភាវសតេ ឥមិនា វ និយាមេន គេហេ ឈាយមានេ ឈាយឹសុ ។ ឥទំ ឯតាសំ បុព្វកម្មន្តិ ។

ឯវំ វុត្តេ ភិក្ខូ សត្ថារំ បុច្ឆឹសុ ខុជ្ជុត្តរា បន ភន្តេ កេន កម្មេន ខុជ្ជា ជាតា កេន មហាបញ្ញា កេន សោតាបត្តិផលំ

---

១ ម. ឧស្មាការមត្តំបិ ។ សី. ឧស្មាការមត្តំ ។

អធិគតា តេន បរេសំ បេសនការិកា ជាតាតិ ។ ភិក្ខវេ តស្ស រញ្ញោ ពារាណសិយំ រជ្ជំ ករណកាលេ ស្វេវ បច្ចេកពុទ្ធោ[១] ថោកំ ខុជ្ជធាតុកោ អហោសិ ។ អថេកា ឧបដ្ឋាយិកា ឥត្ថី កម្ពលំ បារុបិត្វា សុវណ្ណសរកំ គហេត្វា អម្ហាកំ បច្ចេកពុទ្ធោ ឯវញ្ច ឯវញ្ច វិចរតីតិ ខុជ្ជា ហុត្វា តស្ស វិចរណាការំ ទស្សេសិ ។ តស្ស និស្សន្ទេន ខុជ្ជា ជាតា ។ តេ បន បច្ចេកពុទ្ធេ បឋមទិវសេ រាជគេហេ និសីទាបេត្វា បត្តេ គាហាបេត្វា បាយាសស្ស បូរេត្វា ទាបេសិ ។ ឧណ្ហបាយាសស្ស បូរេ បត្តេ បច្ចេកពុទ្ធា បរិវត្តេត្វា បរិវត្តេត្វា គណ្ហន្តិ ។ សា ឥត្ថី តេ តថា ករោន្តេ ទិស្វា អត្តនោ សន្តកានិ អដ្ឋ ទន្តវលយានិ ទត្វា ឥធ ឋបេត្វា គណ្ហថាតិ អាហ ។ តេ តថា កត្វា តំ ឱលោកេសុំ ។ សា តេសំ អធិប្បាយំ ញត្វា នត្ថិ ភន្តេ អម្ហាកំ ឯតេហិ អត្ថោ តុម្ហាកញ្ញេវេតានិ បរិច្ចត្តានិ គហេត្វា គច្ឆថាតិ អាហ ។ តេ គហេត្វា នន្ទមូលកបព្ភារំ អគមំសុ ។ អជ្ជាបិ[២] តានិ

១ ក. អ. ម. ស្វេវ ឯកោ បច្ចេកពុទ្ធោ ។ ២ ម. អជ្ជតនាបិ ។

វិលយានិ អគោគានេវ ។ សា តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទេន ឥទានិ តិបិដកធរា មហាបញ្ញា ជាតា បច្ចេកពុទ្ធានំ កតឧបដ្ឋាន-និស្សន្ទេន សោតាបត្តិផលំ បត្តា ។ ឥទមស្សា ពុទ្ធន្តរេ បុព្វកម្មំ ។ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ បន ឯកា ពារាណសី-សេដ្ឋិនោ ធីតា វឌ្ឍមានកច្ឆាយាយ អាទាសំ គហេត្វា អត្តានំ អលង្ករោន្តី និសីទិ ។ អថស្សា វិស្សាសិកា ឯកា ខីណាសវា ភិក្ខុនី តំ ទដ្ឋុំ អគមាសិ ។ ភិក្ខុនិយោ ហិ ខីណាសវាបិ សា-យណ្ហសមយេ ឧបដ្ឋាកកុលានិ ទដ្ឋុកាមា ហោន្តិ ។ តស្មិំ បន ខណេ សេដ្ឋិធីតាយ សន្តិកេ កាចិ បេសនការិកា នត្ថិ ។ សា វន្ទាមិ អយ្យេ ឯតំ តាវ មេ បសាធនបេ-ឡិកំ គហេត្វា ទេហីតិ អាហ ។ ថេរី ចិន្តេសិ សចស្សា ឥមំ គណ្ហិត្វា ន ទស្សាមិ មយិ អាឃាតំ កត្វា និរយេ និព្វត្តិស្សតិ សចេ បន ទស្សាមិ បរស្ស បេសនការិកា ហុត្វា និព្វត្តិស្សតិ និរយសន្តាបតោ ខោ បន បរស្ស បេសនភាវោវ សេយ្យោតិ ។ សា អនុទ្ទយំ បដិច្ច តំ

គហេត្វា តស្សា អទាសិ ។ តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទេន បវេសំ បេសនការិកា ជាតាតិ ។

បុនេកទិវសំ ភិក្ខូ ធម្មសភាយំ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ សាមាវតីបមុខា បញ្ចសតា ឥត្ថិយោ គេហេ អគ្គិនា ឈាយិំសុ មាគន្ទិយាយ ញាតកា ឧបរិ បលាលគ្គិំ ទត្វា អយ-នង្គលេហិ ភិន្ទា មាគន្ទិយា បក្កុដ្ឋិតតេលេន បក្កា តេ នុ ខោ ឯត្ថ ជីវន្តិ នាម កេ មតា នាមាតិ ។ សត្ថា អាគន្ត្វា កាយ នុត្ថ ភិក្ខវេ ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នាតិ បុច្ឆិត្វា ឥមាយ នាមាតិ វុត្តេ ភិក្ខវេ យេ កេចិ បមត្តា តេ វស្ស-សតំ ជីវន្តាបិ មតាយេវ នាម យេ អប្បមត្តា តេ មតាបិ ជីវន្តិយេវ តស្មា មាគន្ទិយា ជីវន្តីបិ មតាបិ មតាយេវ នាម សាមាវតីបមុខា បញ្ចសតា ឥត្ថិយោ មតាបិ ជីវន្តិយេវ នាម ន ហិ ភិក្ខវេ អប្បមត្តា មរន្តិ នាមាតិ វត្វា ឥមា គាថា អភាសិ

អប្បមាទោ អមតំបទំ   បមាទោ មច្ចុនោ បទំ
អប្បមត្តា ន មីយន្តិ   យេ បមត្តា យថា មតា

ឯតំ វិសេសតោ ញត្វា   អប្បមាទម្ហិ បណ្ឌិតា
អប្បមាទេ បមោទន្តិ   អរិយានំ គោចរេ រតា
តេ ឈាយិនោ សាតតិកា និច្ចំ ទឡ្ហបរក្កមា
ផុសន្តិ ធីរា និព្វានំ   យោគក្ខេមំ អនុត្តរន្តិ ។

តត្ថ អប្បមាទោតិ បទំ មហន្តំ អត្ថំ ទីបេតិ មហន្តំ អត្ថំ គហេត្វា តិដ្ឋតិ ។ សកលំបិ ហិ តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ អាហរិត្វា កថិយមានំ អប្បមាទមេវ ឱតរតិ តេន វុត្តំ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ យានិ កានិចិ ជង្គលានំ បាណានំ បទជាតានិ សព្វានិ តានិ ហត្ថិបទេ សមោធានំ គច្ឆន្តិ ហត្ថិបទំ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ យទិទំ មហន្តត្តេន ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យេ កេចិ កុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមា-ទមូលកា អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ អគ្គមក្ខាយតីតិ ។ សោ បនេស អត្ថតោ សតិយា អវិប្ប-វាសោ នាម និច្ចំ ឧបដ្ឋិតាយ សតិយា បេតំ នាមំ ។ អមតំបទន្តិ អមតំ វុច្ចតិ និព្វានំ តញ្ហិ អជាតត្តា ន

ជីយតិ ន មីយតិ តស្មា អមតន្តិ វុច្ចតិ បជ្ជន្តិ ឥមិនាតិ បទំ អមតំ បាបុណន្តីតិ អត្ថោ ។ អមតស្ស បទំ អមតំបទំ អមតស្ស អធិគមុបាយោតិ វុត្តំ ហោតិ ។

បមាទោតិ បមជ្ជនភាវោ ។ មុដ្ឋសច្ចសង្ខាតស្ស សតិយា វោស្សគ្គស្សេតំ នាមំ ។ មច្ចុនោតិ មរណស្ស ។ បទន្តិ ឧបាយោ មគ្គោ ។ បមត្តោ ហិ ជាតឹ នាតិវត្តតិ ជាតោបិ ជីយតិ ចេវ មីយតិ ចាតិ បមាទោ មច្ចុនោ បទន្នាម ហោតិ មរណំ ឧបេតិ ។

អប្បមត្តា ន មីយន្តីតិ សតិយា សមន្នាគតា ហិ អប្បមត្តា ។ ន មរន្តិ អជរាមរា ហោន្តីតិ ន សល្លក្ខេតព្វា ន ហិ កោចិ សត្តោ អជរាមរោ នាម អត្ថិ បមត្តស្ស បន វដ្ដន្នាម ន បរិច្ឆិន្នំ អប្បមត្តស្ស បរិច្ឆិន្នំ តស្មា បមត្តា ជាតិអាទីហិ អបរិមុត្តត្តា ជីវន្តាបិ មតាយេវ នាម អប្បមត្តា បន អប្បមាទលក្ខណំ វឌ្ឍេត្វា ខិប្បំ មគ្គផលានិ សច្ឆិកត្វា

ទុតិយតតិយអត្តភាវេសុ ន និព្វត្តន្តិ[១] តស្មា តេ ជីវន្តាបិ មតាបិ ន មីយន្តិយេវ នាម ។

យេ បមត្តា យថា មតាតិ យេ បន សត្តា បមត្តា តេ បមាទមរណេន មតត្តា យថា ជីវិតិន្ទ្រិយុបច្ឆេទេន មតា ទារុក្ខន្ធសទិសា អបគតវិញ្ញាណា តថេវ ហោន្តិ តេសំបិ ហិ មតានំ វិយ គហដ្ឋានំ តាវ ទានំ ទស្សាម សីលំ រក្ខិស្សាម ឧបោសថកម្មំ ករិស្សាមាតិ ឯកចិត្តំបិ ន ឧប្បជ្ជតិ បព្វជិតានំបិ អាចរិយុបជ្ឈាយវត្តាទីនិ បូរេស្សាម ធុតង្គានិ សមាទយិស្សាម ភាវនំ វឌ្ឍេស្សាមាតិ ឯកចិត្តំបិ ន ឧប្បជ្ជតីតិ មតេន តេ កឹនានាករណា[២] វ ហោន្តិ តេន វុត្តំ យេ បមត្តា យថា មតាតិ ។

ឯតំ វិសេសតោ ញត្វាតិ បមត្តស្ស វឌ្ឍតោ និស្សរណំ នត្ថិ អប្បមត្តស្ស អត្ថីតិ ឯតំ វិសេសតោ ជានិត្វា ។ កេ បន ឯតំ វិសេសំ ជានន្តីតិ ។ អប្បមាទម្ហិ បណ្ឌិតាតិ យេ បណ្ឌិតា មេធាវិនោ សប្បញ្ញា អត្តនោ អប្បមាទេ

---

១ ក. អ. បុន និព្វត្តន្តិ ។ ២ ក. អ. សី. ម. កឹនានាករណា ។

ឋត្វា អប្បមាទំ វឌ្ឍេន្តិ តេ ឯតំ វិសេសការណំ ជានន្តិ ។ អប្បមាទេ បមោទន្តីតិ តេ ឯតំ(១) ញត្វា តស្មឹ អត្តនោ អប្បមាទេ បមោទន្តិ បហំសិតមុខា តុដ្ឋប្បហដ្ឋា ហោន្តិ ។ អរិយានំ គោចរេ រតាតិ តេ ឯវំ អប្បមាទេ បមោទន្តា តំ អប្បមាទំ វឌ្ឍេត្វា អរិយានំ ពុទ្ធប្បច្ចេកពុទ្ធសាវកានំ គោចរសង្ខាតេ ចតុស្សតិបដ្ឋានាទិភេទេ សត្តតឹសពោធិបក្ខិយធម្មេ នវវិធេ លោកុត្តរធម្មេ ច រតា និរតា អភិរតា ហោន្តីតិ អត្ថោ ។

តេ ឈាយិនោតិ តេ អប្បមត្តា បណ្ឌិតា អដ្ឋសមាបត្តិសង្ខាតេន អារម្មណូបនិជ្ឈានេន វិបស្សនាមគ្គផលសង្ខាតេន លក្ខណូបនិជ្ឈានេន ចាតិ ទុវិធេនបិ ឈានេន ឈាយិនោ ។ សាតតិកាតិ អភិនិក្ខមនតោ បដ្ឋាយ យាវ អរហត្តប្បត្តា(២) សតតំ បវត្តកាយិកចេតសិកវីរិយា ។ និច្ចំ ទឡ្ហបរក្កមាតិ យន្តំ បុរិសត្ថាមេន បុរិសវីរិយេន បុរិសបរក្កមេន បត្តព្វំ ន តំ អបាបុណិត្វា វីរិយស្ស សណ្ឋានំ

១ សី. ម. ឯវំ ។ ២ សី. ម. អរហត្តមគ្គា ។

ភវិស្សតីតិ ឯវរូបេន វីរិយេន អត្តា អនោសក្កិត្វា និច្ចំ បវត្តេន ទឡ្ហេន បរក្កមេន សមន្នាគតា ។ ផុសន្តីតិ ឯត្ថ ទ្វេ ផុសនា ញាណផុសនា វិបាកផុសនា ។ តត្ថ ចត្តារោ មគ្គា ញាណផុសនា នាម ចត្តារិ ផលានិ វិបាកផុសនា នាម ។ តេសុ ឥធ វិបាកផុសនា អធិប្បេតា ។ អរិយផលេន និព្វានំ សច្ឆិករោន្តា ធីរា បណ្ឌិតា តាយ វិបាកផុសនាយ[១] និព្វានំ សច្ឆិករោន្តិ ។ យោគក្ខេមំ អនុត្តរន្តិ យេ ចត្តារោ យោគា មហាជនំ វដ្ដេ ឱសីទាបេន្តិ តេហិ ខេមំ និព្ភយំ សព្វេហិ លោកិយលោកុត្តរធម្មេហិ សេដ្ឋត្តា អនុត្តរន្តិ ។

ទេសនាបរិយោសានេ ពហូ សោតាបន្នាទយោ អហេសុំ ។ ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា ជាតាតិ ។

សាមាវតីវត្ថុ បឋមំ ។

កុម្ភឃោសកវត្ថុ

ឧដ្ឋានវតោ សតីមតោតិ ឥទំ ធម្មទេសនំ សត្ថា វេឡុវនេ វិហរន្តោ កុម្ភឃោសកស្សេដ្ឋិំ អារព្ភ កថេសិ ។

---

១ សី. ម. ឥតោ បរំ ផុសន្តីតិ ទិស្សតិ ។

រាជគ្គហនគរស្មឹ ហិ រាជគ្គហសេដ្ឋិនោ គេហេ អហិវាតរោគោ ឧប្បជ្ជិ ។ តស្មឹ ឧប្បន្នេ មក្ខិកំ អាទឹ កត្វា យាវ គាវោ បឋមំ តិរច្ឆានគតា មរន្តិ តតោ ទាសកម្មករា សព្វបច្ឆា គេហសាមិកា តស្មា សោ រោគោ សព្វបច្ឆា សេដ្ឋិញ្ច ភរិយញ្ច គណ្ហិ ។ តេ រោគផុដ្ឋា បុត្តំ សន្តិកេ ឋិតំ ឱលោកេត្វា អស្សុបុណ្ណេហិ នេត្តេហិ នំ អាហំសុ តាត ឥមស្មឹ កិរ រោគេ ឧប្បន្នេ ភិត្តឹ ភិន្ទិត្វា បលាតា ជីវិតំ លភន្តិ ត្វំ អម្ហេ អនោលោកេត្វា យថា តថា បលាយិត្វា ជីវន្តោ បុនាគន្ត្វា អម្ហាកំ អសុកដ្ឋានេ នាម ចត្តាឡីស ធនកោដិយោ និទហិត្វា ឋបិតា តា ឧទ្ធរិត្វា ជីវិតំ កប្បេយ្យាសីតិ ។ សោ តេសំ វចនំ សុត្វា រោទមានោ មាតាបិតរោ វន្ទិត្វា មរណភយភីតោ ភិត្តឹ ភិន្ទិត្វា បលាយិត្វា បព្វតគហនំ គន្ត្វា ទ្វាទស វស្សានិ តត្ថ វសិត្វា មាតាបិតុវសនដ្ឋានំ[១] បច្ចាគច្ឆិ ។ អថ នំ ទហរកាលេ គន្ត្វា បរុឡ្ហ-

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

កេសមស្សុកាលេ អាគតត្តា ន កោចិ សញ្ជានិ ។ សោ មាតាបិតូហិ ទិន្នសញ្ញាវសេន ធននិធានំ គន្ត្វា ធនស្ស អរោគភាវំ ញត្វា ចិន្តេសិ មំ ន កោចិ សញ្ជានាតិ សចាហំ ធនំ ឧទ្ធរិត្វា វឡញ្ជិស្សាមិ ឯកេន ទុគ្គតេន និធិ ឧទ្ធរិតោតិ មំ គហេត្វា វិហេឋេយ្យុំ យន្នូនាហំ ភតឹ កត្វា ជីវេយ្យន្តិ អថេកំ បិលោតិកំ និវាសេត្វា អត្ថិ កោចិ ភតិកេន អត្ថិកោតិ បុច្ឆន្តោ ភតកវីថឹ បាបុណិ ។ អថ នំ ភតកា ទិស្វា សចេ អម្ហាកំ ឯកំ កម្មំ ករិស្សសិ ភត្តវេតនំ ទស្សាមាតិ អាហំសុ ។ កឹ កម្មំ នាមាតិ ។ បពោធនចោទនកម្មំ សចេ ឧស្សហសិ បាតោវ ឧដ្ឋាយ តាតា ឧដ្ឋហថ សកដានិ សន្នយ្ហថ គោណេ យោជេថ ហត្ថិអស្សានំ តិណត្ថាយ គមនវេលាយំ អម្មា តុម្ហេបិ ឧដ្ឋហថ យាគុំ បចថ ភត្តំ បចថាតិ វិចរិត្វា អារោចេហីតិ ។ សោ សាធូតិ សម្បដិច្ឆិ ។ អថស្ស សន្តិកេ វសនត្ថាយ ឯកំ ឃរំ អទំសុ ។ សោ ទេវសិកំ តំ កម្មំ អកាសិ ។

អថស្ស ឯកទិវសំ រាជា ពិម្ពិសារោ សទ្ទមស្សោសិ ។ សោ បន សព្វរវញ្ញូ[១] អហោសិ តស្មា មហាធនស្ស បុរិសស្សេសោ សទ្ទោតិ អាហ ។ អថស្ស សន្តិកេ ឋិតា ឯកា បរិចារិកា រាជា យំ វា តំ វា ន កថេស្សតិ ឥមំ មយា ញាតុំ វដ្ដតីតិ ចិន្តេត្វា គច្ឆ តាត ឯតំ ជានាហីតិ ឯកំ បុរិសំ បហិណិ ។ សោ វេគេន គន្ត្វា តំ ទិស្វា អាគន្ត្វា ឯកោ ភតកានំ ភតិការកោ កបណមនុស្សោ ឯសោតិ អារោចេសិ ។ រាជា តស្ស វចនំ សុត្វា តុណ្ហី ហុត្វា ទុតិយទិវសេបិ តតិយទិវសេបិ តស្ស[២] សទ្ទំ សុត្វា តថេវាហ ។ សាបិ បរិចារិកា តថេវ ចិន្តេត្វា បុនប្បុនំ បេសេត្វា កបណមនុស្សោតិ វុត្តេ ចិន្តេសិ រាជា កបណមនុស្សោ ឯសោតិ វចនំ សុត្វាបិ ន សទ្ទហតិ បុនប្បុនំ មហាធនស្ស បុរិសស្សេសោ សទ្ទោតិ វទតិ ភវិតព្វមេត្ថ ការណេន យថាសភាវតោ ឯតំ ញាតុំ វដ្ដតីតិ ។ សា

---

១ ក. អ. ម. សព្វរុទញ្ញូ ។ ២ ក. អ. តំ ។

រាជានំ អាហ—ទេវ អហំ សហស្សំ លភមានា ធីតរំ
អាទាយ គន្ត្វា ឯតំ ធនំ រាជកុលំ បវេសេស្សាមីតិ ។ រាជា
តស្ស សហស្សំ ទាបេសិ ។ សា តំ គហេត្វា ធីតរំ
ឯកំ មលីនធាតុកំ វត្ថុ និវាសេត្វា តាយ សទ្ធិ រាជគ្គេហតោ
និក្ខមិត្វា មគ្គប្បដិបន្ន(១) វិយ ភតកវីថិ គន្ត្វា ឯកំ ឃរំ
បវិសិត្វា អម្ម មយំ មគ្គប្បដិបន្ន ឯកាហទ្វីហំ ឥធ
វិស្សមិត្វា គមិស្សាមាតិ អាហ ។ អម្ម ពហូនិ ឃរមានុ-
សកានិ ន សក្ក ឥធ វសិតុំ ឯតំ ក្ខុយោសកស្ស
គេហំ តុម្ហំ ឥត្ថ គច្ឆថាតិ ។ សា ឥត្ថ គន្ត្វា សាមិ
មយំ មគ្គិកា(១) ឯកាហទ្វីហំ ឥធ វសិស្សាមាតិ វត្វា ត្ថេន
ឧបនិស្សាយ ឧដ្ឋិតត្ថានេ សាមិ អជ្ជេកទិវសមត្ថ(២) វសិត្វា ឧ
ទ្ធ គមិស្សាមាតិ ។ យទេវ វសថាតិ ។ ឧបនទិវសេ សា
និក្ខមិតុំ ន ឥច្ឆិ(២) ។ សា ឥត្ថេវ វសិត្វា ឧបនទិវសេ ឥស្ស
អរញ្ញគមនវេលាយ សាមិ ឥវ និវាបំ ទត្វា យាហិ អាហារ

---

១ ក. ម. ឧ. ឧ. ១ ។ ២ ស. ម. ១ ។ ២ ស. ម. ១ ។ ២ ១ ។

តេ បចិស្សាមីតិ វត្វា អលំ អម្ម អហមេវ បចិត្វា ភុញ្ជិស្សាមីតិ វុត្តេ បុនប្បុនំ និពន្ធិត្វា តេន ទិន្នេ គហិតមត្តកេយេវ កត្វា អន្តរាបណតោ ភោជនានិ ចេវ បរិសុទ្ធតណ្ឌុលាទីនិ ច អាហរាបេត្វា រាជកុលេ បចននិយាមេន សុបរិសុទ្ធំ ឱទនំ សាធុរសានិ ច ទ្វេ តិណិ សូបព្យញ្ជនានិ បចិត្វា តស្ស អរញ្ញតោ អាគតស្ស អទាសិ ។ អថ នំ ភុញ្ជិត្វា មុទុចិត្តំ អាបន្នំ ញត្វា សាមិ កិលន្តម្ហា ឯកាហទ្វីហំ ឃរេវ ហោមាតិ អាហ ។ សោ សាធូតិ សម្បដិច្ឆិ ។ អថស្ស សាយម្បិ បុនទិវសេបិ មធុរភត្តំ បចិត្វា អទាសិ ។ មុទុចិត្តតញ្ចស្ស ញត្វា សាមិ កតិបាហំ ឃរេវ វសិស្សាមាតិ តត្ថ វសមានា តិរិយេន សត្តេន តស្ស មញ្ចដ្ឋានំ ហេដ្ឋា អដនិយំ តហំ តហំ ឆិន្ទិ ។ មញ្ចោ តស្មិំ អាគន្ត្វា និសិន្នមត្តេយេវ ហេដ្ឋា ឱលម្ពិ ។ សោ កស្មា អយំ មញ្ចោ ឯវំ ឆិជ្ជិត្វា បតតីតិ អាហ ។ សាមិ ទហរទារកេ និវារេតុំ ន សក្កោមិ[១] អាគន្ត្វា អាគន្ត្វា ឯត្ថេវ សន្និបតន្តីតិ ។

១ ម. សក្កោម ។

អម្ម ឥទំ មេ ទុក្ខំ តុម្ហេ និស្សាយ ជាតំ អហញ្ហិ បុព្វេ កត្ថចិ គច្ឆន្តោ ទ្វារំ បិទហិត្វា គច្ឆាមីតិ ។ កឹ ករោមិ តាត ភារេតុំ ន សក្កោមីតិ ។ សា ឥមិនា វ និយាមេន ទ្វេ តយោ ទិវសេ ឆឌ្ឌិត្វា តេន ឧជ្ឈាយិត្វា ខីយិត្វា វុច្ចមានាបិ តថេវ កត្វា បុន ឯកទ្វេរជ្ឈុកេ ឋបេត្វា សេសេ ឆឌ្ឌិ ។ តំ ទិវសំ តស្មឹ និសិន្នមត្តេយេវ សត្វ[1] ឋានំ ភូមិយំ បតិ ។ សីសំ ជណ្ណុកេហិ សទ្ធឹ ឯកតោ អហោសិ ។ សោ ឧដ្ឋាយ កឹ ករោមិ ឥទានិ កុហឹ គមិស្សាមិ និបជ្ជនមញ្ចស្សាបិ តុម្ហេហិ អស្សាមិកោ[2] កតោម្ហីតិ អាហ ។ តាត កឹ ករោមិ បដិវិស្សកទារកេ ភារេតុំ ន សក្កោមិ ហោតុ មា ចិន្តយិ ឥមាយ វេលាយ កុហឹ គមិស្សសីតិ ធីតរំ អាមន្តេត្វា អម្ម តវ ភាតិកស្ស និបជ្ជនោកាសំ ករោហីតិ អាហ ។ សា ឯកបស្សេ សយិត្វា ឥធាគច្ឆ សាមីតិ អាហ ។ ឥតរាបិ នំ គច្ឆ តាត ភគិនិយា សទ្ធឹ និបជ្ជាតិ វទេតិ ។ សោ តាយ សទ្ធឹ

---

១ ក. អ. សត្វំ វ ។ ២ ក. អ. ម. អស្សាមិកោ វិយ ។

ឯកមញ្ចេ និបជ្ជិត្វា តំ ទិវសញ្ញេវ សន្ថវមកាសិ ។ កុមា-រិកា បរោទិ ។ អថ នំ មាតា បុច្ឆិ កឹ អម្ម រោទសីតិ ។ អម្ម ឥទន្នាម ជាតន្តិ ។ ហោតុ អម្ម កឹ សក្កា កាតុំ តយាបិ ឯកំ ភត្តារំ ឥមិនាបិ ឯកំ បាទបរិចារិកំ លទ្ធុំ វដ្ដតីតិ តំ ជាមាតរំ អកាសិ ។ តេ សមគ្គសំវាសំ វសិំសុ ។

សា កតិបាហច្ចយេន រញ្ញោ សាសនំ បេសេសិ ភតករីបិយំ ឆណំ ករោន្តុ យស្ស បន ឃរេ ឆណោ ន ករីយតិ តស្ស ឯត្តកោ នាម ទណ្ឌោតិ ឃោសនំ ការេតុ ទេវោតិ ។ រាជា តថា ការេសិ ។ អថ នំ សស្សុ អាហ តាត ភតករីឋិយំ រាជាណាយ ឆណោ កត្តព្វោ វ ជាតោ កឹ ករោមាតិ ។ អម្ម អហំ ភតឹ ករោន្តោបិ ជីវិតុំ ន សក្កោមិ កឹ ករិស្សាមីតិ ។ តាត ឃរាវាសំ វសន្តា នាម ឥណំបិ គណ្ហន្តិ រញ្ញោ អាណា អកាតុំ ន លព្ភា ឥណ-តោ នាម យេន កេនចិ ឧបាយេន មុច្ចិតុំ សក្កា គច្ឆ តាត កុតោចិ ឯកំ វា ទ្វេ វា កហាបណេ អាហរាតិ ។ សោ ឧជ្ឈាយន្តោ ខីយន្តោ គន្ត្វា បត្តាឡីសកោដិធនដ្ឋានតោ

ឯកមេវ កហាបណំ អាហរិ ។ សា តំ កហាបណំ រញ្ញោ បេសេត្វា អត្តនោ កហាបណេន ឆណំ កត្វា បុន កតិ-បាហច្ចយេន តថេវ សាសនំ បហិណិ ។ បុន រាជា ឆណំ ករោថ អករោន្តានំ ឯត្តកោ ទណ្ឌោតិ អាណាបេសិ។ បុនបិ សោ តាយ តថេវ វត្វា និប្បីឡិយមានោ គន្ត្វា តយោ កហាបណេ អាហរិ ។ សោ តេបិ កហាបណេ រញ្ញោ បេសេត្វា បុន កតិបាហច្ចយេន សាសនំ បហិណិ ឥទានិ បុរិសេ បេសេត្វា ឥមំ បក្កោសាបេត្វាតិ ។ រាជា បេសេសិ ។ បុរិសា តត្ថ គន្ត្វា កុម្ភឃោសកោ នាម កតរោតិ បុច្ឆិត្វា បរិយេសន្តា តំ ទិស្វា ឯហិ អម្ភោ រាជា តំ បក្កោសតីតិ អាហំសុ ។ សោ ភីតោ ន មំ រាជា ជានាតីតិអាទីនិ វត្វា គន្តុំ ន ឥច្ឆិ ។ អថ នំ ពលក្ការេន ហត្ថេសុ គហេត្វា អាកឌ្ឍឹសុ ។ សា ឥត្ថី តេ ទិស្វា អរេ ទុព្វិនីតា តុម្ហេ មម ជាមាតរំ ហត្ថេសុ គហេតុំ អននុច្ឆវិកាតិ តជ្ជេត្វា ឯហិ តាត មា ភាយិ រាជានំ ទិស្វា

តវ ហត្ថាទិគ្គាហកានំ ហត្ថេយេវ ឆិន្ទាបេស្សាមីតិ ធីតរំ អាទាយ បុរតោ គន្ត្វា រាជគេហំ បត្វា វេសំ បរិវត្តេត្វា សព្វាលង្ការប្បដិមណ្ឌិតា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឥតរម្បិ បរិកឌ្ឍិត្វា អានយឹសុយេវ ។ អថ នំ វន្ទិត្វា ឋិតំ រាជា អាហ ត្វំ កុម្ភឃោសកោ នាមាតិ ។ អាម ទេវាតិ ។ កឹការណា មហាធនំ វញ្ចេត្វា ខាទសីតិ ។ កុតោ មេ ទេវ ធនំ ភតឹ កត្វា ជីវាមីតិ(១) ។ មា ឯវំ ករិ កឹ អម្ហេ វញ្ចេសីតិ ។ ន វញ្ចេមិ ទេវ នត្ថិ មេ ធនន្តិ ។ អថស្ស រាជា តេ កហាបណេ ទស្សេត្វា ឥមេ កហាបណា កស្សាតិ អាហ ។ សោ សញ្ជានិត្វា អហោ នដ្ឋោម្ហិ(២) កថំ នុ ខោ ឥមេ រញ្ញោ ហត្ថំ បត្តាតិ ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេន្តោ តា ទ្វេបិ មណ្ឌិតប្បសាធិតា គព្ភទ្វារមូលេ ឋិតា ទិស្វា ភារិយំ វតិទំ កម្មំ ឥមាហិ រញ្ញោ បយោជិតាហិ ភវិតព្វន្តិ ចិន្តេសិ ។ អថ នំ រាជា វទេហិ ភោ កស្មា ឯវំ ករោសីតិ អាហ ។

១ ម. ជីវត្តស្សាតិ ។ ២ ក. អ. សី. ហតោម្ហិ ។ ម. ពាលោម្ហិ ។

និស្សយោ មេ នត្ថិ ទេវាតិ ។ មាទិសោ និស្សយោ[១] ន វដ្ដតីតិ ។ កល្យាណំ ទេវ សចេ មេ ទេវោ និស្សយោ ហោតីតិ ។ ហោមិ ភោ កិត្តកំ តេ ធនន្តិ ។ ចត្តាឡីស កោដិយោ ទេវាតិ ។ កឹ លទ្ធុំ វដ្ដតីតិ ។ សកដានិ ទេវាតិ ។ រាជា អនេកសតានិ សកដានិ យោជាបេត្វា បហិណិត្វា តំ ធនំ អាហរាបេត្វា រាជង្គណេ រាសឹ[២] ការេត្វា រាជគហវាសិនោ សន្និបាតាបេត្វា អត្ថិ កស្សចិ ឥមស្មឹ នគរេ ឯត្តកំ ធនន្តិ បុច្ឆិត្វា នត្ថិ ទេវាតិ កឹ បនស្ស កាតុំ វដ្ដតីតិ សក្ការំ តស្ស ទេវាតិ វុត្តេ មហន្តេន សក្ការេន តំ សេដ្ឋិដ្ឋានេ ឋបេត្វា តស្សា ធីតរំ តស្ស ទត្វា តេន សទ្ធឹ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា ភន្តេ បស្សថិមំ បុរិសំ ឯវរូបោ ធិតិមា នាម នត្ថិ ចត្តាឡីសកោដិវិភវោ ហោន្តោបិ ឧព្បិល្លាវិតាការំ វា អស្មិមានមត្តំ វា ន ករោតិ កបណោ វិយ បិលោតិកំ និវាសេត្វា ភតកវីថិយំ ភតឹ កត្វា ជីវន្តោ មយា ឥមិនា នាម ឧបាយេន ញាតោ ជានិត្វា ច បន បក្កោសាបេត្វា

១ ម. ឥតោ បរំ ភវិតុន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ក. អ. ធនរាសឹ ។

សធនភាវំ សម្បដិច្ឆាបេត្វា តំ ធនំ អាហរាបេត្វា សេដ្ឋិដ្ឋានេ ឋបិតោ ធីតាបិស្ស(១) មយា ទិន្នា ភន្តេ មយា ឯវរូបោ ធីតិមា ន ទិដ្ឋបុព្វោតិ អាហ ។ តំ សុត្វា សត្ថា ឯវំ ជីវន្តស្ស ជីវិតំ ធម្មិកជីវិតំ នាម មហារាជ ចោរិកាទិកម្មំ បន ឥធ លោកេ ចេវ បីឡេតិ ហិំសេតិ(២) បរលោកេ ច តតោនិទានំ សុខំ នាម នត្ថិ បុរិសស្ស ហិ ធនបារិជុញ្ញកាលេ ភតិំ វា កសិំ វា កត្វា ជីវិតមេវ ធម្មិកជីវិតន្នាម ឯវរូបស្ស ហិ វីរិយសម្បន្នស្ស សតិសម្បន្នស្ស កាយវាចាទីហិ បរិសុទ្ធកម្មស្ស បញ្ញាយ និសម្មការិនោ កាយាទីហិ សញ្ញតស្ស ធម្មជីវិតំ ជីវន្តស្ស សតិអវិប្បវាសេ ឋិតស្ស ឥស្សរិយា វឌ្ឍតិយេវាតិ(៣) វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ឧដ្ឋានវតោ សតីមតោ
សុចិកម្មស្ស និសម្មការិនោ
សញ្ញតស្ស ច ធម្មជីវិនោ
អប្បមត្តស្ស យសោភិវឌ្ឍតីតិ ។

---

១ ក. អ. ធីតា ចស្ស ។ ២ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ៣ សី. ម. ឥស្សរិយំ វឌ្ឍតិយេវាតិ ។

តត្ថ ឧដ្ឋានវតោតិ ឧដ្ឋានវីរិយវន្តស្ស ។ សតីមតោតិ សតិសម្បន្នស្ស ។ សុចិកម្មស្សាតិ និទ្ទោសេហិ និរបរាធេហិ កាយកម្មាទីហិ សមន្នាគតស្ស ។ និសម្មការិនោតិ ឯវញ្ចេ ភវិស្សតិ ឯវំ ករិស្សាមីតិ វា ឥមស្មិំ កម្មេ ឯវំ កតេ ឥទន្នាម ភវិស្សតីតិ វា ឯវំ និទានំ សល្លក្ខេត្វា រោគតិកិច្ឆនំ វិយ សព្វ-កម្មានិ និសាមេត្វា ឧបធារេត្វា ករោន្តស្ស ។ សញ្ញតស្សាតិ កាយាទីហិ សញ្ញតស្ស និច្ឆិទ្ទស្ស ។ ធម្មជីវិនោតិ អាគារិកស្ស តុលាកូដាទីនិ វជ្ជេត្វា កសិគោរក្ខាទីហិ អនាគារិកស្ស វេជ្ជកម្មទូតកម្មាទីនិ វជ្ជេត្វា ធម្មេន សមេន ភិក្ខាចរិយាយ ជីវិតំ កប្បេន្តស្ស ។ អប្បមត្តស្សាតិ អវិប្បវុត្ថស្សតិនោ ។ យសោភិវឌ្ឍតីតិ ឥស្សរិយភោគសម្មានសង្ខាតោ ចេវ កិត្តិវណ្ណភណនសង្ខាតោ ច យសោ អភិវឌ្ឍតីតិ ។

គាថាបរិយោសានេ កុម្ភឃោសកោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ ។ អញ្ញេបិ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ បាបុណិំ-សុ ។ ឯវំ មហាជនស្ស សាត្ថិកា ទេសនា ជាតាតិ ។

កុម្ភឃោសកវត្ថុ ទុតិយំ ។

ចូឡបន្ថកត្ថេរវត្ថុ

ឧដ្ឋានេនប្បមាទេនាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា វេឡុវនេ វិហរន្តោ ចូឡបន្ថកត្ថេរំ[១] អារព្ភ កថេសិ ។

រាជគហេ កិរ ធនសេដ្ឋិកុលស្ស ធីតា វយប្បត្តកាលេ មាតាបិតូហិ សត្តភូមិកស្ស បាសាទស្ស ឧបរិតលេ អតិវិយ រក្ខិយមានា យោព្វនមទមត្តតាយ បុរិសលោលា ហុត្វា អត្តនោ ទាសេនេវ សទ្ធិំ សន្ថវំ កត្វា អញ្ញេបិ មេ ឥទំ កម្មំ ជានេយ្យុន្តិ ភីតា ឯវមាហ អម្ហេហិ ឥមស្មិំ ឋានេ ន សក្កា វសិតុំ សចេ មម មាតាបិតរោ ឥមំ ទោសំ ជានិស្សន្តិ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ មំ ករិស្សន្តិ វិទេសំ គន្ត្វា វសិស្សាមាតិ ។ តេ គេហេ ហត្ថសារំ គហេត្វា ឧត្តរទ្វារេន[២] និក្ខមិត្វា យត្ថ វា តត្ថ វា អញ្ញេហិ អជាននដ្ឋានំ[៣] គន្ត្វា វសិស្សាមាតិ ឧភោបិ អគមំសុ ។ តេ ឯកស្មិំ

---

១ ចុល្លបន្ថកត្ថេរន្តិបិ បាឋោ ។ ចុល្លសទ្ទោ ឥធ ចូឡសទ្ទេន សទិសោយេវ ។ ២ សី. ម. អគ្គទ្វារេន ។ ៣ សី. អជានិយដ្ឋានំ ។

ឋានេ វសន្តានំ សំវាសមន្វាយ តស្សា កុច្ឆិស្មឹ គព្ភោ ប-
តិដ្ឋាសិ ។ សា គព្ភបរិបាកមាគម្ម តេន សទ្ធឹ មន្តេសិ
គព្ភោ មេ បរិបាកំ គតោ ញាតិពន្ធុរហិតេ ឋានេ គព្ភ-
វុដ្ឋានំ នាម ឧភិន្នំបិ អម្ហាកំ ទុក្ខាវហំ កុលគេហមេវ
គច្ឆាមាតិ ។ សោ សចាហំ តត្ថ គមិស្សាមិ ជីវិតំ មេ
នត្ថីតិ ភយេន អជ្ជ គច្ឆាម ស្វេ គច្ឆាមាតិ ទិវសេ អតិក្កា-
មេសិ ។ សា ចិន្តេសិ អយំ ពាលោ អត្តនោ ទោសម-
ហន្តតាយ គន្តុំ ន ឧស្សហតិ មាតាបិតរោ នាម ឯកន្ត-
ហិតា[1] វ អយំ គច្ឆតុ វា មា វា អហំ គមិស្សាមីតិ ។
សា តស្មឹ គេហា និក្ខន្តេ គេហបរិក្ខារំ បដិសាមេត្វា អត្តនោ
កុលឃរគមនភាវំ អនន្តរគេហវាសីនំ អារោចេត្វា មគ្គំ បដិ-
បជ្ជិ ។ សោបិ ឃរំ អាគន្ត្វា តំ អទិស្វា បដិវិស្សកេ
បុច្ឆិត្វា កុលឃរំ គតាតិ សុត្វា វេគេន អនុពន្ធិត្វា អន្តរាមគ្គេ
សម្បាបុណិ ។ តស្សាបិ តត្ថេវ គព្ភវុដ្ឋានំ អហោសិ ។

១ ក. អ. ឯកន្តហិតកាមា ។

សោ កឹ ឥទំ ភន្តេតិ បុច្ឆិ ។ សាមិ ឯកោ បុត្តោ ជាតោ-
តិ ។ ឥទានិ កឹ ករិស្សាមាតិ ។ យស្សេតាយ មយំ
កុលឃរំ គច្ឆេយ្យាម តំ កម្មំ អន្តរាមគ្គេ វ និប្ផន្នំ តត្ថ
គន្ត្វា កឹ ករិស្សាម និវត្តាមាតិ តេ ឯកចិត្តា ហុត្វា និវត្តឹ-
សុ ។ តស្សេវ(១) ទារកស្ស បន្ថេ ជាតត្តា បន្ថកោតិ នាមំ
ករឹសុ ។ តស្សា នចិរស្សេវ អបរោបិ គព្ភោ បតិដ្ឋាសិ ។
សព្វំ បុរិមនយេនេវ វិត្ថារេតព្វំ ។ តស្សាបិ ទារកស្ស បន្ថេ
ជាតត្តា បឋមំ ជាតស្ស មហាបន្ថកោតិ នាមំ កត្វា បច្ឆា
ជាតស្ស ចូឡបន្ថកោតិ នាមំ ករឹសុ ។ តេ ទ្វេបិ ទារកេ
គហេត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានមេវ គតា ។

តេសំ តត្ថ វសន្តានំ មហាបន្ថកទារកោ អញ្ញេ ទារកេ
ចូឡបិតា មហាបិតាតិ អយ្យកោ អយ្យិកាតិ ច វទន្តេ
សុត្វា មាតរំ បុច្ឆិ អម្ម អញ្ញេ ទារកា អយ្យកោតិ វទន្តិ
អយ្យិកាតិ វទន្តិ កច្ចិ អម្ហាកំ ញាតកា នត្ថីតិ ។ អាម
តាត អម្ហាកំ ឯត្ថ ញាតកា នត្ថិ រាជគហនគរេ បន វោ

---

១ សី. ម. តស្ស ច ។

ធនសេដ្ឋី នាម អយ្យកោ តត្ថ អម្ហាកំ ពហូ ញាតកាតិ ។ កស្មា តត្ថ ន គច្ឆាម អម្មាតិ ។ សា អត្តនោ អាគមនការណំ បុត្តស្ស អកថេត្វា បុត្តេសុ បុនប្បុនំ កថេន្តេសុ សាមិកំ[1] អាហ ឥមេ មំ ទារកា អតិវិយ កិលមេន្តិ កឹ នោ មាតាបិតរោ ទិស្វា មំសំ ខាទិស្សន្តិ ឯហិទានិ ទារកានំ[2] អយ្យកកុលំ ទស្សេស្សាមាតិ ។ អហំ សម្មុខា ភវិតុំ ន សក្ខិស្សាមិ តេ បន នយិស្សាមីតិ ។ សាធុ យេន កេនចិ ឧបាយេន ទារកានំ អយ្យកកុលមេវ ទដ្ឋុំ វដ្តតីតិ ។ ទ្វេបិ ជនា ទារកេ អាទាយ អនុបុព្វេន រាជគហំ បត្វា នគរទ្វារេ ឯកិស្សំ សាលាយំ[3] វសឹសុ ។ ទារកមាតា ទ្វេ ទារកេ គហេត្វា អាគតភាវំ មាតាបិតូនំ អារោចាបេសិ ។ តេ តំ សាសនំ សុត្វា សំសារេ វិចរន្តានំ ន បុត្តោ ន ធីតា ភូតបុព្វា នាម នត្ថិ តេ អម្ហាកំ មហាបរាធិកា ន សក្កា តេហិ អម្ហាកំ ចក្ខុបថេ ឋាតុំ ឯត្តកំ នាម ធនំ

១ ក. អ. បុត្តស្ស បិតរំ ។ សី. បុត្តបិតរំ ។ ២ សី. ម. ឯហិ ទារកានំ ។ ៣ ឯកិស្សា សាលាយាតិបិ ។

គហេត្វា ទ្វេបិ ជនា ផាសុកដ្ឋានំ គន្ត្វា ជីវន្តិ ទារកេ បន តត្ថ បោសេន្តិ ។ តេ តេហិ បេសិតំ ធនំ គហេត្វា ទារកេ អាគតទូតានញ្ញេវ ហត្ថេ ទត្វា បហិណឹសុ ។ ទារកា អយ្យកកុលេ វឌ្ឍន្តិ ។

តេសុ ចូឡបន្ថកោ អតិទហរោ មហាបន្ថកោ បន អយ្យកេន សទ្ធឹ ទសពលស្ស ធម្មកថំ សោតុំ គច្ឆតិ ។ តស្ស និច្ចំ សត្ថុ សន្តិកំ គច្ឆន្តស្ស បព្វជ្ជាយ ចិត្តំ នមិ ។ សោ អយ្យកំ អាហ សចេ មំ អនុជានេយ្យាថ អហំ បព្វជេយ្យន្តិ ។ កឹ វទេសិ តាត សកលលោកស្សាបិ មេ បព្វជិតតោ[1] តវ បព្វជ្ជា ភទ្ទកា[2] សចេ សក្កោសិ បព្វជាហីតិ តំ សត្ថុ សន្តិកំ នេត្វា កឹ គហបតិ ទារកោ តេ លទ្ធោតិ វុត្តេ អាម ភន្តេ អយំ មេ នត្តា តុម្ហាកំ សន្តិកេ បព្វជិតុកាមោតិ អាហ ។ សត្ថា អញ្ញតរំ បិណ្ឌ-បាតចារិកំ[3] ភិក្ខុំ ឥមំ ទារកំ បព្វាជេហីតិ អាណាបេសិ ។

---

១ សី. បព្វជ្ជាតោ ។ ២ ម. សកលស្ស លោកស្សបិ មេ បព្វជ្ជំ អភិរតោ តស្មា តវ បព្វជ្ជា ភទ្ទកា ។ អភិរតន្តិ យុត្តតរំ ភាវវាចកមិទំ ។ ៣ សី. បិណ្ឌចារិកំ ។

ថេរោ តស្ស តចបញ្ចកកម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខិត្វា បព្វាជេសិ ។ សោ ពហុំ ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គណ្ហិត្វា បរិបុណ្ណវស្សោ ឧបសម្បទំ លភិត្វា យោនិសោមនសិការេន កម្មដ្ឋានំ(១) ករោន្តោ អរហត្តំ បាបុណិ ។

សោ ឈានសុខេន ផលសុខេន ច(២) វីតិនាមេន្តោ ចិន្តេសិ សក្កា នុ ខោ ឥមំ សុខំ ចូឡបន្ថកស្ស ទាតុន្តិ តតោ អយ្យកសេដ្ឋិស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ឯវមាហ មហាសេដ្ឋិ សចេ អនុជានេយ្យាថ អហំ ចូឡបន្ថកំ បព្វាជេយ្យន្តិ ។ បព្វាជេថ នំ ភន្តេតិ ។ សេដ្ឋី កិរ សាសនេ ច(៣) សុប្បសន្នោ កតរធីតាយ វោ ឯតេ បុត្តាតិ បុច្ឆិយមានោ ច បលាតធីតាយាតិ វត្តុំ លជ្ជតិ តស្មា សុខេនេវ តេសំ បព្វជ្ជំ អនុជានាតិ ។ ថេរោ ចូឡបន្ថកំ បព្វាជេត្វា សីលេសុ បតិដ្ឋាបេសិ ។ សោបិ បព្វជិត្វា វ ទន្ធោ អហោសិ ។ ថេរោ តំ អនុសិក្ខន្តោ ឥមំ គាថមាហ(៤)

---

១ សី. យោនិសោមនសិការេ កម្មំ ។ ២ សី. ចសទ្ទោ នត្ថិ ។ ៣ អតិរេកបទំ វិយ ខាយតិ ។ ៤ ក. អ. សី. ម. ថេរោ ។ ល ។ **គាថមាហាតិ ឥមេ** បាឋា **ន ទិស្សន្តិ** ។

បទុមំ[១] យថា កោកនទំ[២] សុគន្ធំ
បាតោ សិយា ផុល្លមវីតគន្ធំ
អង្គីរសំ បស្ស វិរោចមានំ
តបន្តមាទិច្ចមិវន្តលិក្ខេ ។

ឥមំ ឯកំ គាថំ ចតូហិ មាសេហិ ឧគ្គណ្ហិតុំ នាសក្ខិ ។ កស្មាតិ ។ សោ កិរ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ បព្វជិត្វា បញ្ញវា ហុត្វា អញ្ញតរស្ស ទន្ធភិក្ខុនោ ឧទ្ទេសគ្គហណកាលេ បរិហាសកេឡឹ អកាសិ ។ សោ ភិក្ខុ តេន បរិហាសេន លជ្ជិតោ នេវ ឧទ្ទេសំ គណ្ហិ ន សជ្ឈាយមកាសិ ។ តេន កម្មេន អយំ បព្វជិត្វា វ ទន្ធោ ជាតោ គហិតគ្គហិតបទំ ឧបរូបរិបទំ ឧគ្គណ្ហន្តស្ស នស្សតិ ។ តស្ស ឥមមេវ គាថំ ឧគ្គហេតុំ វាយមន្តស្ស ចត្តារោ មាសា អតិក្កន្តា ។ អថ នំ មហាបន្ថកោ ចូឡបន្ថក ត្វំ ឥមស្មឹ សាសនេ អភព្វោ ចតូហិ មាសេហិ ឯកំ គាថំបិ គហេតុំ ន សក្កោសិ

---

១ ក.អ,ម. បទ្មន្តិ សក្កតភាសាយ ធម្មានុរក្ខនត្ថំ លិខិតំ ។ ២ កោកេ នាទយតីតិ កោកនទំ ។ នទ អព្យត្តេ សទ្ទេ អប្បច្ចយោ ។ វត្ថុប្បលស្សេតំ អធិវចនំ ។

បព្វជិតកិច្ចំ បន កថំ មត្ថកំ បាបេស្សសិ និក្ខម ឥតោ វិហារា និក្កឌ្ឍិ ។ ចូឡបន្ថកោ ពុទ្ធសាសនេ សិនេហេន គិហិភាវំ ន បត្ថេតិ ។

តស្មិញ្ច កាលេ មហាបន្ថកោ ភត្តុទ្ទេសកោ ហោតិ ។ ជីវកោ កោមារភច្ចោ ពហុំ មាលាគន្ធវិលេបនមាទាយ អត្តនោ(១) អម្ពវនំ គន្ត្វា សត្ថារំ បូជេត្វា ធម្មំ សុត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ទសពលំ វន្ទិត្វា មហាបន្ថកំ ឧបសង្កមិត្វា កិត្តកា ភន្តេ សត្ថុ សន្តិកេ ភិក្ខូតិ បុច្ឆិ ។ បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានីតិ ។ ស្វេ ភន្តេ ពុទ្ធប្បមុខានិ បញ្ច ភិក្ខុសតានិ អាទាយ អម្ហាកំ និវេសនេ ភិក្ខំ គណ្ហថាតិ ។ ឧបាសក ចូឡបន្ថកោ នាម ទន្ធោ ភិក្ខុ អវិរូឡ្ហិធម្មោ តំ ឋបេត្វា សេសានំ និមន្តនំ សម្បដិច្ឆាមីតិ ថេរោ អាហ ។ តំ សុត្វា ចូឡបន្ថកោ ចិន្តេសិ ថេរោ ឯត្តកានំ ភិក្ខូនំ និមន្តនំ សម្បដិច្ឆន្តោ មំ ពាហិរំ កត្វា សម្បដិច្ឆតិ និស្សំសយំ មយ្ហំ ភាតិកស្ស

១ ក. អ. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

មយិ បិត្តំ ភិន្នំ ភវិស្សតិ កំ ឥទានិ មយ្ហំ ឥមិនា សាសនេន គិហី(១) ហុត្វា ទានាទីនិ បុញ្ញានិ ករោន្តោ ជីវិស្សាមីតិ ។ សោ បុនទិវសេ បាតោវ វិព្ភមិតុំ បាយាសិ ។ សត្ថា បច្ចូសកាលេយេវ លោកំ វោលោកេន្តោ ឥមំ ការណំ ទិស្វា បឋមតរំ គន្ត្វា ចូឡបន្ថកស្ស គមនមគ្គេ ទ្វារកោដ្ឋកេ ចង្កមន្តោ អដ្ឋាសិ ។ ចូឡបន្ថកោ គច្ឆន្តោ សត្ថារំ ទិស្វា ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិ ។ អថ នំ សត្ថា កហំ បន ត្វំ ចូឡបន្ថក ឥមាយ វេលាយ គច្ឆសីតិ អាហ ។ ភាតា មំ ភន្តេ និក្កឌ្ឍតិ តេនាហំ វិព្ភមិតុំ គច្ឆាមីតិ ។ ចូឡបន្ថក តវ បព្វជ្ជា នាម មម សន្តិកេ ភាតរា និក្កឌ្ឍិតោបិ កស្មា មម សន្តិកំ នាគច្ឆសិ ឯហិ កិន្តេ គិហិភាវេន មម សន្តិកេ ភវិស្សសីតិ ចក្កវិចិត្តតលេន(២) បាណិនា តំ សិរសិ បរាមសិត្វា អាទាយ គន្ត្វា គន្ធកុដិប្បមុខេ និសីទាបេត្វា ចូឡបន្ថក បុរត្ថាភិមុខោ ហុត្វា ឥមំ បិលោតិកំ រជោហរណំ រជោហរណន្តិ

---

១ ឦកាភត្ថា គិហីសទ្ទោ គិហិវាចកោ យេភុយ្យេន បន ទិស្សតិ រស្សស្ស វិសេសនីទិសោ ទដ្ឋព្វោ ។ ២ ម. ចក្កង្កិតតលេន ។ សី. ចក្កង្កិតតលបាណិនា ។

បរមជ្ជនេ ឥធេវ ហោហីតិ ឥទ្ធិយា អភិសង្ខតំ
បរិសុទ្ធំ បិលោតិកំ ទត្វា កាលេ អាវេបិតេ ភិក្ខុសង្ឆ-
បរិវុតោ ជីវកស្ស គេហំ គន្ត្វា បញ្ញត្តាសនេ និសីទិ ។
ចូឡបន្ថកោបិ សុរិយំ ឧលោកេន្តោ តំ បិលោតិកំ រជោហរណំ
រជោហរណន្តិ បរមជ្ជនេ និសីទិ ។ តស្ស តំ បិលោ-
តិកខណ្ឌំ បរមជ្ជនស្ស បរមជ្ជនស្ស កិលិដ្ឋំ អហោសិ ។
តតោ បិនេ្ធសិ ឥទំ បិលោតិកខណ្ឌំ អតិវិយ បរិសុទ្ធំ ឥមំ
បន អត្តភាវំ និស្សាយ បុរិមបកតិ ជហិត្វា ឯវំ កិលិដ្ឋំ
ជាតំ អនិច្ចា វត សង្ខារាតិ ខយវយំ បដ្ឋបេន្តោ វិបស្សនំ
វឌ្ឍេសិ ។ សត្ថា ចូឡបន្ថកស្ស ចិត្តំ វិបស្សនំ អារុឡ្ហន្តិ
ញត្វា ចូឡបន្ថក ត្វំ ឯតំ បិលោតិកខណ្ឌមេវ សង្ខិលិដ្ឋំ
រជរញ្ជិតន្តិ(១) មា សញ្ញំ ករ អត្ថន្តរេ បន តេ រាគរជាទ-
យោ អត្ថិ តេ ហរាហីតិ វត្ត្វា ឧភាសំ វិស្សជ្ជេត្វា បុរតោ
និសិន្នេ ១ យ បញ្ញាយមានរូបេ ហុត្ត ឥមា គាថា អភាសិ

---

១ សី. រជំ រជន្តិ ។ ម. រជំ រជភូតន្តិ ។

រាគោ រជោ ន ច បន រេណុ វុច្ចតិ
រាគស្សេតំ អធិវចនំ រជោតិ
ឯតំ រជំ វិប្បជហិត្វ(១) ភិក្ខវោ
វិហរន្តិ តេ វិគតរជស្ស សាសនេ ។
ទោសោ រជោ ន ច បន រេណុ វុច្ចតិ
ទោសស្សេតំ អធិវចនំ រជោតិ
ឯតំ រជំ វិប្បជហិត្វ ភិក្ខវោ
វិហរន្តិ តេ វិគតរជស្ស សាសនេ ។
មោហោ រជោ ន ច បន រេណុ វុច្ចតិ
មោហស្សេតំ អធិវចនំ រជោតិ
ឯតំ រជំ វិប្បជហិត្វ ភិក្ខវោ
វិហរន្តិ តេ វិគតរជស្ស សាសនេតិ ។

គាថាបរិយោសានេ ចូឡបន្ថកោ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ ។ សហ បដិសម្ភិទាហិយេវស្ស តីណិ បិដកានិ អាគមិំសុ ។ សោ កិរ បុព្វេ រាជា ហុត្វា នគរប្បទក្ខិណំ

១ វិប្បជហិត្វា ឥតិ បទច្ឆេទោ ។ ឯវំ សព្វត្ថ ។

ករោន្តោ នលាដតោ សេទេ មុញ្ចន្តេ បរិសុទ្ធេន សាដកេន នលាដន្តំ[១] បុញ្ឆិ ។ សាដកោ កិលិដ្ឋោ អហោសិ ។ សោ ឥមំ សរីរំ និស្សាយ ឯវរូបោ បរិសុទ្ធោ សាដកោ បកតឹ ជហិត្វា កិលិដ្ឋោ ជាតោ អនិច្ចា វត សង្ខារាតិ អនិច្ចសញ្ញំ បដិលភិ ។ តេន ការណេនស្ស រជោហរណមេវ បច្ចយោ ជាតោ ។

ជីវកោបិ ខោ កោមារភច្ចោ ទសពលស្ស ទក្ខិណោទកំ ឧបនាមេសិ ។ សត្ថា ននុ ជីវក វិហារេ ភិក្ខុ អត្ថីតិ ហត្ថេន បត្តំ បិទហិ ។ មហាបន្ថកោ ននុ ភន្តេ វិហារេ នត្ថិ ភិក្ខូតិ អាហ ។ សត្ថា អត្ថិ ជីវកាតិ អាហ ។ ជីវកោ តេនហិ ភណេ គច្ឆ វិហារេ ភិក្ខូនំ អត្ថិភាវំ វា នត្ថិភាវំ វា ជានាហីតិ បុរិសំ បេសេសិ ។ តស្មឹ ខណេ ចូឡបន្ថកោ មយ្ហំ ភាតិកោ វិហារេ ភិក្ខូ នត្ថីតិ ភណតិ វិហារេ ភិក្ខូនំ អត្ថិភាវមស្ស បកាសេស្សាមីតិ សកលំ អម្ពវនំ ភិក្ខូនញ្ញេវ បូរេសិ ។ ឯកច្ចេ ភិក្ខូ ចីវរកម្មំ ករោន្តិ ឯកច្ចេ រជនកម្មំ ករោន្តិ

---

១ សី. នលាដំ ។

ឯកច្ចេ សជ្ឈាយំ ករោន្តិ ឯវំ អញ្ញមញ្ញំ អសទិសំ ភិក្ខុ-សហស្សំ មាបេសិ ។ សោ បុរិសោ វិហារេ ពហូ ភិក្ខូ ទិស្វា និវត្តិត្វា អយ្យ សកលអម្ពវនំ ភិក្ខូហិ បរិបុណ្ណន្តិ ជីវកស្ស អារោចេសិ ។ ថេរោបិ ខោ តត្ថ

សហស្សក្ខត្តុមត្តានំ និម្មិនិត្វាន បន្ថកោ
និសីទិ អម្ពវនេ[១] រម្មេ យាវ កាលប្បវេទនាតិ ។

អថ សត្ថា តំ បុរិសំ អាហ វិហារំ គន្ត្វា សត្ថា ចូឡបន្ថកំ នាម បក្កោសតីតិ វទេហីតិ ។ តេន គន្ត្វា តថា វុត្តេ អហំ ចូឡបន្ថកោ អហំ ចូឡបន្ថកោតិ មុខសហស្សំ ឧដ្ឋហិ ។ សោ បុរិសោ បុន គន្ត្វា សព្វេបិ កិរ ភន្តេ ចូឡបន្ថកាយេវ នាមាតិ អាហ ។ តេនហិ គន្ត្វា យោ បឋមំ អហំ ចូឡ-បន្ថកោតិ វទតិ តំ ហត្ថេ គណ្ហ អវសេសា អន្តរធាយិស្ស-ន្តីតិ ។ សោ តថា អកាសិ ។ តាវទេវ សហស្សមត្តា ភិក្ខូ អន្តរធាយឹសុ ។ ថេរោ តេន បុរិសេន សទ្ធឹ អគមាសិ ។

១ សី. ម. និសីទម្ពវនេ ។ ឯវំ យុត្តតរំ ។

សត្ថា ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ជីវកំ អាមន្តេសិ ជីវក ចូឡបន្ថកស្ស បត្តំ គណ្ហា អយន្តេ អនុមោទនំ ករិស្សតីតិ ។ ជីវកោ តថា អកាសិ ។ ថេរោ សីហនាទំ នទន្តោ តរុណសីហោ វិយ តីណិ បិដកានិ[១] សំខោភេត្វា អនុមោទនំ អកាសិ ។ សត្ថា ឧដ្ឋាយាសនា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ វិហារំ គន្ត្វា ភិក្ខូហិ វត្តេ ទស្សិតេ ឧដ្ឋាយាសនា គន្ធកុដិប្បមុខេ ឋត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស សុគតោវាទំ ទត្វា កម្មដ្ឋានំ កថេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ ឧយ្យោជេត្វា សុរភិគន្ធវាសិតំ គន្ធកុដឹ បវិសិត្វា ទក្ខិណេន បស្សេន សីហសេយ្យំ ឧបគតោ ។

អថ សាយណ្ហសមយេ ភិក្ខូ ឥតោ ចិតោ ច សមោសរិត្វា រត្តកម្ពលសាណិយា បរិក្ខិត្តា[២] វិយ និសីទិត្វា សត្ថុ គុណកថំ អារភឹសុ អាវុសោ មហាបន្ថកោ ចូឡបន្ថកស្ស អជ្ឈាសយំ អជានន្តោ ចតូហិ មាសេហិ ឯកំ គាថំ ឧគ្គណ្ហាបេតុំ ន សក្កោតិ ទន្ធោ អយន្តិ វិហារា

១ ក. អ. ម. តីហិ បិដកេហិ ។ ២ ក. អ. បរិក្ខិបន្តា ។

និក្ខមិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ បន អត្តនោ អនុត្តរធម្មរាជតាយ
ឯកស្មិញ្ញេវស្ស អន្តរាភត្តេ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ
អទាសិ តីណិ បិដកានិ សហ បដិសម្ភិទាហិយេវ អាគតានិ
អហោ ពុទ្ធានំ ពលន្នាម មហន្តត្ថិ ។ អថ ភគវា ធម្ម-
សភាយំ ឥមំ កថាបវត្តិំ ញត្វា អជ្ជ មយា គន្តុំ វដ្ដតីតិ
ពុទ្ធសេយ្យាយ ឧដ្ឋាយ សុរត្តទុបដ្ដំ និវាសេត្វា វិជ្ជុលតំ វិយ
កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា រត្តកម្ពលសទិសំ សុគតមហាបំសុកូល-
ចីវរំ(១) បារុបិត្វា សុរភិគន្ធកុដិតោ និក្ខម្ម មត្តវរវារណសីហ-
វិក្កន្តវិលាសេន អនន្តាយ ពុទ្ធលីឡាយ(២) ធម្មសភំ គន្ត្វា
អលង្កតមណ្ឌលមាលមជ្ឈេ សុប្បញ្ញត្តបវរពុទ្ធាសនំ អារុយ្ហ
ឆព្ពណ្ណា ពុទ្ធរំសិយោ វិស្សជ្ជេន្តោ អណ្ណវកុច្ឆឹ ខោភយមានោ
វិយ យុគន្ធរមត្ថកេ ពាលសុរិយោ វិយ អាសនមជ្ឈេ និសីទិ ។
សម្មាសម្ពុទ្ធេ បន អាគតមត្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ កថំ បច្ឆិន្ទិត្វា
តុណ្ហី អហោសិ ។ សត្ថា មុទុកេន បិត្តេន(៣) បរិសំ

---

១ សី. ម. សុគតមហាចីវរំ ។ ២ សី. ពុទ្ធលីឡាតិបិ ។ ៣ ក. អ. សី. ម. មុទុកេន ។

ឱលោកេត្វា អយំ បរិសា អតិវិយ សោភតិ ឯកស្សាបិ ហត្ថកុក្កុច្ចំ វា បាទកុក្កុច្ចំ វា ឧក្កាសិតសទ្ទោ វា ខិបិតសទ្ទោ វា នត្ថិ សព្វេបិមេ ពុទ្ធគារវេន សគារវា ពុទ្ធតេជេន តជ្ជិតា មយិ អាយុកប្បម្បិ អកថេត្វា និសិន្នេ កេចិ បឋមំ កថំ សមុដ្ឋាបេត្វា ន កថេស្សន្តិ កថាសមុដ្ឋាបនវត្តន្នាម មយា ជានិតព្វំ អហមេវ បឋមំ កថេស្សាមីតិ មធុរេន ព្រហ្មស្ស-រេន ភិក្ខូ អាមន្តេត្វា កាយ នុត្ថ ភិក្ខវេ ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា កា ច បន វោ អន្តរា កថា វិប្បកតាតិ បុច្ឆិត្វា ឥមាយ នាមាតិ វុត្តេ ន ភិក្ខវេ ចូឡបន្ថកោ ឥទានេវ ទន្ធោ បុព្វេបិ ទន្ធោ វ ន កេវលញ្ចស្សាហំ ឥទានេវ អវស្សយោ ជាតោ បុព្វេបិ អវស្សយោ អហោសិយេវ បុព្វេ បនាហំ ឥមំ លោកិយកុដុម្ពស្ស សាមិកំ អកាសិំ ឥទានិ លោកុត្តរកុដុម្ពស្សាតិ វត្វា តមត្ថំ វិត្ថារតោ សោតុកាមេហិ ភិក្ខូហិ យាចិតោ អតីតំ អាហរិ

អតីតេ ពារាណសីនគរវាសី ឯកោ មាណវោ តក្កសិលំ គន្ត្វា សិប្បុគ្គហណត្ថាយ ទិសាបាមោក្ខស្សាចរិយស្ស ធម្មន្តេវាសិកោ ហុត្វា បញ្ចន្នំ មាណវកសតានំ អន្តរេ អតិវិយ អាចរិយស្ស ឧបការកោ អហោសិ បាទបរិកម្មាទីនិ សព្វកិច្ចានិ ករោតិ ទន្ធតាយ បន កិញ្ចិ ឧគ្គណ្ហិតុំ ន សក្កោតិ ។ អាចរិយោ អយំ មម ពហុបការោ សិក្ខាបេស្សាមិ នន្តិ វាយមន្តោបិ កិញ្ចិ សិក្ខាបេតុំ ន សក្កោតិ ។ សោ ចិរំ វសិត្វា ឯកំ គាថំបិ ឧគ្គណ្ហិតុំ អសក្កោន្តោ ឧក្កណ្ឋិត្វា គមិស្សាមីតិ អាចរិយំ អាបុច្ឆិ ។ អាចរិយោ ចិន្តេសិ អយំ មយ្ហំ ឧបការកោ បណ្ឌិតភាវមស្ស បច្ចាសីសាមិ ន ច នំ កាតុំ សក្កោមិ អវស្សំ មយា ឥមស្ស បច្ចុបការោ កាតព្វោ ឯកមស្ស មន្តំ ពន្ធិត្វា ទស្សាមីតិ ។ សោ តំ អរញ្ញំ នេត្វា ឃដេសិ ឃដេសិ កឹការណា ឃដេសិ អហំបិ តំ ជានាមិ ជានាមីតិ ឥមំ មន្តំ ពន្ធិត្វា ឧគ្គណ្ហាបេន្តោ អនេកសតក្ខត្តុំ បរិវត្តាបេត្វា បញ្ញាយតិ តេតិ បុច្ឆិត្វា អាម បញ្ញាយតីតិ

វុត្តេ ទេន្តេន តាម វាយាមំ កត្វា បគុណំ កតំ សិប្បំ ន បលាយតីតិ អាចិក្ខិត្វា មគ្គបរិព្វយំ ទត្វា គច្ឆ ឥមំ មន្តំ និស្សាយ ជីវិស្សសិ អបលាយនត្ថាយ បនស្ស និច្ចំ សជ្ឈាយំ ករេយ្យាសីតិ វត្វា តំ ឧយ្យោជេសិ ។ អថស្ស ពារាណសីសម្បត្តកាលេ បុត្តោ មេ សិប្បំ សិក្ខិត្វា អាគតោតិ មាតា សក្ការសម្មានមកាសិ(១) ។

តទា ពារាណសីរាជា អត្ថិ នុ ខោ មេ កាយកម្មាទីសុ កោចិ ទោសោតិ បច្ចវេក្ខន្តោ អត្តនោ អរុច្ចនកំ(២) កិញ្ចិ កម្មំ អទិស្វា អត្តនោ វជ្ជានាម អត្តនោ ន បញ្ញាយតិ បរេសំ បញ្ញាយតិ នាគរានំ(៣) បរិគ្គណ្ហិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា សាយំ(៤) អញ្ញាតកវេសេន និក្ខមិត្វា សាយមាសំ ភុញ្ជិត្វា និសិន្នមនុស្សានំ កថាសល្លាបោ នាម នានប្បការោ ហោតិ សចាហំ អធម្មេន រជ្ជំ ការេមិ បាបេន អធម្មិករញ្ញា ទណ្ឌពលិអាទីហិ(៥) ហតម្ហាតិ វក្ខន្តិ សចេ ធម្មេន ការេមិ

១ សី. ម. មហាសក្ការសម្មានមកាសិ ។ ២ ក. អ. ម. អនុច្ឆវិកំ ។ ៣ សី. ម. នគរំ ។ ៤ ក. អ. សី. ម. សយំ ។ ៥ ទណ្ឌពលិអាណាទីហីតិបិ ទិស្សតិ ។

ទីឃាយុកោ សោ ហោតុ ភាតិកអាទីនិ វត្វា មម គុណំ កថេស្សន្តីតិ តេសំ តេសំ គេហានិ ភិត្តិអនុសារេន វិចរិ ។ តស្មិំ ខណេ ឧម្មង្គចោរា ទ្វិន្នំ គេហានំ អន្តរេ ឧម្មង្គំ ភិន្ទន្តិ ឯកឧម្មង្គេនេវ ទ្វេ គេហានិ បវិសន្តាយ ។ រាជា តេ ទិស្វា គេហប្បាយាយ អដ្ឋាសិ ។ តេសំ ឧម្មង្គំ ភិន្ទិត្វា គេហំ បវិសិត្វា ភណ្ឌានំ ឱលោកនកាលេ មាណវោ បពុជ្ឈិត្វា តំ មន្តំ សជ្ឈាយន្តោ ឃដេសិ ឃដេសិ កិំការណា ឃដេសិ អហំបិ តំ ជានាមិ ជានាមីតិ អាហ ។ តេ តំ សុត្វា ឥមិនា កិរម្ហ ញាតា ឥទានិ នោ នាសេស្សតីតិ និវត្ថវត្ថានិបិ ឆឌ្ឌេត្វា ភីតា សម្មុខសម្មុខដ្ឋានេនេវ បលាយិំសុ ។ រាជា តេ បលាយន្តេ ទិស្វា ឥតរស្ស ប មន្តំ សជ្ឈាយន្តស្ស សទ្ទំ សុត្វា នាគរានំ បរិគ្គហិត្វា និវេសនំ បាវិសិ វិភាតាយ បន រត្តិយា បាតោវ ឯកំ បុរិសំ បក្កោសិត្វា អាហ គច្ឆ ភណេ អសុកវីថិយំ អសុកស្មិំ នាម គេហេ ឧម្មង្គោ ភិន្នោ តត្ថ តក្កសិលតោ សិប្បំ ឧគ្គហិត្វា

អាគតមាណវោ អត្ថិ តំ អានេហីតិ ។ សោ គន្ត្វា រាជា តំ បក្កោសតីតិ វត្វា មាណវំ អានេសិ ។ អថ នំ រាជា អាហ ត្វំ តាត តក្កសិលតោ សិប្បំ ឧគ្គណ្ហិត្វា អាគតមាណវោតិ ។ អាម ទេវាតិ ។ អម្ហាកំបិ តំ សិប្បំ ទេហីតិ ។ សាធុ ទេវ សមាសនេ និសីទិត្វា គណ្ហាតិ ។ អថ នំ រាជា តថា កត្វា តំ មន្តំ គហេត្វា អយន្តេ អាចរិយភាគោតិ សហស្សំ អទាសិ ។

តទា សេនាបតិ រញ្ញោ កប្បកំ អាហ កទា រញ្ញោ មស្សុំ ករិស្សសីតិ ។ ស្វេ វា បរស្វេ វាតិ ។ សោ តស្ស សហស្សំ ទត្វា កិច្ចំ នោ អត្ថីតិ វត្វា កិំ សាមីតិ វុត្តេ រញ្ញោ មស្សុកម្មំ ករោន្តោ វិយ ហុត្វា ខុរំ អតិវិយ ឃំសិត្វា(១) គលនាឡឹ ឆិន្ទិត្វា សេនាបតិ ភវិស្សសិ អហំ រាជាតិ ។ សោ សាធូតិ សម្បដិច្ឆិត្វា រញ្ញោ មស្សុករណទិវសេ គន្ធោទកេន មស្សុំ តេមេត្វា ខុរំ បហំសិត្វា នលាដន្តេ គហេត្វា ខុរោ ឋោកំ កុណ្ឋធារោ ឯកប្បហារេនេវ គលនាឡឹ

---

១ សី. បហំសិត្វា ។

ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតីតិ បុន ឯកមន្តំ ឋត្វា ខុរំ បហំសិ ។ តស្មិំ ខណេ រាជា អត្តនោ មន្តំ សរិត្វា សជ្ឈាយំ ករោន្តោ ឃដេសិ ឃដេសិ កិំការណា ឃដេសិ អហំបិ តំ ជានាមិ ជានាមីតិ អាហ ។ នហាបិតស្ស នលាដតោ សេទា មុច្ចិំសុ ។ សោ ជានាតិ មំ ការណំ រាជាតិ ភីតោ ខុរំ ភូមិយំ ខិបិត្វា បាទមូលេ ឧរេន និបជ្ជិ ។ រាជានោ នាម ឆេកា ហោន្តិ តេន នំ ឯវមាហ អរេ ទុដ្ឋនហាបិត ន មំ រាជា ជានាតីតិ សញ្ញំ ករោសីតិ ។ អភយំ មេ ទេហិ ទេវាតិ ។ ហោតុ មា ភាយិ កថេហីតិ ។ សេនាបតិ មេ ទេវ សហស្សំ ទត្វា រញ្ញោ មស្សុំ ករោន្តោ វិយ គលនាឡឹ ឆិន្ទ តស្មិំ មតេ អហំ រាជា ហុត្វា តំ សេនាបតឹ ករិស្សាមីតិ អាហាតិ ។ រាជា តំ សុត្វា អាចរិយំ មេ និស្សាយ ជីវិតំ លទ្ធន្តិ សេនាបតឹ បក្កោសាបេត្វា អម្ភោ សេនាបតិ កិំ នាម តយា មម សន្តិកា ន លទ្ធំ ឥទានិ តំ ទដ្ឋុំ ន សក្កោមិ មម រដ្ឋា និក្ខមាតិ តំ រដ្ឋា

បព្វាជេត្វា អាចរិយំ បក្កោសាបេត្វា អាចរិយ តំ និស្សាយ មយា ជីវិតំ លទ្ធន្តិ វត្វា មហន្តំ សក្ការំ ករិត្វា តស្ស សេនាបតិដ្ឋានំ អទាសិ ។ សោ តទា ចូឡបន្ថកោ អហោសិ រាជា អានន្ទោ ទិសាបាមោក្ខាចរិយោ អហមេវាតិ ។

សត្ថា ឥមំ អតីតំ អាហរិត្វា ឯវំ ភិក្ខវេ បុព្វេបិ ចូឡបន្ថកោ ទន្ធោ វ អហោសិ តទាបិស្ស អហំ អវស្សយោ ហុត្វា តំ លោកិយកុដុម្ពេ បតិដ្ឋាបេសិន្តិ វត្វា បុនេកទិវសំ អហោ សត្ថា ចូឡបន្ថកស្ស អវស្សយោ ជាតោតិ កថាយ សមុដ្ឋិតាយ ចូឡកសេដ្ឋិជាតកេ អតីតវត្ថុំ កថេត្វា

អប្បកេនបិ មេធាវី បាភតេន វិចក្ខណោ
សមុដ្ឋាបេតិ អត្តានំ អណុំ អគ្គិំ សន្ធមន្តិ

គាថំ វត្វា ន ភិក្ខវេ ឥទានេវាហំ ឥមស្ស អវស្សយោ ជាតោ បុព្វេបិ អវស្សយោ អហោសិមេវ បុព្វេ បនាហំ ឥមំ លោកិយកុដុម្ពស្ស សាមិកំ អកាសឹ ឥទានិ លោកុត្ត-រកុដុម្ពស្សាតិ វត្វា តទាបិ ចូឡកន្តេវាសិកោ ចូឡបន្ថកោ

អហោសិ ចូឡកសេដ្ឋី បន បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ នក្ខត្តកោវិទោ អហមេវាតិ ជាតកំ សមោធានេសិ ។

បុនេកទិវសំ ធម្មសភាយំ ភិក្ខូ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ អាវុសោ ចូឡបន្ថកោ ចតូហិ មាសេហិ ចតុប្បទំ គាថំ គហេតុំ អសក្កោន្តោបិ វីរិយំ អនោស្សជ្ជិត្វា វ អរហត្តេ បតិដ្ឋិតោ ឥទានិ លោកុត្តរធម្មកុដុម្ពស្ស សាមិកោ ជាតោតិ ។ សត្ថា អាគន្ត្វា កាយ នុត្ថ ភិក្ខវេ ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នាតិ បុច្ឆិត្វា ឥមាយ នាមាតិ វុត្តេ ភិក្ខវេ មម សាសនេ អារទ្ធវីរិយោ ភិក្ខុ លោកុត្តរធម្មស្ស សាមិកោ ហោតិយេវាតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ឧដ្ឋានេនប្បមាទេន សញ្ញមេន ទមេន ច
ទីបំ កយិរាថ មេធាវី យំ ឱឃោ នាភិកីរតីតិ ។

តត្ថ ទីបំ កយិរាថាតិ វីរិយសង្ខាតេន ឧដ្ឋានេន សតិយា អវិប្បវាសាការសង្ខាតេន(១) អប្បមាទេន ចតុប្បារិសុទ្ធិសីលសង្ខាតេន សញ្ញមេន ឥន្ទ្រិយទមនេន ចាតិ

១ ម. អ. អវិប្បវាសករណសង្ខាតេន ។

ឥមេហិ ការណភូតេហិ ចតូហិ ធម្មេហិ ធម្មោជប្បញ្ញាយ សមន្នាគតោ មេធាវី ឥមស្មឹ អតិទុល្លភប្បតិដ្ឋតាយ អតិគម្ភីរេ សំសារសាគរេ អត្តនោ-បតិដ្ឋានភូតំ អរហត្តផលទីបំ កយិ-រាថ ករេយ្យ កាតុំ សក្កុណេយ្យាតិ អត្ថោ ។ កីទិសំ ។ យំ ឱឃោ នាភិកីរតីតិ យំ ចតុព្វិធោបិ កិលេសោឃោ អភិកិរិតុំ វិទ្ធំសេតុំ ន សក្កោតិ ន ហិ សក្កា អរហត្តំ ឱឃេន វិកិរិតុន្តិ ។

គាថាវសានេ ពហូ សោតាបន្នាទយោ អហេសុំ ។ ឯវំ ទេសនា សម្បត្តបរិសាយ សាត្ថិកា ជាតាតិ ។

ចូឡបន្ថកត្ថេរវត្ថុ តតិយំ ។

ពាលនក្ខត្តវត្ថុ

បមាទមនុយុញ្ជន្តីតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ ពាលនក្ខត្តំ អារព្ភ កថេសិ ។

ឯកស្មឹ ហិ កិរ សមយេ សាវត្ថិយំ ពាលនក្ខត្តំ នាម សង្ឃុដ្ឋំ ។ តស្មឹ នក្ខត្តេ ពាលា ទុម្មេធិនោ ជនា ឆារិកាយ ចេវ គោមយេន ច សរីរំ មក្ខេត្វា សត្តាហំ

អសត្ពុរិសំ ភណន្តា វិចរន្តិ ពន្ធ ញាតិ វ សុហជ្ជ វ
ចត្ត្ជ្ជ ជ ទ ស្ស លជ្ជ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
អសត្ពុ ភណន្តិ ។ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក្ខ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ក ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ប ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ម ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

តេន មយំ តុម្ហាកំ អន្តោឃរំ បវិសិតុំ ន ទម្មា មយំបិ គេហតោ ន និក្ខមិម្ហាតិ អាហំសុ ។ សត្ថា តេសំ កថំ សុត្វា ពាលានំ ទុម្មេធានំ កិរិយា ឯវរូបា ហោតិ មេធាវិនោ បន ធនសារំ វិយ អប្បមាទំ រក្ខិត្វា អមតមហានិព្វាន-សម្បត្តិំ បាបុណន្តីតិ វត្វា ឥមា គាថា អភាសិ

បមាទមនុយុញ្ជន្តិ ពាលា ទុម្មេធិនោ ជនា
អប្បមាទញ្ច មេធាវី ធនំ សេដ្ឋំវ រក្ខតិ ។
មា បមាទមនុយុញ្ជេថ មា កាមរតិសន្ថវំ
អប្បមត្តោ ហិ ឈាយន្តោ បប្បោតិ វិបុលំ សុខន្តិ ។

តត្ថ ពាលាតិ ពាល្យេន សមន្នាគតា ឥធលោកបរ-លោកត្ថំ អជានន្តា ។ ទុម្មេធិនោតិ និប្បញ្ញា ។ តេ បមាទេ អាទីនវំ អបស្សន្តា បមាទំ អនុយុញ្ជន្តិ បវត្តេន្តិ បមាទេន កាលំ វីតិនាមេន្តិ ។ មេធាវីតិ ធម្មោជបញ្ញាយ សមន្នាគតោ បន បណ្ឌិតោ កុលវំសាគតំ សេដ្ឋំ ឧត្តមំ សត្តរតនធនំ វិយ អប្បមាទំ រក្ខតិ ។ យថា ហិ ឧត្តមំ

ធនំ និស្សាយ កាមគុណសម្បត្តិំ បាបុណិស្សាម បុត្តទារំ បោសិស្សាម[១] បរលោកគមនមគ្គំ សោធេស្សាមាតិ ធនេ អានិសំសំ បស្សន្តា តំ រក្ខន្តិ ឯវំ បណ្ឌិតោបិ អប្បមត្តោ បឋមជ្ឈានាទីនិ បដិលភតិ មគ្គផលាទីនិ បាបុណាតិ តិស្សោ វិជ្ជា ឆ អភិញ្ញា សម្បាទេតីតិ អប្បមាទេ អានិសំសំ សម្បស្សន្តោ ធនំ សេដ្ឋំ វិយ អប្បមាទំ រក្ខតីតិ អត្ថោ ។ មា បមាទន្តិ តស្មា តុម្ហេ មា បមាទមនុយុញ្ជេថ មា បមាទេន កាលំ វីតិនាមយិត្ថ ។ មា កាមរតិសន្ថវន្តិ វត្ថុ-កាមកិលេសកាមេសុ រតិសង្ខាតំ តណ្ហាសន្ថវម្បិ មា អនុ-យុញ្ជេថ មា វិន្ទថ[២] មា បដិលភិត្ថ ។ អប្បមត្តោ ហីតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិតាយ ហិ អប្បមត្តោ ឈាយន្តោ បុគ្គលោ វិបុលំ ឧឡារំ និព្វានសុខំ បាបុណាតីតិ ។

គាថាបរិយោសានេ ពហូ សោតាបន្នាទយោ អហេសុំ ។ មហាជនស្ស សាត្ថិកា ទេសនា ជាតាតិ ។

ពាលនក្ខត្តវត្ថុ ចតុត្ថំ ។

---

១ ក. អ. បុត្តទារំ បោសិស្សាមាតិ បទទ្វយំ ន ទិស្សតិ ។ ២ សី. ចិន្តយិត្ថ ។

បមាទំ អប្បមាទេនាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ មហាកស្សបត្ថេរំ អារព្ភ កថេសិ ។

ឯកស្មិំ ហិ ទិវសេ ថេរោ បិប្ផលិគុហាយំ វិហរន្តោ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ អាលោកំ វឌ្ឍេត្វា បមត្តេ ច អប្បមត្តេ ច ឧទកបថវីបព្វតាទីសុ ចវនកេ ឧប្បជ្ជនកេ ច សត្តេ ទិព្វេន ចក្ខុនា ឱលោកេន្តោ និសីទិ ។ សត្ថា ជេតវនេ និសិន្នកោវ កេន នុ ខោ វិហារេន អជ្ជ មម បុត្តោ កស្សបោ វិហរតីតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា ឧបធារេន្តោ សត្តានំ ចុតូបបាតំ ឱលោកេន្តោ វិហរតីតិ ញត្វា សត្តានំ ចុតូបបាតោ នាម ពុទ្ធញាណេនាបិ អបរិច្ឆិន្នោ មាតុកុច្ឆិយំ បដិសន្ធឹ គហេត្វា មាតាបិតរោ អជានាបេត្វាវ[១] ចវនកសត្តានំ បរិច្ឆេទំ កាតុំ ន សក្កា តេ ជានិតុំ តវ អវិសយោ កស្សប អប្បមត្តកោ តវ វិសយោ សព្វសោ បន ចវន្តេ ច ឧបបជ្ជន្តេ ច ជានិតុំ បស្សិតុំ

---

១ សី. ម. វសទ្ទោ នត្ថិ ។

ពុទ្ធានមេវ វិសយោតិ វត្វា ឱភាសំ ផរិត្វា សម្មុខេ និសិន្នោ វិយ ហុត្វា ឥមំ គាថមាហ

បមាទំ អប្បមាទេន យទា នុទតិ បណ្ឌិតោ
បញ្ញាបាសាទមារុយ្ហ អសោកោ សោកិនឹ បជំ
បព្វតដ្ឋោវ ភុម្មដ្ឋេ ធីរោ ពាលេ អវេក្ខតីតិ ។

តត្ថ នុទតីតិ យថា នាម បោក្ខរណឹ បវិសន្តំ នវោទកំ បុរាណោទកំ សង្ខោភេត្វា តស្សោកាសំ អទត្វា អត្តនោ មត្ថកមត្ថកេន បលាយន្តំ នុទតិ នីហរតិ ឯវមេវ បណ្ឌិតោ អប្បមាទលក្ខណំ ព្រូហន្តោ បមាទស្សោកាសំ អទត្វា យទា អប្បមាទវេគេន តំ នុទតិ នីហរតិ អថ សោ បនុន្នប្បមាទោ អច្ចុគ្គតត្ថេន បរិសុទ្ធំ ទិព្វចក្ខុសង្ខាតំ បញ្ញាបាសាទំ អារុយ្ហ[១] តស្ស អនុច្ឆវិកំ បដិបទំ បូរេន្តោ តាយ បដិបទាយ និស្សេណិយា បាសាទំ វិយ អារុយ្ហ បហីនសោកសល្លតាយ អសោកោ អប្បហីនសោកសល្លតាយ សោកិនឹ បជំ សត្តនិកាយំ ចវមានញ្ច ឧបបជ្ជមានញ្ច

១ សី. ម. អារុយ្ហសទ្ទោ នត្ថិ ។

ទិព្វចក្ខុនា អវេក្ខតិ បស្សតិ ។ យថា កឹ ។ បព្វតដ្ឋោវ ភុម្មដ្ឋេតិ បព្វតមុទ្ធនិដ្ឋិតោ ភូមិយំ ឋិតេ ឧបរិប្បាសាទេ វា ឋិតោ បាសាទបរិវេណេ ឋិតេ អក្កិច្ឆេន អវេក្ខតិ តថា សោបិ ធីរោ បណ្ឌិតោ មហាខីណាសវោ អសមុច្ឆិន្នវដ្ដពីជេ ពាលេ ចវន្តេ ច ឧបបជ្ជន្តេ ច អក្កិច្ឆេន អវេក្ខតីតិ ។

គាថាបរិយោសានេ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ សច្ឆិ-ករឹសូតិ ។

មហាកស្សបត្ថេរវត្ថុ បញ្ចមំ ។

ទ្វេសហាយកភិក្ខុវត្ថុ

អប្បមត្តោ បមត្តេសូតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ ទ្វេ សហាយកេ ភិក្ខូ អារព្ភ កថេសិ ។

តេ កិរ សត្ថុ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា អារញ្ញកវិហារំ បវិសឹសុ ។ តេសុ ឯកោ សកាលស្សេវ(១) ទារូនិ អាហរិត្វា អង្គារកបល្លំ សជ្ជេត្វា វិសិព្វេត្វា ទហរសាមណេរេហិ សទ្ធឹ

---

១ សី. ម. កាលស្សេវ ។

សល្លបន្តោ បឋមយាមំ និសីទតិ ។ ឯកោ អប្បមត្តោ សមណធម្មំ ករោន្តោ ឥតរំ ឱវទតិ អាវុសោ មា ឯវំ ករិ បមត្តស្ស ហិ ចត្តារោ អបាយា សកឃរសទិសា ពុទ្ធា ច[1] នាម សាឋេយ្យេន អារាធេតុំ ន សក្កាតិ ។ សោ អលសោ ភិក្ខុ តស្សោវាទំ ន សុណាតិ អង្គារកបល្លេ វិសិព្វេត្វា និសីទិ ។ ឥតរោ នាយំ វចនក្ខមោតិ តំ អប្បដ្ឋបេត្វា អប្បមត្តោ សមណធម្មំ អកាសិ[2] ។ អលសត្ថេរោបិ បឋមយាមេ វិសិព្វេត្វា ឥតរស្ស ចង្កមិត្វា គព្ភំ បវិដ្ឋកាលេ បវិសិត្វា មហាកុសីត និបជ្ជិត្វា សយនត្ថាយ អរញ្ញំ បវិដ្ឋោសិ កិំ ពុទ្ធានំ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ឧដ្ឋាយ រត្តិន្ទិវំ[3] សមណធម្មំ កាតុំ ន វដ្ដតីតិ វត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានំ បវិសិត្វា និបជ្ជិត្វា សុបតិ ។ ឥតរោបិ បឋមយាមេ ចង្កមិត្វា[4] មជ្ឈិមយាមេ វិស្សមិត្វា បច្ឆិមយាមេ បច្ចុដ្ឋាយ សមណធម្មំ

---

១ ក. អ. សី. ចសទ្ទោ នត្ថិ ។ ២ សី. ម. សោ តស្សោវាទំ ន សុណាតិ ។ ឥតរោ នាយំ ។បេ។ សមណធម្មំ អកាសិ ។ ៣ ក. អ. សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ៤ សី. បឋមយាមេ ចង្កមិត្វាតិ បទទ្វយំ នត្ថិ ។

ករោតិ ។ សោ ឯវំ អប្បមត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ ។ ឥតរោ បមាទេនេវ វីតិនាមេសិ ។ តេ វុត្ថវស្សា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ សត្ថា តេហិ សទ្ធឹ បដិសន្ថារំ កត្វា កច្ចិ ភិក្ខវេ អប្បមត្តា សមណធម្មំ ករិត្ថ កច្ចិ វោ បព្ពជិតកិច្ចំ មត្ថកំ បត្តន្តិ បុច្ឆិ ។ បមត្តោ ភិក្ខុ អាហ កុតោ ភន្តេ ឯតស្ស អប្បមាទោ គតកាលតោ បដ្ឋាយ និបជ្ជិត្វា និទ្ទាយន្តោ វ វីតិនាមេសីតិ ។ កឹ[1] ត្វំ បន ភិក្ខូតិ ។ អហំ ភន្តេ សកាលស្សេវ ទារូនិ អាហរិត្វា អង្គារកបល្លំ សជ្ជេត្វា បឋមយាមំ វិសិព្វេន្តោ និសីទិត្វា អនិទ្ទាយន្តោ កាលំ វីតិនាមេសិន្តិ ។ អថ នំ សត្ថា ត្វំ បមត្តោ កាលំ វីតិនាមេត្វា អប្បមត្តោម្ហីតិ វទសិ អប្បមត្តំ បន បមត្តំ ករោសិ ត្វំ មម បុត្តស្ស សន្តិកេ ជវច្ឆិន្នោ ទុព្ពលស្សោ វិយ ឯស បន តវ សន្តិកេ សីឃជវស្សោ វិយាតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

---

១ សី. កឹសទ្ទោ នត្ថិ ។

អប្បមត្តោ បមត្តេសុ សុត្តេសុ ពហុជាគរោ
អពលស្សំវ សីឃស្សោ ហិត្វា យាតិ សុមេធសោតិ ។

តត្ថ អប្បមត្តោតិ សតិវេបុល្លប្បត្តតាយ អប្បមាទសម្បន្នោ ខីណាសវោ ។ បមត្តេសូតិ សតិវោស្សគ្គេ ឋិតេសុ សត្តេសុ ។ សុត្តេសូតិ សតិជាគរិយាភាវេន សព្វិរិយាបថេសុ និទ្ទាយន្តេសុយេវ ។ ពហុជាគរោតិ មហន្តេ សតិវេបុល្លជាគរិយេ ឋិតោ ។ អពលស្សំវាតិ កុណ្ឋបាទច្ឆិន្នជវំ ទុព្វលស្សំ សីឃជវោ សិន្ធវាជានីយោ វិយ ។ សុមេធសោតិ ឧត្តមប្បញ្ញោ តថារូបំ បុគ្គលំ អាគមេនបិ អធិគមេនបិ ហិត្វា យាតិ មន្ទប្បញ្ញស្មឹ ហិ ឯកំ សុត្តំ គហេតុំ វាយមន្តេយេវ សុមេធសោ ឯកំ វគ្គំ គណ្ហាតិ ឯវំ តាវ អាគមេន ហិត្វា យាតិ ។ មន្ទប្បញ្ញោ បន រត្តិដ្ឋានទិវាឋានានិ[1] កាតុំ វាយមន្តេយេវ កម្មដ្ឋានំ ឧគ្គហេត្វា សជ្ឈាយន្តេយេវ ប សុមេធសោ បុព្វភាគេបិ បរេន កតំ រត្តិដ្ឋានំ វា ទិវាឋានំ[2] វា បវិសិត្វា កម្មដ្ឋានំ សម្មសន្តោ សព្វកិលេសេ ខេបេត្វា

១ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានានីតិបិ សំយោគោ កតោ ។ ២ ទិវាដ្ឋានំ ។

នវ លោកុត្តរធម្មេ ហត្ថគតេ ករោតិ ឯវំ អធិគមេន ហិត្វា យាតិ វដ្ដំ បន តំ មគ្គប្បញ្ញំ ហិត្វា ឆឌ្ឌេត្វា វដ្ដតោ និស្សរន្តោ យាតិយេវាតិ ។

គាថាបរិយោសានេ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ បាបុ-ណឹសូតិ ។

ទ្វេសហាយកភិក្ខុវត្ថុ ឆដ្ឋំ ។

សក្កវត្ថុ

អប្បមាទេន មឃវាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា វេសាលិយំ(១) និស្សាយ កូដាគារសាលាយំ វិហរន្តោ សក្កំ ទេវរាជានំ អារព្ភ កថេសិ ។

វេសាលិយំ ហិ មហាលិ នាម លិច្ឆវី វសតិ ។ សោ តថាគតស្ស សក្កបញ្ហសុត្តន្តទេសនំ សុត្វា សម្មា-សម្ពុទ្ធោ សក្កស្ស សម្បត្តឹ មហតឹ កត្វា កថេសិ ទិស្វា នុ ខោ កថេតិ(២) ឧទាហុ អទិស្វា ជានាតិ នុ ខោ សក្កំ

១ វេសាលី ។ ២ ក. អ. សី. ម. កថេសិ ។

ឧទាហុ នោ បុច្ឆិស្សាមិ នន្តិ ចិន្តេសិ ។ អថខោ មហាលិ លិច្ឆវី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហាលិ លិច្ឆវី ភគវន្តំ ឯតទវោច ទិដ្ឋោ ខោ ភន្តេ ភគវតា សក្កោ ទេវានមិន្ទោតិ ។ ទិដ្ឋោ ខោ មេ មហាលិ សក្កោ ទេវានមិន្ទោតិ ។ សោ ហិ នូន ភន្តេ សក្កប្បដិរូបកោ ភវិស្សតិ ទុទ្ទសោ ហិ ភន្តេ សក្កោ ទេវានមិន្ទោតិ ។ សក្កញ្ចាហំ មហាលិ បជានាមិ សក្កករណេ ច ធម្មេ យេសញ្ច ធម្មានំ សមាទិន្នត្តា សក្កោ សក្កត្តំ អជ្ឈគា តេ ច[១] បជានាមិ សក្កោ មហាលិ ទេវានមិន្ទោ បុព្វេ មនុស្សភូតោ សមានោ មឃោ[២] នាម មាណវោ អហោសិ តស្មា មឃវាតិ វុច្ចតិ សក្កោ មហាលិ ទេវានមិន្ទោ បុព្វេ មនុស្សភូតោ សមានោ បុរេ[៣] ទានំ អទាសិ តស្មា បុរិន្ទទោតិ វុច្ចតិ សក្កោ មហាលិ ទេវានមិន្ទោ បុព្វេ មនុស្សភូតោ សមានោ

---

១ ក. អ. ចសទ្ទោ នត្ថិ ។ ២ មាឃោតិបិ ។ ឯវំ សព្វត្ថ ។ ៣ ក. អ. សី. បុរេ បុរេតិ អាមេណ្ឌិតំ ទិស្សតិ ។

សក្កច្ចំ ទានំ អទាសិ តស្មា សក្កោតិ វុច្ចតិ សក្កោ មហាលិ ទេវានមិន្ទោ បុព្វេ មនុស្សភូតោ សមានោ អាវសថំ អទាសិ តស្មា វាសវោតិ វុច្ចតិ សក្កោ មហាលិ ទេវានមិន្ទោ សហស្សំ អត្ថំ មុហុត្តេន ចិន្តេសិ តស្មា សហស្សក្ខោតិ វុច្ចតិ សក្កស្ស មហាលិ ទេវានមិន្ទស្ស សុជាតា នាម អសុរកញ្ញា បជាបតិ តស្មា សុជម្បតីតិ វុច្ចតិ សក្កោ មហាលិ ទេវានមិន្ទោ ទេវានំ តាវតិំសានំ ឥស្សរិយាធិបច្ចំ រជ្ជំ ការេសិ តស្មា ទេវានមិន្ទោតិ វុច្ចតិ ។ សក្កស្ស មហាលិ ទេវានមិន្ទស្ស បុព្វេ មនុស្សភូតស្ស សមានស្ស សត្ត វត្តបទានិ សមត្តានិ សមាទិន្នានិ អហេសុំ យេសំ សមាទិន្នត្តា សក្កោ សក្កត្តំ អជ្ឈគា ។ កតមានិ សត្ត ។ យាវជីវំ មាតាបេត្តិភរោ អស្សំ យាវជីវំ កុលេជេដ្ឋាបចាយី អស្សំ យាវជីវំ សណ្ហវាចោ អស្សំ យាវជីវំ អបិសុណវាចោ អស្សំ យាវជីវំ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសេយ្យំ មុត្តចាគោ បយតបាណិ វោស្សគ្គរតោ

យាចយោគោ ទានសំវិភាគរតោ អស្សំ(១) យាវជីវំ សច្ច-វាចោ អស្សំ យាវជីវំ អក្កោធនោ អស្សំ សចេ មេ កោធោ ឧប្បជ្ជេយ្យ ខិប្បមេវ នំ បដិវិនេយ្យន្តិ ។ សក្កស្ស មហាលិ ទេវានមិន្ទស្ស បុព្វេ មនុស្សភូតស្ស សមានស្ស ឥមានិ សត្ត វត្តបទានិ សមត្តានិ សមាទិន្នានិ អហេសុំ យេសំ សមាទិន្នត្តា សក្កោ សក្កត្តំ អជ្ឈគាតិ ។

មាតាបេត្តិភរំ ជន្តុំ កុលេធជេដ្ឋាបចាយិនំ
សណ្ហំ សខិលសម្ភាសំ បេសុណេយ្យប្បហាយិនំ
មច្ឆេរវិនយេ យុត្តំ សច្ចំ កោធាភិភុំ នរំ
តំ វេ ទេវា តាវតឹសា អាហុ សប្បុរិសោ ឥតីតិ ។

ឥទំ មហាលិ សក្កេន មឃមាណវកាលេ កតំ កម្មន្តិ វត្វា បុន តេន កថំ ភន្តេ មឃមាណវោ បដិបជ្ជីតិ តស្ស បដិបត្តិំ វិត្ថារតោ សោតុកាមេន បុដ្ឋោ តេនហិ មហាលិ សុណាហីតិ វត្វា អតីតំ អាហរិ

១ សី. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

អតីតេ មគធរដ្ឋេ អចលគ្គាមេ(១) មឃោ នាម មាណវោ គាមកម្មករណដ្ឋានំ គន្ត្វា អត្តនោ ឋិតដ្ឋានេ បាទន្តេន បំសុំ វិយូហិត្វា រមណីយំ កត្វា អដ្ឋាសិ ។ អបរោ តំ ពាហុនា បហរិត្វា តតោ អបនេត្វា សយំ តត្ថ អដ្ឋាសិ ។ សោ តស្ស អកុជ្ឈិត្វា អញ្ញំ ឋានំ រមណីយំ កត្វា អដ្ឋាសិ ។ តតោបិ នំ អញ្ញោ ពាហុនា បហរិត្វា អបនេត្វា សយំ តត្ថ អដ្ឋាសិ ។ សោ តស្សាបិ អកុជ្ឈិត្វា អញ្ញំ ឋានំ រមណីយំ កត្វា ឋិតោ ។ ឥតិ តំ គេហតោ និក្ខន្តា និក្ខន្តា បុរិសា ពាហុនា បហរិត្វា ឋិតដ្ឋានតោ អបនេសុំ ។ សោ សព្វេបិ តេ សុខិតា ជាតា ឥមិនា កម្មេន មយ្ហំ សុខទាយកេន បុញ្ញកម្មេន ភវិតព្វន្តិ ចិន្តេត្វា បុនទិវសេ កុទ្ទាលមាទាយ ខលមណ្ឌលមត្តំ ឋានំ រមណីយំ អកាសិ ។ សព្វេ គន្ត្វា តត្ថេវ អដ្ឋំសុ ។ អថ នេសំ សីតសមយេ អគ្គឹ កត្វា អទាសិ គិម្ហកាលេ ឧទកំ(២) ។ តតោ រមណីយំ ឋានំ

---

១ ក. អ. សី. ម. មចលគ្គាមេ ។ ២ សី. ម. គិម្ហកាលេ ឧទកន្តិ បទទ្វយំ នត្ថិ ។

នាម សព្វេសំ បិយំ កស្សចិ អប្បិយំ នាម នត្ថិ(១) តតោ បដ្ឋាយ មឃោ មគ្គំ សមំ ករោន្តេន វិចរិតុំ វដ្ដតីតិ ចិន្តេត្វា បាតោវ និក្ខមិត្វា មគ្គំ សមំ ករោន្តោ ឆិន្ទិត្វា ហរិតព្វយុត្តកា រុក្ខសាខា ហរន្តោ វិចរតិ ។ អថ នំ អបរោ ទិស្វា អាហ សម្ម កិំ ករោសីតិ ។ មយំ សគ្គគាមិនំ មគ្គំ ករោមិ សម្មាតិ ។ តេនហិ អហំបិ តេ សហាយោ ហោមីតិ ។ ហោហិ សម្ម សគ្គោ នាម ពហូនំបិ មនាបោតិ(២) ។ តតោ បដ្ឋាយ ទ្វេ ជនា អហេសុំ ។ តេ ទិស្វា តថេវ បុច្ឆិត្វា សុត្វា ច អបរោបិ តេសំ សហាយោ ជាតោ ។ ឯវំ អបរោបិ អបរោបីតិ សព្វេបិ តេត្តិំស ជនា ជាតា ។ តេ សព្វេបិ កុទ្ទាលវាសិហត្ថា មគ្គំ សមំ ករោន្តា ឯកយោជនទ្វិយោជនមត្តំ ឋានំ គច្ឆន្តិ ។ តេ ទិស្វា គាមភោជកោ ចិន្តេសិ ឥមេ មនុស្សា អយោគេ យុត្តា សចេបិ ឥមេ អរញ្ញតោ មច្ឆមំសាទីនិ វា អាហរេយ្យុំ សុរំ វា កត្វា បិវេយ្យុំ អញ្ញំ វា តាទិសំ កម្មំ ករេយ្យុំ អហំបិ កិញ្ចិ

១ សី. កស្សចិ អប្បិយំ នាម នត្ថីតិ បទានិ នត្ថិ ។ ២ ម. មនាបោ សុខពហុលោតិ ។

លភេយ្យន្តិ ។ អថ តេ បក្កោសាបេត្វា បុច្ឆិ កឹ ករោន្តា វិចរថាតិ ។ សគ្គមគ្គំ សាមីតិ ។ ឃរាវាសំ វសន្តេហិ នាម ឯវំ កាតុំ ន វដ្ដតិ អរញ្ញតោ មច្ឆមំសាទីនិ អាហរិតុំ សុរំ វា កត្វា បាតុំ នានប្បការេ ច កម្មន្តេ កាតុំ វដ្ដតីតិ ។ តេ តស្ស វចនំ បដិក្ខិបឹសុ បុនប្បុនំ វុច្ចមានាបិ បដិក្ខិបឹសុយេវ ។ សោ កុជ្ឈិត្វា នាសេស្សាមិ នេតិ រញ្ញោ សន្តិកំ គន្ត្វា ចោរេ ទេវ វគ្គពន្ធេន វិចរន្តេ បស្សាមីតិ វត្វា គច្ឆ តេ គហេត្វា អានេហីតិ វុត្តេ តថា កត្វា រញ្ញោ ទស្សេសិ ។ រាជា អវីមំសិត្វា វ ហត្ថិនា មទ្ទាបេថាតិ អាណាបេសិ ។ មឃោ សេសានំ ឱវាទំ អទាសិ សម្មា ឋបេត្វា មេត្តំ អញ្ញោ អម្ហាកំ អវស្សយោ នត្ថិ តុម្ហេ កត្ថចិ កោបំ អកត្វា រញ្ញេ ច គាមភោជកេ ច មទ្ទនហត្ថិម្ហិ ច អត្តនិ ច មេត្តចិត្តេន សមចិត្តា វ ហោថាតិ ។ តេ តថា ករឹសុ ។ អថ នេសំ មេត្តានុភាវេន ហត្ថី ឧបសង្កមិតុំបិ ន វិសហិ ។ រាជា តមត្ថំ សុត្វា ពហូ មនុស្សេ ទិស្វា មទ្ទិតុំ ន វិសហិស្សតិ

គច្ឆថ នេ កដសារកេន(១) បដិច្ឆាទេត្វា មទ្ទាបេថាតិ អាហ ។ តេ កដសារកេន បដិច្ឆាទេត្វា មទ្ទិតុំ បេសិយមានោ ហត្ថី ទូរតោវ បដិក្កមិ ។ រាជា តំ បវត្តឹ សុត្វា ការណេនេត្ថ ភវិតព្វន្តិ តេ បក្កោសាបេត្វា បុច្ឆិ តាតា មំ និស្សាយ តុម្ហេ កឹ ន លភថាតិ ។ កិមេតំ ទេវាតិ ។ តុម្ហេ កិរ វគ្គពន្ធេន ចោរា ហុត្វា អរញ្ញេ វិចរថាតិ ។ កោ ឯវមាហ ទេវាតិ ។ កាមភោជកោ តាតាតិ ។ ន មយំ ទេវ ចោរា មយំ បន អត្តនោ សគ្គមគ្គំ សោធេន្តា ឥទញ្ចិទញ្ច ករោម កាមភោជកោ អម្ហេ អកុសលកិរិយាយ និយោជេត្វា អត្តនោ វចនំ អករោន្តេ នាសេតុកាមោ កុជ្ឈិត្វា ឯវមាហោតិ ។ អថ រាជា តេសំ កថំ សុត្វា សោមនស្សប្បត្តោ ហុត្វា តាតា អយំ តិរច្ឆានោ តុម្ហាកំ គុណេ ជានាតិ អហំ មនុស្សភូតោ ជានិតុំ នាសក្ខឹ តស្មា ពាលជនសំសគ្គទោសេន អវិនិច្ឆយតាយ មេ កតំ(២) ខមថ

១ ក. អ. តេ កដេន ។ ម. តេ កិលញ្ជេន ។ ២ សី. ម. តស្មា ។ បេ ។ មេ កតន្តិ បទានិ នត្ថិ ។

មេតិ ឯវញ្ច បន វត្វា សបុត្តទារំ គាមភោជកំ តេសំ ទាសំ តំ ហត្ថឹ អារោហណីយំ តញ្ច គាមំ យថាសុខំ បរិភោគំ កត្វា អទាសិ ។ តេ ឥធេវ នោ បុញ្ញស្សា-និសំសោ(១) ទិដ្ឋោតិ ភិយ្យោសោ មត្តាយ បសន្នមានសា(២) ហុត្វា តំ ហត្ថឹ វារេន វារេន អារុយ្ហ គច្ឆន្តា មន្តយឹសុ ឥទានិ អម្ហេហិ អតិរេកតរំ បុញ្ញំ កាតព្វន្តិ ។ កឹ ករោមាតិ ។ ចាតុម្មហាបថេ ថាវរំ កត្វា មហាជនស្ស វិស្សមនសាលំ ករិស្សាមាតិ ។ តេ សាធូតិ វត្វា(៣) វឌ្ឍកឹ បក្កោសាបេត្វា សាលំ បដ្ឋបេសុំ មាតុគាមេសុ បន វីត-តណ្ហតាយ តស្សា សាលាយ មាតុគាមានំ បត្តឹ នាទំសុ ។

មឃស្ស បន គេហេ សុនន្ទា(៤) សុចិត្តា(៥) សុធម្មា សុជាតាតិ ចតស្សោ ឥត្ថិយោ ហោន្តិ ។ តាសុ សុធម្មា វឌ្ឍកិនា សទ្ធឹ ឯកតោ ហុត្វា ភាតិក ឥមិស្សា សាលាយ មំ ជេដ្ឋិកំ ករោហីតិ វត្វា លញ្ចំ អទាសិ ។ សោ សាធូតិ

---

១ សី. ម. គតបុញ្ញស្សានិសំសោ ។ ២ បសន្នមនសាតិបិ ។ ៣ សី. ម. សាធូតិ វត្វាតិ បទទ្វយំ នត្ថិ ។ ៤-៥ សី. នន្ទា ចិត្តា ។ ឯវំ សព្វត្ថ ។

សម្បជ្ជិត្វា បឋមមេវ កណ្ណិករុក្ខំ សុក្ខាបេត្វា តច្ឆេត្វា វិជ្ឈិត្វា កណ្ណិកំ និដ្ឋាបេត្វា សុធម្មា នាម អយំ សាលាតិ អក្ខរានិ ឆិន្ទិត្វា[1] វត្ថេន បលិវេឋេត្វា ឋបេសិ ។ អថ នេ[2] វឌ្ឍកី សាលំ និដ្ឋាបេត្វា[3] កណ្ណិការោបនទិវសេ អហោ អយ្យា ឯកំ ករណីយំ ន សរិម្ហាតិ អាហ ។ កឹ នាម ភោតិ ។ កណ្ណិកន្តិ ។ ហោតុ តំ អាហរិស្សាមាតិ ។ ឥទានិ ឆិន្នរុក្ខេន កាតុំ ន សក្កា បុព្វេយេវ ឆិន្ទិត្វា តច្ឆេត្វា វិជ្ឈិត្វា ឋបិតកណ្ណិកំ លទ្ធុំ វដ្ដតីតិ ។ ឥទានិ កឹ កាតព្វន្តិ ។ សចេ កស្សចិ គេហេ និដ្ឋាបេត្វា ឋបិតា វិក្កាយិកកណ្ណិកា អត្ថិ សា បរិយេសិតព្វាតិ ។ តេ បរិយេសន្តា សុធម្មាយ គេហេ ទិស្វា សហស្សំ ទត្វា មូលេន ន លភឹសុ មូលេន មេ អត្ថោ នត្ថិ[4] សចេ មំ សាលាយ បត្តិកំ ករោថ ទស្សាមីតិ វុត្តេ បន មយំ មាតុគាមានំ បត្តឹ ន ទម្មាតិ អាហំសុ ។ អថ នេ វឌ្ឍកី អាហ អយ្យា

១ ក. អ. ឥតោ បរំ តត្ថេវាតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។ ២ នត្ថិបិ ទិស្សតិ ។ ៣ សី. ម. អថ សាលំ និដ្ឋាបេត្វា ។ ៤ សី. ម. មូលេន មេ អត្ថោ នត្ថីតិ បទានិ នត្ថិ ។

តុម្ហេ កឹ ករោថ(១) ឋបេត្វា ព្រហ្មលោកំ អញ្ញំ មាតុគ្គាម-
រហិតដ្ឋានន្នាម នត្ថិ គណ្ហថ កណ្ណិកំ ឯវំ សន្តេ អម្ហាកំ
កម្មំ និដ្ឋំ គមិស្សតីតិ ។ តេ សាធូតិ កណ្ណិកំ គហេត្វា
សាលំ និដ្ឋាបេត្វា តិធា វិភជិំសុ ឯកស្មិំ កោដ្ឋាសេ
ឥស្សរានំ វសនដ្ឋានំ ករិំសុ ឯកស្មិំ ទុគ្គតានំ ឯកស្មិំ
គិលានានំ ។ តេត្តឹស ជនា តេត្តឹស ផលកានិ បញ្ញាបេត្វា
ហត្ថិស្ស សញ្ញំ អទំសុ អាគន្តុកោ អាគន្ត្វា យស្ស
អត្ថតផលកេ និសីទតិ តំ គហេត្វា ផលកស្សាមិកស្សេវ
គេហេ បតិដ្ឋាបេហិ តស្ស បាទបរិកម្មំ បិដ្ឋិបរិកម្មំ ខាទនិ-
យភោជនីយសយនានិ សព្វានិ ផលកស្សាមិកស្សេវ ភារោ
ភវិស្សតីតិ ។ ហត្ថី អាគតាគតំ គហេត្វា ផលកស្សាមិកស្សេវ
ឃរំ នេតិ ។ សោ តស្ស តំ ទិវសំ កត្តព្វំ ករោតិ ។ មឃោ
សាលាយ អវិទូរេ ឯកំ កោវិឡាររុក្ខំ រោបេត្វា តស្ស មូលេ
បាសាណផលកំ អត្ថរិ ។ សាលំ បវិដ្ឋប្បវិដ្ឋា កណ្ណិកំ
ឱលោកេត្វា អក្ខរានិ វាចេត្វា សុធម្មា នាម សាលាតិ

---

១ ម: ករេថ ។

វិន្ទតិ ។ តេត្តឹសជនានំ នាមំ ន បញ្ញាយតិ ។ សុនន្ទា ចិន្តេសិ ឥមេ សាលំ ករោន្តា អម្ហេ ហិ[1] អបត្តិកំ ករិំសុ សុធម្មា បន អត្តនោ ព្យត្តតាយ កណ្ណិកំ កត្វា បត្តិកា ជាតា មយាបិ កិញ្ចិ កាតុំ វដ្ដតិ កឹ នុ ខោ ករិស្សាមីតិ ។ អថស្សា ឯតទហោសិ សាលំ អាគតានំ បានីយញ្ចេវ នហានោទកញ្ច លទ្ធុំ វដ្ដតិ បោក្ខរណឹ ខណាបេស្សាមីតិ ។ សា បោក្ខរណឹ ការេសិ ។ សុចិត្តា ចិន្តេសិ សុធម្មាយ កណ្ណិកា ទិន្នា សុនន្ទាយ បោក្ខរណី ការិតា មយាបិ កិញ្ចិ កាតុំ វដ្ដតិ កឹ នុ ខោ ករិស្សាមីតិ ។ អថស្សា ឯតទហោសិ សាលំ អាគតេហិ បានីយំ បិវិត្វា នហាត្វា គមនកាលេ មាលំ បិលន្ធិត្វា គន្តុំ វដ្ដតិ បុប្ផារាមំ ការេស្សាមីតិ ។ សា រមណីយំ បុប្ផារាមំ ការេសិ ។ យេភុយ្យេន តស្មឹ អារាមេ អសុកោ នាម បុប្ផូបគផលូ-បគរុក្ខោ នាម នត្ថីតិ នាហោសិ ។ សុជាតា បន អហំ មឃស្ស មាតុលធីតា ចេវ បាទបរិចារិកា ច ឯតេន កតំ

---

១ ក. ភ. អម្ហេបិ ។

កម្មំ មយ្ហមេវ មយា កតំ កម្មំ ឯតស្សេវាតិ បិនេត្វា កិញ្ចិ អកត្វា អត្តភាវមេវ មណ្ឌយមានា វីតិនាមេសិ ។

មឃោបិ មាតាបិតុឧបដ្ឋានំ(១) កុលេជេដ្ឋាបចាយិកកម្មំ(២) សច្ចវាចំ អផរុសវាចំ អបិសុណវាចំ មច្ឆេរវិនយំ អក្កោធនត្តិ ឥមានិ សត្ត វត្តបទានិ បូរេត្វា

មាតាបេត្តិភរំ ជន្តុំ កុលេជេដ្ឋាបចាយិនំ
សណ្ហំ សខិលសម្ភាសំ បេសុណេយ្យប្បហាយិនំ
មច្ឆេរវិនយេ យុត្តំ សច្ចំ កោធាភិភុំ នរំ

តំ វេ ទេវា តាវត្តិំសា អាហុ សប្បុរិសោ ឥតីតិ ឯវំ បសំសិយភាវំ អាបជ្ជិត្វា ជីវិតបរិយោសានេ តាវត្តិំសភវនេ សក្កោ ទេវរាជា ហុត្វា និព្វត្តិ ។ តេបិស្ស សហាយកា តត្ថេវ និព្វត្តិំសុ ។ វឌ្ឍកី វិស្សកម្មទេវបុត្តោ(៣) ហុត្វា និព្វត្តិ ។

---

១ សី. មាតុបដ្ឋានបិតុបដ្ឋានំ ។ ២ សី. ម. កុលេជេដ្ឋាបចាយនកម្មំ ។ កុលេជេដ្ឋាបចាយិកម្មន្តិបិ អញ្ញត្ថ ទិស្សតិ ។ ៣ សី. អយមេវ បាឋោ ។ វិស្សុកម្មទេវបុត្តោតិ យេភុយ្យេន ទិស្សតិ ន បនេសោ សមេតិ ។

តទា តាវតឹសភវនេ អសុរា វសន្តិ ។ តេ អភិនវា ទេវបុត្តា និព្វត្តន្តីតិ ទិព្វបានំ សជ្ជយឹសុ ។ សក្កោ អត្តនោ បរិសាយ កស្សចិ អបិវនត្ថាយ សញ្ញំ អទាសិ ។ អសុរា ទិព្វបានំ បិវិត្វា បមជ្ជឹសុ(១) ។ សក្កោ កឹ មេ ឥមេហិ សាធារណេន រជ្ជេនាតិ អត្តនោ បរិសាយ សញ្ញំ ទត្វា តេ បាទេសុ គាហាបេត្វា មហាសមុទ្ទេ ខិបាបេសិ ។ តេ អវំសិរា សមុទ្ទេ បតឹសុ ។ អថ នេសំ បុញ្ញានុភាវេន សិនេរុនោ ហេដ្ឋិមតលេ អសុរវិមានំ នាម និព្វត្តិ ។ ចិត្ត-បាតលិ នាម និព្វត្តិ ។ ទេវាសុរសង្គាមេ បន អសុរេសុ បរាជិតេសុ ទសយោជនសហស្សំ តាវតឹសទេវនគរំ នាម និព្វត្តិ ។ តស្ស បន នគរស្ស បាចីនបច្ឆិមទ្វារានំ អន្តរា ទសយោជនសហស្សំ ហោតិ តថា ទក្ខិណុត្តរទ្វារានំ ។ តំ ខោ(២) បន នគរំ ទ្វារសហស្សយុត្តំ អហោសិ អារាម-បោក្ខរណីបដិមណ្ឌិតំ ។ តស្ស មជ្ឈេ សាលាយ និស្សន្ទេន

១ សី. មជ្ជឹសុ ។ ២ សី. ខោសក្កោ នត្ថិ ។

តិយោជនសតុព្វេធេហិ ធជេហិ បដិមណ្ឌិតោ សត្តរតនមយោ(១) សត្តយោជនសតុព្វេធោ(២) វេជយន្តោ នាម បាសាទោ ឧគ្គច្ឆិ ។ សុវណ្ណយដ្ឋីសុ មណិទ្ធជា អហេសុំ មណិយដ្ឋីសុ សុវណ្ណទ្ធជា បវាលយដ្ឋីសុ មុត្តាធជា មុត្តាយដ្ឋីសុ បវាលទ្ធជា សត្តរតនយដ្ឋីសុ សត្តរតនទ្ធជា ។ មជ្ឈេ ឋិតោ ធជោ តិយោជនសតុព្វេធោ អហោសិ ។ ឥតិ សាលាយ និស្សន្ទេន យោជនសហស្សុព្វេធោ បាសាទោ សត្តរតនមយោ វ ហុត្វា និព្វត្តិ ។ កោវិឡាររុក្ខស្ស និស្សន្ទេន សមន្តា យោជនសតបរិមណ្ឌលោ(៣) បារិច្ឆត្តកោ និព្វត្តិ ។ បាសាណផលកស្ស និស្សន្ទេន បារិច្ឆត្តកមូលេ ទីឃតោ សដ្ឋីយោជនា វិត្ថារតោ(៤) បញ្ញាសយោជនា ពហលតោ បណ្ណរសយោជនា ជយសុមនាលត្តកបាដលវណ្ណា(៥) បណ្ឌុកម្ពលសិលា និព្វត្តិ យត្ថ និសិន្នកាលេ ឧបឌ្ឍកាយោ បវិសតិ ឧដ្ឋិតកាលេ ឧន្នមេតិ(៦)

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ ក. អ. យោជនសហស្សុព្វេធោ ។ ៣ ម. តិយោជនសតបរិមណ្ឌលោ ។ ៤ ក. អ. សី. ម. បុថុលតោ ។ ៥ ក. អ. សី. អយមេវ បាឋោ ។ ក. អ ជយកុសុមរត្តកម្ពលវណ្ណា ។ ម. ជយសុមនរត្តកម្ពលវណ្ណា ។ ៦ ក. អ. ឧន្នមតិ ។

ន្ន បរិបូរេតិ(១) ។ ហត្ថី បន(២) ឯរាវណោ នាម ទេវបុត្តោ ហុត្វា និព្វត្តិ ។ ទេវលោកស្មឹ ហិ តិរច្ឆានគតា ន ហោន្តិ តស្មា សោ ឧយ្យានកីឡាយ និក្ខមនកាលេ អត្តភាវំ វិជហិត្វា ទិយឌ្ឍយោជនសតិកោ ឯរាវណោ នាម ហត្ថី អហោសិ ។ សោ តេត្តឹសជនានំ អត្ថាយ(៣) តេត្តឹសកុម្ភេ មាបេសិ ។ អាវដ្ដេន តិគាវុតប្បមាណោ អាយាមតោ អឌ្ឍយោជនប្បមាណោ ។ សព្វេសំ មជ្ឈេ សក្កស្ស អត្ថាយ សុទស្សនំ នាម តឹសយោជនិកំ កុម្ភំ មាបេសិ ។ តស្ស ឧបរិ ទ្វាទសយោជនិកោ រតនមណ្ឌបោ ហោតិ ។ តត្ថ អន្តរន្តរា សត្តរតនមយា យោជនុព្វេធា ធជា ឧដ្ឋហន្តិ ។ បរិយន្តេ កិង្កិណិកជាលំ(៤) ឱលម្ពតិ យស្ស មន្ទវាតេរិតស្ស បញ្ចង្គិកតុរិយសទ្ទសម្មិស្សោ(៥) ទិព្វគីតសទ្ទោ វិយ សទោ និច្ឆរតិ ។ មណ្ឌបមជ្ឈេ សក្កស្ស យោជនិកោ មណិបល្លង្កោ

១ សី. ឧដ្ឋិតកាលេ ឧន្នំ បរិបូរតិ ។ ម. ឧដ្ឋិតកាលេ ឧនំ បរិបូរេតិ ។ ២ សី. ម. បនសទ្ទោ នត្ថិ ។ ៣ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ៤ កិង្កិណិកជាលន្តិបិ បាឋោ ។ ៥ សី. ម. អយមេវ បាឋោ ។ បញ្ចង្គិកតុរិយសទ្ទសទិសោតិ បាឋោ អដ្ឋកំ ពោត្ថកេសុ ទិស្សតិ នាយំ សមេតិ ។

សុប្បញ្ញត្តោ ហោតិ តត្ថ សក្កោ និសីទតិ ។ តេត្តឹសទេវ-
បុត្តា អត្តនោ កុម្ភេ រតនបល្លង្កេ និសីទឹសុ[1] ។ តេត្តឹសាយ
កុម្ភានំ ឯកេកស្មឹ កុម្ភេ សត្ត សត្ត ទន្តេ មាបេសិ តេសុ
ឯកេកោ បណ្ណាសយោជនាយាមោ ឯកេកស្មឹ ទន្តេ សត្ត
សត្ត បោក្ខរណិយោ ហោន្តិ ឯកេកាយ បោក្ខរណិយា
សត្ត សត្ត បទុមិនិគច្ឆានិ ហោន្តិ ឯកេកស្មឹ គច្ឆេ សត្ត
សត្ត បុប្ផានិ ហោន្តិ ឯកេកស្មឹ បុប្ផេ សត្ត សត្ត បត្តានិ
ហោន្តិ ឯកេកស្មឹ បត្តេ សត្ត សត្ត ទេវធីតរោ នច្ចន្តិ ឯវំ
សមន្តា បញ្ញាសយោជនដ្ឋានេសុ ហត្ថិទន្តេសុយេវ នច្ចសមជ្ជា
ហោន្តិ ។ ឯវំ មហន្តំ យសំ អនុភវន្តោ សក្កោ ទេវរាជា
វិចរតិ ។

សុធម្មាបិ កាលំ កត្វា គន្ត្វា តត្ថេវ និព្វត្តិ ។ តស្សា
សុធម្មា នាម បញ្ចយោជនសតិកា ទេវសភា និព្វត្តិ ។
តតោ រមណីយតរំ កិរ អញ្ញំ ឋានំ នាម នត្ថិ ។
មាសស្ស អដ្ឋមីទិវសេ ធម្មស្សវនំ តត្ថេវ ហោតិ ។

---

១ សី. ម. តេត្តឹសទេវបុត្តា ។ បេ ។ និសីទឹសូតិ ឥមេ បាឋា នត្ថិ ។

យាវជ្ជតនា អញ្ញតរំ(១) រមណីយំ ឋានំ ទិស្វា សុធម្មា ទេវសភា វិយាតិ វទន្តិ ។ សុនន្ទាបិ កាលំ កត្វា គន្ត្វា តត្ថេវ និព្វត្តិ ។ តស្សា បញ្ចយោជនសតិកា នន្ទា(២) នាម បោក្ខរណី និព្វត្តិ ។ សុចិត្តាបិ កាលំ កត្វា គន្ត្វា តត្ថេវ និព្វត្តិ ។ តស្សាបិ បញ្ចយោជនសតិកំ ចិត្តលតាវនំ នាម និព្វត្តិ យត្ថ ឧប្បន្នបុព្វនិមិត្តេ ទេវបុត្តេ នេត្វា មោហយមានា វិចរន្តិ ។

សុជាតា បន(៣) កាលំ កត្វា ឯកិស្សា គិរិកន្ទរាយ ពកសកុណិកា ហុត្វា និព្វត្តិ ។ សក្កោ អត្តនោ បរិចារិកាយោ ឱលោកេន្តោ សុធម្មា ឥធេវ និព្វត្តា តថា សុនន្ទា ច សុចិត្តា ច សុជាតា នុ ខោ កុហឹ និព្វត្តាតិ ចិន្តេន្តោ តំ តត្ថ និព្វត្តំ ទិស្វា អយំ(៤) ពាលា កិញ្ចិ បុញ្ញំ អកត្វា ឥទានិ(៥) តិរច្ឆានយោនិយំ និព្វត្តា ឥទានិបិ នំ បុញ្ញំ

---

១ ក. អ. អញ្ញំ ។ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ សី. ម. ក. អ. អយមេវ បាឋោ ។ ក. អ. សុនន្ទា ។ ៣ ក. អ. សុជាតាបិ ។ ៤ ក. អ. សី. ម. អយន្តិ បាឋោ នត្ថិ ។ ៥ សី. ម. ឥទានិសទ្ទោ នត្ថិ ។

ការាបេត្វា តថាគតំ វន្ទតីតិ អត្តភាវំ វិជហិត្វា អញ្ញាតក-វេសេន តស្សា សន្តិកំ គន្ត្វា កឹ ករោន្តី ឥធ វិចរសីតិ បុច្ឆិ ។ កោ បន ត្វំ សាមីតិ ។ អហំ តេ សាមិកោ មឃោតិ ។ កុហឹ និព្វត្តោសិ សាមីតិ ។ អហំ តាវត្តឹស-ទេវលោកេ និព្វត្តោម្ហិ តវ សហាយិកានំ បន និព្វត្តដ្ឋានំ កឹ[១] ជានាសីតិ ។ ន ជានាមិ សាមីតិ ។ តាបិ មមេវ សន្តិកេ និព្វត្តា បស្សិស្សសិ តេ សហាយិកាតិ ។ កថាហំ តត្ថ គមិស្សាមីតិ ។ សក្កោ អហំ តំ តត្ថ នេស្សាមីតិ វត្វា ទេវលោកំ នេត្វា នន្ទាយ បោក្ខរណិយា តីរេ វិស្សជ្ជេត្វា ឥតរាសំ តិស្សន្នំ អារោចេសិ តុម្ហាកំ សហាយិកំ សុជាតំ បស្សិស្សថាតិ ។ កុហឹ សា ទេវាតិ ។ នន្ទាយ បោក្ខរណិយា តីរេ ឋិតាតិ អាហ ។ តា តិស្សោបិ តត្ថ គន្ត្វា អហោ អយ្យាយ រូបំ អហោ អត្តភាវមណ្ឌនស្ស ផលំ ឥទានិស្សា តុណ្ឌំ បស្សថ ជង្ឃា បស្សថ បាទេ

---

១ សី. ម. កឹសទ្ទោ នត្ថិ ។

បស្សថ សោភតិ វតស្សា អត្តភាវោតិ កេឡឹ កត្វា បក្កមឹសុ ។ បុន សក្កោ តស្សា សន្តិកំ គន្ត្វា ទិដ្ឋា តេ សហាយិកាតិ វត្វា ទិដ្ឋា មំ ឧប្បណ្ឌេត្វា គតា តត្ថេវ មំ នេហីតិ វុត្តេ តំ តត្ថេវ នេត្វា ឧទកេ វិស្សជ្ជេត្វា ទិដ្ឋា តេ តាសំ សម្បត្តីតិ បុច្ឆិ ។ ទិដ្ឋា មេ ទេវាតិ ។ តយាបិ តត្ថ និព្ពត្តនុបាយំ កាតុំ វដ្ដតីតិ ។ កិំ ករោមិ ទេវាតិ ។ មយា ទិន្នំ ឱវាទំ រក្ខិស្សសីតិ ។ រក្ខិស្សាមិ ទេវាតិ ។ អថស្សា បញ្ច សីលានិ ទត្វា អប្បមត្តា រក្ខាហីតិ វត្វា បក្កាមិ ។ សា តតោ បដ្ឋាយ សយំ មតមច្ឆកេយេវ បរិយេសិត្វា ខាទតិ ។ សក្កោ កតិបាហច្ចយេន តស្សា វីមំសនត្ថាយ គន្ត្វា វាលុកាបិដ្ឋេ មតមច្ឆកោ វិយ ហុត្វា ឧត្តានោ[១] និបជ្ជិ ។ សា តំ ទិស្វា មតមច្ឆកោតិ សញ្ញាយ អគ្គហេសិ ។ មច្ឆោ គិលនកាលេ នង្គុដ្ឋំ ចាលេសិ ។ សា ជីវមច្ឆកោតិ ឧទកេ វិស្សជ្ជេសិ ។ សោ ថោកំ វីតិនាមេត្វា បុន តស្សា បុរតោ ឧត្តានោ

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

ហុត្វា និបជ្ជិ ។ បុន សា មតមច្ឆកោតិ សញ្ញាយ គហេត្វា គិលនកាលេ អគ្គនង្គុដ្ឋំ ចាលេន្តំ ទិស្វា ជីវមច្ឆោតិ វិស្សជ្ជេសិ ។ ឯវំ តិក្ខត្តុំ វីមំសិត្វា សាធុកំ សីលំ រក្ខសីតិ អត្តានំ ជានាបេត្វា អហំ តវ វីមំសនត្ថាយ អាគតោ សាធុកំ សីលំ រក្ខាហិ(១) ឯវំ រក្ខមានា នចិរស្សេវ មម សន្តិកេ និព្វត្តិស្សសិ អប្បមត្តា ហោហីតិ វត្វា បក្កាមិ ។ សា តតោ បដ្ឋាយ សយំ មតមច្ឆំ លភតិ វា នោ វា អលភមានា កតិបាហច្ចយេនេវ សុស្សិត្វា កាលំ កត្វា តស្ស សីលស្ស ផលេន ពារាណសិយំ កុម្ភការស្ស ធីតា ហុត្វា និព្វត្តិ ។

អថស្សា បណ្ណរសសោឡសវស្សុទ្ទេសិកកាលេ(២) សក្កោ កុហិំ នុ ខោ សា និព្វត្តាតិ អាវជ្ជេន្តោ ទិស្វា តទានិ មយា តត្ថ គន្តុំ វដ្ដតីតិ ឯឡាលុកវណ្ណេន(៣) បញ្ញាយមានេហិ សត្តហិ រតនេហិ យានកំ បូរេត្វា តំ

១ សី. ម. រក្ខសិ ។ ២ ក. អ. សី. បណ្ណរសសោឡសវស្សកាលេ ។ ៣ ឯលាឡុក-វណ្ណោតិបិ ។

បាជេន្តោ ពារាណសិយំ បវិសិត្វា ឯឡាលុកានិ គណ្ហាហីតិ ឧគ្ឃោសេន្តោ វីថឹ បដិបជ្ជិ មុគ្គមាសាទីនិ គហេត្វា អាគតេ បន មូលេន ន ទេមីតិ វត្វា កថំ ទេសីតិ វុត្តេ អហំ សីលរក្ខិកាយ ឥត្ថិយា ទម្មីតិ អាហ ។ សីលំ នាម សាមិ កីទិសំ កឹ កាឡំ ឧទាហុ នីលាទិវណ្ណន្តិ ។ តុម្ហេ សីលំ កីទិសន្តិ ន ជានាថ កិមេវ នំ រក្ខិស្សថ សីលរក្ខិកាយ បន ទស្សាមីតិ ។ សាមិ ឯសា កុម្ភការស្ស ធីតា សីលំ រក្ខាមីតិ វិចរតិ ឯតិស្សា ទេហីតិ ។ សាមិ តំ តេនហិ មយ្ហំ ទេហិ សាមីតិ អាហ ។ កាសិ ត្វន្តិ ។ អហំ អវិជហិតបញ្ចសីលាតិ អាហ ។ តុយ្ហមេវ តានិ មយា អានីតានីតិ ។ សក្កោ យានកំ បាជេន្តោ តស្សា ឃរំ គន្ត្វា អញ្ញេហិ អនាហារិយំ(១) កត្វា ឯឡាលុកវណ្ណេន ទេវទត្តិយធនំ ទត្វា អត្តានំ ជានាបេត្វា ឥទំ តេ ជីវិតវុត្តិយា ធនំ បញ្ច សីលានិ អខណ្ឌានិ កត្វា រក្ខាហីតិ វត្វា បក្កាមិ ។

---

១ ក. អ. ស៊ី. អសំហារិយំ ។

សាបិ ततो ปาตา អសុរภวเน អសុរជេដ្ឋកស្ស ធីតា ហុត្វា សក្ខស្ស ปริยาเย ติฏฺฐติ ទ្វីสุ ปน អត្ថภาเวสุ ปัลสฺส สุรกฺขิตตฺตา អภิรูปา អโหสิ สุวณฺณวณฺณา អสาธารณาย รูปสิริยา สมฺปนฺนตา ។ เวปจิตฺติ អสุรินฺโท อาคตาคตานํ อสุราน ตุมฺเห มม ธีตุ อนุปฺปิกา น โหถาติ ตํ กสฺสปิ อทตฺวา มม ธีตา อตฺตนา วิ อตฺตเนา อนุปฺปิกํ สามิกํ ปาเวสฺสตีติ[1] อสุรพลํ สนฺนิปาตาเปตฺวา ตุยฺหํ อนุปฺปิกํ สามิกํ คณฺหาหีติ ตสฺสา ปาเต ปุปฺผทามํ อทาสิ ។ ตสฺมึ ขเณ สกฺโก ตสฺสา ติฏฺฐนฏฺฐานํ ขเณเกเนฺต ตํ ปาตึ ญตฺวา ตทาติ มยา คนฺตฺวา ตํ อาเนตุํ วิฏฺฐตีติ มหาลฺกอสุรวณฺณํ นิมฺมินิตฺวา คนฺตฺวา ปริสปริยเนฺต อฏฺฐาสิ ។ สาปิ ततो ปิตเา ปน ขเณเกนฺตี ตํ ทิฏฺฐมตฺตา วิ[2] ปุเพฺพสนฺถวิสวเสน ขิปฺปเนฺต เปเมน มเหเนเวว อเญฺญตฺตหทยา ហุตฺวา ฉเส

---

๑ ม. ตเหสฺสตีติ ។ ๒ สี. ม. ตํ ทิฏฺฐมตฺตา ภาติ ปทตฺถยํ น ทิสฺสติ ។

មេ សាមិកោតិ តស្ស ឧបរិ បុប្ផទាមំ ខិបិ ។ អសុរា អម្ហាកំ រាជា ឯត្តកំ កាលំ ធីតុ អនុច្ឆវិកំ អលភិត្វា ឥទានិ លភិ អយមេវស្ស ធីតុ បិតាមហតោ មហល្លកោ អនុច្ឆវិកោតិ លជ្ជមានា បក្កមិំសុ ។ សក្កោបិ តំ ហត្ថេ គហេត្វា សក្កោហមស្មីតិ នទិត្វា អាកាសេ[១] បក្ខន្ទិ ។ អសុរា វញ្ចិតម្ហា ជរសក្កេនាតិ តំ អនុពន្ធិំសុ ។ មាតលិ សង្គាហកោ វេជយន្តរថំ អាហរិត្វា អន្តរាមគ្គេ ឋបេសិ ។ សក្កោ តំ តត្ថ អារោបេត្វា ទេវនគរាភិមុខោ បាយាសិ ។ អថស្ស សិម្ពលិវនំ សម្បត្តកាលេ រថសទ្ទំ សុត្វា ភីតា គរុឡបោតកា វិរវិំសុ ។ តេសំ សទ្ទំ សុត្វា សក្កោ មាតលិំ បុច្ឆិ កេ ឯតេ វិរវន្តីតិ ។ គរុឡបោតកា[២] ទេវាតិ ។ កិំការណាតិ ។ រថសទ្ទំ សុត្វា មរណភយេនាតិ ។ មំ ឯកំ និស្សាយ ឯត្តកោ ជនោ រថវេគេន វិចុណ្ណិតោ មា នស្សិ និវត្តេហិ រថន្តិ[៣] ។ សោ សិន្ធវសហស្សស្ស ទណ្ឌកេន សញ្ញំ ទត្វា រថំ និវត្តេសិ ។ តំ ទិស្វា អសុរា ជរសក្កោ អសុរបុរតោ

១ សី. ម. អាកាសំ ។ ២ សី. គរុឡា ។ ៣ រថំ ទិប្បន្តិ ឥតិបិ ទិស្សតិ ។

ឋដ្ឋាយ បលាយត្តោ ឥទានិ របំ ឥរិត្តេសិ អន្ធានេន[1] ឧបត្ថម្ភោ លទ្ធោ ភវិស្សតីតិ ឥរិត្តិត្វា អាគតមគ្គេនេវ អសុ-ररपुरं ปวิสิตฺวา ปุน สีสํ ฉ ฉกฺขิปึสุ ฯ สกฺโก ปิ สุชํ អសុរកញ្ញំ ទេវនគរំ នេត្វា អន្ទ្ធតេយ្យានំ អច្ចរាកោដ្ឋានំ ជេដ្ឋកដ្ឋានេ ปเวเสสิ ฯ สา สกฺกํ ภรํ ยาปิ មហារាជ មម ឥមស្មึ ទេវលោកេ មាតាปิตโร ภาติกภคินิโย ภ ฉตฺติ ยตฺต ยตฺต คจฺฉสิ ตตฺต ตตฺต มํ คเหตฺวา ฐ[2] คจฺเฉยฺยาสีติ ฯ สเห สาธูติ ตสฺสา ปฏิญฺญํ อทาสิ ฯ

ตโต ปฏฺฐาย ป ปิตฺตุปาตลิยา ปุปฺผิตาย អសุรา អម្ហากํ ทิฏฺฐปาริจฺฉตฺตกสฺส ปุปฺผกาลโต ยุทฺธาย สกฺกํ อภิยุชฺฌิตุกาม อภิรุหึสุ[3] ฯ สกฺโก ปาฏิสมุทฺ-ทฺ-ฉาคาน อารกฺขํ อทาสิ ตโต สุปณฺณานํ ตโต กุมฺภณฺฑานํ ตโต ยกฺขานํ ตโต ปตฺตุนฺนํ มหาราชานํ สตฺตุปริ ปน ทฺวารคมนฺทาเรสุ วิชิรหตฺถา ฐตฺวา ปฏิมา ปเวเสสิ ฯ อสุรา

---

๑ ม. អន្ធ ភេ ฯ ๒ ส. ฐสฺสา ฐตฺวา ฯ ๓ ม. យុទ្ធាយ សត្ត អភិរុហ្ត ฯ ส. យុទ្ធាយ សกฺกํ อภิยฺฌตฺ ฯ

នាគាទយោ ជិនិត្វា អាគតាបិ ទូរតោ[១] ឥន្ទប្បដិមា ទិស្វា សក្កោ និក្ខន្តោតិ បលាយន្តិ ។

ឯវំ មហាលិ មឃោ មាណវោ អប្បមាទប្បដិបទំ បដិបជ្ជិ ឯវំ អប្បមត្តោ ច បនេស ឯវរូបំ ឥស្សរិយំ បត្វា ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ រជ្ជំ ការេសិ ។ អប្បមាទោ នាមេស ពុទ្ធាទីហិ បសត្ថោ អប្បមាទំ ហិ និស្សាយ សព្វេសំបិ លោកិយលោកុត្តរានំ វិសេសានំ អធិគមោ ហោតីតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

អប្បមាទេន មឃវា ទេវានំ សេដ្ឋតំ គតោ
អប្បមាទំ បសំសន្តិ បមាទោ គរហិតោ សទាតិ ។

តត្ថ អប្បមាទេនាតិ អចលគ្គាមេ[២] ភូមិប្បទេសេ សោធនំ អាទិំ កត្វា កតេន អប្បមាទេន ។ មឃវាតិ ឥទានិ មឃវាតិ បញ្ញាតោ មឃមាណវោ ទ្វិន្នំ ទេវលោកានំ រជ្ជភាវេន ទេវានំ សេដ្ឋតំ គតោ ។ បសំសន្តីតិ ពុទ្ធាទយោ បណ្ឌិតា អប្បមាទមេវ បសំសន្តិ វណ្ណយន្តិ ។

---

១ ក. អ. សី. ម. ទូរតោសទ្ទោ នត្ថិ ។ ២ ក. អ. សី. ម. មចលគ្គាមេ ។

កិំការណា ។ សព្វេសំ លោកិយលោកុត្តរានំ វិសេសានំ បដិលាភការណត្តា ។ បមាទោ គរហិតោ សទាតិ បមាទោ បន តេហិ អរិយេហិ និច្ចំ គរហិតោ និន្ទិតោ ។ កិំការណា ។ សព្វវិបត្តីនំ មូលភាវតោ ។ មនុស្សទោភគ្យំ[១] វា ហិ អបាយុបបត្តិ វា សព្វា បមាទមូលិកាយេវាតិ ។

គាថាបរិយោសានេ មហាលិ លិច្ឆវី សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ សម្បត្តបរិសាបិ ពហូ សោតាបន្នាទយោ ជាតាតិ ។

សក្កវត្ថុ[២] សត្តមំ ។

អញ្ញតរភិក្ខុវត្ថុ

អប្បមាទរតោ ភិក្ខូតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ កថេសិ ។

សោ កិរ សត្ថុ សន្តិកេ យាវ អរហត្តា កម្មដ្ឋានំ កថាបេត្វា អរញ្ញំ បវិសិត្វា ឃដេន្តោ វាយមន្តោ អរហត្តំ បត្តុំ នាសក្ខិ ។ សោ វិសេសេត្វា កម្មដ្ឋានំ កថាបេស្សា-

១ ក. ភ. មនុស្សទោសភយំ ។ សី. ម. មនុស្សទោភគ្គំ ។ ២ សី. មហាលិបញ្ហាវត្ថុ ។ ម. មឃវត្ថុ ។

មីតិ តតោ និក្ខមិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ អាគច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ មហន្តំ ទាវគ្គឹ ឧដ្ឋិតំ ទិស្វា វេគេន ឯកំ មុណ្ឌបព្វតមត្ថកំ អភិរុយ្ហ និសិន្នោ អរញ្ញំ ឌយ្ហមានំ អគ្គឹ ទិស្វា[១] អារម្មណំ គណ្ហិ យថា អយំ អគ្គិ មហន្តានិ ច ខុទ្ទកានិ ច ឧបាទានានិ ឌហន្តោ វ គច្ឆតិ ឯវំ អរិយមគ្គញាណគ្គិនាបិ មហន្តានិ ច ខុទ្ទកានិ ច សញ្ញោជនានិ ឌហន្តេន គន្តព្វំ ភវិស្សតីតិ ។ សត្ថា គន្ធកុដិយំ និសិន្នោ វ តស្ស ចិត្តាចារំ ញត្វា ឯវមេវ ភិក្ខុ មហន្តានិបិ ខុទ្ទកានិបិ ឧបាទានានិ វិយ ឥមេសំ សត្តានំ អព្ភន្តរេ ឧប្បជ្ជមានានិ អណុំថូលានិ សញ្ញោជនានិ តានិ ញាណគ្គិនា ឈាបេត្វា អភព្វុប្បត្តិកានិ កាតុំ វដ្តតីតិ វត្វា ឱភាសំ វិស្សជ្ជេត្វា តស្ស ភិក្ខុនោ អភិមុខេ និសិន្នោ[២] វិយ បញ្ញាយមានោ ឥមំ គាថមាហ[៣]

---

១ ក. អ. តតោ បរំ ទាវគ្គិន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ក. អ. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ៣ សី. ឱភាសគាថមាហ ។

អប្បមាទរតោ ភិក្ខុ បមាទេ ភយទស្សិ វា
សញ្ញោជនំ អណុំថូលំ ឌហំ អគ្គីវ គច្ឆតីតិ ។

តត្ថ អប្បមាទរតោតិ អប្បមាទេ រតោ អភិរតោ អប្បមាទេន វីតិនាមេន្តោតិ អត្ថោ ។ បមាទេ ភយទស្សិ វាតិ និរយុប្បត្តិអាទិកំ បមាទេ ភយំ បស្សន្តោ តាសំ វា ឧប្បត្តីនំ មូលត្តា បមាទំ ភយតោ បស្សន្តោ ។ សញ្ញោជនន្តិ វដ្ដទុក្ខេន សទ្ធិំ សំយោជនំ[១] ពន្ធនំ វដ្ដេ ឱសីទាបនសមត្ថំ ទសវិធំ សញ្ញោជនំ ។ អណុំថូលន្តិ មហន្តញ្ច ខុទ្ទកញ្ច ។ ឌហំ អគ្គីវ គច្ឆតីតិ យថា អយំ អគ្គិ ឯតំ[២] មហន្តញ្ច ខុទ្ទកញ្ច ឧបាទានំ ឌហន្តោ វ គច្ឆតិ ឯវមេវ សោ អប្បមាទរតោ ភិក្ខុ អប្បមាទាធិគតេន ញាណគ្គិនា ឯតំ សញ្ញោជនំ ឌហន្តោ អភព្ពុប្បត្តិកំ ករោន្តោ គច្ឆតីតិ អត្ថោ ។

គាថាបរិយោសានេ សោ ភិក្ខុ យថានិសិន្នោ វ សព្វសញ្ញោជនានិ ឈាបេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ

១ សី. យោជនំ ។ ២ សី. តំ ។

អរហត្តំ បត្វា អាកាសេនាគន្ត្វា តថាគតស្ស សុវណ្ណវណ្ណំ សរីរំ ថោមេត្វា វណ្ណេត្វា វន្ទមានោ បក្កាមីតិ ។

អញ្ញតរភិក្ខុវត្ថុ អដ្ឋមំ ។

និគមវាសិតិស្សត្ថេរវត្ថុ

អប្បមាទរតោតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ និគមតិស្សត្ថេរំ អារព្ភ កថេសិ ។

ឯកស្មឹ ហិ សាវត្ថិតោ អវិទូរេ និគមគាមេ ជាតសំវឌ្ឍោ(១) ឯកោ កុលបុត្តោ សត្ថុ សាសនេ បព្វជិត្វា លទ្ធូបសម្បទោ និគមតិស្សត្ថេរោ នាម អប្បិច្ឆោ សន្តុដ្ឋោ បវិវិត្តោ អារទ្ធវីរិយោតិ បញ្ញាយិ ។ សោ និពទ្ធំ ញាតិគាមេយេវ បិណ្ឌាយ ចរតិ ។ អនាថបិណ្ឌិកាទីសុ មហាទានានិ ករោន្តេសុបិ បសេនទិកោសលេ អសទិសទានំ ករោន្តេបិ សាវត្ថឹ នាគច្ឆតិ ។ ភិក្ខូ អយំ និគមតិស្សោ ឧដ្ឋាយ សមុដ្ឋាយ ញាតិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អនាថបិណ្ឌិកាទីសុ

១ ក. អ. ញាតិសំវឌ្ឍោតិបិ ញាតិសម្ពន្ធោតិបិ ទិស្សតិ ។

មហាទានានិ ករោន្តេសុបិ បសេនទិកោសលេ អសទិស-
ទានំ ករោន្តេបិ នេវ អាគច្ឆតីតិ កថំ សមុដ្ឋាបេត្វា សត្ថុ
អារោចយឹសុ ។ សត្ថា តំ បក្កោសាបេត្វា សច្ចំ កិរ ត្វំ
ភិក្ខុ ឯវំ ករោសីតិ បុច្ឆិត្វា នត្ថិ ភន្តេ មយ្ហំ ញាតិសំ-
សគ្គោ[១] អហំ ឯតេ មនុស្សេ និស្សាយ អជ្ឈោហរណីយ-
មត្តំ លភាមិ លូខេ វា បណីតេ វា យាបនមត្តេ លទ្ធេ
បុន កឹ អាហារបរិយេសនេនាតិ នាគច្ឆាមិ ញាតីហិ បន
មេ សំសគ្គោ នាម នត្ថិ ភន្តេតិ វុត្តេ បកតិយាបិ តស្ស
អជ្ឈាសយំ ជានន្តោ សាធុ សាធុ ភិក្ខូតិ សាធុការំ ទត្វា
អនច្ឆរិយំ ខោ បនេតំ ភិក្ខុ យំ ត្វំ មាទិសំ អាចរិយំ លភិត្វា
អប្បិច្ឆោ អហោសិ អយញ្ហិ អប្បិច្ឆតា នាម មម តន្តិ
មម បវេណីតិ វត្វា ភិក្ខូហិ យាចិតោ អតីតំ អាហរិ

អតីតេ ហិមវន្តេ គង្គាតីរេ ឯកស្មឹ ឧទុម្ពរវនេ អនេក-
សហស្សា សុវកា វសឹសុ ។ តត្ថ ឯកោ សុវរាជា អត្តនោ
និវាសនរុក្ខស្ស ផលេសុ ខីណេសុ យទេវ អវសិដ្ឋំ

---

១ ក. អ. ញាតិសំសគ្គោ ។

ហោតិ អង្កុរោ វា បត្តំ វា តចោ វា តំ ខាទិត្វា គង្គាយំ បានីយំ បិវិត្វា បរមប្បិច្ឆោ សន្តុដ្ឋោ ហុត្វា អញ្ញត្ថ ន គច្ឆតិ ។ តស្ស អប្បិច្ឆសន្តុដ្ឋភាវគុណេន សក្កស្ស ភវនំ កម្បិ ។ សក្កោ អាវជ្ជមានោ តំ ទិស្វា តស្ស វីមំសនត្ថំ អត្តនោ អានុភាវេន តំ រុក្ខំ សុក្ខាបេសិ ។ រុក្ខោ ឱភគ្គោ[១] ខាណុមត្តោ វ ហុត្វា ឆិទ្ទាវច្ឆិទ្ទោ វាតេ បហារន្តេ អាកោដិតោ វិយ សទ្ទំ និច្ឆារេន្តោ អដ្ឋាសិ ។ តស្ស ឆិទ្ទេហិ ចុណ្ណានិ និក្ខមន្តិ ។ សុវរាជា តានិ ខាទិត្វា គង្គាយំ បានីយំ បិវិត្វា អញ្ញត្ថ អគន្ត្វា វាតាតបំ អគណេត្វា ឧទុម្ពរខាណុមត្ថកេ និសីទិ ។ សក្កោ តស្ស បរមប្បិច្ឆភាវំ ញត្វា មិត្តធម្មគុណំ កថាបេត្វា វរមស្ស ទត្វា ឧទុម្ពរំ អមតផលំ ករិត្វា អាគមិស្សាមីតិ ឯកោ ហំសរាជា ហុត្វា សុជំ អសុរកញ្ញំ បុរតោ កត្វា តំ ឧទុម្ពរវនំ គន្ត្វា អវិទូរេ ឯកស្ស រុក្ខស្ស សាខាយ និសីទិត្វា តេន សទ្ធឹ កថេន្តោ ឥមំ គាថមាហ

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

សន្តិ រុក្ខា ហរិតបត្តា ទុមានេកផលា ពហូ
កស្មា នុ សុក្ខេ កោលាបេ សុវស្ស និរតោ មនោតិ ។

សព្វំ សុវជាតកំ នវកនិបាតេ[១] អាគតនយេនេវ វិត្ថារេតព្វំ អត្ថុប្បត្តិយេវ ហិ តត្ថ ច ឥធ ច នានា សេសំ តាទិសមេវ ។

សត្ថា ឥមំ ធម្មទេសនំ អាហរិត្វា តទា សក្កោ អានន្ទោ អហោសិ សុវរាជា អហមេវាតិ វត្វា ឯវំ ភិក្ខវេ អប្បិច្ឆតា នាមេសា មម តន្តិ មម បវេណី អនច្ឆរិយំ មម បុត្តស្ស និគមវាសិតិស្សស្ស មាទិសំ អាចរិយំ លភិត្វា អប្បិច្ឆតា ភិក្ខុនា នាម និគមវាសិតិស្សេន វិយ[២] អប្បិច្ឆេន ភវិតព្វំ ឯវរូបោ ហិ ភិក្ខុ អភព្វោ មគ្គផលេហិ បរិហានាយ អញ្ញទត្ថុ និព្វានស្សេវ សន្តិកេ ហោតីតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

---

១ ម. អយមេវ បាឋោ ។ សព្វេសុ អម្ហាកំ បោត្ថកេសុ ច សីហឡបោត្ថកេ ច ទសកនិបាតេតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។ តត្ថ បន ឥទំ ជាតកំ នត្ថិ នវកនិបាតេយេវ អត្ថិ ។
២ ក. អ. និគមវាសិតិស្សេនាតិបិ និគមគ្គាមវាសិតិស្សេនាតិបិ ទិស្សតិ ។

អប្បមាទរតោ ភិក្ខុ បមាទេ ភយទស្សិ វា
អភព្វោ បរិហានាយ និព្វានស្សេវ សន្តិកេតិ ។

តត្ថ អភព្វោ បរិហានាយាតិ សោ ឯវរូបោ ភិក្ខុ សមថវិបស្សនាធម្មេហិ វា មគ្គផលេហិ វា បរិហានាយ អភព្វោ នាបិ បត្តេហិ បរិហាយតិ ន អប្បត្តានិ ន បាបុណាតិ ។ និព្វានស្សេវ សន្តិកេតិ កិលេសបរិនិព្វានស្សាបិ អនុបាទាបរិនិព្វានស្សាបិ សន្តិកេយេវាតិ ។

គាថាបរិយោសានេ និគមតិស្សត្ថេរោ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ ។ អញ្ញេបិ ពហូ សោតាបន្នាទយោ អហេសុំ មហាជនស្ស មហប្ផលា ទេសនា ជាតាតិ ។

និគមវាសិតិស្សត្ថេរវត្ថុ នវមំ ។

អប្បមាទវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា ។

ទុតិយោ វគ្គោ ។

ចិត្តវគ្គវណ្ណនា

មេឃិយត្ថេរវត្ថុ

ផន្ទនំ ចបលំ ចិត្តន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ចាលិកាយ បព្វតេ(១) វិហរន្តោ អាយស្មន្តំ មេឃិយំ(២) អារព្ភ កថេសិ ។ តស្ស វត្ថុ អាវិភាវនត្ថំ(៣) សព្វំ មេឃិយសុត្តំ(៤) វិត្ថារេតព្វំ ។ សត្ថា បន តីហិ វិតក្កេហិ អន្វាសត្តតាយ តស្មឹ អម្ពវនេ បធានមនុយុញ្ជិតុំ អសក្កុណិត្វា អាគតំ មេឃិយត្ថេរំ អាមន្តេត្វា "អតិភារិយំ តេ មេឃិយ កតំ អាគមេហិ តាវ មេឃិយ ឯកកោម្ហិ យាវ អញ្ញោបិ កោចិ ភិក្ខុ ទិស្សតីតិ" មំ យាចន្តំ ឯកកំ បហាយ គច្ឆន្តេន ភិក្ខុនា នាម ឯវំ ចិត្តវសិកេន ភវិតុំ ន វដ្ដតិ ចិត្តំ នាមេតំ លហុកំ តំ អត្តនោ វសេ វត្តេតុំ វដ្ដតីតិ" វត្វា ឥមា ទ្វេ គាថា អភាសិ

---

១ ក. អ. ចាលិកាបព្វតេ ។ ២ ក. អ. មេឃិយត្ថេរំ ។ ៣ ក. អ. ម. វិភាវនត្ថំ ។ សី. អាវិភាវត្ថំ ។ ៤ សី. ម. មេឃិយសុត្តន្តំ ។

ផន្ទនំ ចបលំ ចិត្តំ ទុរក្ខំ ទុន្និវារយំ
ឧជុំ ករោតិ មេធាវី ឧសុការោវ តេជនំ ។
វារិជោវ ថលេ ខិត្តោ ឱកមោកតឧព្ភតោ
បរិផន្ទតិទំ ចិត្តំ មារធេយ្យំ បហាតវេ ។

តត្ថ ផន្ទនន្តិ រូបាទីសុ អារម្មណេសុ វិប្ផន្ទមានំ ។ ចបលន្តិ ឯកឥរិយាបថេន អសណ្ឋហន្តោ គាមទារកោ វិយ ឯកស្មឹ អារម្មណេ អសណ្ឋហនតោ ចបលំ ។ ចិត្តន្តិ វិញ្ញាណំ ។ ភូមិវត្ថុអារម្មណកិរិយាទិវិចិត្តតាយ បនេតំ ចិត្តន្តិ វុត្តំ ។ ទុរក្ខន្តិ កិដ្ឋសម្ពាធេ កិដ្ឋខាទកគោណំ វិយ ឯកស្មឹ សប្បាយារម្មណេយេវ ទុដ្ឋបនតោ ទុរក្ខំ ។ ទុន្និវារយន្តិ វិសភាគារម្មណំ គច្ឆន្តំ បដិសេធេតុំ ទុរក្ខត្តា ទុន្និវារយំ ។ ឧសុការោវ តេជនន្តិ យថា នាម ឧសុការោ អរញ្ញតោ ឯកំ ទណ្ឌំ(១) អាហរិត្វា និត្តចំ កត្វា កញ្ជិយតេលេន មក្ខេត្វា អង្គារកបល្លេ តាបេត្វា រុក្ខាឡកេ(២) ឧប្បីឡេត្វា និវង្កំ

---

១ សី. ទណ្ឌកំ ។ ក. អ. វង្កទណ្ឌំ ។ ម. វង្កទណ្ឌកំ ។ ២ ក. អ. រុក្ខាឡកេន ។ ម. រុក្ខតាលកេ ។

ឧជុំ វាលវិជ្ឈនយោគ្គំ ករោតិ កត្វា ច បន រាជរាជមហាមត្តានំ សិប្បំ ទស្សេត្វា មហន្តំ សក្ការសម្មានំ លភតិ ឯវមេវ មេធាវី បណ្ឌិតោ វិញ្ញូ បុរិសោ ផន្ទនាទិសភាវមេតំ ចិត្តំ ធុតង្គារញ្ញវាសវិសេន និត្តចំ អបគតឱឡារិកកិលេសំ កត្វា សទ្ធាសិនេហេន តេមេត្វា កាយិកចេតសិកវីរិយេន តាបេត្វា សមថវិបស្សនាឡកេ[១] ឧប្បីឡេត្វា ឧជុំ អកុដិលំ និព្វិសេវនំ ករោតិ កត្វា ច បន សង្ខារេ សម្មសិត្វា មហន្តំ អវិជ្ជាខន្ធំ បទាលេត្វា តិស្សោ វិជ្ជា ឆ អភិញ្ញា នវ លោកុត្តរធម្មេតិ ឥមំ វិសេសំ ហត្ថគតមេវ កត្វា អគ្គទក្ខិណេយ្យភាវំ លភតិ ។

វារិជោវាតិ មច្ឆោ វិយ ។ ថលេ ខិត្តោតិ ហត្ថេន វា បាទេន វា ជាលាទីនំ វា អញ្ញតរេន ថលេ ឆឌ្ឌិតោ ។ ឱកមោកតឧព្ភតោតិ ឱកបុណ្ណេហិ ចីវរេហីតិ

១ ក. ឝ. សមថវិបស្សនាឡកេន ។ ម. សមថវិបស្សនានាលកេ ។

ឯត្ថ ឧទកំ ឱកំ ឱកំ បហាយ អនិកេតសារីតិ ឯត្ថ អាលយោ ឥធ ឧភយំបិ លព្ភតិ ។ ឱកមោកតោតិ ឯត្ថ ឱកមោកតោ ឧទកសង្ខាតា អាលយាតិ អយមត្ថោ ។ ឧព្ភតោតិ ឧទ្ធតោ ។ បរិផន្ទតិទំ ចិត្តន្តិ យថា សោ ឧទកាលយតោ ឧព្ភតោ ថលេ ខិត្តោ មច្ឆោ ឧទកំ អលភន្តោ បរិផន្ទតិ ឯវមិទំ បញ្ចកាមគុណាលយាភិរតំ ចិត្តំ តតោ ឧទ្ធរិត្វា មារធេយ្យសង្ខាតំ វដ្ដំ បហាតុំ វិបស្សនាកម្មដ្ឋានេ ខិត្តំ កាយិកចេតសិកវីរិយេន សន្តាបិយមានំ បរិផន្ទតិ តត្ថ សណ្ឋាតុំ ន សក្កោតិ ឯវំ សន្តេបិ ធុរំ អនិក្ខិបិត្វា មេធាវី បុគ្គលោ តំ វុត្តនយេន ឧជុំ កម្មនិយំ ករោតីតិ អត្ថោ ។

អបរោ នយោ ។ ឥទំ មារធេយ្យំ កិលេសវដ្ដំ អជហិត្វា ឋិតំ ចិត្តំ សោ វារិជោ វិយ បរិផន្ទតិ តស្មា មារធេយ្យំ បហាតវេ[១] យេន កិលេសវដ្ដសង្ខាតេន មារធេយ្យេនេតំ បរិផន្ទតិ តំ បហាតព្វន្តិ ។

---

១ ក. អ. បហាតវេតិ ឥតិ ទិស្សតិ ។

គាថាបរិយោសានេ មេឃិយត្ថេរោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតោ ។ អញ្ញេបិ ពហូ សោតាបន្នាទយោ ជាតាតិ ។

មេឃិយត្ថេរវត្ថុ បឋមំ ។

អញ្ញតរភិក្ខុវត្ថុ

ទុន្និគ្គហស្សាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អារព្ភ កថេសិ ។

កោសលរញ្ញោ កិរ វិជិតេ បព្វតបាទេ មាតិកគាមោ នាមេកោ ឃនវាសោ គាមោ អហោសិ ។ អថេកទិវសំ សដ្ឋិមត្តា ភិក្ខូ សត្ថុ សន្តិកេ យាវ អរហត្តា កម្មដ្ឋានំ កថាបេត្វា តំ គាមំ គន្ត្វា បិណ្ឌាយ បវិសឹសុ ។ អថ នេ យោ(១) តស្ស គាមស្ស សាមិកោ មាតិកោ នាម តស្ស មាតា ទិស្វា គេហេ និសីទាបេត្វា នានគ្គរសេន យាគុភត្តេន បរិវិសិត្វា ភន្តេ កត្ថ គន្តុកាមត្ថាតិ បុច្ឆិ ។ យថាផាសុកដ្ឋានំ មហាឧបាសិកេតិ ។ សា វស្សាវាសដ្ឋានំ

១ ក. ឣ. សី. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

អយ្យា បរិយេសន្តិ មញ្ញេតិ ញត្វា បាទមូលេ ឋិបដ្ឋិត្វា
សបេ អយ្យា ឥមំ ឧមាសំ ឥធ វិសិស្សន្តិ អហំ ឥណិ
សរណាតិ បញ្ច សីលានិ គហេត្វា ឧបោសថកម្មំ ករិស្ស-
មីតិ អាហ ។ ភិក្ខូ មយំ ឥមំ ឧិស្សាយ ភិក្ខាយ អកិល-
មន្ត្ថ ភវិតិស្សរណំ ការ្ត សកិ្ខ្ស្ស្ យ្ យ ។
សា ឧេសំ ១ សនដ្ឋានំ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១
ឧ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១ ១

ឯកតោ ន ភវិស្សាម អបិច ខោ បន អផាសុកេន ភិក្ខុនា អាគន្ត្វា វិហារមជ្ឈេ[១] ឃណ្ដិយា បហដាយ ឃណ្ដិសញ្ញាយ អាគន្ត្វា តស្ស ភេសជ្ជំ ករិស្សាមាតិ ។

តេសុ ឯវំ កតិកំ កត្វា វិហរន្តេសុ ឯកទិវសំ សា ឧបាសិកា សប្បិផាណិតាទីនិ គាហាបេត្វា ទាស-កម្មករាទីហិ បរិវុតា សាយណ្ហសមយេ តំ វិហារំ គន្ត្វា វិហារមជ្ឈេ ភិក្ខូ អទិស្វា កហំ នុ ខោ អយ្យា គតាតិ បុរិសេ បុច្ឆិត្វា អត្តនោ អត្តនោ រត្តិដ្ឋានទិវាឋានេសុ និសិន្នា ភវិស្សន្តិ អយ្យេតិ វុត្តេ កិំ នុ ខោ កត្វា ទដ្ឋុំ សក្ខិស្សាមីតិ អាហ ។ អថ នំ ភិក្ខុសង្ឃស្ស កតិកវត្តជាននមនុស្សា អាហំសុ ឃណ្ដិយា បហដាយ សន្និបតិស្សន្តិ អយ្យេតិ ។ សា ឃណ្ដឹ បហរាបេសិ ។ ភិក្ខូ ឃណ្ដិសទ្ទំ សុត្វា កស្សចិ អផាសុកំ ភវិស្សតីតិ សកសកដ្ឋានេហិ និក្ខមិត្វា វិហារមជ្ឈេ សន្និបតឹសុ ។

---

១ ក. អ. សី. មជ្ឈេ វិហារេ ។

ទេ្វបិ ជនា ឯកមគ្គេនាគតា នាម នត្ថិ ។ ឧបាសិកា ឯកេកដ្ឋានតោ ឯកមេកមេវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា មម បុត្តេហិ អញ្ញមញ្ញំ កលហោ កតោ ភវិស្សតីតិ ចិន្តេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ វន្ទិត្វា បុច្ឆិ កលហំ នុ ខោ ភន្តេ ករិត្ថាតិ ។ ន ករោម មហាឧបាសិកេតិ ។ សចេ ភោ ភន្តេ កលហោ នត្ថិ អថ កស្មា យថា អម្ហាកំ គេហំ អាគច្ឆន្តា សព្វេ ឯកតោ អាគច្ឆថ ឯវំ អនាគន្ត្វា ឯកេកដ្ឋានតោ ឯកេកាវ អាគតាតិ ។ មហាឧបាសិកេ ឯកេកស្មិំ ឋានេ និសីទិត្វា សមណធម្មំ ករិម្ហាតិ ។ កោ ឯស តាត សមណធម្មោ នាមាតិ ។ ទ្វត្តិំសាការេ សជ្ឈាយំ ករោម អត្តភាវេ ខយវយំ បដ្ឋបេម មហា-ឧបាសិកេតិ ។ កិំ បន ភន្តេ ទ្វត្តិំសាការេ សជ្ឈាយំ កាតុំ អត្តភាវេ ច ខយវយំ បដ្ឋបេតុំ តុម្ហាកមេវ វដ្ដតិ ឧទាហុ អម្ហាកំបីតិ ។ កស្សចិ ភគវតា(១) អវារិតោ

---

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

ឯស ធម្មោ មហាឧបាសិកេតិ ។ តេនហិ មយ្ហំបិ ទ្វត្តឹសាការំ ទេថ អត្តភាវេ ច ខយវយំ បដ្ឋបន្តំ អាចិក្ខថាតិ ។ តេនហិ ឧគ្គណ្ហ មហាឧបាសិកេតិ សព្វំ ឧគ្គណ្ហាបេសុំ ។ សា តតោ បដ្ឋាយ ទ្វត្តឹសាការេ សជ្ឈាយំ កត្វា អត្តនិ ខយវយំ បដ្ឋបេត្វា តេហិ ភិក្ខូហិ បុរេតរមេវ តយោ មគ្គេ តីណិ ច ផលានិ បាបុណិ ។ មគ្គេនេវ ចតស្សោ បដិសម្ភិទា លោកិយអភិញ្ញា ច អាគមិំសុ ។ សា មគ្គផលសុខតោ ឧដ្ឋាយ ទិព្វចក្ខុនា ឱលោកេត្វា កទា នុ ខោ មម បុត្តេហិ អយំ ធម្មោ អធិគតោតិ ឧបធារេន្តី សព្វេបិមេ សរាគា សទោសា សមោហា ឈានវិបស្សនាមត្តំបិ តេសំ នត្ថិ កិន្នុ ខោ មយ្ហំ បុត្តានំ អរហត្តស្ស ឧបនិស្សយោ អត្ថិ នត្ថីតិ អាវជ្ជេត្វា អត្ថីតិ ទិស្វា សេនាសនសប្បាយំ នុ ខោ នត្ថីតិ អាវជ្ជេត្វា សេនាសនសប្បាយំបិ ទិស្វា បុគ្គលសប្បាយំ នុ ខោ ន

លភន្តីតិ អាវជ្ជេត្វា បុគ្គលសប្បាយំបិ ទិស្វា អាហារ-សប្បាយំ នុ ខោ ន លភន្តីតិ ឧបធារេន្តី អាហារ-សប្បាយំ នេសំ នត្ថីតិ ទិស្វា តតោ បដ្ឋាយ នានាវិធំ យាគុំ អនេកប្បការំ ខជ្ជកំ នានគ្គរសញ្ច ភោជនំ សម្បាទេត្វា គេហេ ភិក្ខូ និសីទាបេត្វា ទក្ខិណោទកំ ទត្វា ភន្តេ តុម្ហាកំ យំ យំ រុច្ចតិ តំ តំ គហេត្វា បរិភុញ្ជថាតិ និយ្យាទេសិ ។ តេ យថារុចិយា យាគុ-អាទីនិ គហេត្វា បរិភុញ្ជន្តិ ។ តេសំ សប្បាយាហារំ លភន្តានំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ អហោសិ ។ តេ ឯកគ្គេន ចិត្តេន វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា នចិរស្សេវ[១] សហ បដិសម្ភិ-ទាហិ អរហត្តំ បត្វា ចិន្តយិំសុ អហោ មហាឧបាសិកា អម្ហាកំ បតិដ្ឋា ជាតា សចេ មយំ សប្បាយាហារំ ន លភិម្ហា ន នោ មគ្គផលប្បដិវេធោ អភវិស្ស ឥទានិ វុត្ថវស្សា បវារេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គមិស្សាមាតិ ។

១ សី. ម. នចិរស្សេវាតិ បទទ្វយំ នត្ថិ ។

គេ សត្ថារំ ទដ្ឋុកាមម្ហាតិ មហាឧបាសិកំ អាបុច្ឆិំសុ ។ មហាឧបាសិកា គេសំ សុត្វា[1] សាធុ អយ្យាតិ គេ អនុគន្ត្វា បុនបិ ភន្តេ អម្ហេ ឧលោកេយ្យាថាតិ ពហូនិ បិយវចនានិ វត្វា បដិនិវត្តិ ។ គេបិ ខោ ភិក្ខូ សាវត្ថឺ គន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នា កច្ចិ ភិក្ខវេ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយំ ន ប បិណ្ឌ-កេន កិលមិត្ថាតិ វុត្តា ខមនីយំ ភន្តេ យាបនីយំ ភន្តេ បិណ្ឌកេន បន នេវ កិលមិម្ហ អម្ហាកំ ហិ មាតិកមាតា នាមេកា ឧបាសិកា បិត្តវារំ ញត្វា អហោ វត នោ ឯវរូបន្ថាម អាហារំ បដិយាទេយ្យាតិ បិត្តិតេ យថាបិត្តិតំ អាហារំ បដិយាទេត្វា អទាសីតិ តស្ស គុណកថំ កថយឺសុ ។

អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តស្ស គុណកថំ សុត្វា ឥត្ថ គន្ធកាមោ ហុត្វា សត្ថ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ភន្តេ

---

[1] ស. ម. គេសំ សុត្វាតិ បទច្ឆេទ ។

តំ គាមំ គមិស្សាមីតិ សត្ថារំ អាបុច្ឆិត្វា ជេតវនា និក្ខមិត្វា អនុបុព្វេន តំ គាមំ បត្វា វិហារំ បវិដ្ឋទិវសេ ចិន្តេសិ អយំ កិរ ឧបាសិកា ចិន្តិតចិន្តិតំ ជានាតិ អហញ្ច មគ្គ-កិលន្តោ វិហារំ សម្មជ្ជិតុំ ន សក្ខិស្សាមិ អហោ វត មេ វិហារបដិជគ្គកំ មនុស្សំ បេសេយ្យាតិ ។ ឧបាសិកា គេហេ និសិន្នាវ អាវជ្ជេន្តី តមត្ថំ ញត្វា គច្ឆ វិហារំ បដិជគ្គិត្វា ឯហីតិ មនុស្សំ បេសេសិ ។ មនុស្សោ តំ វិហារំ គន្ត្វា សម្មជ្ជិត្វា តស្ស អទាសិ[១] ។ ឥតរោបិ បានីយំ បិវិតុកាមោ អហោ វត មេ សក្ខរបានកំ កត្វា បេសេយ្យាតិ ចិន្តេសិ ។ ឧបាសិកា តំ បេសេសិ ។ បុនទិវសេ បាតោវ សិនិទ្ធយាគុំ មេ សឧត្តរិភង្គំ បេសេតូតិ ចិន្តេសិ ។ ឧបាសិកា តថា អកាសិ ។ សោ យាគុំ បិវិត្វា អហោ វត មេ ឯវរូបំ ខជ្ជកំ បេសេយ្យាតិ ចិន្តេសិ ។ ឧបាសិកា តំបិ បេសេសិ ។ សោ ចិន្តេសិ

១ សី. ម. មនុស្សោ ។ បេ ។ អទាសីតិ ឥមេ បាឋា នត្ថិ ។

អយំ ឧបាសិកា មយា សព្វំ ចិន្តិតចិន្តិតំ បេសេសិ អហំ ឯតំ ទដ្ឋុកាមោ អហោ វត មេ នានគ្គរសភោជនំ គាហាបេត្វា សយមេវ អាគច្ឆេយ្យាតិ ។ ឧបាសិកា មម បុត្តោ មំ ទដ្ឋុកាមោ អាគមនំ មេ បច្ចាសីសតីតិ ភោជនំ គាហាបេត្វា វិហារំ គន្ត្វា តស្ស អទាសិ ។ សោ កតភត្តកិច្ចោ មាតិកមាតា នាម ត្វំ មហាឧបាសិកេតិ បុច្ឆិ ។ អាម តាតាតិ ។ ឧបាសិកេ ត្វំ បរចិត្តំ ជានាសីតិ ។ កឹ មំ បុច្ឆសិ តាតាតិ ។ មយា ចិន្តិតចិន្តិតំ សព្វមកាសិ តេន តំ បុច្ឆាមីតិ ។ បរចិត្តជាននភិក្ខូ ពហូ តាតាតិ ។ នាហំ អញ្ញេ(១) បុច្ឆាមិ តុម្ហេ(២) បុច្ឆាមិ ឧបាសិកេតិ ។ ឯវំ សន្តេបិ ឧបាសិកា បរចិត្តំ ជានាមីតិ អវត្វា បរចិត្តំ ជានន្តា នាម ឯវំ ករោន្តិ បុត្តាតិ អាហ ។ សោ ភារិយំ វតិទំ កម្មំ បុថុជ្ជនា នាម សោភនំបិ អសោភនំបិ(៣) ចិន្តេន្តិ សចាហំ អយុត្តំ(៤)

---

១ សី. ម. អញ្ញំ ។ ២ ម. តុវំ ។ ៣ សោភណំបិ អសោភណំបីតិបិ ។ សោភណ-នតិ បទំ យេភុយ្យេន ទិស្សតិ អនាទេសស្ស នស្ស ណាទេសោ ទដ្ឋព្វោ តទុភយំ ឯកសទិសមេវ ។ ៤ សី. ម. កិញ្ចិ អយុត្តំ ។

ចិន្តយិស្សាមិ សហ ភណ្ឌកេន ចោរំ ពន្ធាយ គណ្ហន្តី
វិយ មំ វិប្បការំ បាបេយ្យ មយា បន[១] ឥតោ
បលាយិតុំ វដ្ដតីតិ ចិន្តេត្វា ឧបាសិកេ អហំ គមិស្សាមីតិ
អាហ ។ កហំ អយ្យាតិ ។ សត្ថុ សន្តិកំ ឧបាសិកេតិ ។
វសថ តាវ ភន្តេ ឥធាតិ ។ ន វសិស្សាមិ ឧបាសិកេ
គមិស្សាមេវាតិ និក្ខមិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ អគមាសិ ។ អថ
នំ សត្ថា កឹ ភិក្ខុ ន ត្វំ តត្ថ វសសីតិ បុច្ឆិ ។ អាម
ភន្តេ ន សក្កា តត្ថ វសិតុន្តិ ។ កឹការណា ភិក្ខូតិ ។
ភន្តេ សា ឧបាសិកា ចិន្តិតចិន្តិតំ សព្វំ ជានាតិ បុថុជ្ជនា
ច នាម សោភនំបិ អសោភនំបិ ចិន្តេន្តិ សចាហំ កិញ្ចិ
អយុត្តំ ចិន្តេស្សាមិ សហ ភណ្ឌកេន ចោរំ ពន្ធាយ
គណ្ហន្តី វិយ មំ វិប្បការំ បាបេស្សតីតិ ចិន្តេត្វា អាគតោ-
ម្ហីតិ ។ ភិក្ខុ តត្ថេវ តយា វសិតុំ វដ្ដតីតិ ។ ន សក្កោមិ
ភន្តេ នាហំ តត្ថ វសិស្សាមីតិ ។ តេនហិ ត្វំ ភិក្ខុ
ឯកមេវ រក្ខិតុំ សក្ខិស្សសីតិ ។ កឹ ភន្តេតិ ។ តវ ចិត្តមេវ

---

១ ម. បនេសទ្ទោ នត្ថិ ។

វត្វា ចិត្តំ នាមេតំ ទុក្ខំ ត្វំ អត្តនោ ចិត្តមេវ និគ្គណ្ហ មា អញ្ញំ កិញ្ចិ ចិន្តយិ ចិត្តំ នាមេតំ ទុន្និគ្គហន្តិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ទុន្និគ្គហស្ស លហុនោ យត្ថកាមនិបាតិនោ
ចិត្តស្ស ទមថោ សាធុ ចិត្តំ ទន្តំ សុខាវហន្តិ ។

តត្ថ ចិត្តំ នាមេតំ ទុក្ខេន និគ្គយ្ហតីតិ ទុន្និគ្គហំ ។ លហុំ ឧប្បជ្ជតិ ច និរុជ្ឈតិ ចាតិ លហុ ។ តស្ស ទុន្និគ្គហស្ស លហុនោ ។ យត្ថកាមនិបាតិនោតិ យត្ថ កត្ថចិទេវ និបាតនសីលស្ស ។ ឯតំ ហិ លភិតព្វដ្ឋានំ វា អលភិតព្វដ្ឋានំ វា យុត្តដ្ឋានំ វា អយុត្តដ្ឋានំ វា ន ជានាតិ នេវ ជាតឹ ឱលោកេតិ ន គោត្តំ ន វយំ យត្ថ យត្ថេវ ឥច្ឆតិ តត្ថ តត្ថេវ និបតតីតិ យត្ថកាមនិបាតីតិ(១) វុច្ចតិ ។ តស្ស ឯវរូបស្ស ចិត្តស្ស ទមថោ សាធុ ចតូហិ អរិយមគ្គេហិ ទន្តភាវោ យថា និព្វិសេវនំ ហោតិ តថា

១ ក. អ. យត្ថកាមនិបាតិ នាតិតិ ។ វិរុទ្ធបាឋោ វិហោយំ ខាយតិ ។

គតភាវោ សាធុ ។ កិំការណា ។ ឥទំ ហិ ចិត្តំ ទន្តំ សុខាវហំ ទន្តំ និព្វិសេវនំ កតំ មគ្គផលសុខំ បរមត្ថនិព្វានសុខញ្ច អាវហតីតិ ។

ទេសនាបរិយោសានេ សម្បត្តបរិសា ពហូ សោតាបន្នាទយោ អហេសុំ ។ មហាជនស្ស សាត្ថិកា ទេសនា ជាតា ។

សត្ថា តស្ស ភិក្ខុនោ ឥមំ ឱវាទំ ទត្វា គច្ឆ ភិក្ខុ អញ្ញំ កិញ្ចិ អចិន្តយិត្វា តត្ថេវ វសាហីតិ បហិណិ ។ សោ ភិក្ខុ សត្ថុ សន្តិកា ឱវាទំ លភិត្វា តត្ថ អគមាសិ កិញ្ចិ ពហិទ្ធា ចិន្តនំ នាម ន ចិន្តេសិ ។ មហាឧបាសិកាបិ ទិព្វេន ចក្ខុនា ឱលោកេន្តី ថេរំ ទិស្វា ឥទានិ ឱវាទទាយកំ អាចរិយំ លភិត្វា បុនាគតោ មម បុត្តោតិ អត្តនោ ញាណេនេវ បរិច្ឆិន្ទិត្វា តស្ស សប្បាយាហារំ បដិយាទេត្វា អទាសិ ។ សោ សប្បាយភោជនំ លភិត្វា កតិបាហេនេវ អរហត្តំ បត្វា មគ្គផលសុខេន វីតិនាមេន្តោ អហោ មហាឧបាសិកា មយ្ហំ បតិដ្ឋា ជាតា អហំ ឥមំ និស្សាយ

ភវនិស្សរណំ បត្ថេមីតិ ចិន្តេត្វា ឥមស្មិំ តាវ មេ អត្តភាវេ បតិដ្ឋា ជាតា សំសារេ បន មេ សំសរន្តស្ស អញ្ញេសុបិ អត្តភាវេសុ អយំ បតិដ្ឋា ភូតបុព្វា នោ វាតិ ឧបធារេន្តោ ឯកូនអត្តភាវសតំ អនុស្សរិ ។ សាបិ ឯកូនអត្តភាវសតេ តស្ស បាទបរិចារិកា ហុត្វា អញ្ញេសុ បដិពទ្ធចិត្តា ហុត្វា តំ ជីវិតា វោរោបេសិ ។ ថេរោ តស្សា ឯត្តកំ អគុណំ(១) ទិស្វា អហោ អយំ មហាឧបាសិកា ភារិយំ កម្មំ អកាសីតិ ចិន្តេសិ ។ មហាឧបាសិកាបិ គេហេ និសិន្នា កិន្នុ ខោ មយ្ហំ បុត្តស្ស បព្វជិតកិច្ចំ មត្ថកំ បត្តំ នោតិ ឧបធារយមានា តស្ស អរហត្តប្បត្តិំ ញត្វា ឧត្តរិំ ឧបធារយមានា មម បុត្តោ អរហត្តំ បត្វា អហោ វត មេ អយំ ឧបាសិកា មហតី បតិដ្ឋា ជាតាតិ ចិន្តេត្វា អតីតេបិ នុ ខោ មេ អយំ បតិដ្ឋា ភូតបុព្វា នោតិ ឧបធារេន្តោ ឯកូនអត្តភាវសតំ អនុស្សរិ អហំ ខោ បន ឯកូនអត្តភាវសតេ អញ្ញេហិ សទ្ធិំ ឯកតោ ហុត្វា ឯតំ ជីវិតា វោរោបេសិំ

---

១ សី. ម. អគុណាភសំ ។

អយំ មេ ឯត្តកំ អគុណំ ទិស្វា អហោ ភារិយំ កម្មំ កតំ ឧបាសិកាយាតិ ចិន្តេសីតិ អញ្ញាសិ ឥត្ថិ ឯវ នុ ខោ សំសារេ សំសរន្តិយា មម បុត្តស្ស ឧបការោ កតបុព្វោតិ ឧបធារយមានា តតោ ឧត្តរឹ សតិមំ អត្តភាវំ អនុស្សរិត្វា សតមេ អត្តភាវេ មយា ឯតស្ស បាទបរិចារិកាយ ហុត្វា ឯកស្មឹ ជីវិតា វោរោបនដ្ឋានេ ជីវិតទានំ ទិន្នំ អហោ មយា មម បុត្តស្ស មហាឧបការោ កតោតិ ញត្វា គេហេ និសិន្នា វ ឧត្តរឹ វិសេសេត្វា ឧបធារេហិតិ អាហ ។ សោ ទិព្វាយ សោតធាតុយា សទ្ទំ សុត្វា វិសេសេត្វា សតិមំ អត្តភាវំ អនុស្សរិត្វា តត្ថ តាយ អត្តនោ ជីវិតស្ស ទិន្នភាវំ ទិស្វា អហោ មម ឥមាយ មហាឧបាសិកាយ ឧបការោ កតបុព្វោតិ ចិន្តេត្វា អត្តមនោ ហុត្វា តស្សា តត្ថេវ ចតូសុ មគ្គផលេសុ បញ្ហំ កថេត្វា អនុបាទិសេសាយ និព្វានធាតុយា បរិនិព្វាយិ ។

អញ្ញតរភិក្ខុវត្ថុ ទុតិយំ ។

សុទុទ្ទសន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា សាវត្ថិយំ វិហរន្តោ អញ្ញតរំ ឧក្កណ្ឋិតភិក្ខុំ អារព្ភ កថេសិ ។

សត្ថរិ កិរ សាវត្ថិយំ វិហរន្តេ ឯកោ សេដ្ឋិបុត្តោ អត្តនោ កុលុបកត្ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា ភន្តេ អហំ ទុក្ខា មុច្ចិតុកាមោ ឯកំ មេ ទុក្ខតោ មុច្ចនាការំ កថេថាតិ អាហ ។ សាធាវុសោ សចេបិ ទុក្ខា មុច្ចិតុកាមោ ស-លាកភត្តំ ទេហិ បក្ខិកភត្តំ ទេហិ វស្សាវាសិកំ ទេហិ ចីវរាទយោ បច្ចយេ ទេហិ អត្តនោ សាបតេយ្យំ តយោ កោដ្ឋាសេ កត្វា ឯកេន កម្មន្តំ បយោជេហិ ឯកេន បុត្តទារំ បោសេហិ ឯកំ ពុទ្ធសាសនេ ទេហីតិ អាហ ។ សោ សាធុ ភន្តេតិ វុត្តប្បដិបាដិយា សព្វំ កត្វា បុន ថេរំ បុច្ឆិ តតោ ឧត្តរឹ អញ្ញំ កឹ ករោមិ ភន្តេតិ ។ អាវុសោ តីណិ សរណានិ គណ្ហ បញ្ច សីលានិ អដ្ឋ សីលានិ(១) គណ្ហាហីតិ ។ តានិបិ គហេត្វា តតោ ឧត្តរឹ

១ សី. ម. អដ្ឋ សីលានីតិ បទទ្វយំ នត្ថិ ។

បព្វជ្ជំ ។ តេនហិ ទស សីលានិ គណ្ហាហីតិ ។ សោ សាធុ ភន្តេតិ គណ្ហិ ។ សោ ឯវំ អនុបុព្វេន បុញ្ញកម្មស្ស កតត្តា អនុបុព្វសេដ្ឋិបុត្តោ នាម ជាតោ ។ តតោ[1] ឧត្តរឹបិ កាតព្វំ បុញ្ញំ អត្ថិ ភន្តេតិ បុន បុច្ឆិត្វា តេនហិ បព្វជាហីតិ វុត្តេ និក្ខមិត្វា បព្វជិ ។ តស្សេកោ អាភិធម្មិកោ ភិក្ខុ អាចរិយោ អហោសិ ឯកោ វិនយធរោ ឧបជ្ឈាយោ ។ តស្ស លទ្ធូបសម្បទស្ស អាចរិយោ អត្តនោ សន្តិកំ អាគតកាលេ អភិធម្មេ បញ្ហំ កថេសិ ពុទ្ធសាសនេ នាម ឥទំ កាតុំ វដ្ដតិ ឥទំ កាតុំ ន វដ្ដតីតិ ។ ឧបជ្ឈាយោបិស្ស អត្តនោ សន្តិកំ អាគតកាលេ វិនយេ បញ្ហំ កថេសិ ពុទ្ធសាសនេ នាម ឥទំ កាតុំ វដ្ដតិ ឥទំ កាតុំ ន វដ្ដតិ ឥទំ កប្បតិ ឥទំ ន កប្បតីតិ ។ សោ ចិន្តេសិ អហោ ភារិយំ ឥទំ កម្មំ អហំ ទុក្ខា មុច្ចិតុកាមោ បព្វជិតោ ឥធ ច មេ ហត្ថប្បសារណដ្ឋានមេវ ន បញ្ញាយតិ គេហេ វ ឋត្វា វដ្ដទុក្ខា មុច្ចិតុំ សក្កា មយា គិហិនា ភវិតុំ

១ សី. ឥតោសេដ្ឋោ នត្ថិ ។

វឌ្ឍតីតិ ។ សោ តតោ បដ្ឋាយ ឧក្កណ្ឋិតោ អនភិរតោ ទត្តឹសាការេ សជ្ឈាយំ ន ករោតិ ឧទ្ទេសំ ន គណ្ហាតិ កិសោ លូខោ ធមនិសន្ថតគត្តោ អាលសិយាភិភូតោ កច្ឆុបរិកិណ្ណោ អហោសិ ។ អថ នំ ទហរសាមណេរា អាវុសោ កឹ ត្វំ ឋិតដ្ឋានេ ឋិតោ វ និសិន្នដ្ឋានេ និសិន្នោ វ អហោសិ បណ្ឌុរោគាភិភូតោ កិសោ លូខោ ធមនិសន្ថ-តគត្តោ អាលសិយាភិភូតោ កច្ឆុបរិកិណ្ណោ កិន្តេ កតន្តិ បុច្ឆឹសុ ។ ឧក្កណ្ឋិតោម្ហិ អាវុសោតិ ។ កឹការណាតិ ។ សោ តំ បវត្តឹ អារោចេសិ ។ តេ តស្ស អាចរិយុបជ្ឈាយានំ អាចិក្ខឹសុ ។ អាចរិយុបជ្ឈាយា តំ អាទាយ សត្ថុ សន្តិកំ អគមំសុ ។ សត្ថា កឹ ភិក្ខវេ អាគតត្ថាតិ អាហ ។ ភន្តេ អយំ ភិក្ខុ តុម្ហាកំ សាសនេ ឧក្កណ្ឋិតោតិ ។ ឯវំ កិរ ភិក្ខូតិ ។ អាម ភន្តេតិ ។ កឹការណាតិ ។ អហំ ភន្តេ ទុក្ខា មុច្ចិតុកាមោ បព្វជិតោ តស្ស មេ អាចរិយោ អភិធម្មកថំ កថេសិ ឧបជ្ឈាយោ វិនយកថំ

ស្វាហំ ឥធ មេ ហត្ថប្បសារណដ្ឋានមេវ នត្ថិ គិហិនា ហុត្វា សក្កា ទុក្ខា មុច្ចិតុំ គិហី ភវិស្សាមីតិ សន្និដ្ឋានមកាសិំ ភន្តេតិ ។ សចេ ត្វំ ភិក្ខុ ឯកមេវ រក្ខិតុំ សក្ខិស្សសិ អវសេសានំ រក្ខនកិច្ចំ[១] នត្ថីតិ ។ កឹ ភន្តេតិ ។ តវ ចិត្តមេវ រក្ខិតុំ សក្ខិស្សសីតិ ។ សក្ខិស្សាមិ ភន្តេតិ ។ តេនហិ អត្តនោ ចិត្តមេវ រក្ខាហិ សក្កា ទុក្ខា មុច្ចិតុន្តិ ឥមំ ឱវាទំ ទត្វា គាថមាហ

សុទុទ្ទសំ សុនិបុណំ យត្ថកាមនិបាតិនំ
ចិត្តំ រក្ខេថ មេធាវី ចិត្តំ គុត្តំ សុខាវហន្តិ ។

តត្ថ សុទុទ្ទសន្តិ សុដ្ឋុ ទុទ្ទសំ ។ សុនិបុណន្តិ សុដ្ឋុ និបុណំ បរមសណ្ហំ ។ យត្ថកាមនិបាតិនន្តិ ជាតិអាទីនិ អនោលោកេត្វា លភិតព្វាលភិតព្វយុត្តាយុត្តដ្ឋានេសុ យត្ថ កត្ថចិ និបតនសីលំ ។ ចិត្តំ រក្ខេថ មេធាវីតិ អន្ធពាលោ ទុម្មេធោ អត្តនោ ចិត្តំ រក្ខិតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថិ ។ ចិត្តវសិកោ ហុត្វា អនយព្យសនំ

---

១ សី. រក្ខនំ ។ ក. អ. រក្ខិតព្វកិច្ចំ ។

បាបុណាតិ មេធាវី បន បណ្ឌិតោ ? ចិត្តំ រក្ខិតុំ សក្កោតិ តស្មា ត្វំបិ ចិត្តមេវ គោបេហិ ឥទំ ហិ ចិត្តំ គុត្តំ សុខាវហំ មគ្គផលនិព្វានសុខានិ អាវហតីតិ ។

ទេសនាបរិយោសានេ សោ ភិក្ខុ សោតាបត្តិផលំ បាបុណិ ។ អញ្ញេបិ ពហូ សោតាបន្នាទយោ អហេសុំ ។ ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា អហោសីតិ ។

ឧក្កណ្ឋិតភិក្ខុវត្ថុ តតិយំ ។

ភាគិនេយ្យសង្ឃរក្ខិតត្ថេរវត្ថុ

ទូរង្គមំ ឯកចរន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ សង្ឃរក្ខិតំ នាម ភិក្ខុំ អារព្ភ កថេសិ ។

សាវត្ថិយំ កិរេកោ កុលបុត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា និក្ខមិត្វា បព្វជិតោ លទ្ធូបសម្បទោ សង្ឃរក្ខិតត្ថេរោ នាម ហុត្វា កតិបាហេនេវ អរហត្តំ បាបុណិ ។ តស្ស កនិដ្ឋា បុត្តំ លភិត្វា ថេរស្ស នាមំ អកាសិ ។ សោ ភាគិនេយ្យសង្ឃ-រក្ខិតោ នាម ហុត្វា វយប្បត្តោ ថេរស្ស សន្តិកេ បព្វជិត្វា

លទ្ធូបសម្បទោ អញ្ញតរស្មឹ គាមការាមេ វស្សំ ឧបគន្ត្វា ឯកំ សត្តហត្ថំ ឯកំ អដ្ឋហត្ថន្តិ ទ្វេ វស្សាវាសិកសាដកេ លភិត្វា អដ្ឋហត្ថំ ឧបជ្ឈាយស្ស មេ ភវិស្សតីតិ សល្លក្ខេត្វា សត្តហត្ថំ មយ្ហំ ភវិស្សតីតិ ចិន្តេត្វា វុត្ថវស្សោ ឧបជ្ឈាយំ បស្សិស្សាមីតិ អាគច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ អាគន្ត្វា ថេរេ វិហារំ អនាគតេយេវ វិហារំ បវិសិត្វា ថេរស្ស ទិវាដ្ឋានំ សម្មជ្ជិត្វា បាទោទកំ ឧបដ្ឋាបេត្វា[1] អាសនំ បញ្ញាបេត្វា អាគមនមគ្គំ ឱលោកេន្តោ និសីទិ អថស្ស អាគមនភាវំ ញត្វា[2] បច្ចុគ្គមនំ កត្វា បត្តចីវរំ បដិគ្គហេត្វា និសីទថ ភន្តេតិ ថេរំ និសីទាបេត្វា តាលវណ្ដំ អាទាយ វីជិត្វា បានីយំ ទត្វា បាទេ ធោវិត្វា តំ សាដកំ អានេត្វា បាទមូលេ ឋបេត្វា ភន្តេ ឥមំ បរិភុញ្ជថាតិ វត្វា វីជយមានោ អដ្ឋាសិ ។ អថ នំ ថេរោ អាហ សង្ឃរក្ខិត មយ្ហំ ចីវរំ បរិបុណ្ណំ ត្វមេវ បរិភុញ្ជាតិ ។ ភន្តេ មយា លទ្ធកាលតោ បដ្ឋាយ អយំ តុម្ហាកមេវ សល្លក្ខិតោ បរិភោគំ ករោថាតិ ។ ហោតុ

---

១ សី. ម. បដ្ឋបេត្វា ។ ២ សី. អថ នំ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា ។

សង្ឃរក្ខិត បរិបុណ្ណំ មេ ចីវរំ ត្វមេវ បរិភុញ្ជាតិ ។ ភន្តេ មា ឯវំ ករោថ តុម្ហេហិ បរិភុត្តេ មយ្ហំ មហប្ផលំ ភវិស្ស-តីតិ ។ អបិ នំ តស្ស បុនប្បុនំ កថេន្តស្សាបិ ថេរោ ន ឥច្ឆិ ។ ឯវំ សោ វីជយមានោ ឋិតោវ ចិន្តេសិ អហំ ថេរស្ស គិហិកាលេ ភាគិនេយ្យោ បព្វជិតកាលេ សទ្ធិវិហា-រិកោ ឯវំបិ មយា សទ្ធិំ ឧបជ្ឈាយោ បរិភោគំ ន កាតុ-កាមោ ឥមស្មិំ មយា សទ្ធិំ បរិភោគំ អករោន្តេ កិំ មេ សមណភាវេន គិហី ភវិស្សាមីតិ ។ អថស្ស ឯតទហោសិ ទុស្សណ្ឋាបិយោ ឃរាវាសោ[១] កិន្នុ ខោ កត្វា គិហិភូតោ ជីវិស្សាមីតិ ។ តតោ ចិន្តេសិ អដ្ឋហត្ថសាដកំ វិក្កិណិត្វា ឯកំ ឯឡិកំ គណ្ហិស្សាមិ ឯឡិកា នាម ខិប្បំ វិជាយន្តិ[២] ស្វាហំ វិជាតំ វិជាតំ វិក្កិណិត្វា មូលំ ករិស្សាមិ មូលេ ពហុ កត្វា ឯកំ បជាបតិំ អានេស្សាមិ សា ឯកំ បុត្តំ វិជាយិស្សតិ អថស្ស មម មាតុលស្ស នាមំ កត្វា

១ ក. អ. ទុស្សណ្ឋាបិតោ មយា ឃរាវាសោ ។ ឧ. ទុស្សណ្ឋាបិតោ ឃរាវាសោ ។

២ សី.ម. វិជាយតិ ។

ចូឡយានកេ និសីទាបេត្វា មម បុត្តញ្ច ភរិយញ្ច អាទាយ មាតុលំ វន្ទិតុំ អាគមិស្សាមិ អាគច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ មម ភរិយំ វក្ខាមិ អានេហិ តាវ មេ បុត្តំ វហិស្សាមិ នន្តិ សា កិន្តេ បុត្តេន ឯហិ ឥមំ យានកំ បាជេហីតិ វត្វា បុត្តំ គហេត្វា អហំ នេស្សាមិ នន្តិ សន្ធារេតុំ អសក្កោន្តី ចក្កបា-ថេ[1] ឆឌ្ឌេស្សតិ អថស្ស សរីរំ អភិរុហិត្វា ចក្កំ គមិស្សតិ អថ នំ ត្វំ មម បុត្តំ នេវ មយ្ហំ អទាសិ នំ សន្ធារេតុំ នាសក្ខិ នាសិតោស្មិ តយាតិ វត្វា បតោទយដ្ឋិយា[2] បិដ្ឋិ បហរិស្សាមីតិ ។ សោ ឯវំ ចិន្តេន្តោ ឋត្វា វីជយមានោ វ ថេរស្ស សីសំ[3] តាលវណ្ដេន បហរិ ។ ថេរោ កិន្នុ ខោ អហំ សង្ឃរក្ខិតេន សីសេ បហដោតិ ឧបធារេន្តោ តេន ចិន្តិតចិន្តិតំ សព្វំ ញត្វា សង្ឃរក្ខិត មាតុគាមស្ស បហារំ ទាតុំ នាសក្ខិ ឯត្ថ មហល្លកត្ថេរស្ស កោ ទោសោតិ អាហ ។ សោ អហោ នដ្ឋោម្ហិ ញាតំ កិរ មេ ឧបជ្ឈា-យេន ចិន្តិតចិន្តិតំ កិំ មេ សមណភាវេនាតិ តាលវណ្ដំ

---

១ ម. ចក្កបថេ ។ ២ សី. បតោទលដ្ឋិយា ។ ៣ សី. សីសេ ។

ឆឌ្ឌេត្វា បលាយិតុំ អារទ្ធោ ។ អថ នំ ទហរសាមណេរា អនុពន្ធិត្វា អាទាយ សត្ថុ សន្តិកំ អាគមិំសុ ។ សត្ថា តេ ភិក្ខូ ទិស្វា កិំ ភិក្ខវេ អាគតត្ថ ឯកោ វោ ភិក្ខុ លទ្ធោតិ បុច្ឆិ ។ អាម ភន្តេ ឥមំ ទហរំ ឧក្កណ្ឋិត្វា បលាយន្តំ គហេត្វា តុម្ហាកំ សន្តិកំ អាគតម្ហាតិ ។ ឯវំ កិរ ភិក្ខូតិ ។ អាម ភន្តេតិ ។ កិមត្ថំ តេ ភិក្ខុ ឯវំ ភារិយំ កម្មំ កតំ ននុ ត្វំ អារទ្ធវីរិយស្ស ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស បុត្តោ មាទិសស្ស នាម ពុទ្ធស្ស សាសនេ បព្វជិត្វា អត្តានំ សោតាបន្នោតិ វា សកទាគាមីតិ វា អនាគាមីតិ វា អរហាតិ វា វទាបេតុំ នាសក្ខិ កិមត្ថំ ឯវំ ភារិយំ កម្មមកាសីតិ ។ ឧក្កណ្ឋិតោស្មិ ភន្តេតិ ។ កិំការណា ឧក្កណ្ឋិតោសីតិ ។ សោ វស្សាវា-សិកសាដកានំ លទ្ធទិវសតោ បដ្ឋាយ យាវ ថេរស្ស តាល-វណ្ដេន បហារា សព្វំ តំ បវត្តិំ សត្ថុ អារោចេត្វា ឥមិនា ការណេន បលាតោស្មិ ភន្តេតិ អាហ ។ អថ នំ សត្ថា ឯហិ ភិក្ខុ មា ចិន្តយិ ចិត្តំ នាមេតំ ទូរេ ហោន្តំបិ

អារម្មណំ សម្បដិច្ឆនជាតិកំ រាគទោសមោហាពន្ធនា មុច្ចនត្ថាយ វាយមិត្តុំ វដ្ដតីតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ទូរង្គមំ ឯកចរំ អសរីរំ គុហាសយំ

យេ ចិត្តំ សញ្ញមេស្សន្តិ មោក្ខន្តិ មារពន្ធនាតិ ។

តត្ថ ទូរង្គមន្តិ ចិត្តស្ស ហិ មក្កដសុត្តមត្តកំបិ បុរត្ថិមាទិទិសាភាគេន គមនាគមនំ នាម នត្ថិ ទូរេ សន្តំបិ អារម្មណំ សម្បដិច្ឆតីតិ ទូរង្គមំ នាម ជាតំ ។ សត្តដ្ឋចិត្តានិ បន ឯកតោ កណ្ណិកពន្ធានិ ឯកក្ខណេ ឧប្បជ្ជិតុំ សមត្ថានិ នាម នត្ថិ ឧប្បត្តិកាលេ ឯកេកមេវ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្មិំ និរុទ្ធេ បុន ឯកេកមេវ ឧប្បជ្ជតីតិ ឯកចរំ នាម ជាតំ ។ ចិត្តស្ស សរីរសណ្ឋានំ វា នីលាទិប្បការោ វណ្ណភេទោ វា នត្ថីតិ អសរីរំ នាម ជាតំ ។ គុហា នាម ចតុម្មហាភូតគុហា ឥទញ្ច ហទយរូបំ និស្សាយ បវត្តតីតិ គុហាសយំ នាម ជាតំ ។ យេ ចិត្តន្តិ យេ កេចិ បុរិសា វា ឥត្ថិយោ វា គហដ្ឋា វា បព្វជិតា វា អនុប្បន្នកក្កិលេសស្ស

ឧប្បជ្ជិតុំ អទេន្តា សតិសម្មោសេន ឧប្បន្នកិលេសំ បជហន្តា ចិត្តំ សញ្ញមេស្សន្តិ សញ្ញតំ អវិក្ខិត្តំ ករិស្សន្តិ[១] ។ មោក្ខន្តិ មារពន្ធនាតិ សព្វេ តេ កិលេសពន្ធនាភាវេន មារពន្ធនសង្ខាតា តេភូមិកវដ្ដា មុច្ចិស្សន្តីតិ ។

ទេសនាបរិយោសានេ ភាគិនេយ្យសង្ឃរក្ខិតត្ថេរោ សោតាបត្តិផលំ បាបុណិ ។ អញ្ញេបិ ពហូ សោតាបន្នាទយោ ជាតា មហាជនស្ស សាត្ថិកា ទេសនា អហោសីតិ ។

ភាគិនេយ្យសង្ឃរក្ខិតត្ថេរវត្ថុ ចតុត្ថំ ។

ចិត្តហត្ថត្ថេរវត្ថុ

អនវដ្ឋិតចិត្តស្សាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ ចិត្តហត្ថត្ថេរំ អារព្ភ កថេសិ ។

ឯកោ កិរ សាវត្ថីវាសី កុលបុត្តោ នដ្ឋគោណំ បរិយេសន្តោ អរញ្ញំ បវិសិត្វា មជ្ឈន្តិកកាលេ គោណំ ទិស្វា គោយូថេ វិស្សជ្ជេត្វា អវស្សំ អយ្យានំ សន្តិកេ អាហារមត្តំ

---

១ សី. សញ្ញតំ អវិក្ខិត្តំ ករិស្សន្តីតិ បទត្តយំ នត្ថិ ។

លភិស្សាមីតិ ខុប្បិបាសាបីឡិតោ វិហារំ បវិសិត្វា ភិក្ខូនំ សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ តស្មិំ ខោ បន សមយេ ភិក្ខូនំ អវក្ការបាតិយំ ភត្តវិសេសកំ ភត្តំ ហោតិ ។ តេ តំ ឆាតកបីឡិតំ ទិស្វា ឥង្ឃ[១] ភត្តំ គហេត្វា ភុញ្ជាតិ វទឹសុ ។ ពុទ្ធកាលេ ច នាម អនេកសូបព្យញ្ជនំ[២] ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តតោ យាបនមត្តំ គហេត្វា ភុញ្ជិត្វា បានីយំ បិវិត្វា ហត្ថេ ធោវិត្វា ភិក្ខូ វន្ទិត្វា កិំ ភន្តេ អជ្ជ អយ្យា និមន្តនដ្ឋានំ អគមិំសូតិ ។ នត្ថិ ឧបាសក ភិក្ខូ ឥមិនា វ នីហារេន និច្ចំ លភន្តីតិ ។ សោ មយំ ឧដ្ឋាយ សមុដ្ឋាយ រត្តិន្ទិវំ និច្ចំ កម្មំ ករោន្តាបិ ឯវំ មធុរព្យញ្ជនំ ភត្តំ ន លភាម ឥមេ កិរ និច្ចំ ភុញ្ជន្តិ កិំ មេ គិហិភាវេន ភិក្ខុ ភវិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា បព្វជ្ជំ យាចិ ។ អថ នំ ភិក្ខូ សាធុ ឧបាសកាតិ បព្វាជេសុំ ។ សោ លទ្ធូបសម្បទោ សព្វុបការំ[៣] វត្តប្បដិវត្តំ អកាសិ ។ សោ ពុទ្ធានំ ឧប្បន្នេន លាភសក្ការេន

១ សី. ម. ឥតោ ។ ២ សី. ម. ឯត្ថន្តរេ ភត្តន្តិ ទិស្សតិ ។ ៣ សី. ម. សព្វប្បការំ ។

កតិបាហច្ចយេន ថូលសរីរោ អហោសិ តតោ ចិន្តេសិ កឹ មេ ភិក្ខាយ ចរិត្វា ជីវិតេន គិហី ភវិស្សាមីតិ ។ សោ វិព្ភមិត្វា គេហំ បាវិសិ ។ តស្ស គេហេ កម្មំ ករោន្តស្ស កតិបាហេនេវ សរីរំ មិលាយិ ។ តតោ កឹ មេ ឥមិនា ទុក្ខេន សមណោ ភវិស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា បុនាគន្ត្វា[១] បព្វជិ ។ សោ កតិបាហំ វីតិនាមេត្វា បុន ឧក្កណ្ឋិត្វា វិព្ភមិ ។ បព្វជិតកាលេ បន ភិក្ខូនំ ឧបការកោ អហោសិ ។ សោ បុនបិ កតិបាហេនេវ ឧក្កណ្ឋិត្វា កឹ មេ គិហិភាវេន បព្វជិស្សាមីតិ គន្ត្វា ភិក្ខូ វន្ទិត្វា បព្វជ្ជំ យាចិ ។ អថ នំ ភិក្ខូ ឧបការវសេន បុន បព្វាជយិំសុ ។ ឯវំ សោ ឆក្ខត្តុំ បព្វជិត្វា ឧប្បព្វជិតោ ។ តស្ស ភិក្ខូ ឯស ចិត្តវសិកោ ហុត្វា វិចរតីតិ ចិត្តហត្ថត្ថេរោតិ នាមំ ករឹសុ ។ តស្សេវំ អបរាបរំ វិចរន្តស្សេវ ភរិយា គព្ភិនី អហោសិ ។ សោ សត្តមេ វារេ អរញ្ញតោ កសិភណ្ឌំ អាទាយ គេហំ គន្ត្វា ភណ្ឌកំ ឋបេត្វា អត្តនោ កាសាវំ

---

១ សី. ម. បុន គន្ត្វា ។

ភណ្ឌិស្សាមីតិ គន្តុំ បាយាសិ ។ តស្មិំ ខណេ តស្ស ភរិយា និបជ្ជិត្វា និទ្ទាយតិ ។ តស្សា និវត្ថសាដកោ អបគតោ មុខតោ លាលា បគ្ឃរតិ នាសា ឃុរុឃុរាយតិ មុខំ វិវដំ ។ សា តស្ស ឧទ្ធុមាតកសរីរំ វិយ ឧបដ្ឋាសិ ។ សោ អនិច្ចំ ទុក្ខំ ឥទំ អហំ ឯត្តកំ កាលំ បព្វជិត្វា ឧប្បព្វជិតោ(១) ឥមំ និស្សាយ ភិក្ខុភាវេ សណ្ឋាតុំ នាសក្ខិន្តិ កាសាវកោដិយំ គហេត្វា ឧទរេ ពន្ធន្តោ វ គេហា និក្ខមិ ។ អថស្ស អនន្តរគេហេ ឋិតា សស្សុ តំ តថាគច្ឆមានំ ទិស្វា អយំ បដិក្កន្តោ ឥទានេវ អរញ្ញតោ អាគច្ឆន្តោ វ កាសាវំ ឧទរេ ពន្ធិត្វា និក្ខន្តោ វិហារាភិមុខោ គច្ឆតិ កិន្នុ ខោតិ គេហំ បវិសិត្វា និទ្ទាយមានំ ធីតរំ បស្សិត្វា សោ ឥមំ ទិស្វា វិប្បដិសារី ហុត្វា គតោតិ ញត្វា ធីតរំ បហរិត្វា ឧដ្ឋេហិ កាឡកណ្ណិ សាមិកោ តេ តំ និទ្ទាយមានំ ទិស្វា វិប្បដិសារី ហុត្វា គតោ នត្ថិ សោ ឥតោ បដ្ឋាយ តុយ្ហន្តិ អាហ ។ អបេហិ អបេហិ អម្ម

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

កុតោ តស្ស គមនំ កតិបាហេនេវ បុន អាគមិស្សតីតិ ។ សោបិ អនិច្ចំ ទុក្ខន្តិ វត្វា គច្ឆន្តោ គច្ឆន្តោ វ សោតាបត្តិផលំ បាបុណិ ។ សោ គន្ត្វា ភិក្ខូ វន្ទិត្វា បព្វជ្ជំ យាចិ ។ ន សក្ខិស្សាម មយំ តំ បព្វាជេតុំ កុតោ តុយ្ហំ សមណភាវោ សត្ថកនិសាទនបាសាណសទិសំ តវ សីសន្តិ ។ ភន្តេ ឥទានិ មំ ឯកវារំ បព្វាជេថាតិ ។ តេ តំ ឧបការវសេន បព្វាជយឹសុ ។ សោ កតិបាហេនេវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ ។ តេបិ តំ អាហំសុ អាវុសោ ចិត្តហត្ថ តវ គមនសមយំ ត្វមេវ ជានេយ្យាសិ ឥមស្មឹ តេ វារេ ចិរាយិតន្តិ ។ ភន្តេ សំសគ្គស្ស អត្ថិភាវកាលេ គតម្ហ សោ នោ សំសគ្គោ ឆិន្នោ ឥទានិ អគមនធម្មា ជាតម្ហាតិ ។ ភិក្ខូ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ភន្តេ អយំ ភិក្ខុ អម្ហេហិ ឯវំ វុត្តោ ឯវំ នាម កថេតិ អញ្ញំ ព្យាករោតិ អភូតំ វទតីតិ អាហំសុ ។ សត្ថា អាម ភិក្ខវេ មម បុត្តោ អត្តនោ អនវដ្ឋិតចិត្តកាលេ

សទ្ធម្មំ អជានកាលេ គមនាគមនំ អកាសិ ឥទានិស្ស បុញ្ញញ្ច បាបញ្ច បហីនន្តិ វត្វា ឥមា ទ្វេ គាថា អភាសិ

អនវដ្ឋិតចិត្តស្ស សទ្ធម្មំ អវិជានតោ
បរិប្លវប្បសាទស្ស បញ្ញា ន បរិបូរតិ ។
អនវស្សុតចិត្តស្ស អនន្វាហតចេតសោ
បុញ្ញបាបប្បហីនស្ស នត្ថិ ជាគរតោ ភយន្តិ ។

តត្ថ អនវដ្ឋិតចិត្តស្សាតិ ចិត្តំ នាមេតំ កស្សចិ និពទ្ធំ វា ថាវរំ វា នត្ថិ យោ បន បុគ្គលោ អស្សប្បិដ្ឋេ ឋបិតកុម្ភណ្ឌំ វិយ ថុសរាសិម្ហិ កោដិតខាណុកោ វិយ ខល្វាដសីសេ(១) កទម្ពបុប្ផំ វិយ ច កត្ថចិ ន សណ្ឋាតិ កទាចិ សេវកោ(២) ហោតិ កទាចិ អាជីវកោ កទាចិ និគណ្ឋោ កទាចិ តាបសោ ឯវរូបោ បុគ្គលោ អនវដ្ឋិតចិត្តោ នាម ។ តស្ស អនវដ្ឋិតចិត្តស្ស សត្តតឹសពោធិបក្ខិយ-ធម្មភេទំ ឥមំ សទ្ធម្មំ អជានន្តស្ស បរិត្តសទ្ធាយ

១ ក. ភ. ម. ឯត្ថន្តរេ ឋបិតត្ថិ បទំ ទិស្សតិ ។ ២ ក. អ. សមណោ ។ សី. អចេលកោ ។ ម. ពុទ្ធសាវកោ ។

វា ឧល្លវនស្សទ្ធាយ(១) វា បរិប្លវប្បសាទស្ស កាមាវចរាបិ រូបាវចរាទិភេទាបិ បញ្ញា ន បរិបូរតិ ។ កាមាវចរាយបិ អបរិបូរយមានាយ កុតោ វ(២) រូបាវចរារូបាវចរលោកុត្តរប្បញ្ញា បរិបូរិស្សតីតិ ទីបេតិ ។ អនវស្សុតចិត្តស្សាតិ រាគេន អតិន្តចិត្តស្ស ។ អនន្វាហតចេតសោតិ អាហតចិត្តោ ខីលជាតោតិ អាគតដ្ឋានេ ទោសេន ចិត្តស្ស បហនភាវោ វុត្តោ ឥធ បន ទោសេន អប្បដិហតចិត្តស្សាតិ អត្ថោ ។ បុញ្ញបាបប្បហីនស្សាតិ ចតុត្ថមគ្គេន បហីនបុញ្ញស្ស ចេវ បហីនបាបស្ស ច ខីណាសវស្ស ។ នត្ថិ ជាគរតោ ភយន្តិ ខីណាសវស្ស ជាគរន្តស្សេវ ភយាភាវោ កថិតោ វិយ សោ បន សទ្ធាទីហិ បញ្ចហិ ជាគរធម្មេហិ សមន្នាគតត្តា ជាគរោ នាម តស្មា(៣) ជាគរន្តស្សាបិ អជាគរន្តស្សាបិ កិលេសភយំ នត្ថិ កិលេសានំ អប្បច្ចាវត្តនតោ ន ហិ តំ កិលេសា អនុពន្ធន្តិ តេន តេន មគ្គេន បហីនានំ

១ ម. ឧប្លវស្សទ្ធាយ ។ សី. ឧបលវនឧល្លោបនស្សទ្ធាយ ។ ២ សី. ម. ច ។
៣ សី. ម. ឯត្ថន្តរេ តស្ស នត្ថិ បទំ ទិស្សតិ ។

បុន អនុបគមនតោ ។ តេនេវាហ សោតាបត្តិមគ្គេន យេ កិលេសា បហីនា តេ កិលេសេ ន បុនេតិ ន បច្ចាគច្ឆតិ សកទាគាមិអនាគាមិអរហត្តមគ្គេន យេ កិលេសា បហីនា តេ កិលេសេ ន បុនេតិ ន បច្ចាគច្ឆតីតិ ។ ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា សផលា អហោសិ ។

អបេកទិវសំ ភិក្ខូ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ ភារិយា វតិមេ អាវុសោ កិលេសា នាម ឯវរូបោ នាម(១) អរហត្តូបនិស្ស-យសម្បន្នោ(២) កុលបុត្តោ កិលេសេហិ អាលុឡិតោ(៣) សត្ត វារេ គិហី ហុត្វា សត្ត វារេ បព្វជិតោតិ ។ សត្ថា តេសំ កថាបវត្តឹ សុត្វា តំខណានុរូបេន គមនេន ធម្មសភំ គន្ត្វា ពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ កាយ នុត្ថ ភិក្ខវេ ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នាតិ បុច្ឆិត្វា ឥមាយ នាមាតិ វុត្តេ ឯវមេវ ភិក្ខវេ កិលេសា នាម ភារិយា សចេ ឯតេ រូបិនោ ហុត្វា កត្ថចិ បក្ខិបិតុំ(៤) សក្កា ភវេយ្យុំ ចក្កវាឡំ

១ ម. នាមសក្កោ នត្ថិ ។ ២ ក. អ. សី. ឯវរូបស្ស នាម អរហត្តស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នោ ។ ៣ ម. អាលោឡិតោ ។ ៤ ក. អ. ឯត្ថន្តរេ នសក្កោ អត្ថិ អតិរេកោ មញ្ញេ ។

អតិសម្ពាធំ ព្រហ្មលោកោ អតិនីចកោ ឱកាសោ នេសំ ន ភវេយ្យ មាទិសំបិ នាមេតេ បញ្ញាសម្បន្នំ បុរិសាជានេយ្យំ អាលោឡេន្តិ អវសេសេសុ កា កថា អហញ្ហិ អឌ្ឍនាឡិមត្តំ វរកចោរកំ កុណ្ឋកុទ្ទាលញ្ច និស្សាយ ឆ វារេ បព្វជិត្វា ឧប្បព្វជិតបុព្វោតិ ។ កទា ភន្តេតិ ។ សុណិស្សថ ភិក្ខវេតិ ។ អាម ភន្តេតិ ។ តេនហិ សុណាថាតិ អតីតំ អាហរិ

អតីតេ ពារាណសិយំ ព្រហ្មទត្តេ រជ្ជំ ការេន្តេ កុទ្ទាលកបណ្ឌិតោ[១] នាម ពាហិរកបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា អដ្ឋ មាសេ ហិមវន្តេ វសិត្វា វស្សារត្តសមយេ ភូមិយា តិន្តាយ គេហេ មេ អឌ្ឍនាឡិមត្តោ វរកចោរកោ កុណ្ឋកុទ្ទាលកោ ច អត្ថិ វរកចោរកពីជំ មា នស្សីតិ ឧប្បព្វជិត្វា ឯកដ្ឋានំ កុទ្ទាលេន កសិត្វា តំ ពីជំ វបិត្វា វតឹ កត្វា បក្កកាលេ ឧទ្ធរិត្វា នាឡិមត្តំ ពីជំ ឋបេត្វា សេសំ ខាទិ ។ សោ កឹ មេ ទានិ គេហេន បុន អដ្ឋ មាសេ បព្វជិស្សាមីតិ

១ សី. ម. កុទ្ទាលបណ្ឌិតោ ។ ឯវំ សព្វត្ថ ។

និក្ខមិត្វា បព្វជិ ។ តមិនា វ ទីឃាវេន នាឡិមត្តំ វរក-ចោរកំ(១) កុណ្ឋកុទ្ទាលញ្ច និស្សាយ សត្ត វារេ(២) គិហី ហុត្វា សត្ត វារេ(៣) បព្វជិត្វា សត្តមេ បន វារេ ចិន្តេសិ អហំ សត្ត វារេ(៤) ឥមំ កុណ្ឋកុទ្ទាលំ និស្សាយ គិហី ហុត្វា បព្វជិតោ កត្ថចិទេវ នំ ឆឌ្ឌេស្សាមីតិ ។ សោ គង្គាតីរំ គន្ត្វា បតិតដ្ឋានំ បស្សន្តោ ឱតរិត្វា គណ្ហេយ្យំ យថាស្ស បតិតដ្ឋានំ ន បស្សាមិ តថា នំ ឆឌ្ឌេស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា នាឡិមត្តំ ពីជំ បិលោតិកាយ ពន្ធិត្វា បិលោតិកំ កុទ្ទាលផលេ ពន្ធិត្វា កុទ្ទាលំ អគ្គទណ្ឌកេ គហេត្វា គង្គាតីរេ ឋិតោ អក្ខីនិ និមីលេត្វា ឧបរិសីសេ តិក្ខត្តុំ អាវិជ្ឈិត្វា(៥) គង្គាយ ខិបិត្វា និវត្តិត្វា ឱលោកេន្តោ បតិតដ្ឋានំ អទិស្វា ជិតំ មេ ជិតំ មេតិ តិក្ខត្តុំ សទ្ទម-កាសិ ។ តស្មឹ ខណេ ពារាណសីរាជា បច្ចន្តំ វូបសមេត្វា អាគន្ត្វា នទីតីរេ ខន្ធាវារំ និវាសេត្វា(៦) នហានត្ថាយ នទឹ ឱតិណ្ណោ តំ សទ្ទំ អស្សោសិ ។ រាជូនញ្ច

១ ម. វរកចោរកញ្ច ។ ២-៣-៤ ម. ឆ វារេ ។ ៥ ក. អ. អាវិញ្ឆិត្វា ។ ៦ ក. អ. និវេសេត្វា ។

នាម ជិតំ មេ ជិតំ មេតិ សទ្ទោ អមនាបោ ហោតិ ។ សោ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា អហំ ឥទានិ អមិត្តមទ្ទនំ កត្វា ជិតំ មេតិ អាគតោ ត្វំ បន ជិតំ មេ ជិតំ មេតិ វិរវសិ កិំ នាមេតន្តិ បុច្ឆិ ។ កុទ្ទាលកបណ្ឌិតោ មហារាជ(១) ត្វំ ពាហិរកេ ចោរេ ជិនិ តយា ជិតំ បុន អវជិតមេវ ហោតិ មយា បន អជ្ឈត្តិកោ លោភចោរោ ជិតោ សោ បុន មំ ន ជិនិស្សតិ តស្សេវ ជយោ សាធូតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ន តំ ជិតំ សាធុ ជិតំ យំ ជិតំ អវជីយតិ
តំ ខោ ជិតំ សាធុ ជិតំ យំ ជិតំ នាវជីយតីតិ ។

តំខណំយេវ គង្គំ ឱលោកេន្តោ អាបោកសិណំ និព្វត្តេត្វា អធិគតវិសេសោ អាកាសេ បល្លង្កេន និសីទិ ។ រាជា មហាបុរិសស្ស ធម្មកថំ សុត្វា វន្ទិត្វា បព្វជ្ជំ យាចិត្វា សទ្ធិំ ពលកាយេន បព្វជិ ។ យោជនមត្តា បរិសា អហោសិ ។ អបរោបិ សាមន្តរាជា

១ សី. ម. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។

តស្ស បព្វជិតភាវំ សុត្វា តស្ស វដ្ឋំ គណ្ហិស្សាមីតិ អាគន្ត្វា តថាសមិទ្ធំ នគរំ សុញ្ញំ ទិស្វា ឯវរូបំ នគរំ ឆឌ្ឌេត្វា បព្វជន្តោ រាជា ន ឱរកេ ឋានេ បព្វជិស្សតិ មយាបិ បព្វជិតុំ វដ្តតីតិ ចិន្តេត្វា តត្ថ គន្ត្វា មហាបុរិសំ ឧបសង្កមិត្វា បព្វជ្ជំ យាចិត្វា សបរិសោ បព្វជិ ។ ឯតេនេវ នីហារេន សត្ត រាជានោ បព្វជឹសុ ។ សត្តយោជនិកោ អស្សមោ អហោសិ ។ សត្ត រាជានោ ភោគេ ឆឌ្ឌេត្វា ឯត្តកំ ជនំ គហេត្វា បព្វជឹសុ ។ មហាបុរិសោ ព្រហ្មចរិយវាសំ វសិត្វា ព្រហ្មលោកុបគោ អហោសិ ។

សត្ថា ឥមំ ធម្មទេសនំ អាហរិត្វា អហំ ភិក្ខវេ តទា កុទ្ទាលកបណ្ឌិតោ អហោសិ កិលេសា នាមេតេ ឯវំ ភារិយាតិ អាហ ។

ចិត្តហត្ថត្ថេរវត្ថុ បញ្ចមំ ។

អារទ្ធវិបស្សកភិក្ខុវត្ថុ

កុម្ភូបមន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា សាវត្ថិយំ វិហរន្តោ អារទ្ធវិបស្សកេ ភិក្ខូ អារព្ភ កថេសិ ។

សាវត្ថិយំ កិរ បញ្ចសតា ភិក្ខូ សត្ថុ សន្តិកេ យាវ អរហត្តា កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា សមណធម្មំ ករិស្សាមាតិ យោជនសតមគ្គំ គន្ត្វា ឯកំ មហាវិសគ្គាមំ អគមំសុ ។ អថ តេ មនុស្សា ទិស្វា បញ្ញត្តាសនេសុ និសីទាបេត្វា បណីតេហិ យាគុអាទីហិ បរិវិសិត្វា កត្ថ ភន្តេ គច្ឆថាតិ បុច្ឆិត្វា យថាផាសុកដ្ឋានន្តិ វុត្តេ ភន្តេ ឥមំ តេមាសំ ឥធេវ វសថ មយំបិ តុម្ហាកំ សន្តិកេ សរណេសុ បតិដ្ឋាយ សីលានិ រក្ខិស្សាមាតិ យាចិត្វា តេសំ អធិវាសនំ វិទិត្វា អវិទូរេ ឋានេ មហន្តោ វនសណ្ឌោ អត្ថិ ឯត្ថ វសថ ភន្តេតិ វត្វា ឧយ្យោជេសុំ ។ តេ ភិក្ខូ តំ វនសណ្ឌំ បវិសិំសុ ។ តស្មិំ វនសណ្ឌេ អធិវត្ថា ទេវតា សីលវន្តោ អយ្យា ឥមំ វនសណ្ឌំ អនុប្បត្តា អយុត្តំ ខោ បន អម្ហាកំ អយ្យេសុ ឥធ វសន្តេសុ បុត្តភាតិកេ(១) គហេត្វា រុក្ខេ អភិរុយ្ហា វសិតុន្តិ ឱតរិត្វា ភូមិយំ និសីទិត្វា ចិន្តយិំសុ អយ្យា ឥមស្មិំ ឋានេ អជ្ជេករត្តិំ វសិត្វា អទ្ធា ស្វេ គមិស្សន្តីតិ ។

---

១ ម. បុត្តទារេ ។

ភិក្ខូបិ បុនទិវសេ អន្តោគាមេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បុន តមេវ វនសណ្ឌំ អាគមិំសុ ។ ទេវតា ភិក្ខុសង្ឃោ ស្វាតនាយ កេនបិ និមន្តិតោ ភវិស្សតិ តស្មា បុន អាគច្ឆតិ អជ្ជ គមនំ ន ភវិស្សតិ ស្វេ គមិស្សន្តិ មញ្ញេតិ ឥមិនា ឧបាយេន អឌ្ឍមាសមត្តំ ភូមិយមេវ អច្ឆិំសុ ។ តតោ ចិន្តយិំសុ ភទន្តា ឥមំ តេមាសំ ឥធេវ មញ្ញេ វសិស្សន្តិ ឥធេវ ខោ បន វសន្តេសុ អម្ហាកំ រុក្ខេ អភិរុហិត្វា និសីទិតុម្បិ អយុត្តំ តេមាសំ បុត្តទារេ គហេត្វា ភូមិយំ និសីទនដ្ឋានានិបិ អម្ហាកំ ទុក្ខានិ(១) កិញ្ចិ កត្វា ឥមេ ភិក្ខូ បលាបេតុំ វដ្ដតីតិ តា តេសុ តេសុ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានេសុ ចេវ ចង្កមនកោដីសុ ច ជិន្នសីសានិ កពន្ធានិ ទស្សេតុំ អមនុស្សសទ្ទញ្ច សាវេតុំ អារភិំសុ ។ ភិក្ខូនំ ខិបិតកាសាទយោ រោគា បវត្តិំសុ ។ តេ អញ្ញមញ្ញំ តុយ្ហំ អាវុសោ កិំ វដ្ដតិ តុយ្ហំ កិំ វដ្ដតីតិ បុច្ឆិត្វា មយ្ហំ ខិបិតរោគោ មយ្ហំ កាសោតិ វត្វា អាវុសោ អហំ

---

១ សី. ម. និសីទនដ្ឋានានិបិ ទុក្ខានិ ។

អជ្ជ បដ្ឋមនកោដ្ឋិយំ ធិន្ទសីសំ អទ្ធសំ អហំ រត្ថិដ្ឋានេ
ពតន្ធ អទ្ធសំ អហំ ទ្ធិវិហានេ អមនុស្ស្ សទ្ធ អសេ្ស្ សំ
ចរិវ្ជ្ជេ ត ព្ជ ្ យ ្ ត ្ ត ្ ក ម ិ ទ ំ ហ ា ន ំ អ ម ្ ហ ា ក ំ ឥ ធ អ ជ ា ស ុ ក ំ ហ ោ ត ិ
ស ត ្ ត ្ ស ន ្ ធ ិ ក ំ ค ม ิ ส ่ ว ห ม ั ต ิ ฯ ค ม ิ ธ ิ ก ู ม ิ ต ่ า อ น ุ ป ุ ต ฺ ต ฺ ค
ส ต ្ ត ្ ส ន ្ ធ ិ ก ំ ค ต ្ ว ា ว ិ ដ ្ ឋ ិ ត ្ ว ា ช ก ม ฺ ฐ ํ ธ ิ ส ี ท ี ส ุ ฯ
អ ป ิ ค ม ฺ ค ส ฺ ส า อ ห ํ ภ ิ ก ฺ ข ุ ว ิ ต ส ฺ ส ิ ห า ค ม ฺ ค ํ
ว ิ ส ิ ต ุ ํ ธ ส ก ฺ ข ิ ส ฺ ส ห ิ ต ํ ฯ อ ม ภ ว ฺ เ ต อ ม ฺ ห า ก ํ ต ส ฺ ส ํ
ห า ค ม ฺ ค ว ิ ส ท ฺ ธ า ธ ํ ช า ว ร า ม ณ า ธ ิ ข ป ฏ ฺ ฐ ห า ธ ฺ ฐ ิ ค ม ฺ ค ต ฺ ต ห ฺ
ช า ว ร ํ อ ช า ส ุ ก ํ ห ว า ต ิ ค ม ฺ ค ม ย ํ ว ิ ช ฺ ช ต ฺ ว ฺ ย ุ ต ฺ ต ก ม ิ ท ํ
ห า ธ ฺ ฐ ิ ต ํ ธ ฺ ย ฺ ว า ต ุ ม ฺ ห า ก ํ ส ฺ ธ ิ ก ํ อ า ค ต า ต ิ ฯ ภ ิ ก ฺ ข ว ิ
ต ฺ ว า ต ุ ม ฺ ห า ก ํ ค ฺ ค ํ ว ิ ฐ ฺ ฐ ี ต ิ ฯ ธ ส ก ฺ ข า ภ ว ฺ เ ต ติ ฯ ภ ิ ก ฺ ข ว ิ
ต ุ ม ฺ ห ํ อ า ว ุ ธ ํ อ ค ฺ ค ห ฺ ว า ค ต า ต ิ ท า ธ ิ อ า ว ุ ธ ํ ค ห ฺ ว า
ค ป ฺ ป ห า ต ิ ฯ ก ต ร า ว ุ ธ ํ ภ ว ฺ เ ต ติ ฯ ส ต ฺ ต า อ ห ํ ว า อ า ว ุ ธ ํ
ท ส ฺ ส า ม ิ ม ย า ท ิ น ฺ น า ว ุ ธ ํ ค ห ฺ ว า ค ป ฺ ป ห า ต ิ ว า ว ฺ ว า

ករណីយមត្ថកុសលេន យន្តំ សន្តំ បទំ អភិសមេច្ច សក្កោ ឧជូ ច សុហុជូ ច សុវចោ ចស្ស មុទុ អនតិមានីតិ សកលំ មេត្តសុត្តំ កថេត្វា ភិក្ខវេ ឥមំ តុម្ហេ ពហិ វិហារស្ស វនសណ្ឌតោ បដ្ឋាយ សជ្ឈាយន្តា អន្តោវិហារំ បវិសេយ្យាថាតិ ឧយ្យោជេសិ ។ តេ សត្ថារំ វន្ទិត្វា និក្ខមិត្វា អនុបុព្វេន តំ វនសណ្ឌំ(១) បត្វា ពហិវិហារេ គណសជ្ឈាយំ សជ្ឈាយមានា វ វនសណ្ឌំ បវិសឹសុ ។ សកលវនសណ្ឌេ ទេវតា មេត្តចិត្តំ បដិលភិត្វា តេសំ បច្ចុគ្គមនំ កត្វា បត្តចីវរប្បដិគ្គហណំ អាបុច្ឆឹសុ គត្តសម្ពាហនំ អាបុច្ឆឹសុ ហត្ថបាទសម្ពាហនំ អាបុច្ឆឹសុ(២) តេសំ តត្ថ តត្ថ អារក្ខំ សុសំវិហិតំ ករឹសុ បក្កធុបនំ វិយ សន្និសិន្នា អហេសុំ ។ កត្ថចិ អមនុស្សសទ្ទោ នាម នាហោសិ ។ តេសំ ភិក្ខូនំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ ។ តេ រត្តិដ្ឋានទិវាឋានេសុ និសិន្នា វិបស្សនាយ ចិត្តំ ឱតារេត្វា អត្តនិ ខយវយំ បដ្ឋបេត្វា អយំ អត្តភាវោ នាម ភិជ្ជនត្តេន អធុវត្តេន

១ សី. ម. ឋានំ ។ ២ សី. ហត្ថបាទសម្ពាហនំ អាបុច្ឆឹសូតិ បទទ្វយំ នត្ថិ ។

កុលាលភាជនសទិសោតិ វិបស្សនំ វឌ្ឍយិំសុ ។ សម្មា-សម្ពុទ្ធោ គន្ធកុដិយំ និសិន្នោវ តេសំ វិបស្សនាយ អារទ្ធភាវំ ញត្វា តេ ភិក្ខូ អាមន្តេត្វា ឯវមេវ ភិក្ខវេ អយំ អត្តភាវោ នាម ភិជ្ជនដ្ឋេន អសារកដ្ឋេន កុលាលភាជន-សទិសោ ឯវាតិ វត្វា ឱភាសំ ផរិត្វា យោជនសតេ ឋិតោបិ តេសំ អភិមុខេ និសិន្នោ វិយ ឆព្វណ្ណរស្មិយោ វិស្សជ្ជេត្វា ទិស្សមានេន កាយេន[1] ឥមំ គាថមាហ

កុម្ភូបមំ កាយមិមំ វិទិត្វា
នគរូបមំ ចិត្តមិទំ ឋបេត្វា
យោធេថ មារំ បញ្ញាវុធេន
ជិតញ្ច រក្ខេ អនិវេសនោ សិយាតិ ។

តត្ថ កុម្ភូបមន្តិ អពលទុព្វលដ្ឋេន អនទ្ធនិយតាវ-កាលិកដ្ឋេន ឥមំ កេសាទិសមូហសង្ខាតំ កាយំ កុម្ភូបមំ កុលាលភាជនសទិសំ វិទិត្វា ។ នគរូបមំ ចិត្តមិទំ ឋបេត្វាតិ នគរំ នាម ពហិទ្ធា ថិរំ ហោតិ គម្ភីរបរិខំ[2] បាការបរិក្ខិត្តំ

១ សី. ម. រូបេន ។ ២ គម្ភីរបរិក្ខិត្តំ ។

ទ្វារដ្ដាលកយុត្តំ អន្តោ សុវិភត្តំ វីថិចតុក្កសិង្ឃាដកសម្បន្នំ អន្តរាបណំ តំ វិលុម្បិស្សាមាតិ ពហិទ្ធា ចោរា អាគន្ត្វា បវិសិតុំ អសក្កោន្តា បព្វតំ អាសជ្ជ បដិហតា វិយ គច្ឆន្តិ ឯវមេវ បណ្ឌិតោ កុលបុត្តោ អត្តនោ វិបស្សនាចិត្តំ ថិរំ នគរសទិសំ កត្វា ឋបេត្វា នគរេ ឋិតោ(១) ឯកតោធារាទិនា នានប្បការេន អាវុធេន ចោរគណំ វិយ វិបស្សនាមយេន ច អរិយមគ្គមយេន ច បញ្ញាវុធេន តំ តំ មគ្គវជ្ឈំ កិលេសំ បដិពាហន្តោ តំ កិលេសមារំ យោធេថ បហរេយ្យាថ អត្ថោ ។ ជិតញ្ច រក្ខេថ ជិតំ ឧប្បាទិតំ តរុណវិបស្សនំ អាវាសសប្បាយឧតុសប្បាយភោជនសប្បាយបុគ្គលសប្បាយធម្មស្សវនសប្បាយាទីនិ អាសេវន្តោ អន្តរន្តរា សមាបត្តឹ សមាបជ្ជិត្វា តតោ វុដ្ឋាយ សុទ្ធចិត្តេន សង្ខារេ សម្មសន្តោ រក្ខេយ្យ ។ អនិវេសនោ សិយាតិ អនាលយោ ភវេយ្យ ។ យថា នាម យោធោ សង្គាមសីសេ ពលកោដ្ឋកំ កត្វា អមិត្តេហិ សទ្ធឹ យុជ្ឈន្តោ

១ ម. ឯត្ថន្តរេ ឯកោ បុរិសយោធោតិ បទទ្វយំ ទិស្សតិ ។

ធាតោ វា ឧបាសិតោ វា ហុត្វា សន្ថាហេ វា សិនិលេ អារុ
ណេ វា ឧតិតេ ពលកោដ្ឋកំ ឧរសិត្វា ទ្វិសម្ចិត្វា ភុញ្ជិត្វា ឧរិ
ត្វា សន្ថ្ងាត្វា អារុំ គហេត្វា ឧបន ធ ធ ក្ខ ម ត្វា យុជ្ជ ន្តោ ឧរ សេ ធ
ម ទ្ធ ត ិ អ ដ ិ ត ំ ជ ា ន ា ត ិ ជ ិ ត ំ រ ក្ខ ត ិ ស ោ ហ ិ ស ចេ ព ល-
កោដ្ឋកេ ឯ រ ិ ទ ្ វ ិ ស ្ ម ម ន ្ ត ោ (១) អ ស ្ ស ា ទ េ ន ្ ត ោ អ ប ្ ប េ យ ្ យ រ ជ ្ ជ ំ
ឧ ร ห ต ค ต ํ ก ร ย ฺ ย ฯ ฯ ว ิ ห ร ิ ต ฺ ว า ภ ิ ก ฺ ข ุ ป ฏ ิ ล ท ฺ ธ ํ ต ส ุ ณ า ว ิ ป ส ฺ ส ํ
ป ุ ท ฺ ท ป ฺ ป ํ ส ม า ป ต ฺ ถ ึ ส ม า ป ช ฺ ช ิ ต ฺ ว า ต ต ฺ ถ ว ฏ ฺ ฐ า ย ส ุ ท ฺ ธ ิ ป ฏ ฺ ฐ ม ส ง ฺ ข า ร ส ม ฺ ม ส ต ฺ ว า ร ก ฺ ข ิ ต ุ ํ ส ก ฺ ข ิ ต ิ ข ณ ฺ ฐ ว ิ ม ค ฺ ค ป ฺ ป ฏ ิ ล า ภ ส ฺ ส
ก ิ ล ส ม า ร ํ ช า ต ิ ส ช ฺ ช ิ ต ฺ ว า ส ม า ป ต ฺ ถ ิ ม ฺ ห ิ อ ส ฺ ส า-
ท ส ุ ท ฺ ธ ิ ป ฏ ฺ ฐ ม ป ุ ท ฺ ท ป ฺ ป ํ ส ง ฺ ข า ร ง ส ม ฺ ม ส ต ิ ม ค ฺ ค ป ฏ ิ ล-
ป ฺ ป ช ิ ว ิ ธ ํ ก า ต ุ ํ น ส ก ฺ ข ิ ต ิ ต ส ฺ ส ร ก ฺ ข ิ ต ว ฺ ย ุ ต ฺ ต ก ํ ร ก ฺ ข ต ฺ ว า
อ ธ ิ ว ิ ส ต ว ฺ ว า ส ม า ป ต ฺ ถ ึ ธ ิ ว ิ ส ธ ํ ก ต ฺ ว า ต ต ฺ ถ น
ธ ิ ว ิ ส ิ ย ฺ ย อ า ล ย ํ น ก ร ย ฺ ย า ต ิ อ ต ฺ ถ ฯ ต ุ ม ฺ ห ป ิ ย ว ิ
ก ร ว ฺ ห า ต ิ ฯ ฯ ว ิ ส ต ฺ ถ า ร ต ว ฺ ว ํ ภ ิ ก ฺ ข ุ ส ํ ฆ ส ฺ ส ธ ม ฺ ม ํ ท ส ฺ ส ส ิ ํ ฯ

---

(១) ក. អ. អយํ ฐาเน อตฺถิ ฯ

ទេសនាវសានេ បញ្ចសតា ភិក្ខូ និសិន្នដ្ឋានេ និសិន្នា វ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា តថាគតស្ស សុវណ្ណវណ្ណំ សរីរំ វណ្ណេន្តា ថោមេន្តា វន្ទន្តា វ អាគម្មិំសូតិ ។

អារទ្ធវិបស្សកភិក្ខុវត្ថុ ឆដ្ឋំ ។

បូតិគត្តតិស្សត្ថេរវត្ថុ

អចិរំ វតយំ កាយោតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា សាវត្ថិយំ វិហរន្តោ បូតិគត្តតិស្សត្ថេរំ អារព្ភ កថេសិ ។

ឯកោ កិរ សាវត្ថិវាសី កុលបុត្តោ សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មកថំ សុត្វា សាសនេ ឧរំ ទត្វា បព្វជិតោ លទ្ធូបសម្បទោ តិស្សត្ថេរោ នាម អហោសិ ។ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ តស្ស សរីរេ រោគោ ឧទបាទិ ។ សាសបមត្តិយោ បិឡកា[១] ឧដ្ឋហិំសុ ។ តា អនុបុព្វេន មុគ្គមត្តា កលាយមត្តា កោលដ្ឋិមត្តា អាមលកមត្តា ពេលុវមត្តា[២] ហុត្វា បភិជ្ជិំសុ ។ សកលសរីរំ ឆិទ្ទាវច្ឆិទ្ទំ អហោសិ ។

---

១ បីឡកាតិបិ ណ្ហាប្បច្ចយវសេន ទីឃត្តំ ។ ២ វេលុវមត្តាតិបិ ។ សី. ពេលុវសលាដុមត្តា ។ សលាដុតិ អាមកផលំ ។

បូតិគត្តតិស្សត្ថេរោត្វេវស្ស នាមំ ឧទបាទិ ។ អបិស្ស អបរភាគេ អដ្ឋីនិ ភិជ្ជិំសុ ។ សោ អប្បដិជគ្គិយោ អហោសិ ។ និវាសនបារុបនំ បុព្វលោហិតមក្ខិតំ ជាល-បូវសទិសំ អហោសិ ។ សទ្ធិវិហារិកាទយោ បដិជគ្គិតុំ អសក្កោន្តា ឆឌ្ឌយិំសុ ។ សោ អនាថោ ហុត្វា និបជ្ជិ ។

ពុទ្ធានញ្ច នាម ទ្វេ វារេ លោកវោលោកនំ អវិជហិតំ ហោតិ បច្ចូសកាលេ លោកំ វោលោកេន្តោ ចក្កវាឡមុខវដ្ដិតោ បដ្ឋាយ គន្ធកុដិអភិមុខំ ញាណំ កត្វា ឱលោកេតិ សាយំ ឱលោកេន្តោ គន្ធកុដិតោ បដ្ឋាយ ពាហិរាភិមុខំ ញាណំ កត្វា ឱលោកេតិ ។ តស្មិំ បន សមយេ ភគវតោ ញាណជាលស្ស អន្តោ បូតិគត្តតិស្សត្ថេរោ បញ្ញាយិ ។ សត្ថា តិស្សស្ស ភិក្ខុនោ អរហត្តស្ស ឧបនិស្សយំ ទិស្វា អយំ សទ្ធិវិហា-រិកាទីហិ ឆឌ្ឌិតោ ឥទានិស្ស មំ ឋបេត្វា អញ្ញោ បដិសរណំ នត្ថីតិ គន្ធកុដិតោ និក្ខមិត្វា វិហារចារិកំ ចរមានោ វិយ[1] អគ្គិសាលំ គន្ត្វា ឧក្ខលិំ ធោវិត្វា ឧទកំ ទត្វា ឧទ្ធនំ

១ សី. វិយសទ្ទោ នត្ថិ ។

អាវេបេត្វា ១ទកស្ស ឥត្ថភាវं អាគមយមានោ អគ្គិសាលាយមេវ អដ្ឋាសិ ឥត្ថភាវं ជានិត្វា គន្ត្វា ឥស្សរ្យភិក្ខុនោ[1] ឥបន្ទមញ្ចកោដិយं គណ្ហិ ។ ឥទ្ធ ភិក្ខូ អបេបិ ភន្តេ មយं គណ្ហិស្សាមាតិ មញ្ចកं គហេត្វា អគ្គិសាលं អាគ-យិំសុ ។ សត្ថា អម្ពណកं អាហរាបេត្វា ១ណ្ហាទកं អាសិញ្ចិត្វា ឥមិ ភិក្ខូហិ ឥស្ស បារុបនំ គាហាបេត្វា ១ណ្ហាទកេន មទ្ទាបេត្វា អាតបេ[2] វិស្សជ្ជាបេសិ ។ អថ ស្ស សន្ធិកេ ឋត្វា ឥមं សរីរं ១ណ្ហាទកេន ឥមេត្វា ឥស្ស សរីរं ឃំសិត្វា ឧហាបេសិ ។ ឥស្ស ឧហានបរិយោសានេ បារុបនំ សុក្ខិ ។ អថ ឥមं ឥមं ឥរិវិសាបេត្វា ឥរិវត្ថកាសាវं ១ទកេន មទ្ទាបេត្វា អាតបេ វិស្សជ្ជាបេសិ ។ អថ ស្ស ឥត្ថេ ១ទកេ ឥបន្ទមត្ថេ ឥមិ សុក្ខិ ។ សោ ឯកं កាសាវं ឥរិវិសេត្វា ឯកं បារុបិត្វា សល្ហកុកសរីរោ ឯកគ្គចិត្តោ ហុត្វា មញ្ចកេ ឥបជ្ជិ ។ សត្ថា ឥស្ស ១ស្ស្ស៊ីសកេ ឋត្វា ភិក្ខុ

---

១ ស. ម. ឥស្ស ភិក្ខុនោ ។ ២ ស. ម. មត្ថាតបេ ។

អយំ តវ កាយោ អបេតវិញ្ញាណោ និរុបការោ ហុត្វា កលិង្គរំ វិយ បឋវិយំ សយិស្សតីតិ(១) វត្វា ឥមំ គាថមាហ

អចិរំ វតយំ កាយោ បឋវឹ អធិសេស្សតិ
ឆុឌ្ឌោ(២) អបេតវិញ្ញាណោ និរត្ថំវ កលិង្គរន្តិ ។

តត្ថ អចិរំ វតាតិ ភិក្ខុ នចិរស្សេវាយំ កាយោ ។ បឋវឹ អធិសេស្សតីតិ ឥមិស្សា បកតិសយនេន សយិតាយ បឋវិយា ឧបរិ សយិស្សតិ(៣) ។ ឆុឌ្ឌោតិ អបវិទ្ធោ អបគតវិញ្ញាណតាយ តុច្ឆោ ហុត្វា សេស្សតីតិ ទស្សេតិ ។ យថា កឹ ។ និរត្ថំវ កលិង្គរន្តិ និរុបការំ និរត្ថកំ កដ្ឋខណ្ឌំ វិយ ។ ទព្វសម្ភារត្ថិកា ហិ មនុស្សា អរញ្ញំ បវិសិត្វា ឧជុកំ ឧជុកសណ្ឋានេន វង្កំ វង្កសណ្ឋានេន ឆិន្ទិត្វា ទព្វសម្ភារំ គណ្ហន្តិ អវសេសំ បន សុសិរញ្ច បូតិកញ្ច

១ សី. សេស្សតីតិ ។ ម អធិសេស្សតីតិ ។ ២ សី. ម. អយមេវ បាឋោ ។ អម្ហាកំ បោត្ថកេសុ តុច្ឆោតិបិ ឆុឌ្ឌោតិបិ ទិស្សតិ តទុភយំ បន ឆុឌ្ឌេន ន សមេតិ ។ ឆុឌ្ឌោតិ ចេត្ថ ឆុភ-ធាតុ និច្ឆុភេ ឆឌ្ឌនេ ច តប្បច្ចយោ ។ ឆឌ្ឌិតោតិ ច អបវិទ្ធោតិ ច ឯកត្ថោ ។ ៣ សី. ម. តត្ថ អចិរំ វតាតិ ភិក្ខុ នចិរស្សេវាយំ កាយោ បឋវឹ អធិសេស្សតិ ឥមិស្សា ។ បេ ។ សយិស្សតិ ។

អសារកញ្ច គណ្ឋិកជាតញ្ច ឆិន្ទិត្វា តតោ ឆឌ្ឌេត្វា អញ្ញោ ទព្វសម្ភារត្ថិកោ អាគន្ត្វា តំ គហេត្វា អាកឌ្ឍន្តោ នាម នត្ថិ តំ ឱលោកេត្វា អត្តនោ ឧបការកមេវ គណ្ហន្តិ ឥតរំ បថវីគតមេវ ហោតិ តំ បន តេន តេន ឧបាយេន មញ្ចប្បដិបាទកំ វា បាទកថលិកំ(1) វា ផលកបីឋកំ វា កាតុំ សក្កាបិ ភវេយ្យ ឥមស្មឹ បន អត្តភាវេ ទ្វត្តិំសាយ កោដ្ឋាសេសុ ឯកកោដ្ឋាសោបិ មញ្ចប្បដិបាទកាទិវសេន វា អញ្ញេន វា ឧបការមុខេន គយ្ហុបគោ នាម នត្ថិ កេវលំ និរត្ថំវ កលិង្គរំ អយំ កាយោ អបគតវិញ្ញាណោ កតិបាហស្សេវ បថវិយំ សេស្សតីតិ ។

ទេសនាវសានេ បូតិគត្តតិស្សត្ថេរោ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ ។ អញ្ញេបិ ពហូ សោតាបន្នាទយោ អហេសុំ ។ ថេរោបិ អរហត្តំ បត្វា បរិនិព្វាយិ ។ សត្ថា តស្ស សរីរកិច្ចំ ការាបេត្វា ធាតុយោ គហេត្វា ចេតិយំ ការាបេសិ ។

---

១ បាទកថលិកន្តិបិ ។

ភិក្ខូ សត្ថារំ ឧបដ្ឋិសុ ភន្តេ ឫតិគត្តតិស្សត្ថេរោ កុហិំ ឧប្បន្នោតិ ។ បរិនិព្ពុតោ ភិក្ខវេតិ ។ ភន្តេ ឯវរូបស្ស បន អរហត្តុបនិស្សយសម្ផន្ទស្ស ភិក្ខុនោ កីការណា គត្តំ ឫតិកំ ជាតំ កីការណា អដ្ឋិនិ ភិន្នានិ កិមស្ស ការណំ អរហត្តស្ស ឧបនិស្សយភាវំ បត្តត្តិ ។ ភិក្ខវេ សព្ពមេតំ ឯតស្ស អត្តនោ កតកម្មេន ឧប្ផន្នត្តិ ។ កិ បន តេន ភន្តេ កតន្តិ ។ តេនហិ ភិក្ខវេ សុណាថាតិ អតីតំ អាហរិ

អយំ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ សាកុណិកោ ហុត្វា ពហូ សកុណេ រាធិត្វា ឥស្សរជនំ ឧបដ្ឋហិ តេសំ ទ្វិន្នាវ-សេសេ រាក្ខីណាតិ រាក្ខីណាវសេសា មាតេត្វា ឋបិតា ឫតិកា ភវិស្សន្តីតិ យថា ឧប្ផតិតុំ ន សក្ខន្តិ តថា តេសំ ជង្ឃដ្ឋិនិ ច បក្ខដ្ឋិនិ ច ភិន្ទិត្វា រាសឹ កត្វា ឋបេសិ ។ តេ បុនទិវសេ រាក្ខីណាតិ អតិពហូនំ លទ្ធកាលេ អត្តនោ អត្ថាយ ឋបាបេសិ ។ តស្ស ឯកទិវសំ រសភោជនេ ឫតិ ឯកោ ខីណាសវោ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ តស្ស គេហទ្វារ

អដ្ឋាសិ ។ សោ ថេរំ ទិស្វា ចិត្តំ បសាទេត្វា មយា ពហូ បាណា មារិតា(១) អយ្យោ ច មេ គេហទ្វារេ ឋិតោ អន្តោគេហេ ច រសភោជនំ សំវិជ្ជតិ បិណ្ឌបាតមស្ស ទស្សាមីតិ តស្ស បត្តំ អាទាយ បូរេត្វា រសបិណ្ឌបាតំ ទត្វា ថេរំ បញ្ចប្បតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ភន្តេ តុម្ហេហិ ទិដ្ឋធម្មស្ស មគ្គកំ បាបុណេយ្យន្តិ អាហ ។ ថេរោ ឯវំ ហោតូតិ អនុមោទនំ អកាសិ ។

ភិក្ខវេ តទា តិស្សស្ស កតកម្មវសេនេវ ឯតំ តិស្សស្ស និប្ផន្នំ សកុណានំ អដ្ឋិភេទនិស្សន្ទេន តិស្សស្ស គត្តំ បូតិកំ ជាតំ អដ្ឋីនិ ច ភិន្នានិ ខីណាសវស្ស រសបិណ្ឌបាតទាន-និស្សន្ទេន អរហត្តំ បត្តោតិ ។

បូតិគត្តតិស្សត្ថេរវត្ថុ សត្តមំ ។

នន្ទគោបាលកវត្ថុ

ទិសោ ទិសន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា កោសលជន-បទេ វិហរន្តោ នន្ទគោបាលកំ អារព្ភ កថេសិ ។

---

១ សី. ម. មារេត្វា ខាទិតា ។

សាវត្ថិយំ កិរ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតិនោ នន្ទោ នាម គោបាលកោ គោយូថំ រក្ខតិ អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ ។ សោ កិរ យថា កេណិយោ ជដិលោ បព្វជិតវេសេន ឯវំ គោបាលកត្តេន រាជបីឡំ បរិហរន្តោ អត្តនោ កុដុម្ពំ រក្ខតិ ។ សោ កាលានុកាលំ បញ្ចគោរសេ អាទាយ អនាថបិណ្ឌិកស្ស សន្តិកំ អាគន្ត្វា សត្ថារំ បស្សតិ ធម្មំ សុណាតិ អត្តនោ វសនដ្ឋានំ អាគមនត្ថាយ សត្ថារំ យាចតិ ។ សត្ថា តស្ស ញាណបរិបាកំ អាគមយមានោ អាគន្ត្វា តស្ស បរិបក្កភាវំ ញត្វា ឯកទិវសំ មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ចារិកំ ចរន្តោ មគ្គា ឱក្កម្ម តស្ស វសនដ្ឋានាសន្នេ អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសីទិ ។ នន្ទោ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា បដិសន្ថារំ កត្វា សត្ថារំ និមន្តេត្វា សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស បណីតំ បញ្ចគោរសទានំ អទាសិ ។ សត្តមេ ទិវសេ សត្ថា អនុមោទនំ កត្វា ទានកថាទិភេទំ អនុបុព្វិកថំ កថេសិ ។ កថាបរិយោសានេ

នន្ទោគោបាលកោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ សត្ថុ បត្តំ គហេត្វា សត្ថារំ អនុគច្ឆន្តោ ទូរំ គន្ត្វា តិដ្ឋ ឧបាសកាតិ និវត្តិយមានោ វន្ទិត្វា និវត្តិ ។ អថ នំ ឯកោ លុទ្ទកោ វិជ្ឈិត្វា មារេសិ ។ បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តា ភិក្ខូ តំ(១) ទិស្វា គន្ត្វា សត្ថារំ អាហំសុ នន្ទោ ភន្តេ គោបាលកោ តុម្ហាកំ ឥធាគតត្តា មហាទានំ ទត្វា អនុគន្ត្វា និវត្តន្តោ មារិតោ សចេ តុម្ហេ នាគច្ឆិស្សថ នាស្ស មរណំ អភវិស្សាតិ ។ សត្ថា ភិក្ខវេ មយិ អាគតេបិ អនាគតេបិ តស្ស ចតស្សោ ទិសា ចតស្សោ អនុទិសា គច្ឆន្តស្សាបិ មរណតោ មុច្ចនុបាយោ នាម នត្ថិ យំ ហិ នេវ ចោរា ន វេរិនោ ករោន្តិ តំ ឥមេសំ សត្តានំ អន្តោ បវត្តំ(២) មិច្ឆាបណិហិតំ ចិត្តមេវ ករោតីតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ទិសោ ទិសំ យន្តំ កយិរា វេរី វា បន វេរិនំ
មិច្ឆាបណិហិតំ ចិត្តំ បាបិយោ នំ តតោ ករេតិ ។

១ សី. អយំ បាឋោ នត្ថិ ។ ២ សី. បទុដ្ឋំ ។

តត្ថ ទិសោ ទិសន្តិ ចោរោ ចោរំ ។ ទិស្វាតិ បាបសេសោ ។ យន្តំ កយិរាតិ យន្តំ តស្ស[1] អនយព្យសនំ ករេយ្យ ។ ទុតិយបទេបិ ឯសេវ នយោ ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ ឯកោ ឯកស្ស មិត្តទុព្ភិចោរោ បុត្តទារក្ខេត្តវត្ថុគោមហិសាទីសុ អបរជ្ឈន្តោ យស្ស អបរជ្ឈតិ តំបិ តថេវ អត្តនិ អបរជ្ឈន្តំ ចោរំ ទិស្វា វេរី វា បន កេនចិទេវ ការណេន ពន្ធវេរំ វេរី ទិស្វា អត្តនោ កក្ខឡតាយ ទារុណតាយ យំ តស្ស អនយព្យសនំ ករេយ្យ បុត្តទារំ វា តស្ស ពីឡេយ្យ ខេត្តាទីនិ វា នាសេយ្យ ជីវិតា វា បន នំ វោរោបេយ្យ ទសសុ អកុសលកម្មបថេសុ មិច្ឆាឋបិតត្តា មិច្ឆាបណិហិតំ ចិត្តំ បាបិយោ នំ តតោ ករេ តំ បុរិសំ តតោ ការណាតោ បាបតរំ ករេយ្យ វុត្តប្បការោ ហិ ទិសោ វា វេរី វា ទិសស្ស វា វេរិនោ វា ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ ទុក្ខំ វា ឧប្បាទេយ្យ ជីវិតក្ខយំ វា ករេយ្យ ឥទំ បន អកុសលកម្មបថេសុ មិច្ឆាឋបិតំ

---
១ សី. យំ តស្ស ។

ចិត្តំ ទិដ្ឋេបិ ធម្មេ អនយព្យសនំ បាបេតិ អត្តភាវសតសហស្សេសុបិ ចតូសុ អបាយេសុ ខិបិត្វា សីសំ ឧក្ខិបិតុំ ន ទេតីតិ ។

ទេសនាវសានេ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ បត្តា មហាជនស្ស សាត្ថិកា ទេសនា ជាតា ។ ឧបាសកេន បន ភវន្តរេ កតំ កម្មំ ភិក្ខូហិ ន បុច្ឆិតំ តស្មា សត្ថារា ន កថិតន្តិ ។

នន្ទគោបាលកវត្ថុ អដ្ឋមំ ។

សោរេយ្យត្ថេរវត្ថុ

ន តំ មាតា បិតា កយិរាតិ ឥមំ ធម្មទេសនំ សត្ថា សោរេយ្យនគរេ សមុដ្ឋិតំ សាវត្ថិយំ និដ្ឋាបេសិ ។

សម្មាសម្ពុទ្ធេ សាវត្ថិយំ វិហរន្តេ សោរេយ្យនគរេ សោរេយ្យសេដ្ឋិបុត្តោ ឯកេន សហាយកេន សទ្ធឹ សុខយានកេ និសីទិត្វា មហន្តេន បរិវារេន នហានត្ថាយ នគរា និក្ខមិ ។ តស្មឹ ខណេ មហាកច្ចាយនត្ថេរោ សោរេយ្យនគរំ

បិណ្ឌាយ បវិសិតុកាមោ ពហិនគរេ សង្ឆ្យាដិं បារុបតិ ។ ឯវស្ស ច សុវណ្ណវណ្ណং សរីរं ។ សោឡេយ្យសេ្សដ្ឋិបុត្តោ តं ទិស្វា ចិន្តេសិ អហោ វត អយं(១) ឯកោ មម ភរិយា ភវেយ្យ មម វា ភរិយាយ សរីរវណ្ណោ ឯតស្ស សរីរវណ្ណោ វិយ ភវেយ្យាតិ ។ តស្ស ចិន្តិតមត្តেយេវ បុរិសលិङ্គं អន្តរធាយি ឥត្ថីលិङ্គं បាតុរហোসি ។ សো លজ্জমানো(២) យানকা ঊযুয্ঝ পলাযি ។ ঘরিঙো তং অসঞ্ঞানত্তো কিমেতং কিমেতন্তি অাহ ។ সাপি তক্ক-সিলামগ্গং পটিপজ্জি ។ সহাযকোপিস্স ঠতো চিতো চ বিচরিত্বাপি নাদ্দস ។ সব্বে ঊহাযিত্বা কেহি অগমংসু কহং সেট্ঠিপুত্তো តং ঊত্তে ঊহাত্বা অাগতো ভবিস্সতীতি মঞ্ঞিম্হাতি(৩) ঊদিসু ។ অথস্স মাতাপিতরো ততো ততো পরিযেসিত্বা অপস্সন্তা রোদিত্বা পরিদেবিত্বা মতো ভবিস্সতীতি মতকভত্তং অদংসু ។ সা ঊকং তক্কসিলাগামিং

---

១ ក. អ. សី. ម. អយं ភ ។ ២ សី. ម. លজ্জিতো ។ ៣ ក. អ. មញ্ញិតម្ហាតិ ។

សត្ថាហំ ទិស្វា យានកំ(១) បច្ឆតោ បច្ឆតោ អនុពន្ធិ ។ អថ នំ មនុស្សា ទិស្វា(២) អម្ហាកំ យានកស្ស បច្ឆតោ បច្ឆតោ អាគច្ឆសិ មយំ កស្សេសា ទារិកាតិ តំ ន ជានាមាតិ វទឹសុ ។ សាបិ តុម្ហេ អត្តនោ យានកំ បាជេថ អហំ បទសា គមិស្សាមីតិ គច្ឆន្តី គច្ឆន្តី(៣) អង្គុលិមុទ្ទិកំ ទត្វា ឯកស្មិំ យានកេ ឱកាសំ ការេសិ ។ មនុស្សា ចិន្តយឹសុ តក្កសិលានគរេ អម្ហាកំ សេដ្ឋិបុត្តស្ស ភរិយា នត្ថិ មយំ តស្ស អាចិក្ខិស្សាម មហាបណ្ណាការោ នោ ភវិស្សតីតិ ។ តេ គន្ត្វា សាមិ អម្ហេហិ តុម្ហាកំ ឯកំ ឥត្ថីរតនំ អានីតន្តិ ។ សោ សុត្វា តំ បក្កោសាបេត្វា អត្តនោ វយានុរូបំ អភិរូបំ បាសាទិកំ ទិស្វា ឧប្បន្ន-សិនេហោ អត្តនោ គេហេ អកាសិ ។

បុរិសា ហិ ឥត្ថិយោ ឥត្ថិយោ វា បុរិសា អភូតបុព្វា នាម នត្ថិ ។ បុរិសា ហិ បរស្ស ទារេសុ អតិចរិត្វា

---

១ សី. ម. យានកស្ស ។ ២ ក. អ. ម. ឯត្ថន្តរេ កិស្សេសោ អត្ថិ ។ ៣ សី. ម. គច្ឆន្តី ឥតិ ឯកំ វ បទំ ទិស្សតិ ន អាមេណ្ឌិតំ ។

កាលំ កត្វា ពហូនិ វស្សសតសហស្សានិ និរយេ បចិត្វា មនុស្សជាតឹ អាគច្ឆន្តោ អត្តភាវសតេ ឥត្ថីភាវំ អាបជ្ជិ ។ អានន្ទត្ថេរោបិ កប្បសតសហស្សបូរិតបារមី អរិយសាវកោ សំសារេ សំសរន្តោ ឯកស្មឹ អត្តភាវេ កម្មារកុលេ និព្វត្តោ បរទារកម្មំ កត្វា និរយេ បចិត្វា បក្កាវសេសេន ចុទ្ទសសុ អត្តភាវេសុ បុរិសស្ស បាទបរិចារិកា ឥត្ថី អហោសិ សត្តសុ អត្តភាវេសុ វីជុទ្ធរណំ បាបុណិ ។ ឥត្ថិយោ បន ទានាទីនិ បុញ្ញានិ កត្វា ឥត្ថីភាវេ ឆន្ទំ វិរាជេត្វា ឥទំ នោ បុញ្ញំ បុរិសត្តភាវំ បដិលាភាយ សំវត្តតូតិ ចិត្តំ អធិដ្ឋហិត្វា កាលំ កត្វា បុរិសត្តភាវំ បដិលភន្តិ ។ បតិទេវតា ហុត្វា សាមិកេ សម្មាបដិបត្តិវសេនាបិ បុរិសត្តភាវំ បដិលភន្តេវ ។ អយញ្ច សេដ្ឋិបុត្តោ ថេរេ អយោនិសោ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា ឥមស្មឹយេវ អត្តភាវេ ឥត្ថីភាវំ បដិលភិ ។

តក្កសិលាយំ សេដ្ឋិបុត្តេន សទ្ធឹ សំវាសមន្វាយ បនស្សា កុច្ឆិយំ គព្ភោ បតិដ្ឋាសិ ។ សា ទសមាសច្ចយេន

បុត្តំ លភិត្វា តស្ស បទសា គមនកាលេ អបរំបិ បុត្តំ បដិលភិ ។ ឯវមស្សា កុច្ឆិយំ វុត្ថា ទ្វេ បុត្តា អហេសុំ សោរេយ្យនគរេ តំ បដិច្ច និព្វត្តា ទ្វេតិ ចត្តារោ បុត្តា អហេសុំ ។

តស្មឹ កាលេ សោរេយ្យនគរតោ យោ តស្ស សហាយកោ សេដ្ឋិបុត្តោ សោ បញ្ចហិ សកដសតេហិ តក្កសិលំ គន្ត្វា សុខយានកេ និសិន្នោ នគរំ បាវិសិ ។ អថ នំ សា ឧបរិប្បាសាទតលេ វាតបានំ វិវរិត្វា អន្តរវីថឹ ឱលោកយមានា ឋិតា ទិស្វា តំ សញ្ជានិត្វា ទាសឹ បេសេត្វា តំ បក្កោសាបេត្វា មហាតលេ និសីទាបេត្វា មហន្តំ[១] សក្ការសម្មានំ អកាសិ ។ អថ នំ សោ អាហ ភទ្ទេ ត្វំ ឥតោ បុព្វេ អម្ហេហិ ន ទិដ្ឋបុព្វា អថ ច បន នោ មហន្តំ សក្ការំ ករោសិ ជានាសិ ត្វំ អម្ហេតិ ។ អាម សាមិ ជានាមិ ននុ តុម្ហេ សោរេយ្យនគរវាសិនោតិ ។

១ សី. ម. មយំ បាហោ នត្ថិ ។

អាម ភន្តេតិ ។ សា មាតាបិតូនញ្ច ភរិយាយ ច បុត្តានញ្ច អរោគភាវំ បុច្ឆិ ។ ឥតរោ អាម ភន្តេ អរោគាតិ វត្វា អម្ម ជានាសិ ត្វំ ឯតេតិ អាហ ។ អាម សាមិ ជានាមិ តេសំ ឯកោ បុត្តោ អត្ថិ សោ កហំ សាមីតិ ។ ភន្តេ ឯតំ មា កថេហិ មយំ តេន សទ្ធិំ ឯកទិវសំ សុខយានកេ និសីទិត្វា នហាយិតុំ នគរា និក្ខន្តា[១] នេវស្ស គតិំ នាគតិំ ជានាម[២] ឥតោ ចិតោ ច វិចរិត្វា តំ អទិស្វា មាតាបិតូនំ អារោចយិម្ហា តេបិស្ស រោទិត្វា កន្ទិត្វា បេតកិច្ចំ ករិំសូតិ ។ អហំ សោ សាមីតិ ។ អបេហិ ភន្តេ កិំ កថេសិ មយ្ហំ សហាយកោ ទេវកុមារោ វិយ សោភតិ ឯកោ បុរិសោតិ ។ ហោតុ សាមិ អហំ សោតិ ។ អថ នំ ឥទំ កិំ នាមាតិ ។ តំ ទិវសន្តេ អយ្យោ មហាកច្ចាយនត្ថេរោ ទិដ្ឋោតិ ។ អាម ទិដ្ឋោតិ ។ អហំ មម អយ្យំ មហាកច្ចាយនត្ថេរំ[៣]

---

១ សី. នហាយិតុំ និក្ខមិត្វា ។ ម. នហាយិតុំ និក្ខន្តា ។ ២ នេវស្ស គតិំ ជានាម នាគតិន្តិ យុត្តតរំ ។ សី. នេវ តស្ស គតិំ ជានាម ។ ម. នេវស្ស គតិំ ជានាម ។
៣ សី. អហំ មហាកច្ចាយនត្ថេរំ ។ ម. អហំ អយ្យំ មហាកច្ចាយនត្ថេរំ ។

ឱលោកេត្វា អហោ វត អយំ វា ថេរោ មម ភរិយា ភវេយ្យ ឯតស្ស វា សរីរវណ្ណោ វិយ មម ភរិយាយ សរីរវណ្ណោ ភវេយ្យាតិ ចិន្តេសិ ចិន្តិតក្ខណេយេវ បុរិសលិង្គំ អន្តរធាយិ ឥត្ថីលិង្គំ បាតុភវិ អថាហំ លជ្ជាយ កស្សចិ កិញ្ចិ[១] វត្តុំ អសក្កុណិត្វា តតោ[២] បលាយិត្វា ឥធាគតា សាមីតិ ។ អហោ តេ ភារិយំ កម្មំ កតំ កស្មា មយ្ហំ នាចិក្ខិ អបិច បន តេ ថេរោ ខមាបិតោតិ ។ ន ខមាបិតោ សាមិ ជានាសិ បន ត្វំ កហំ ថេរោតិ ។ ឥមមេវ នគរំ ឧបនិស្សាយ វិហរតីតិ ។ សចេ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋោ ឥធាគច្ឆេយ្យ អហំ មម អយ្យស្ស ភិក្ខាហារំ ទទេយ្យាមីតិ ។ តេនហិ សីឃំ សក្ការំ ករោហិ អម្ហាកំ អយ្យំ ខមាបេស្សាមាតិ ។ សោ ថេរស្ស វិសេសដ្ឋានំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នោ ភន្តេ ស្វេ មយ្ហំ ភិក្ខំ គណ្ហថាតិ អាហ ។ ននុ ត្វំ សេដ្ឋិបុត្ត អាគន្តុកោសីតិ ។ ភន្តេ មា អម្ហាកំ អាគន្តុកភាវំ បុច្ឆថ ស្វេ មេ ភិក្ខំ គណ្ហថាតិ ។ ថេរោ

---

១ សី. កិញ្ចិសទ្ទោ នត្ថិ ។ ២ សី. ម. តតោសទ្ទោ នត្ថិ ។

អធិវាសេសិ ។ គេហេបិ ថេរស្ស មហាសក្ការោ បដិយត្តោ ។ ថេរោ បុនទិវសេ តំ គេហទ្វារំ អគមាសិ ។ អថ នំ និសីទាបេត្វា បណីតេន អាហារេន បរិវិសិត្វា សេដ្ឋិបុត្តោ តំ ឥត្ថិំ គហេត្វា ថេរស្ស បាទមូលេ និបជ្ជាបេត្វា ភន្តេ មយ្ហំ សហាយិកាយ ខមថាតិ អាហ ។ កិមេតន្តិ ។ អយំ ភន្តេ បុព្វេ មយ្ហំ បិយសហាយកោ ហុត្វា តុម្ហេ ឱលោកេត្វា ឯវំ នាម ចិន្តេសិ អបិស្ស បុរិសលិង្គំ អន្តរធាយិ ឥត្ថីលិង្គំ បាតុភវិ ខមថ ភន្តេតិ ។ តេនហិ ឧដ្ឋហថ ខមាមិ វោ អហន្តិ ។ ថេរេន ខមាមីតិ វុត្តមត្តេយេវ ឥត្ថីលិង្គំ អន្តរធាយិ បុរិសលិង្គំ បាតុភវិ ។ បុរិសលិង្គេ បាតុភូត-មត្តេយេវ តំ តក្កសិលាយ សេដ្ឋិបុត្តោ អាហ សម្ម សហាយក ឥមេ ទ្វេ ទារកា តវ កុច្ឆិយំ វុត្ថា មំ បដិច្ច និព្វត្តត្តា ឧភិន្នំបិ នោ បុត្តា ឯវ ឥធេវ វសិស្សាម មា ឧក្កណ្ឋីតិ ។ សម្ម អហំ ឯកេន អត្តភាវេន បឋមំ បុរិសោ ហុត្វា បុន ឥត្ថីភាវំ បត្វា បុន បុរិសោ ជាតោតិ

វិប្បការប្បត្តោ(១) បឋមំ មំ បដិច្ច ទ្វេ បុត្តា និព្វត្តា ឥទានិ មេ កុច្ឆិតោ ទ្វេ និក្ខន្តា ស្វាហំ ឯកេនត្តភាវេន វិប្បការំ(២) បត្តា បុន គេហេ វសិស្សាមីតិ សញ្ញំ មា ករិ អហំ មម អយ្យស្ស សន្តិកេ បព្វជិស្សាមិ ឥមេ ទ្វេ ទារកា តវ ភារា ហោន្តុ ឥមេសុ មា បមជ្ជីតិ វត្វា បុត្តេ បរិចុម្ពិត្វា បរិមជ្ជិត្វា តេ(៣) បិតុ និយ្យាទេត្វា និក្ខមិត្វា ថេរស្ស សន្តិកេ បព្វជិ ។ ថេរោបិ តំ បព្វាជេត្វា ឧបសម្បាទេត្វា គណ្ហិត្វា វ ចារិកញ្ចរមានោ អនុក្កមេន សាវត្ថឹ អគមាសិ ។ តស្ស សោរេយ្យត្ថេរោតិ នាមំ អហោសិ ។

ជនបទវាសិនោ តំ បវត្តឹ ញត្វា សង្ខុភិត្វា កោតុហលជាតា ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆឹសុ ឯវំ កិរ ភន្តេ ឧប្បន្នន្តិ(៤) ។ អាមាវុសោតិ ។ ភន្តេ ឯវរូបំបិ ការណំ នាម ហោតិ តុម្ហាកំ កិរ កុច្ឆិយំ ទ្វេ បុត្តា និព្វត្តា តុម្ហេ បដិច្ច ទ្វេ ជាតា តេសំ វោ កតរេសុ ពលវសិនេហោ(៥)

---

១ ក. អ. បុរិសោ ជាតោ វិប្បការំ បត្តោ ។ ២ ក. អ. សី. វិប្បការតំ ។ ៣ សី. ម. អយំ ជាយោ នត្ថិ ។ ៤ សី. ម. ឯវំ កិរ ភន្តេតិ ។ ៥ ពលវស្សិនេហោ ។

ហោតីតិ ។ កុច្ឆិយំ វុត្ថកេសុ អាវុសោតិ ។ អាគតាគតា និពទ្ធំ តមេវ បុច្ឆន្តិ ។ ថេរោ កុច្ឆិយំ វុត្ថកេសុ ឯវំ សិនេហោ ពលវាតិ បុនប្បុនំ កថេន្តោ ហរាយមានោ ឯកោ វ និសីទតិ ឯកោ វ តិដ្ឋតិ ។ សោ ឯវំ ឯកត្តុបគតោ អត្តភាវេ ខយវយំ បដ្ឋបេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ ។ អថ នំ អាគតាគតា បុច្ឆន្តិ ភន្តេ ឯវំ កិរ នាមាហោសីតិ ។ អាម អាវុសោតិ ។ កតរេសុ វោ សិនេហោ ពលវាតិ ។ មយ្ហំ កត្ថចិ សិនេហោ នាម នត្ថីតិ ។ ភិក្ខូ អយំ អភូតំ កថេតិ បុរិមទិវសេសុ កុច្ឆិយំ វុត្ថបុត្តេសុ សិនេហោ ពលវាតិ វត្វា ឥទានិ មយ្ហំ កត្ថចិ សិនេហោ នត្ថីតិ វទតិ អញ្ញំ ព្យាករោតិ ភន្តេតិ សត្ថារំ អាហំសុ ។ សត្ថា ន ភិក្ខវេ មយ្ហំ បុត្តោ អញ្ញំ ព្យាករោតិ មម បុត្តស្ស សម្មាបណិហិតេន ចិត្តេន មគ្គទស្សនំ ទិដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ ន កត្ថចិ សិនេហោ ជាតោ យំ(១) សម្បត្តឹ នេវ មាតា ន បិតា កាតុំ

១ សី. យំ យត្ថ អាមេណ្ឌិតំ ទិស្សតិ ។

សក្កោតិ តំ តមេសំ សត្តានំ អព្ភន្តរេ បវត្តំ ចិត្តមេវ ទេតីតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ

ន តំ មាតា បិតា កយិរា អញ្ញេ វាបិ(១) ញាតកា
សម្មាបណិហិតំ ចិត្តំ សេយ្យសោ នំ តតោ ករេតិ ។

តត្ថ ន តន្តិ តំ ការណំ នេវ មាតា ករេយ្យ ន បិតា ន អញ្ញេ ញាតកា ។ សម្មាបណិហិតន្តិ ទសសុ កុសលកម្មបថេសុ សម្មាឋបិតំ ។ សេយ្យសោ នំ តតោ ករេតិ តតោ ការណតោ សេយ្យសោ នំ វរតរំ ឧត្តរិតរំ ករេយ្យ ករោតីតិ អត្ថោ ។ មាតាបិតរោ ហិ(២) បុត្តានំ ធនំ ទទមានា ឯកស្មិំយេវ អត្តភាវេ កម្មំ អកត្វា សុខេន ជីវិតប្បវត្តនកំ(៣) ធនំ ទាតុំ សក្កោន្តិ វិសាខាយ មាតា-បិតរោបិ តាវ មហទ្ធនា មហាភោគា តស្សា ឯកស្មិំយេវ អត្តភាវេ សុខេន ជីវិតកប្បនំ ធនំ អទំសុ បតូសុ បន

១ ក. អ. វា បន ។ ២ ក. អ. សី. មាតាបិតរោបិ ។ ៣ ម. ជីវិតកប្បនំ ។

ទីបេសុ ចក្កវត្តិសិរឹ ទាតុំ សមត្ថា មាតាបិតរោ នាម បុត្តានំ នត្ថិ បគេវ ទិព្វសម្បត្តឹ វា បឋមជ្ឈានាទិសម្បត្តឹ វា លោកុត្តរសម្បត្តិទានេ កថា វ នត្ថិ ។ សម្មាបណិហិតំ បន ចិត្តំ សព្វម្បេតំ សម្បត្តឹ ទាតុំ សក្កោតិ តេន វុត្តំ សេយ្យសោ នំ តតោ ករេតិ ។

ទេសនាវសានេ ពហូ សោតាបត្តិផលាទីនិ បត្តា ទេសនា មហាជនស្ស សាត្ថិកា ជាតាតិ ។

សោរេយ្យត្ថេរវត្ថុ នវមំ ។

ចិត្តវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា ។

តតិយោ វគ្គោ ។